

1986

İNSAN HAKLARI DERNEĞİ

2019 YILI İLK 6 AY
DOĞU VE GÜNEYDOĞU ANADOLU BÖLGESİ

İNSAN HAKLARI İHLALLERİ RAPORU

30 TEMMUZ 2019
İHD DİYARBAKIR ŞUBESİ

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR	: 5
DEĞERLENDİRME	: 7
İNSAN HAKLARI BİLANÇOSU	: 10
AYRINTILI VERİLER	: 15

YARGISIZ İNFAZ

(Keyfi Öldürme, Silah Kullanma Yetkisinin İhlali ve Dur İhtarına Uymadığı Gerekçesiyle Öldürülen ve Yaralananlar)

Polis ve Jandarma Tarafından Öldürülen ve Yaralananlar	: 15
Köy Korucuları Tarafından Öldürülen ve Yaralananlar	: 17

CEZAEVLERİNDE ÖLEN ve YARALANANLAR : 17

RESMİ HATA VE İHMAL SONUCU ÖLEN ve YARALANANLAR : 18

POLİS ASKER İNTİHARLARI / ŞÜPHELİ ÖLÜMLERİ : 18

SALDIRIYA UĞRAYANLAR : 19

Siyasi Parti, Sendika ve Dernek Yöneticisi/Üyesi : 19

Gazeteci : 19

Yerel Yönetici : 19

Avukat : 19

Sağlık Görevlisi : 20

SİLAHLI ÇATIŞMALAR : 20

KUŞKULU ÖLÜMLER : 26

Erkek : 26

Kadın : 26

Çocuk : 27

ÇATIŞMALI ORTAM NEDENİYLE YAŞANAN DİĞER İHLALLER

Özel Güvenlik Bölgesi İlanı ve Arazi Yasağı : 28

Sokağa Çıkma Yasağı İlanı : 29

Militan Cenazelerine Yönelik Uygulamalar : 30

Ölünün Hatıratına Saygısızlık : 31

KADINLARIN YAŞAM HAKLARINA YÖNELİK İHLALLER

Kadın İntiharları : 31

Aile İçi Şiddete Uğrayan Kadınlar : 32

Toplumsal Alanda Şiddete Uğrayan Kadınlar : 37

Fuhuş Yapmaya Zorlanan Kadınlar : 41

ÇOCUKLARIN YAŞAM HAKLARINA YÖNELİK İHLALLER

Çocuk İntiharları : 41

Aile İçi Şiddete Uğrayan Çocuklar : 41

Toplumsal Alanda Şiddete Uğrayan Çocuklar Çocuğa Yönelik Şiddet, Tecavüz ve Taciz : 42

Fuhuş Yapmaya Zorlanan Çocuklar : 44

İŞKENCE YASAĞI - İŞKENCE, KÖTÜ MUAMELE, ONUR KIRICI ve KÜÇÜK DÜŞÜRÜCÜ DAVRANIŞ ve CEZALANDIRMA

Gözetiminde İşkence ve Kötü Muamele : 44

Gözetim Yerleri Dışında İşkence ve Kötü Muamele : 47

Cezaevlerinde İşkence : 54

Kaçırma ve Ajanlık Tehdidi : 58

Tehdit Edilenler : 62

Toplumsal Gösterilerde Güvenlik Güçlerinin Müdahalesinde Şiddete Maruz Kalanlar : 64

KİŞİ ÖZGÜRLÜĞÜ VE GÜVENLİĞİNE YÖNELİK İHLALLER

Gözaltına Almanlar – Tutuklananlar- Ev Baskınları : 74

İFADE ÖZGÜRLÜĞÜNE YÖNELİK İHLALLER

Toplatılan ve Yasaklanan Yayınlar : 100

Düşüncelerini ifade Edenlere Karşı Açılan Soruşturmalar : 101

Düşüncelerini ifade Edenlere Karşı Açılan davalar : 102

Düşüncelerini ifade Edenlere Verilen Cezalar : 104

ÖRGÜTLENME ÖZGÜRLÜĞÜNE YÖNELİK İHLALLER

Baskına veya Saldırıya Uğrayan Kurum ve Kuruluşlar : 108

Kapatılan/Kapatılmak İstenen Kurum ve Kuruluşlar : 109

TOPLANTI ve GÖSTERİ ÖZGÜRLÜĞÜNE YÖNELİK İHLALLER

Güvenlik Güçleri Tarafından Müdahale Edilen Toplantı ve Gösteriler : 110

Ertelenen, Yasaklanan Toplantı ve Gösteriler : 113

CEZAEVLERİNDE YAŞANAN İHLALLER

Sevk Uygulamaları : 116

Sağlık Hakkı İhlali : 117

Aile Görüşü Engellenenler : 124

Haberleşme vb. Hakları Engellenenler : 125

Haklarında Soruşturma Açılanlar : 125

Disiplin Cezası Verilenler : 126

Tecrit ve İzolasyon : 127

Cezaevlerinde Diğer İhlaller : 129

EKONOMİK ve SOSYAL HAKLARA YÖNELİK İHLALLER

İş Kazalarında Ölen ve Yaralananlar : 138

Görevden Alınanlar : 138

EĞİTİM HAKKINA YÖNELİK İHLALLER

Üniversitelerin Disiplin Kurulları Tarafından Haklarında Soruşturma Açılanlar : 139

DİĞER BAŞVURULAR : 140

-RAPORA DAİR AÇIKLAMA-

Bu raporda yer alan veriler ve verilere ait bilançolar, derneğimizin şubelerine mağdurlarca yapılan bireysel başvurulardan, yerel kaynaklardan edinilen bilgilerden ve basın taramalarından (Milliyet, Hürriyet, Sabah, Evrensel, Birgün, Cumhuriyet, Özgürlükçü Demokrasi, Yeniyaşam, Cnnturk, TRTHaber, NTV, Habertürk, Fırat Haber Ajansı, ETHA, DHA, AA, İHA, ANHA, Bianet.org, El Cezire, BBC, Sputnik, T24, Welat, GazeteDuvar, GazeteKarinca, Sendika.org, Mezopotamya Ajansı, JINNEWS) derlenerek hazırlanmıştır.

Raporda yer alan bazı veriler, tanık beyanlarına dayandırılan iddialardır. Ancak, ilgili kurum veya kişilerden, iddiaların aksini ispatlayacak beyan ve açıklamalar yapılmadıkça, iddialar doğru ve gerçek olarak kabul edilecektir.

İddialara ilişkin yeni veriler gündeme geldikçe, raporda yer alan ilgili bölümler güncellenecektir. Rapordan çıkarılabilir veya kesinlik kazandırılarak raporda tutulmaya devam edilecektir.

YAYINA HAZIRLAYAN

**İHD DİYARBAKIR ŞUBESİ
ARŞİV-DOKÜMANTASYON BİRİMİ**

KISALTMALAR

AA	- Anadolu Ajansı
AB	- Avrupa Birliği
AFAD	- TC Başbakanlık Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı
AİHM	- Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi
AKP	- Adalet ve Kalkınma Partisi
ANF	- Fırat Haber Ajansı
ANHA	- Hawar Haber Ajansı
AP	- Avrupa Parlamentosu
ATK	- Adli Tıp Kurumu
BBP	- Büyük Birlik Partisi
BİMER	- Başbakanlık İletişim Merkezi
BM	- Birleşmiş Milletler
BTK	- Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu
CHP	- Cumhuriyet Halk Partisi
ÇİM	- Çocuk İzleme Merkezi
DAKAP	- Dicle Amed Kadın Platformu
DBP	- Demokratik Bölgeler Partisi
DEDAŞ	- Dicle Elektrik Dağıtım A.Ş.
DEM-GENÇ	- Demokratik Gençlik Dernekleri Federasyonu
DHA	- Demirören Haber Ajansı
DHF	- Demokratik Haklar Federasyonu
DHKP-C	- Devrimci Halk Kurtuluş Partisi - Cephe
DİHA	- Dicle Haber Ajansı
DİSK	- Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu
DTK	- Demokratik Toplum Kongresi
EGM	- Emniyet Genel Müdürlüğü
EĞİTİM-SEN	- Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası
EMEP	- Emek Partisi
ESP	- Ezilenlerin Sosyalist Partisi
ETHA	- Etkin Haber Ajansı
EYP	- El Yapımı Patlayıcı
GBT	- Güvenlik Bilgi Taraması
HDK	- Halkların Demokratik Kongresi
HDP	- Halkların Demokratik Partisi
HÜDA-PAR	- Hür Dava Partisi
İŞİD	- Irak Şam İslam Devleti
İŞKUR	- Türkiye İş Kurumu
İHA	- İhlas Haber Ajansı
İHD	- İnsan Hakları Derneği
JINHA	- Jin Haber Ajansı
JINNEWS	- Jin Haber Ajansı
JÖH	- Jandarma Özel Harekat
KCK	- Kongreya Civakên Kürdistan (Kürdistan Topluluklar Kongresi)
KESK	- Kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonu
KHK	- Kanun Hükmünde Kararname
KJA	- Kongreya Jinên Azad (Özgür Kadınlar Kongresi Derneği)

KURDÎ-DER	- Kürt Dili Araştırma ve Geliştirme Derneği
KYK	- Kredi Yurtlar Kurumu
MA	- Mezopotamya Haber Ajansı
MHP	- Milliyetçi Hareket Partisi
MKM	- Mezopotamya Kültür Merkezi
MSB	- Milli Savunma Bakanlığı
PFDK	- Profesyonel Futbol Disiplin Kurulu
PKK	- Partiya Karkerên Kurdistan (Kürdistan İşçi Partisi)
PÖH	- Polis Özel Harekat
PSAKD-	Pir Sultan Abdal Kültür Derneği
PYD	- Partiya Yekîtiya Demokratik / Demokratik Birlik Partisi
RTÜK	- Radyo Televizyon Üst Kurulu
SEGBİS	- Ses ve Görüntü Bilişim Sistemi
SES	- Sağlık ve Sosyal Hizmet Emekçileri Sendikası
SGDF	- Sosyalist Gençlik Dernekleri Federasyonu
SGK	- Sosyal Güvenlik Kurumu
SHÇEK	- Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu
OHAL	- Olağanüstü Hal
ÖSP	- Özgürlük ve Sosyalizm Partisi
TAK	- Teyrêbazê Azadiya Kurdistan (Kürdistan Özgürlük Şahinleri)
TBMM	- Türkiye Büyük Millet Meclisi
TEM	- Terörle Mücadele
TFF	- Türkiye Futbol Federasyonu
TİB	- Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı
TİKKO	- Türkiye İşçi Köylü Kurtuluş Ordusu
TJA	- Tevgera Jinên Azad
TKP/ML	- Türkiye Komünist Partisi/Marksist-Leninist
TOKİ	- TC Başbakanlık Toplu Konut İdaresi Başkanlığı
TRT	- Türkiye Radyo Televizyon
TSK	- Türk Silahlı Kuvvetleri
TBB	- Türk Tabipler Birliği
VEDAŞ	- Van Gölü Elektrik Dağıtım A.Ş.
YPG	- Yekineyên Parastina Gel (Halk Savunma Birliği)
YPS	- Yekineyên Parastina Sivil (Sivil Savunma Birliği)
YPS-JIN	- Yekineyên Parastina Sivil - Jin (Sivil Savunma Birliği – Kadın)

DEĞERLENDİRME

İnsan Hakları Derneği “**Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi 2019 Yılı İlk 6 Ay İnsan Hakları İhlalleri Raporu**” nu açıklamak üzere bir aradayız.

Türkiye’de demokratik yaşamı derinden sarsan, hukuk ve insan haklarına aykırı durumların ortaya çıkmasına neden olan siyasi iktidar politikaları ve uygulamaları 2019 yılının ilk 6 aylık döneminde de artarak devam etmiştir. Bölgede devam eden savaş ve çatışma ortamı, başta yaşam hakkı olmak üzere bireysel ve kollektif tüm hakların kullanılmasının önündeki en büyük engel olarak karşımıza çıkmaktadır.

Yakın süreçte Anayasa Mahkemesi (AYM) tarafından, OHAL döneminde çıkarılan ve yasa haline getirilen 2 kanun hükmünde kararnamenin iptal edilmesine ve ‘Bu suça ortak olmayacağız’ başlıklı bildiriye imzalayan barış akademisyenlerinin ‘silahlı terör örgütü propagandası yapmak’ suçundan cezalandırılması nedeniyle yapılan bireysel başvurularda imzacı akademisyenlerin ifade özgürlüklerinin ihlal edildiğine kararı verilmiştir. Anayasa Mahkemesi tarafından verilen bu karar ile OHAL döneminde çıkarılan ve OHAL sonrasında yasalaşan KHK’lerin Türkiye’nin de taraf olduğu uluslararası sözleşmelerle güvence altına alınan hakların bu dönemde ne derece ihlal edildiğinin en somut örneğidir.

Demokrasi ve özgürlüklerin ağır yara aldığı bir diğer önemli durum da, seçme ve seçilme hakkına yönelik ve hukukla bağdaşır bir yanı olmayan yasaklayıcı uygulamalardır. OHAL döneminde haksız bir şekilde tutuklanan ve bir kısmı hala tutuklu bulunan DBP’li belediye eş başkanlarının yerine kayyım atamaları yapılmış, seçmen iradesini yok sayan bir müdahalede bulunulmuştur. 31 Mart 2019 tarihinde gerçekleşen yerel seçimlerde de belediye başkanı, meclis üyesi ve muhtar seçilenler, KHK ile ihraç edildikleri gerekçesiyle görevlerinden alınmışlardır. Çoğunluğu Halkların Demokratik Partisi adayı olan belediye eş başkanları ve belediye meclis üyelerinin, Yüksek Seçim Kurulu tarafından adaylıklarının kabul edilmesi ile seçilme yeterliliğine sahip oldukları kesinleşmişti. Buna rağmen seçimlerin sona ermesinden sonra seçilen belediye eş başkanları ve meclis üyelerinin KHK’li olmaları nedeniyle yerlerine başka adaylara mazbata verilmesi kayyum atamalarının fiili olarak devam ettiğini göstermektedir. Yaşanan bu fiili kayyum atama durumu adaylar açısından seçilme, seçmenleri açısından da seçme hakkının ihlalini oluşturmaktadır.

Bölgemizde 2019 yılının ilk 6 ayında yaşam hakkı, işkence ve kötü muamele, hapisanelerdeki ihlaller, toplanma ve gösteri hakkına yönelik yasaklar ve müdahaleler, düşünce ve ifade özgürlüğü, basın özgürlüğü, kadına ve çocuklara yönelik şiddet, ekonomik ve sosyal haklardaki kayıplar gibi pek çok değişik ve kategorik konularda ihlaller açığa çıkmıştır. Bu ihlallerden bir kısmına kısaca değinecek olursak;

Gözaltı merkezlerinde ve gözaltı yerleri dışında işkence ve kötü muamele yaygın ve sistematik bir biçimde varlık göstermeye devam etmiştir. Özellikle de Urfa Emniyet Müdürlüğü TEM birimine yönelik ileri sürülen iddialar, vahim boyutlardadır ve ivedi olarak soruşturulmayı beklemektedir. 2019 yılının Mayıs ayında Halfeti ve Suruç ilçelerinde ev baskınları sonucu gözaltına alınan 3’ü çocuk 51 yurttaşın, karakol bahçesinde yüzükoyun yere sıralanmış hallerinin basın organlarında yayınlanması ve işkence mağdurlarının anlatımları, bu iddiaları doğrular niteliktedir. Özellikle kadınlara yönelik işkence ve taciz iddiaları çok ciddi boyutlardadır. İnsan Hakları Derneği ve diğer STK’ların düzenledikleri ve kamuoyu ile

paylaştıkları raporlar, işkencenin vahametini ortaya koymuştur. Ancak sorumlulara yönelik etkili bir soruşturmanın halen yürütülmemesi, cezasızlık politikasının tavizsiz bir şekilde her durumda uygulandığını göstermektedir. Anayasada ve yine Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmelere göre, işkencenin mutlak olarak yasaklandığını ve bu suçun zamanaşımına tabi olmadığını buradan bir kez daha hatırlatmak istiyoruz! Bu insanlık dışı uygulamalara derhal son verilmeli, başvurular görevlerinden alınmalı ve işlemiş oldukları fiiller nedeniyle haklarında etkili bir yargılama yapılmalıdır.

İşkencenin yaygın ve sistematik olarak gündeme geldiği bir başka alan ise, hapishanelerdir. Sürgünler, sağlık hakkı, işkence ve kötü muamele, disiplin soruşturmaları, tecrit etme, haberleşme, iletişim, aile görüşü haklarının kısıtlanması, anadili kullanma kısıtlamaları gibi ihlaller hapisanelerdeki öne çıkan ihlal başlıklarından olmuştur. Özellikle de sağlık hakkı ihlalinin bu süreçte yoğun bir şikâyet konusu olduğunu ifade etmek istiyoruz. Hapishanede tek başına yaşamını sürdüremeyecek, cezaevi ile hastane arasında adeta mekik dokuyan, ölümcül rahatsızlıkları bulunan ve buna rağmen tedavi edilemeyen hasta mahpusların sayısında gün geçtikçe artış meydana gelirken, tedavi olanaklarından yararlanamayan veya tahliye edilmeyen birçok hasta mahpus hastalıklarının son aşamasına gelmişlerdir. Derneğimiz tarafından tespit edilen verilere göre hapisanelerde 458'i ağır olmak üzere toplam 1334 hasta mahpus adeta ölüme terk edilmiştir.

Hapishanelerdeki ihlallere değinilirken İmralı Yüksek Güvenlikli Cezaevindeki uygulamalar ve ihlallere de dikkat çekmek isteriz. Hapishanelerdeki süresiz ve dönüşümsüz açlık grevleri ve 31 Mart seçim sonuçlarının da etkisi ile İmralı Hapishanesi üzerindeki tecridin sona erdirilmesi ve Abdullah Öcalan'ın avukatları ve ailesiyle görüşmesinin sağlanarak yasal haklarını kullanması yeniden diyalog sürecinin başlayabileceği ihtimalini ortaya koymuştur. Özellikle 23 Haziran 2019 İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı seçimlerinde muhalif kesimlerin demokrasi ittifakı girişimi ve ortaya çıkan seçim sonucu Kürt sorununun ancak demokratik zeminde diyalog ve müzakere ile çözülebileceğini bir kez daha ortaya koymuştur. Barışa dair müzakere seçenekleri ve ihtimaller tekrardan kamuoyunda tartışılırken açlık grevlerinin sona ermesi ve Seçim sürecinin sonlanmasının ardından görüş yasağı uygulaması tekrar devam etmiştir. Yaklaşık 1 aydır da Abdullah Öcalan ve beraberindeki hükümlüler avukatları ve aileleri ile görüştürülmemiştir.

Yukarıda da özetle değinmeye çalıştığımız ifade ve örgütlenme özgürlüğüne yönelik baskılar da, yasaklama ve sınırlandırmalarla maalesef devam etmektedir. Bir hak arama biçimi olarak Anayasa'nın 34. maddesinde tanımlanan ve güvence altına alınan açık hava toplantı ve gösterileri ise, Valiliklerin ve Kaymakamlıkların hukuk dışı ve keyfi bir biçimde aldığı kararlar ile yasaklanmakta veya sınırlandırılmaktadır. Anayasal hakkın kullanımında ısrar eden yurttaşlara ise, kolluk kuvvetleri tarafından keyfi ve orantısız müdahalede bulunulmakta, yurttaşlar darp edilerek veya kötü muameleye maruz kalarak gözaltına alınmaktadır. Diyarbakır'da Koşu Yolu Parkında ve bölge kentlerinde açlık grevine giren mahpusların annelerinin barışçıl ve şiddet içermeyen yürüyüş, basın açıklamaları engellenmiş, annelere gaz ve suyla dağıtılmaya çalışılmıştır. Hakeza mahpus annelerin demokratik hakkın kullanımı nedeni ile 2911 Sayılı Kanuna muhalefet, örgüt propagandası yapma nedeni ile davalar açılmış ve Kabahatler Kanuna göre para cezası ile cezalandırılmışlardır. Yine derneğimiz ve kayıp yakınları tarafından Koşuyolu Parkı Yaşam Hakkı Anıtı önünde "Kayıplar Bulunsun Failler Yargılsın" sloganıyla her hafta kesintisiz bir şekilde sürdürülen hakikat ve adalet arayışı, 1 Eylül 2018 tarihinden bu yana hukuk dışı ve keyfi Valilik yasağıyla engellenmektedir. Kayıp yakınları 47 haftadır, yasak nedeniyle eylemlerini maalesef dernek binasında gerçekleştirmek zorunda bırakılmaktadır.

2019 yılı içerisinde bölgede devam eden silahlı çatışma ortamında yaşamını yitiren örgüt militanlarının cenazelerinin alınması ve ailelerine teslim edilmesi sürecinde zorluklar ve ihlaller yaşanmaya devam etmektedir. Cenazelerin ailelerine verilmesi sürecinin uzunluğu, başvuru sürecinde kolluk kuvvetlerinin psikolojik baskılarına maruz kalmaları, yine dini vecibelerinin yerine getirilmesi ile ilgili ihlaller dikkat çekmektedir.

Bir başka hak ihlaline yol açan konu da, askeri operasyonlardan kaynaklı yaşanan ihlaller, özel güvenlik bölgeleri ve sokağa çıkma yasakları ilanlarıdır. Özel güvenlik bölgeleri ve sokağa çıkma yasağı ilan edilen kırsal yerleşim alanlarında, askeri operasyonların yapıldığı alanlarda yaşayan yurttaşlar, rutin hayat akışını sürdürememekte ve mağduriyetler yaşamaktadır. Hayvancılık ve tarım gibi temel ekonomik faaliyetlerini gerçekleştirememektedirler. Yine kırsal araziler ve ormanlık bölgelerde, tarım arazilerinde operasyonlardan kaynaklı çıkan yangınlarda, maddi kayıplar meydana gelmiştir.

Kadınlara yönelik şiddet, maalesef 2019 yılının ilk 6 ayında da devam etti. Bölgemizde de, onlarca kadın erkek şiddetinin sonucunda katledildi. Son iki ay içerisinde Diyarbakır'da yaşayan Müzeyyen Boylu, Merve Ünal ve Aygül Günler en yakınlarındaki erkekler tarafından katledildiler. Diyarbakır'da ve her yerde, her kesimden, her yaşta kadın, psikolojik, fiziksel, cinsel ve ekonomik şiddete maruz kalmaya devam etmiştir.

Türkiye'de kadınlara yönelik hak ihlallerindeki artış, mevcut hukuki düzenlemelerin hayata geçirilemediğini ve kadını yeterince koruyamadığını göstermektedir. Kadına yönelik şiddet, ister aile içi olsun, ister sokakta, ister gözetiminde olsun; politiktir. Bu sorun ancak ve ancak yeterli tedbirleri içeren ve cinsiyet eşitliğini savunan gelişmiş sosyal politikaların oluşturulmasıyla birlikte ve erkek egemen zihniyetiyle etkin mücadele edilerek aşılabilir.

Toplumsal hayatımızda korunmaya en çok ihtiyaç duyan gruplar arasında olan çocukların maruz kaldıkları hak ihlalleri, maalesef devam ediyor. Çocuğa yönelik şiddet, cinsel istismar, çocuk işçiliği ve ölümleri, çocuk yaşta evlilikler, anadil eğitiminin yoksunluğu ve genel olarak eğitim sistemindeki yetersizlikler kategorik olarak gündemde en fazla görünür olan ihlaller arasında yerini almaktadır. Yaklaşık 35 yıldır bölgede devam eden çatışmalı süreç ve yaşanan hak ihlalleri yine en çok çocukları etkilemiştir. Çatışmalı ortamların yaşandığı bölgelerde çatışma atıklarının infilakı sonucunda, çocukların yaralanmalarına ve yaşamlarını yitirilerine tanıklık ediyoruz. Dersim'in Ovacık ilçesi Bilgeç Köyü Çakılıyayla mezrasında önceki hafta Ayaz Güloğlu ve Nupelda Güloğlu isimli iki kardeş, oyun oynadıkları alanda bulunan bir patlayıcıya basmaları sonucu yaşamlarını yitirdiler. Çocuklara yönelik hak ihlallerini önlenmeye dair tedbirler almak bir yana, çocukların haklarını güvence altına alan koruyucu yasaların yetersizliği ve uluslararası sözleşmelerden doğan yükümlülüklerin yerine getirilmediği görülmektedir.

Türkiye'de son 10 yılda ruhsatlı veya ruhsatsız silah sayısı en az 10 kat artmıştır. İçişleri Bakanlığı'nın 2017 Mayıs verilerine göre, 2016 yılının sonu itibari ile ruhsatlı tabanca sayısının 308 bin 296'sı sivil vatandaşa ait olmak üzere toplamda 692 bin 921 ruhsatlı tabanca olduğunu açıkladı. Yine İçişleri Bakanlığı, sadece 2018 yılı içerisinde, toplamda 77 bin 185 silah ruhsatı verildiğini açıklamıştır. Ayrıca yüzde 85'i ruhsatsız olmak üzere toplamda 25 milyon civarı bireysel silah bulunmaktadır."

Son iki ayda silahlı saldırılarda hayatını kaybeden Diyarbakır Barosuna kayıtlı arkadaşlarımız Müzeyyen Boylu ve Armanc Arkaş ne yazık ki yukarıda vurguladığımız bireysel

silahlanmanın ağır sonuçlarının bizdeki yansımasıdır. Bireysel silahlanmaya karşı yasal ve idari önlemler alınmalı, silah alımına ilişkin yasal koşullar zorlaştırılmalıdır. Ayrıca hükümet yetkilileri ve diğer siyasi öncülerin şiddeti teşvik edici açıklamaları da maalesef bireysel silahlanmanın ve silah kullanımının artmasında etkili olduğunu belirtmek isteriz.

Türkiye'nin en önemli sorunu olan Kürt sorununun çözülememesinin yarattığı ağır tahribatlar devam etmektedir. İktidarın savaşa ve şiddete dayalı sorun çözme anlayışı ve yöntemleri ülkenin yaşadığı her türlü krizin kaynağıdır. Buna rağmen iktidar savaş politikalarında ısrar etmekte ve ülkedeki her türlü krizi derinleştirmektedir. Sınır ötesi ve ülke içerisinde yapılan askeri operasyonlar 40 yıllık ezberin bir tekrarıdır. Şimdiye kadar aynı amaçla en az 30 benzer operasyon yapılmış, ancak hiç biri çözüm üretmemiş, ülkenin kaynaklarını tüketmekten, can kaybı bilançosunu arttırmaktan başka işe yaramamıştır. İHD her zaman barış hakkını savunmuş ve savunmaya devam edecektir. Türkiye'nin demokratikleşebilmesi bakımından Kürt sorununu demokratik ve barışçıl yollarla çözmesinin zorunlu olduğunu bir kez daha hatırlatmak isteriz. Türkiye'nin gerçek bir çatışma çözümü ile birlikte yeni ve demokratik bir Anayasaya ihtiyacı bulunmaktadır. Yeni ve demokratik Anayasa yapılmadığı sürece darbeci generaller tarafından yapılmış 82 Anayasası üzerinde yapılacak değişikliklerin çözüm getirmesi mümkün değildir.

Bizler insan hakları savunucuları olarak, hayatımızdaki ihlallerin önlenabilir olduğuna inanıyoruz. Çatışmalı ortamın bir an önce son bulmasını, kalıcı bir çatışmasızlık halinin ve çözüm sürecinin yeniden müzakere edilmesini umuyoruz. İnsan hakları mücadelesinde 33 yılımızı doldurduğumuz bu günlerde; her koşul altında dil, din, ırk, milliyet, cinsiyet, etnik ve kültürel farklılık ayırımı yapmadan, yaşam hakkının kutsal olduğu vurgusunda bulunuyor ve özgürlüklerle dolu, onurlu bir yaşam temenni ediyoruz.

İNSAN HAKLARI DERNEĞİ DİYARBAKIR ŞUBESİ

2019 YILI İLK 6 AY İNSAN HAKLARI İHLALLERİ BİLANÇOSU

YAŞAM HAKKI İHLALLERİ		
	ÖLÜ	YARALI
YARGISIZ İNFAZ (Keyfi Öldürme, Silah Kullanma Yetkisinin İhlali ve Dur İhtarına Uymadığı Gerekçesiyle Öldürülen ve Yaralananlar)		
Polis ve Jandarma Tarafından Öldürülen ve Yaralananlar	2	7
Köy Korucuları tarafından Öldürülen ve Yaralananlar		1
CEZAEVLERİNDE ÖLEN ve YARALANANLAR	6	
RESMİ HATA VE İHMAL SONUCU ÖLEN ve YARALANANLAR	1	1
POLİS ASKER İNTİHARLARI / ŞÜPHELİ ÖLÜMLERİ	4	
SALDIRIYA UĞRAYANLAR		
Siyasi Parti, Sendika ve Dernek Yöneticisi/Üyesi	1	1
Gazeteci		1
Yerel Yönetici		1
Avukat	2	2
Sağlık Görevlisi		1
SİLAHLI ÇATIŞMALAR		
Güvenlik Görevlisi	29	46
Silahlı Militan	124	
Siviller	7	5
TOPLAM	160	47
<i>Not: Patlayıcılar sonucu ölen ve yaralanan güvenlik güçleri de bu rakama dâhildir.</i>		
KUŞKULU ÖLÜMLER		
Erkek	18	
Kadın	8	
Çocuk	1	
ÇATIŞMALI ORTAM NEDENİYLE YAŞANAN İHLALLER		
Özel Güvenlik Bölgesi İlan ve Arazi Yasağı		9
Sokağa Çıkma Yasağı İlanı		8
Militan Cenazelerine Yönelik Uygulamalar		2
Ölünün Hatıratına Saygısızlık		3

KADINLARIN YAŞAM HAKLARINA YÖNELİK İHLALLER	
Kadın İntiharları	
İntihar	6
Teşebbüs	1
Aile İçi Şiddete Uğrayan Kadınlar	
Ölü	22
Yaralı/Şiddet	17
Toplumsal Alanda Şiddete Uğrayan Kadınlar	
Ölü	8
Yaralı/Şiddet	8
Cinsel Saldırı	7
Fuhuş Yapmaya Zorlanan Kadınlar	1
ÇOCUKLARIN YAŞAM HAKLARINA YÖNELİK İHLALLER	
Çocuk İntiharları	
İntihar	1
Teşebbüs	2
Aile İçi Şiddete Uğrayan Çocuklar	
Ölü	2
Yaralı/Şiddet	4
Cinsel İstismar	1
Toplumsal Alanda Şiddete Uğrayan Çocuklar	
Yaralı/Şiddet	2
Cinsel İstismar	17
Alıkonulma/Kaçırılma	1
Fuhuş Yapmaya Zorlanan Çocuklar	2
İŞKENCE YASAĞI	
İŞKENCE, KÖTÜ MUAMELE, ONUR KIRICI ve KÜÇÜK DÜŞÜRÜCÜ DAVRANIŞ ve CEZALANDIRMA	
Gözaltında İşkence ve Kötü Muamele	65
Gözaltı Yerleri Dışında İşkence ve Kötü Muamele	30
Cezaevlerinde İşkence	64
Kaçırma ve Ajanlık Tehdidi	9
Tehdit Edilenler	3

Gösterilerde G. Güçlerinin Müdahalesi Sonucu Yaralananlar	122
KİŞİ ÖZGÜRLÜĞÜ VE GÜVENLİĞİNE YÖNELİK İHLALLER	
Gözaltına Alınanlar	
Yetişkin	1526
Çocuk	41
TOPLAM	1567
Tutuklananlar	
Yetişkin	220
Çocuk	2
TOPLAM	222
Ev hapsi	15
Ev Baskınları	1044
DÜŞÜNCE ve İFADE ÖZGÜRLÜĞÜNE YÖNELİK İHLALLER	
Toplatılan ve Yasaklanan Yayınlar	7
DÜŞÜNCELERİNİ İFADE EDENLERE KARŞI AÇILAN SORUŞTURMALAR	
Soruşturma Sayısı	7
Kişi Sayısı	81
DÜŞÜNCELERİNİ İFADE EDENLERE KARŞI AÇILAN DAVALAR	
Dava Sayısı	10
Kişi Sayısı	79
DÜŞÜNCELERİNİ İFADE EDENLERE VERİLEN CEZALAR	
Dosya Sayısı	20
Kişi Sayısı	85
ÖRGÜTLENME ÖZGÜRLÜĞÜNE YÖNELİK İHLALLER	
Baskına veya Saldırıya Uğrayan Kurum ve Kuruluşlar	
Siyasi Parti	10
Seçim Bürosu	3
Kapatılan/Kapatılmak İstenen Kurum ve Kuruluşlar	
Siyasi Parti	4
TOPLANTI ve GÖSTERİ ÖZGÜRLÜĞÜNE YÖNELİK İHLALLER	
Güvenlik Güçleri Tarafından Müdahale Edilen Toplantı ve Gösteriler	32

İHD DOĞU VE GÜNEYDOĞU ANADOLU BÖLGESİ
2019 YILI İLK 6 AY İNSAN HAKLARI İHLALLERİ RAPORU

Ertelenen, Yasaklanan Toplantı ve Gösteriler	20
CEZAEVLERİNDE YAŞANAN İHLALLER	
Sevk Uygulamaları	40
Sağlık Hakkı İhlali	51
Aile Görüşü Engellenenler	1
Haberleşme vb. Hakları Engellenenler	5
Haklarında Soruşturma Açılanlar	12
Disiplin Cezası Verilenler	19
Tecrit ve İzolasyon	30
Cezaevlerinde Diğer İhaller	95
EKONOMİK ve SOSYAL HAKLARA YÖNELİK İHLALLER	
İş Kazaları	
İş Kazalarında Ölenler	5
İş Kazalarında Yaralananlar	3
Görevden Alınanlar	18
EĞİTİM HAKKINA YÖNELİK İHLALLER	
Üniversitelerin Disiplin Kurulları Tarafından Haklarında Soruşturma Açılanlar	16
DİĞER BAŞVURULAR	
TOPLAM İHLAL SAYISI	4204

2019 YILI İLK 6 AY İNSAN HAKLARI İHLALLERİ AYRINTILI VERİLER

YARGISIZ İNFAZ

(Keyfi Öldürme, Silah Kullanma Yetkisinin İhlali ve Dur İhtarına Uymadığı Gerekçesiyle Öldürülen ve Yaralananlar)

-Polis ve Jandarma Tarafından Öldürülen ve Yaralananlar

2 Şubat 2019 tarihinde Urfa'da İl Emniyet Müdürlüğü önünde bulunan ve ismi öğrenilemeyen bir kişinin, polis tarafından açılan ateş sonucu ayağından vurularak yaralandığı öğrenildi. Konuya ilişkin Urfa Valiliği tarafından yapılan açıklamada şöyle denildi: *“İl Emniyet Müdürlüğü hizmet binası önündeki nöbet kulübesine yaklaşan bir şahsın ‘Üzerimde bomba var’ demesi üzerine görevli nöbetçi memurlar tarafından ilk önce havaya ateş açılarak durdurulmaya çalışılmış, ısrarı üzerine şahıs bacağından vurularak etkisiz hale getirilmiştir. Yapılan ilk incelemede şahsın üzerinde her hangi bir patlayıcıya rastlanmamış olup, yaralı şahıs hastaneye kaldırılarak tedavi altına alınmıştır. Şüpheli şahısla ilgili yapılan incelemelerde şahsın daha önce 15 defa psikiyatri kliniğine giriş yaptığı anlaşılmıştır. Olayla ilgili geniş çaplı soruşturma başlatılmıştır.”*

14 Nisan 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Yenişehir ilçesinde bulunan Sümerpark'ta sabah saat 04.00 sıralarında, Recep Hantaş isimli yurttaşın ‘dur ihtirana uymadığı’ gerekçesiyle polis tarafından vurularak öldürüldüğü öğrenildi. Olay sırasında, Hantaş'ın yanında bulunan R.Y. isimli kişinin yara almadan kurtulduğu ve gözaltına alındığı belirtildi. Olay ile ilgili Diyarbakır Valiliği tarafından şu açıklamada bulunuldu: Valiliğin yaptığı açıklama şöyle: *“14.04.2019 günü saat 03.20 sıralarında Diyarbakır ili Yenişehir ilçesi Sümer Park içerisine yüzleri maskeli 2 şahsın girdiği yönünde alınan 155 ihbarına istinaden ekiplerimizce park içerisinde yapılan araştırma sırasında 2 şahsın görevlilerimizin üzerine doğru koşarak gelmesi üzerine ‘dur’ ihtarı yapılmış, ihtar uyan R.Y. isimli şüpheli şahıs teslim olmuş ancak diğer şüpheli şahıs R.H. kaçmaya devam etmiş, durması için uyarı atışı yapılmış ancak şüpheli şahıs durmamış ve vurularak etkisiz hale getirilmiştir. R.H. isimli şahsın yapılan Uyap sorgusunda hırsızlık, resmi belgede sahtecilik, başkalarına ait kimlik bilgilerini kullanma, basit yaralama, konut dokunulmazlığını ihlal suçlarından çok sayıda kaydı olduğu anlaşılmıştır. R.Y. isimli şahsın yapılan Uyap sorgusunda Pkk/Kck Terör Örgütüne Üye olmaktan, şahıs iş yerinden ve kurumdan hırsızlık, kasten yaralama, kullanmak için uyuşturucu madde bulundurma, kayıp şahıs ve Terör Örgütü Propagandası Yapmak suçlarında kaydının olduğu anlaşılmıştır. Olay yerinde yapılan incelemede; Maktülün yakınında 1 adet Kuru Sıkı Tabanca, Boş Kovanlar, Nüve ve Gömlek parçaları elde edilmiştir. Konu ile ilgili 2 personelin Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığınca tutuklama talebiyle mahkemeye sevk edildiği, Diyarbakır Valiliği tarafından idari tahkikat başlatıldığı hususu; Kamuoyuna saygıyla duyurulur.”* **15 Nisan 2019 tarihinde** Diyarbakır Cumhuriyet Bassavcılığı'na olayla ilgili başlatılan soruşturma kapsamında gözaltına alınan 2 polis, ifadeleri alınmak üzere bugün Diyarbakır Adliyesi'ne götürüldü. Savcılık ifadeleri sonrası tutuklanma talebiyle Nöbetçi Mahkeme'ye sevk edilen polislerden biri hakkında tutuklama kararı veren mahkeme, diğerinin ise ‘adli kontrol şartı’ ile tahliyesine karar verdi. *“Bilinçli taksirle ölüme neden olma” suçuyla tutuklanan polis memuru K.B.’nin 40 gün sonra serbest bırakıldığı öğrenildi.* **17 Nisan 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Efe Hantaş, şu beyanlarda bulundu:** *“Kardeşim Recep Hantaş, 13 Nisan 2019 tarihinde*

akşam saatlerinde (tahminen 7.30-8.00) hamama gideceğini söyleyerek dışarıya çıktı. Hamama gidip-gitmediği konusunda bilgi alamaksakta, aynı akşam Ramazan Yıldız isimli arkadaşıyla Yenişehir ilçesinde bulunan Sümerpark'ta buluştuğunu daha sonradan öğrendik. Aile üyeleri olarak, kardeşimi gece boyunca aradık. O gece gelmedi. Şehitlik semtinde kendisinin işlettiği bir hurdalık dükkânı var. Bazı geceler orada kaldığı için, yine orada kaldığını düşündük. 14 Nisan 2019 tarihinde Pazar günü sabah 8.50'de Bursa'da inşaat işçisi olarak çalışan kardeşim Mehmetşah Hantaş'ı arayan polis, kardeşim Recep Hantaş'ın hastanede öldüğünü söyleyerek gelmemizi istedi. Kardeşimin beni bilgilendirmesiyle, kendisini arayan polisi arayıp bilgi almak istedim. Bana 'acilen hastaneye gelmemizi söyledi' ancak bilgi vermedi. Ben, ablam ve kardeşim hastaneye gittik. Hastanede polis ablukasını vardı. Polislere, kardeşimin buraya getirildiğini ve çağrıldığımızı söyledik. Bizi 15-20 dakika kadar beklettiler. Tekrar sordum. Bana 'Amir gelecek sizi bilgilendirecek' denildi. 1 saat boyunca bekletildik. Daha sonra içlerinden bir polis bana nesi olduğumu, 'abisiyim' deyince kendisiyle gitmemi söyledi. Hastanenin içersinde bulunan savcılık odasına gittik. Ancak savcı orda değildi. Kimse olmayınca doktorun yanına götürüldüm. Doktor bana 'başınız sağolsun' deyince ben kendimi kaybettim ve inanmadım. Daha sonra teşhis etmek amacıyla beni morg gittik. Kardeşimi teşhis ettim. Teşhis sırasında, vücut bölgesinin tümüyle dikişlerle kapatılmış olduğunu gördüm. Yine avukatımız ve bizler olmadan, kardeşimin otopsi yapıldı. Bize eşlik eden polis, kardeşimin nasıl öldüğü konusunda bilgi vermedi. Aile bireylerini aradım. Hastaneye geldiler. İsrar etmemiz üzerine polis bize 'Dün gece bir ihbar aldık. İhbar üzerine Sümerpark'a operasyona gittik. Operasyon esnasında iki şahıs oradaydı. İki kişiden Ramazan Yıldız, terör örgütüyle ilişkili olduğu için araması var. Orada Recep'i yanlışlıkla vurduk' dedi. Cenazenin bir an önce defin edilmesi için, bize polis tarafından sürekli baskı yapılıyordu. Cenaze hastanede yıkandı. Polis bize 'kalabalık olmadan cenazeyi mezarlığa götürün. Defin edin. Slogan atılırsa, izin vermeyiz' dedi. Cenazeyi Yeniköy Mezarlığı'na götürdük. Polis ablukasını nedeniyle, sınırlı aile üyeleriyle defin işlemlerini yapabildik. Akrabalarımız katılamadı. Dini vecibeleri yerine getirilirken, aile üyeleri olarak sürekli baskıya maruz kaldık. 3 gün boyunca kurduğumuz taziye yerinde de polis sürekli bekledi. Daha sonradan Diyarbakır Valiliği tarafından yapılan bir açıklama oldu. Ancak daha sonra, avukatlarımızın soruşturma dosyasından edildiği bilgilerden açıklamada yer alan bilgilerin doğru olmadığını gördük. Bunun dışında, bundan yaklaşık 1 yıl önce kardeşim bize, polis tarafından siyasi faaliyetlerden uzak durulması yönünde tehdit edildiğini söylemişti. Kardeşim çalıştığı işyerinde sürekli başka nedenler öne sürülerek keyfi bir şekilde gözaltına alınıp gözaltı nedeni dışında siyasi konulara ilişkin sorular sorulup kendisine baskı uygulanıyordu. Kardeşimin ne şekilde öldürüldüğünün tespit edilmesini ve kardeşimin faillerinin ortaya çıkarılarak yargılanmasını talep ediyoruz. Derneğinizden bu konuda bizlere destek vermenizi ve hukuki yardımda bulunmanızı istiyorum."

3 Mayıs 2019 tarihinde Hakkari'nin Yüksekova ilçesi Onbaşılar köyünde, koyunları otlattığı esnada askeri bölgeden açıldığı iddia edilen ateş sonucu, 46 yaşında ve 5 çocuk babası Sertip Şen isimli çobanın ağır yaralandığı ve kaldırıldığı Yüksekova Devlet Hastanesi'nde kurtarılamayarak yaşamını yitirdiği öğrenildi. **Basın organlarında yer alan haberlerde olaya ilişkin konuşan baba Cemşit Şen, şunları belirtti: "5 çocuk babası olan oğlu Sertip'in tek geçim kaynağı olan koyunlarını otlattığı sırada katledildiğini ifade etti. Baba Şen, olayı şu sözlerle anlattı: "Sabah 07.00'da koyunları alarak köye 3 kilometre uzaklıkta bulunan Kavleboş Yaylası'na götürdü. Uzun süre ondan haber alamadık. Akşam saatlerinde pancar toplayan kadınlar onu görerek köylülere haber verildi. Olay yerine giden köylüler, Sertip'i 3 kilometre boyunca sırtında taşıyarak köye getirdi. Uzun bir süre yaralı bir şekilde kalmış ve çok kan kaybı yaşamıştı. Oğlum kalbine yakın bir yere isabet eden kurşun ile yaralanmış. Karakol bölgesinde vurulan oğlum orada uzun bir süre kan kaybı yaşadı.**

Vurulduğu yerde karakol ve üst bölgeleri görülüyor. O kadar yakın yerde vurulan oğluma neden müdahale edilmedi?"

18 Mayıs 2019 tarihinde Urfa'nın Suruç ilçesi Aligor Mahallesi'nde sabah saatlerinde polis kontrol noktasında geçmekte olan mevsimlik tarım işçilerini taşıyan minibüsün, polis tarafından otomatik silahlarla tarandığı öğrenildi. Minibüste bulunan ve aynı aileden oldukları öğrenilen 6 tarım işçisinin (*Hava Algac, Emine Çalışan, Gülcan Ertaş, Aysel Geçici, Zehra Kurt, Kübra Kurt*) yaralandığı ve hastaneye kaldırılarak tedavi altına alındığı öğrenildi.

-Köy Korucuları Tarafından Öldürülen ve Yaralananlar

3 Nisan 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Lice ilçesi Üçdamlar köyüne bağlı Murat mezrasında köy korucusu olan Hasan Kaya'nın, Hasan Karaköse isimli yurttaşı ateşli silahla vurarak ağır yaralandığı öğrenildi. Üç kurşunun yaralan Karaköse'nin hastaneye götürülerek tedavi altına alındığı ve olayla ilgili soruşturma başlatıldığı öğrenildi.

CEZAEVLERİNDE ÖLEN ve YARALANANLAR

Urfa-Siverek T Tipi Cezaevi'nde bir yıldır bulunan 23 yaşındaki adli mahpus Yusuf Akbulut'un kendini asarak intihar ettiği iddia edildi. Olay sonrası mahpusun ailesini arayan cezaevi yetkililerinin, Akbulut'un bunalıma girdiğini ve tuvalette kendini asarak intihar ettiği bilgisini aktardığı öğrenildi.

Elazığ Kampüs Açık Cezaevi'nde bulunan epilepsi hastası 18 yaşındaki Rıdvan Barış isimli mahpusun, **10 Mart 2019 tarihinde** sabah saatlerinden geçirdiği kalp krizi sonucu yaşamını yitirdiği öğrenildi. Elazığ Kampüs Açık Cezaevi A-9 No'lu Cezaevine bir ay önce getirildiği belirtilen Barış'ın devam eden tedavisinin yapılmadığı ileri sürüldü. Basın organlarından yer alan haberlerde geçen bilgilere göre aynı cezaevinde bulunan bir mahpusun konuya ilişkin şunları aktardığı ileri sürüldü: *"Barış kendi durumun yetkililere anlatarak tedavi edilmesi gerektiğini söyledi. Bir kaç gün önce yine rahatsızlandı. Cezaevi Müdürü'ne durumunu ilettiler ancak ilgilenilmedi. Yine Yunus isimli Başgardiyana'a durumunu aktardı. Başgardiyana da başka bir gardiyana gönderdi. Rıdvan Barış ve koğuş arkadaşları kendi durumunu anlattıktan sonra gardiyana 'Yapılacak bir şey yok' diyerek ayrıldı. Bu sabah saat 04.00'e Barış tekrar rahatsızlandı ve duvarlara yumruk vurdu. Ancak ilgilenen olmadı. Sabah sayımından sonra durumu iletmelerine rağmen ilgilenen olmadı. Sayımdan sonra saat 10.30'da Barış kalp krizi geçirerek yaşamını yitirdi. Yanındaki tutuklular durumu yetkililere iletmesine rağmen ilgilenen olmadı. Olaydan 1 buçuk saat sonra (saat 12.00) ambulans geldi ve cenazesini battaniyeye sararak hastaneye kaldırdı. Buna rağmen Cezaevi Savcısı olay yerinde inceleme yapmadı."*

İmralı hapisanesinde devam eden tecrit politikalarına son verilmesi amacıyla başlayan ve 1 Mart 2019 tarihinde tüm hapisanelere yayılan açlık grevleri eylemleri sırasında, 7 siyasi mahpusun intihar ederek yaşamına son verdiği öğrenildi. Yaşamını yitiren mahpusları isimleri ve buldukları cezaevleri şu şekilde;

Zülküf Gezen, 17 Mart 2019 tarihinde Tekirdağ 2 No'lu F Tipi Cezaevi.

Ayten Beçet, 23 Mart 2019 tarihinde Gebze Cezaevi.

Zehra Sağlam, 24 Mart 2019 tarihinde Oltu T Tipi Kapalı Cezaevi.

Medya Çınar, 25 Mart 2019 tarihinde Mardin E Tipi Kapalı Cezaevi.

Yonca Akici, 1 Nisan 2019 tarihinde Şakran Kadın Kapalı Cezaevi.

Sıraç Yüksek, 2 Nisan 2019 tarihinde Osmaniye 2 No'lu T Tipi Kapalı Cezaevi.

Mahsum Pamay, 6 Nisan 2019 tarihinde Elazığ Cezaevi.

Urfa'nın Hilvan ilçesindeki Urfa 2 Nolu T Tipi Kapalı Cezaevinde kalan 30 yaşındaki Y.E. isimli hükümlünün, **17 Haziran 2019 tarihinde** gece saatlerinde kaldığı koğuştaki kalp krizi geçirerek yaşamını yitirdiği öğrenildi.

RESMİ HATA VE İHMAL SONUCU ÖLEN ve YARALANANLAR

12 Mart 2019 tarihinde Şırnak'ın Silopi ilçesinde zırhlı aracın çarpması sonucu, 9 yaşındaki Ruken Elma isimli çocuğun ağır yaralandığı ve Silopi Devlet Hastanesi'ne götürülerek tedavi altına alındığı, sağ bacağındaki iki bölgeden ameliyat edilerek kalça kemiğine platin takıldığı öğrenildi. Yaşanan olay hakkında bilgi veren Elma'nın annesi Fehime Elma, *"Sabah 07.30 gibi kızımı okula gitmesi için hazırladıktan sonra evden gönderdim. Evden çıktıktan sonra cadde üzerine geçtiğinde karşıdan zırhlı aracın hızlıca geldiğini gördüm. Hatta 'kızım gitti, kızım gitti' diye bağırırken, panzer kızıma vurdu. 2-3 metre uzağa fırlattı. Ben koştum, yetişene kadar hastaneye kaldırdılar."*

Antep'te Mehmet ve Sibel Can çiftinin 30 Nisan 2019 tarihinde doğan ilk çocukları Elisa Asel Can'ın, Dr. Ersin Arslan Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde yeni doğan ünitesinde müşahede altında tutulduğu ve **7 Mayıs 2019 tarihinde** sabah konulduğu kırık kuvözden düşme sonucu beyin kanaması geçirerek yaşamının yitirdiği öğrenildi. Ünite görevli hemşirelerin aile tarafından kuvözün kırık olduğu yönünde uyarıldığı, ancak dikkate alınmadığı iddia edildi.

POLİS ASKER İNTİHARLARI / ŞÜPHELİ ÖLÜMLERİ

26 Şubat 2019 tarihinde Hakkari'nin Yüksekova ilçesi kırsalında 22 yaşındaki Piyade Sözleşmeli Er Mehmet Ali Korkmaz'ın, devriye görevi sırasında fenalaştığı ve götürüldüğü hastanede kurtarılmayarak yaşamını yitirdiği belirtildi.

Şırnak'ın Silopi ilçesinde bulunan 172'nci Zırhlı Tugay Hudur Tabur Kışla Hizmet Tk. Komutanlığı'nda görevli Piyade Er Uğur Çakmak'ın arkadaşının silahından çıkan mermi sonucu hayatını kaybettiği ileri sürüldü. Milli Savunma Bakanlığı tarafından yaşanan olaya ilişkin yapılan açıklamada şöyle denildi: *"Şırnak/Silopi'de 04 Mart 2019 tarihinde nöbet görevi esnasında meydana gelen silah kazası neticesinde 1 kahraman silah arkadaşımız şehit olmuştur."*

24 Haziran 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Lice ilçesinde askerlik yapan ve terhis olmasına 5 gün kaldığı belirtilen İslam Muhammed Altuğ isimli askerin, başka bir askerin silahından çıkan kurşunla yaşamını yitirdiği iddia edildi.

27 Haziran 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; Sakarya 7'nci Komando Tugayı'ndan görevle **Urfa** 20'nci Zırhlı Tank Tugayı'na gelen askerlerden Uzman Çavuş Mehmet Dursun ve Uzman Çavuş Volkan Şevik, iddiaya göre eforlu antrenman yaparken fenalaştı. Bayılan 23 yaşındaki asker Mehmet Dursun'un önce komutanları tarafından revire kaldırıldığı, bilincinin kapalı olması teşhisiyle Mehmet Akif İnan Eğitim ve Araştırma Hastanesi'ne sevk edildiği belirtildi. Acil servise bilinci kapalı bir halde getirilen Dursun'un, güneş çarpması, genel durum bozukluğu ön tanılarıyla yoğun bakıma yatırıldığı, ancak yapılan tüm müdahalelere rağmen kurtarılamadığı bildirildi. Öte

yandan aynı şekilde fenalaşan Volkan Şevik'in de aynı hastanede yoğun bakım ünitesindeki tedavisinin bilinci kapalı şekilde sürdüğü ve hayati riskinin devam ettiği kaydedildi.

SALDIRIYA UĞRAYANLAR

-Siyasi Parti, Sendika ve Dernek Yöneticisi/Üyesi

5 Mart 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; Urfa'nın Ceylanpınar İlçesinde AKP İlçe Gençlik Kolları Başkanı Abdülhadi Dakak'ın bir grup tarafından darp edildiği öğrenildi. Ceylanpınar Devlet Hastanesi'nden darp raporu alan Dakak'ın olay anına ait bir fotoğrafla Ceylanpınar Savcılığı'na suç duyurusunda bulundu.

25 Nisan 2019 tarihinde Antep'in Oğuzeli ilçesinde CHP İlçe Başkanı İlhan Keskinsoy'un uğradığı silahlı saldırıda yaşamını yitirdiği öğrenildi. Antep Valiliği tarafından yapılan açıklamada şöyle denildi: "*Oğuzeli CHP İlçe Başkanı İlhan Keskinsoy, iş yerinde ticari alacak yüzünden çıkan tartışma sonucu İ.K. tarafından öldürülmüş olup, olayla ilgili adli soruşturma başlatılmıştır.*"

-Gazeteci

3 Nisan 2019 tarihinde Antep'in Bülbülzade Mahallesi'nde akşam saat 22.30 sıralarında, Antep Üniversitesi Gazetecilik Bölümü öğrencisi ve MA muhabiri olan Aydın Atay'ın, iki kişinin bıçaklı saldırısına uğradığı ve gasp edildiği öğrenildi. Bacağından yaralanan Atay'ın Tıp Fakültesi Hastanesi'ne kaldırılarak tedavi altına alındığı öğrenildi.

-Yerel Yönetici

Diyarbakır'ın Çüngüş ilçesinde yerel seçimlerde resmi olmayan sonuçlara göre Belediye Başkanı seçilen Saadet Partili (SP) Ali Suat Akmeşe'nin **1 Nisan 2019 tarihinde** yakınıyla birlikte kimliği belirsiz kişilerin silahlı saldırısına uğradığı ve yaralandığı öğrenildi. Saldırganların olay yerinden kaçtığı, Akmeşe ve yakınının ise hava ambulansıyla Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi'ne götürülerek tedavi altına alındığı öğrenildi.

-Avukat

1 Mart 2019 tarihinde Diyarbakır'da öğle saatlerinde Diyarbakır Barosu Başkanı Cihan Aydın, baronun avukatları ve çalışanlarına yönelik bir grup tarafından saldırıda bulunuldu. 2 avukatın yaralandığı saldırı ile ilgili, Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı'nın tarafından başlatılan soruşturma kapsamında "hakaret ve kasten yaralama" suçlamasıyla 3 kişinin (L.A. ve oğulları H.A ve V.A.) gözaltına alındığı öğrenildi.

19 Mayıs 2019 tarihinde Diyarbakır merkez Kayapınar ilçesi Dicle Kent Mahallesi 252. Sokak'ta 43 yaşındaki avukat Müzeyyen Boylu Issı'nın, 45 yaşındaki doktor eşi Mesut Issı tarafından silahla vurularak öldürüldüğü öğrenildi. Eşini öldüren Mesut Issı, daha sonra polise teslim oldu.

22 Haziran 2019 tarihinde Diyarbakır Barosu'na kayıtlı 28 yaşındaki Armanç Arkaş isimli avukat, **Diyarbakır'ın Kayapınar ilçesindeki** bir kafede iki grup arasında çıkan kavga sırasında kendisine isabet eden kurşunla yaşamını yitirdiği öğrenildi. Cumhuriyet Başsavcılığı'nın başlattığı soruşturma kapsamında gözaltına alınan 1 kişinin "kasten öldürmek" suçundan tutuklandığı öğrenildi.

-Sağlık Görevlisi

20 Haziran 2019 tarihinde Diyarbakır'da Diyarbakır Ağız ve Diş Sağlığı Hastanesi'nde çalışan sağlık görevlisi Gülay Berber'e bir hasta tarafından sözlü ve fiziki saldırıda bulunulduğu öğrenildi.

SİLAHLI ÇATIŞMALAR

1 Ocak 2019 tarihinde Iğdır'ın Aralık ilçesine bağlı Kurtömer Hudut Karakolu'na yönelik düzenlenen roketli saldırıda, 1 uzman çavuş yaralandığı ve Devlet Hastanesi'ne kaldırılarak tedavi altına alındığı öğrenildi.

4 Ocak 2019 tarihinde Iğdır'ın Aralık ilçesine bağlı, İran sınırında bulunan Şehit Bülent Aydın Karakolu'na yönelik uzun namlulu silahlarla düzenlenen saldırıda, 1 askerin yaşamını yitirdiği ve 2 askerin yaralandığı öğrenildi. Yaralı askerlerin, Iğdır Devlet Hastanesi'ne götürülerek tedavi altına alındığı öğrenildi.

4 Ocak 2019 tarihinde Iğdır'a bağlı kırsal bölgede çıkan çatışmada, 1 HGP militanının (*Özgür Roni kod isimli Abdullah Aygün*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

11 Ocak 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Kocaköy ilçesi kırsalında çıkan çatışmada, 2 HPG militanının (*Zilan Tolhıldan kod isimli Suzan Çelik, Zınarin Berxwedan kod isimli Hacire Yılmaz*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

21 Ocak 2019 tarihinde Şırnak'ın Uludere ilçesine bağlı kırsal bölgede düzenlenen hava destekli askeri operasyon sırasında, 1 HPG militanının (*Armanç Zilan kod isimli Fatih Bağdu*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

19 Şubat 2019 tarihinde Kandil bölgesinde yönelik düzenlenen hava bombardımanında 1 HPG militanının (*Ali Hewleri kod isimli İbrahim Elçi*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

9 Mart 2019 tarihinde Kandil bölgesine yönelik gerçekleşen bombardımanda 3 HPG militanının (*Kamil Şırnak kod isimli Yusuf Özbey, Kamuran Botan kod isimli Serdar Güler, Şoreş Koçer kod isimli Ramazan Erdal*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

16 Mart 2019 tarihinde Türkiye ile Federe Kürdistan Bölgesi sınır hattında düzenlenen askeri operasyon sırasında 2 askerin yaşamını yitirdiği ve 8 askerin ise yaralandığı öğrenildi.

16 Mart 2019 tarihinde Kandil bölgesinde çıkan çatışmalarda 5 HPG militanın (*Arnos Serhat kod isimli Abdullah Erkol, Derviş Oremar kod isimli Sipan Sevmiş, Hawar Bedran kod*

isimli Serkan Tuncer, Siser Botan kod isimli Garibe Kılıç, Welat Dilken kod isimli Abdullah Yaşar) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

18 Mart 2019 tarihinde Mardin'nin Dargeçit ilçesi kırsalında başlatılan askeri operasyon sırasında çıkan çatışmalarda, 3 HPG militanının (*Aras Nekeröz kod isimli Kemal Kadire, Dilxwaz Tori kod isimli Orhan Ok, Reber Botan kod isimli Kasım Saptık*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

19 Mart 2019 tarihinde Mardin'in Dargeçit ilçesinde kırsal Ilısu bölgesinde çıkan çatışmada, 3 askerın yaralandığı öğrenildi.

20 Mart 2019 tarihinde Şırnak'ın Silopi ilçesindeki Cudi Dağı bölgesinde başlatılan askeri operasyon sırasında, düzenlenen bombalı saldırıda 1 asker yaşamını yitirdiği ve 1 askerın de yaralandığı öğrenildi.

22 Mart 2019 tarihinde Elazığ'ın Arıcak ilçesine bağlı Bükardı Jandarma Karakol Komutanlığı'na HPG militanları tarafından düzenlenen silahlı saldırıda, 1 askerın (*Uzman Çavuş Ayvaz Yıldım*) yaralandığı öğrenildi.

7 Nisan 2019 tarihinde Şırnak'ın Besta bölgesinde başlatılan hava destekli askeri operasyon sırasında 2 HPG militanının (*Beritan Welat kod isimli Habibe Mansur, Hevi Viyan kod isimli Azime Akdoğan*) yaşamını yitirdiği ve 1 HPG militanının yakalandığı öğrenildi.

7 Nisan 2019 tarihinde Kandil bölgesinde yapılan hava bombardımanında, 1 HPG militanının (*Sara Dorşin kod isimli Sarah Handelman*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

8 Nisan 2019 tarihinde Şırnak'ın Gabar alanına yönelik düzenlenen hava bombardımanında 2 HPG militanının (*Avzem Cihan Munzur kod isimli Ezgi Torun, Kürdistan Delil kod isimli Güllü Akdoğan*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

9 Nisan 2019 tarihinde Şırnak'ın Gabar alanına yönelik düzenlenen hava bombardımanında 2 HPG militanının (*Birhat Osyan kod isimli Mehmet Bilen, Mazlum Hezex kod isimli Ata Şinego*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

10 Nisan 2019 tarihinde Kandil bölgesinde düzenlenen hava bombardımanında 5 HPG militanının (*Dersim Baz kod isimli Helin Gelici, Mizgin Kurdistan kod isimli İpek Bedir, Zilan Ciwanro kod isimli Şehla Mehmetveli, Zilan Gerdi kod isimli Nezire Yücel, Zilan Hevi kod isimli Semira Delayimilan*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

9-12 Nisan 2019 tarihleri arasında Kandil bölgesine yönelik gerçekleştirilen bombardımanda, 7 HPG militanının yaşamını yitirdiği öğrenildi. Yaşamını yitiren militanların isimleri şöyle: *Çiyager Hayri Cudi kod isimli Hebung Atlı, Firaz Xerzan kod isimli Ferhat Gökmen, Ağır Pızot kod isimli Mehmet Arslan, Karker İntikam kod isimli Orhan Özden, Munzur Ereğ kod isimli Bünyamin Duman, Şoreş Çiyayereş kod isimli Azad Yılmaz, Şoreş Kurdistan kod isimli Mehmet Açıkalın.*

14 Nisan 2019 tarihinde Kandil bölgesinde düzenlenen hava bombardımanında, 2 HPG militanının (*Bawer Serdeşt kod isimli İsmail Lütüfifar, Rubar Serhıldan kod isimli Alan Ömer*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

MSB Basın Halkla İlişkiler Daire Başkanlığı tarafından yapılan yazılı açıklamada; **Türkiye-Irak sınır hattında** devam eden operasyonlar kapsamında **19 Nisan 2019 tarihinde** yaşanan çatışmada 4 askerin yaşamını yitirdiği, 6 askerin ise yaralandığı duyuruldu.

23 Nisan 2019 tarihinde Kandil bölgesine düzenlenen hava bombardımanında, 2 HPG militanınin (*Demhat Botan kod isimli Sabri Üstün, Rojhat Delila kod isimli Hasan Kaymaz*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

25 Nisan 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Lice ve Kulp ilçeleri arasında kalan kırsal bölgede başlatılan askeri operasyon sırasında çıkan çatışmalarda, 5 HPG militanınin yaşamını yitirdiği öğrenildi. Yaşamını yitiren militanların isimleri şöyle: *Aziz Ararat kod isimli Mesut Aktaş, Bahoz Botan kod isimli Onur Kartal, Ferhat Leşker kod isimli Hamit Akdoğan, Merxas Masiro kod isimli Müslüm Irmak, Zana Andok kod isimli Mehmet Reşat Tekin.*

30 Nisan 2019 tarihinde Şırnak'ın Cudi bölgesinde başlatılan hava destekli operasyonda yapılan bombardımanda, 3 HPG militanınin (*Ekin Çaldıran kod isimli Hediye Telhayı, Jinda Jin kod isimli Elif Baran, Roza Eylem kod isimli Şirvan Dere*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

1 Mayıs 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Dicle ilçesi kırsalında başlatılan askeri operasyon sırasında çıkan çatışmada, 2 HPG militanınin (*Viyan Pirsus kod isimli Şehriban Yönten, Didar Andok kod isimli Sabiye Rençber*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

4 Mayıs 2019 tarihinde Hakkari'nin Şemdinli ilçesi 34'üncü Hudut Tugayı Üst Bölgesine yönelik gerçekleşen saldırıda, 3 askerin yaşamını yitirdiği öğrenildi.

5 Mayıs 2019 tarihinde Şırnak kırsalındaki Gabar Dağı bölgesinde çıkan çatışmada, 2 askerin yaşamını yitirdiği öğrenildi. Devam eden askeri operasyon ve çatışmalar sırasında, **6 Mayıs 2019 tarihinde** bir askerin (*Piyade Sözleşmeli Er Görkem Akkuş*) daha yaşamını yitirdiği öğrenildi.

5 Mayıs 2019 tarihinde Şırnak'ın Silopi ilçesindeki Cudi Dağı eteklerinde, 73 D 2001 plakalı minibüsün geçişi sırasında patlama meydana geldiği ve patlama sonucunda 2 yurttaşın (*Araç sürücüsü 28 yaşındaki Servet Bilen ve 13 yaşındaki kardeşi Diyar Bilen*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

5 Mayıs 2019 tarihinde Kandil bölgesinde düzenlenen hava bombardımanında, 2 HPG militanınin (*Ronahi Gabar kod isimli Ayten İlhan, Ronahi Munzur kod isimli Ceylan Güngör*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

8 Mayıs 2019 tarihinde Mardin'in Ömerli ilçesi kırsalında çıkan çatışmada, 2 HPG militanınin (*Sema Tekin Acem kod isimli Hatice İbrahimpur, Agırin Tekoşin kod isimli Hanım Çelik*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

9 Mayıs 2019 tarihinde Dersim merkeze bağlı Kutu Dere bölgesinde başlatılan askeri operasyon sırasında çıkan çatışmada, 3 askerin yaralandığı ve helikopterle Elazığ Fırat Üniversitesi Araştırma Hastanesi kaldırıldığı öğrenildi.

10 Mayıs 2019 tarihinde Iğdır'a bağlı Diluca bölgesinde düzenlenen saldırıda, 1 askerin (*Piyade Sözleşmeli Er Hakan Özdemir*) yaşamını yitirdiği öğrenildi. Bölgede geniş çaplı bir operasyon başlatıldığı belirtildi.

10 Mayıs 2019 tarihinde Dersim merkeze bağlı kırsal bölgede başlatılan hava destekli askeri operasyon sırasında çıkan çatışmada, 5 HPG militanının yaşamını yitirdiği öğrenildi. Yaşamını yitiren militanların isimleri şöyle: *Doğan Serhat kod isimli Celal Kaya, Baran Munzur kod isimli Haydar Gül, Botan Ağır kod isimli Nevaf Kortak, Canfeda Cesur kod isimli Vedat Çeken, Rohat Piro kod isimli Hıdır Gök.*

11 Mayıs 2019 tarihinde Bingöl'ün Kiğı ilçesi ile Dersim'in Pülümür ilçesi arasında bulunan kırsal bölgede başlatılan askeri operasyon sırasında çıkan çatışmada, 1 HPG militanının (*Şilan Siirt kod isimli Zilan Tek*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

12 Mayıs 2019 tarihinde Hakkari'nin Yüksekova ilçesi kırsal bölgesinde çıkan çatışmalarda, 4 HPG militanının yaşamını yitirdiği öğrenildi. Yaşamını yitiren militanların isimleri şöyle: *Çiyager Eriş kod isimli Abdullah Cesur, Devrim Fırat kod isimli Roni Demirbaş, Devrim Roj kod isimli Kadir Demir, Eriş Andok kod isimli İsmail Yasukan.*

12 Mayıs 2019 tarihinde Dersim'in Pülümür ilçesi kırsalında, özel hareket polislerinin de katılımıyla başlatılan askeri operasyon sonucu çıkan çatışmada, 1 asker (*Jandarma Başçavuş Ferdican Altunkaş*) ve 1 HPG militanının yaşamını yitirdiği öğrenildi.

12 Mayıs 2019 tarihinde Bingöl'ün Kiğı ilçesi kırsalında başlatılan askeri operasyon sonucu çıkan çatışmada, 2 asker yaralandığı ve Bingöl Devlet Hastanesi'ne kaldırıldığı öğrenildi.

13 Mayıs 2019 tarihinde Hakkari'nin Yüksekova ilçesi Alandüzü mevkinde düzenlenen saldırıda, 1 asker yaralandığı ve götürüldüğü hastanede kurtarılamayarak yaşamını yitirdiği öğrenildi.

13 Mayıs 2019 tarihinde Şırnak'ın Silopi ilçesi kırsalında meydana gelen patlamada, 1'i ağır olmak üzere 3 korucusunun yaralandığı öğrenildi. Ankara GATA'da tedavilerine devam edilen 3 korucudan 1'nin (*Medeni Bağışlar*) 24 Mayıs 2019 tarihinde hayatını kaybettiği öğrenildi.

14 Mayıs 2019 tarihinde Kandil bölgesine yönelik düzenlenen hava bombardımanında, 1 HPG militanının (*Yusuf Aslan kod isimli Aslan Kalkan*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

15 Mayıs 2019 tarihinde Şırnak'ın Gabar bölgesinde başlatılan hava destekli askeri operasyon sırasında, 2 HPG militanının (*Canfeda Serxwebun kod isimli Mehdi Danış, Kendal Gabar kod isimli Enes Biçer*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

17 Mayıs 2019 tarihinde Şırnak'ın Gabar'ın bölgesinde başlatılan askeri operasyon sırasında çıkan çatışmalarda, 3 HPG militanının (*Newal Hakkari kod isimli Kezban Abi, Bahoz Arin kod isimli Sabri Kaçmaz, Arin Amed kod isimli Hevidar Ceylan*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

17 Mayıs 2019 tarihinde Siirt'in Erüh ilçesi kırsalında başlatılan askeri operasyon sırasında çıkan çatışmada, 2 korucunun yaralandığı ve hastaneye götürülen yaralı koruculardan 1'inin (*Reşit Koçak*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

18 Mayıs 2019 tarihinde Urfa'nın Halfeti ilçesine bağlı Dergili Mahallesi'nde çıkan çatışmada, 1 polisin (*komiser yardımcısı*) yaşamını yitirdiği ve 2 polisin de yaralandığı öğrenildi. Çatışmada, 2 HPG militanın yaşamını yitirdiği öğrenildi.

Kandil bölgesine düzenlenen hava bombardımanında yaralanın 1 HPG militanın (*Cudi Mizori kod isimli Ekrem Abdullah Ahmet*) **21 Mayıs 2019 tarihinde** yaşamını yitirdiği öğrenildi.

23 Mayıs 2019 tarihide Elazığ'ın Arıcak ilçesi kırsal alanında bir başlatılan askeri operasyon sırasında çıkan çatışmada, 2 HPG militanın (*Şoreş Tatvan kod isimli Ferhat Akgün, Dijwar Bager kod isimli Mehmet Bilgi*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

26 Mayıs 2019 tarihinde Kandil bölgesinde düzenlenen hava bombardımanında, 1 HPG militanın (*Xemgin Setkar kod isimli Abdullah Temel*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

27 Mayıs 2019 tarihinde Iğdır'ın Aralık ilçesine bağlı Şehit Bülent Aydın Karakolu yakınlarında düzenlenen bombalı saldırıda, bir astsubayın ağır yaralandı ve Iğdır Devlet Hastanesine kaldırılarak tedavi altına alındığı öğrenildi.

28 Mayıs 2019 tarihinde Kandil bölgesinde yapılan hava bombardımanında, 6 HPG militanın yaşamını yitirdiği öğrenildi. Yaşamını yitiren militanların isimleri şöyle: *Çekdar Çiyager kod isimli Muhammed Rıza Alizade, Hebung Beritan kod isimli Fırat Bor, Hevidar Beyani kod isimli Beybung Kaplan, Tekoşin Rojhilat kod isimli Rojda Akgül, Aryana Botan kod isimli Zozan İbrahim, Ruken Goyi kod isimli Bişeng Yaman.*

29 Mayıs 2019 tarihinde Kandil bölgesinde yönelik düzenlenen hava bombardımanında, 2 HPG militanın (*Adıl Semsur kod isimli Mehmet Çoban, Renas Botan kod isimli Mehmet Zakir Temel*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

29 Mayıs 2019 tarihinde Milli Savunma Bakanlığı (MSB) tarafından yapılan açıklamada, Irak Federe Kürdistan Bölgesi'nde gerçekleştirilen "Pençe Harekatı" sırasında 2 askerin yaşamını yitirdiği duyuruldu. Açıklamada şöyle denildi: *"Irak'ın kuzeyi Hakurk bölgesinde başlatılan Pençe Harekâtı kapsamında, PKK'lı bölücü teröristler tarafından bölgeye önceden yerleştirilen EYP'nin patlaması sonucunda yaralanan 2 kahraman silah arkadaşımız yapılan tüm müdahalelere rağmen kurtarılamayarak şehit oldu."*

1 Haziran 2019 tarihinde Iğdır'da, Türkiye-İran sınır bölgesinde askerler ile HPG militanları arasında çıkan çatışmada, 2 askerin yaşamını yitirdi ve 5 askerin de yaralandığı öğrenildi.

1 Haziran 2019 tarihinde Kandil bölgesinde düzenlenen hava bombardımanında, 1 HPG militanın (*Rubar Qamuşlo kod isimli Fatih Demir*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

2 Haziran 2019 tarihinde Hakkari'nin Çukurca ilçesine bağlı Kasran Vadisi Aslan Kapanı bölgesinde çıkan çatışmada, 2 askerin (*Jandarma Astsubay Ercan Sanca ve Jandarma Uzman Çavuş Mehmet Sait Barış*) yaşamını yitirdiği, 2 askerin ise yaralandığı öğrenildi.

2 Haziran 2019 tarihinde Kandil bölgesinde düzenlenen hava bombardımanında, 6 HPG militanın yaşamını yitirdiği öğrenildi. Yaşamını yitiren militanların isimleri şöyle: *Brusk Deniz kod isimli Veysel Amaç, Mizgin Pir kod isimli Medine Çiftçi, Azad Siser kod isimli*

Serhat Kartal, Çiya Riha kod isimli Cebrail Bulut, Reşit Serdar kod isimli Mehmet İrtegin, Kendal Deniz kod isimli İbrahim Fırat.

3 Haziran 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Lice ve Kulp ilçeleri arasında kalan kırsal bölgede başlatılan askeri operasyon sırasında yapılan bombardımanda, 5 HPG militanının yaşamını yitirdiği öğrenildi. Yaşamını yitiren militanların isimleri şöyle: *Rızgar Tolhıldan kod isimli Felat Kocakaya, Zınar Akro kod isimli Yusuf Kayran, Mahir Andok kod isimli İbrahim Çelik, Reber Amed kod isimli Abdullah Turhan, Serhıldan Mazi kod isimli Ömer Demir.*

3 Haziran 2019 tarihinde Dersim'in Ovacık ilçesinde askerler ile HPG militanları arasında çıkan çatışmada, 2 askerin yaralandığı öğrenildi.

4 Haziran 2019 tarihinde Kandil bölgesinde düzenlenen hava bombardımanında, 2 HPG militanının (*Bahoz Serhıldan kod isimli Veysi Cebe, Çekdar Tolhıldan kod isimli Cüneyt Yılmaz*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

8 Haziran 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Lice ilçesi kırsalında yapılan hava bombardımanında, 2 HPG militanının (*Cıwan Lice kod isimli Osman Gülen, Rohat Amanos kod isimli Mehmet Yoldaş*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

8 Haziran günü Dersim merkeze bağlı kırsal bölgede çıkan çatışmalarda 5 HPG militanının yaşamını yitirdiği öğrenildi. Yaşamını yitiren militanların isimleri şöyle: *Dicle Amed kod isimli Canan Çelik, Berfin Ararat kod isimli Mihriban Durmaz, Havin Tekoşin kod isimli Ceyda Sarıkaya, Kinem Amed kod isimli Halide Karakuş, Nuda Herekol kod isimli Fatma Özgün.*

11 Haziran 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Silvan ilçesinde Baraj Üs Bölgesi'nde bulunan güvenlik kulesine yönelik gerçekleştirilen roketli saldırıda, 2 askerin yaralandığı ve tedavi edilmek üzere hastaneye kaldırıldığı öğrenildi.

11 Haziran 2019 tarihinde Dersim merkeze bağlı Karşılar köyü kırsal bölgesinde başlatılan askeri operasyon sırasında çıkan çatışmada, 2'si ağır 4 askerin yaralandığı ve helikopterlerle tedavi edilmek üzere Tunceli Devlet Hastanesi'ne kaldırıldığı öğrenildi. Ağır yaralı 2 askerin (*Jandarma Uzman Çavuş Ökkeş Ede, Jandarma Uzman Çavuş Emre Üçkan*) kurtarılmayarak yaşamını yitirdiği öğrenildi.

12 Haziran 2019 tarihinde Şırnak'ın Beytüşşebap ilçesi kırsalında çıkan çatışmada, 2 HPG militanının (*Mizgin Avesta kod isimli Fatma Çelik, Xemlin Colemerg kod isimli Bilge İncin*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

12 Haziran 2019 tarihinde Hakkari'nin Yüksekova ilçesine kırsalında çıkan çatışmada, 3 HPG militanının (*Evrin Ronahi Başkale kod isimli Aysel Toğan, Redur Adar kod isimli Gülistan Elmas, Rojbin Avarış kod isimli Mercan Abdullahi Girinkanlo*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

12 Haziran 2019 tarihinde Ağrı Tendürek Dağı'nda düzenlenen hava bombardımanında, 4 HPG militanının (*Argeş Amed kod isimli Behram Ebasi, Botan Qelqeli kod isimli Osman Ayaz, Çiya Rojhat kod isimli Sezgin Demir, Şerzan Cilo kod isimli İreç Caferi*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

14 Haziran 2019 tarihinde Bitlis kırsalında çıkan çatışmada, 1 HPG militanın (*Eren Karker Pasur kod isimli Ünal Dinar*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

16 Haziran 2019 tarihinde Mardin'in Dargeçit ile Şırnak'ın İdil ilçesi arasında bulunan Cehennem Deresi civarında başlatılan hava destekli askeri operasyon sırasında çıkan çatışmada, 1 askerin (*Jandarma Teğmen Şafak Evran*) yaşamını yitirdiği öğrenildi. Bombardımanda 2 sivil yurttaşın (*5 çocuk babası Ramazan Toksoy, Abdulsamet Akgül*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

18 Haziran 2019 tarihinde Hakkari'nin Yüksekova ilçesine bağlı Çarçella alanında çıkan çatışmada, 1 HPG militanın (*Numan Sterk kod isimli Halef Yıldız*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

22 Haziran 2019 tarihinde Bitlis'in Tatvan ilçesine kırsalında düzenlenen hava destekli askeri operasyon sırasında, 3 HPG militanın (*Destan Koçer kod isimli Mehmet Sıddık İlçin, Ferman Tolhıldan kod isimli Yunus Seymen, Mervan Kursınç kod isimli Ferhat Ödümlü*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

23 Haziran 2019 tarihinde Kandil bölgesinde düzenlenen hava bombardımanında, 1 HPG militanın (*Şahan Botan kod isimli Yunus Koçhan*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

24 Haziran 2019 tarihinde Hakkari'nin Şemdinli ilçesine bağlı kırsalında çıkan çatışmalarda, 4 HPG militanın (*Andok Hışyar kod isimli Mehmet Reşat Yazıcı, Mirza Germiyan kod isimli Piştivan Fetih, Roza Tekoşin kod isimli Rojbin Arcagök, Sema Arin kod isimli Marya Mirayimilan*) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

Kandil bölgesine yönelik TSK tarafından başlatılan "Pençe Operasyonu" kapsamında 28 Haziran 2019 tarihinde yapılan hava bombardımanında, Kortek Dağı'nda bulunan Berd Kuran köyünde aynı aileye mensup 3 kişinin yaşamını yitirdiği ve 5 kişinin yaralandığı öğrenildi. **Yaşamını yitirenlerin isimleri şöyle:** *Baba Abdulla Alî Mîne (53) ile çocukları Kurdistan Abdula (30) ve Heryad Abdula (19).* **Yaralananların isimleri ise şöyle:** *Anne Rabî Mihemed ile Mihemed Abdula, Taybet Mihemed Abdula, Benaz Abdula ve ismi öğrenilemeyen 1 kişi.*

KUŞKULU ÖLÜMLER

a-) Erkek

Van'ın Başkale ilçesi İran sınırında 18 cenazenin bulunduğu öğrenildi. **10 Nisan'da 2, 12 Nisan'da 6, 13 Nisan'da 9 ve 14 Nisan tarihinde ise bir** cenaze bulunduğu öğrenilirken, *bulanan cenazelerin kışın sınırdan geçerken donarak yaşamını yitiren göçmenlere ait olduğu belirtildi.*

b-) Kadın

9 Nisan 2019 tarihinde Batman'ın Hasankeyf ilçesine bağlı Bahçelievler mahallesinde Dicle Nehri kenarında bir kadına ait cenazenin bulunduğu, cenazenin sağlık çalışanı Hayriye Arıca isimli kadın ait olduğu öğrenildi. Arıca'nın boşanma aşamasında olduğu eşi tarafından

darpedilerek öldürüldüğü ileri sürülürken, olayla ilgili soruşturma başlatıldı. **17 Nisan 2019 tarihinde** Arıca'nın eşi Burhan Arıca'nın cenazesinin de, Hasankeyf'e bağlı Irmak köyü yakınlarında bulunduğu öğrenildi.

13 Nisan 2019 tarihinde Erzurum'da Bölge Eğitim ve Araştırma Hastanesinde görev yapan anestezi teknikeri 25 yaşındaki Gözde Çulhaoğlu isimli kadının evinde ölü olarak bulunduğu öğrenildi. Palandöken ilçesindeki evinde rahatsızlanması sonrası eve gelen sağlık görevlileri ve polis ekipleri tarafından yapılan incelemede, yanında şırınga ve anestezi ilacı bulunan Çulhaoğlu'nun ölü olduğunun belirlendiği öğrenildi. Ölümü şüpheli bulunan Çulhaoğlu'nun cesedi, otopsi yapılması amacıyla Erzurum Adli Tıp Kurumuna kaldırıldı.

27 Mayıs 2019 tarihinde Hakkari'de okula gideceğini söyleyerek evden çıkan Sümbül Anadolu Lisesi öğrencisi 18 yaşındaki Sercan Özatak'tan isimli genç kadından bir daha haber alınmadığı öğrenildi. Ailesinin polise haber vermesi üzerine başlatılan arama çalışmaları sonucunda, Özatak'ın cansız bedeni **1 Haziran 2019 tarihinde** Biçer Mahallesi'ndeki Katramas Deresi'nde bulunduğu belirtildi. Hakkari Devlet Hastanesi morguna kaldırılan Özatak'ın ölüm nedeninin yapılan otopsinin ardından kesinleşeceği belirtilirken, olayla ilgili soruşturma başlatıldı.

4 Haziran 2019 tarihinde Antep'te 42 yaşındaki Derya H. İsimli kadının, sokakta ölü olarak bulunduğu öğrenildi. Kadının daha önce iki kez intihar girişiminde bulunduğu belirtildi.

18 Haziran 2019 tarihinde Erzincan'da 66 yaşındaki Havva T. İsimli kadının, ahırda ölü olarak bulunduğu öğrenildi.

22 Haziran 2019 tarihinde Malatya'da 79 yaşındaki Saadet K. isimli kadının, evinde ölü olarak bulunduğu öğrenildi.

27 Mayıs 2019 tarihinde Hakkari'de 18 yaşındaki Selcan Ö. isimli kadının ortadan kaybolduğu öğrenildi. Yapılan arama çalışmaları sonucu genç kadının, **1 Haziran 2019 tarihinde** dereye ölü olarak bulunduğu ve olayın ilgili soruşturma başlatıldığı öğrenildi.

30 Haziran 2019 tarihinde Hakkari'de 47 yaşındaki Hazan S. İsimli kadının dereye düşmesi sonucu öldüğü ve olay ile ilgili soruşturma başlatıldığı öğrenildi.

c-) Çocuk

21 Haziran 2019 tarihinde Diyarbakır Yenişehir ilçesi Ferit Köşk Mahallesi'nde 15 yaşındaki Saliha Ayhan isimli kız çocuğunun, evinde silahla vurulmuş bir şekilde bulunduğu öğrenildi. Ailesi tarafından, çocuklarının silahla intihar ettiği iddiası ileri sürüldü. Ölüm nedenine ilişkin bilgi alınmazken, olayla ilgili soruşturma başlatıldığı öğrenildi.

ÇATIŞMALI ORTAM NEDENİYLE YAŞANAN DİĞER İHLALLER

Özel Güvenlik Bölgesi İlanı ve Arazi Yasağı

Hakkari Valiliği tarafından yapılan açıklamada, **Hakkari merkez ile Çukurca, Şemdinli ve Yüksekova ilçelerinde** bulunan 31 bölgenin, 15 gün süreyle özel güvenlik bölgesi olarak ilan edildiği duyuruldu. Açıklamada şöyle denildi: “2565 sayılı *Askeri Yasak Bölgeler ve Güvenlik Bölgeleri Kanunu*’nun 32/A maddesi gereğince; ilimiz merkez, Çukurca, Şemdinli ve Yüksekova ilçeleri sınırlarında bulunan 31 bölge **04 Ocak ile 18 Ocak 2019 tarihleri arasında ‘Özel Güvenlik Bölgesi’ ilan edilmiş olup, vatandaşlarımızın bu bölgelere izinsiz olarak girmesi yasaklanmıştır.**”

Batman Valiliği tarafından yapılan açıklamada; **Batman'a bağlı Kozluk, Sason ve Hasankeyf ilçelerinde** bulunan 55 bölgenin, **01 Ocak – 31 Aralık 2019 tarihleri arasında** özel güvenlik bölgesi olarak ilan edildiği duyuruldu. **SASON VE KOZLUK BÖLGELERİ** - (1)Kuzeyde; Domuz Tepe, Harabeler kuzeydoğusu, Kilimli Mah. kuzeyi, (2)Doğuda; İsimsiz Tepe, Göderin Tepe, Acı Tepe 400 metre doğusu, (3) Güneyde; Kevregevr Tepe, Bağnave Tepe, (4)Batıda; Haleş Tepe, 872 Rk.Tepe arasında kalan arazi kesimi, **SASON VE KOZLUK KESİMLERİ** (1) Kuzeyde; Montol Tepe güneyi, İsimsiz Tepe, Kuşaklı Dağı kuzeyi, Haramikarakol Gediği, (2)Doğuda; 1864.8 Rk.Tepe, 1977 Rk.Tepe, (3)Güneyde; Şayesir Sr., 1686 Rk.Tepe, Kevni Tepe, Şan Tepe batısı, (4)Batıda; Gem Tepe batısı, Yamaçlı Tepe doğusu, Aşağıkilimli Mah. kuzey doğusu, Kalemahmuke arasında kalan arazi kesimleri, **HASANKEYF** (1)Kuzeyde; Çatalı Mah. Guharareziye Sırtlarının 500 metre kuzey doğusu, Çina Tepe, Koyunlu Mahallesi 200 metre batısı, Diyar Tepe, Kubalo Tepe, Verkedavut Tepe, Banikola Sırtı, Güneşli Köyü doğusu, Diyarenesi Tepe, Riliki Tepe, Kelekçi Köyü güneyi, Kelekçi Köyü güney doğusu Montol Tepe güneyi, İsimsiz Tepe, Kuşaklı Dağı kuzeyi, Haramikarakol Gediği, (2) Doğuda; Sevrak Tepe kuzey doğusu, Güverhacı Tepe, Kayıklı Köyü güney batısı, Şikeriharcıya Tepe kuzey doğusu, (3) Güneyde; Şikeriharcıya Tepe kuzey doğusu, Gariavlike Tepe doğusu, Beltaguvar Tepe doğusu, Karakatş Tepe uzantısı, Çaymavan Tepe, Poyraz Tepe, Şayesir Sr., 1686 Rk.Tepe, Kevni Tepe, Şan Tepe batısı, Kelemahmuke Sr. (4) Batıda; Kalemahmuke Sr. Guharamir Tepe, Nöbet Tepe, Çatalı Mahallesi uzantısı arasında kalan arazi kesimlerinde Geçici Askeri Güvenlik Bölgesi ilan edilmiştir.

Hakkari merkez ve Yüksekova, Çukurca, Şemdinli ve Derecik ilçeleri sınırlarında bulunan 31 bölgenin, **05-19 Mart 2019 tarihleri arasında** güvenlik gerekçesiyle, özel güvenlik bölgesi olarak ilan edildiği duyuruldu. Hakkari Valiliği’nce yapılan açıklamada şöyle denildi: “2565 sayılı *Askeri Yasak Bölgeler ve Güvenlik Bölgeleri Kanunu*’nun 32/A maddesi gereğince; ilimiz merkez, Yüksekova, Çukurca, Şemdinli ve Derecik ilçeleri sınırlarında bulunan 31 bölge 05-19 Mart 2019 tarihleri arasında ‘Özel Güvenlik Bölgesi’ ilan edilmiş olup, vatandaşlarımızın bu bölgelere izinsiz olarak girmesi yasaklanmıştır.” **Yasağın, 20 Mart-03 Nisan 2019 tarihleri arasında 15 gün süreyle uzatıldığı duyuruldu. Yasağın, 4 Nisan-18 Nisan 2019 tarihleri arasında 15 gün süreyle 24 bölgede uzatıldığı duyuruldu.**

Bingöl merkez ve 7 ilçeye bağlı 23 alanda 11 Şubat 2019 tarihinde ilan edilen "Özel Güvenlik Bölgesi" yasağı süresinin, Bingöl Valiliği’nin tarafından yapılan açıklamada 25 Nisan-9 Mayıs 2019 tarihleri arasında uzatıldığı belirtildi. Yasak ilan edilen yerler şöyle: **Bingöl merkez;** Ortaçanak, Hasar Yaylası ve Hasar Tepe bölgesi, Feratan ve Çır yaylaları, Merdiven Deresi. **Adaklı ilçesi;** Şeytan Dağları, Şeytan Deresi, İlbey ve Maltepe vadileri. **Genç ilçesi;** Sağgöze, Büyükçağ, Yeniyazı, Dikpınar, Derman, Şekeran bölgeleri. **Solhan ilçesi;** Yenibaşak-Doğuyeli bölgeleri. **Yayladere ilçesi;** Horivanik ve Tahkim deresi, Kırköy Ormanları, Manav Deresi, Güneşlik ve Gökçedal bölgeleri. **Kiğı ilçesi;** Çomak Deresi. **Karlova ilçesi;** Karacehennem Ormanları. **Yedisu ilçesi;** Akımlı Yaylası.

Bingöl merkez ve 6 ilçe kırsalında bulunan 23 bölgede, 1087 sayılı Cumhurbaşkanlığı kararıyla “geçici özel güvenlik bölgesi” ilan edildiği duyuruldu. 23 bölgeyi kapsayan kararın **25 Mayıs 2019-31 Aralık 2019** tarihleri arasında uygulanacağı belirtildi.

Siirt’in Baykan ilçesine bağlı *Aydınlar ve Korucu mahalleleri ile Meşelik ve Ardıçdalı köylerinin* kırsal bölgelerinin, 29 Mayıs-12 Haziran 2019 tarihleri arasında “geçici özel güvenlik bölgesi” olarak ilan edildiği duyuruldu.

Hakkari Valiliği tarafından yapılan açıklamada, kent merkezi ile ilçelerine bağlı 5 bölgenin 15 gün süreyle özel güvenlik bölgesi olarak ilan edildiği duyuruldu. Açıklamada şöyle denildi: “2565 sayılı *Askeri Yasak Bölgeler ve Güvenlik Bölgeleri Kanunu’nun 32/A maddesi gereğince; ilimiz Merkez, Çukurca, Şemdinli, Yüksekova ve Derecik İlçeleri sınırlarında bulunan (5) bölge 16.06.2019 günü saat 00:00:01’den 30.06.2019 günü saat 23:59:59’a kadar, ‘Özel Güvenlik Bölgesi’ ilan edilmiş olup, vatandaşlarımızın yukarıda belirtilen bölgelere izinsiz olarak girmesi yasaklanmıştır.*”

Tunceli Valiliği tarafından yapılan açıklamada **Dersim merkez ile Ovacık, Nazımiye, Pülümür ve Hozat ilçelerinin** kırsalında bulunan 30 bölgenin **1-15 Temmuz 2019 tarihleri** arasında özel güvenlik bölgesi olarak ilan edildiği duyuruldu. Yasak ilan edilen bölgeler; **Merkez:** *Balideresi, Kutudere, Kurutlu Dere, Tapantepe, Karameşe, Baylık/Körtepeleri bölgeleri. Nazımiye: Dokuzkayalar, Tavuklu/Doğantaş bölgeleri. Ovacık: Balkayalar, Kazanç Mah., Gayretbaba, Yağışlı Mah., Doğanca/Aktaş Deresi, Sincikyayla, Maden Deresi, Karadere, Yarpuzlu Mah., Ali Geçidi Sırtı, Eroğlu Mah., Mercan Dağları, Kıran Deresi, Kınıkan Tepe, Golan Yaylası, Eğerci Mah., Aslıca Köyü bölgeleri. Hozat: Beyazdağ, Kinzir Ormanları, Çığırlı Yaylası bölgeleri. Pülümür: Kızılmescit Köyü bölgesi.*

Sokağa Çıkma Yasağı İlanı

7 Ocak 2019 tarihinde Diyarbakır’ın Lice, Hani ve Kocaköy ilçelerine bağlı 10 mahalle ve bağlı mezralarda, saat 06.00’den itibaren geçerli olmak üzere sokağa çıkma yasağı ilan edildiği duyuruldu. Yasak ilan edilen yerler şöyle: **Lice;** *Güçlü ve Gökçe mahalleleri ile bağlı mezralar. Kocaköy;* *Şaklat, Yazıköy ve Anbar mahalleleri ile bağlı mezralar. Hani;* *Uzunlar, Serenköy, Kırım, Yayvan ve Soylu mahalleleri ile bağlı mezralar. Yasağın, aynı gün saat 24.00’te sona erdiği duyuruldu.*

14 Ocak 2019 tarihinde Diyarbakır’ın Lice, Hazro ve Kocaköy ilçelerine bağlı 23 mahalle ve bağlı mezralarda, saat 06.00’den itibaren geçerli olmak üzere sokağa çıkma yasağı ilan edildiği duyuruldu. Yasak ilan edilen yerler şöyle: **Lice;** *Serince, Kayacık, Uçarı, Ziyaret, Esenler, Ortaç, Yalaza, Çavundur, Dolunay, Bağlan, Kabakaya, Kutlu, Oyuklu mahalleleri ve bağlı mezralar. Kocaköy;* *Boyunlu Mahallesi ve bağlı mezralar. Hazro;* *Gözebaşı, Sarierik, Meşebağları, Kavaklıboğaz, Kırmataş, Terdöken, Çitlibahçe, Dadaş, Ormankaya mahalleleri ve bağlı mezralar. Yasağın, aynı gün saat 24.00’te sona erdiği duyuruldu.*

Bitlis Valiliği tarafından yapılan açıklamada, **21 Ocak 2019 tarihinde Bitlis kent merkezine** bağlı 43 köy ve mezrada sokağa çıkma yasağı ilan edildiği duyuruldu. Yasak ilan edilen yerler şöyle: *Çaldüzü, İçgeçit, Akçalı, Yukarıölek, Aşağıölek, Oğulcak, Kalupat, Dutköy, Karakuş, Aşağıbalcılar, Yukarıbalcılar, Çeltikli, Aşağıyolak, Yukarıyolak, Beşkaynak, Yarönü, Dikme, Yukarıdikme, Aşağıdikme, Bayırlı, Kutlu, Akgün, Çobansuyu, Aşağıçobansuyu, Güllüce,*

Kınalı, Cevizdalı, Kayalıbağ, Karaca, Esenburun, Uçankuş, Bayramalan, Üçevler, Başmaklı, Dursun, Yukarıçerman, Kaşıklı, Konalga, Ilıcak, Ünaldı, Ağaçdere, Aşağıkoçak, Harmanyeri.

28 Ocak 2019 tarihinde Bitlis Valiliği tarafından yapılan açıklamada; **Bitlis** merkeze bağlı 2 köy (*Ağaçpınar, Ayrancılar*) ve köylere bağlı mezralarda, ikinci bir emre kadar sokağa çıkma yasağı ilan edildiği duyuruldu.

Diyarbakır'ın Lice ve Kulp ilçesi kırsalında bulunan 17 mahalle ve bağlı mezralarda, askeri operasyon yapılacağı gerekçesiyle **5 Şubat 2019 tarihinde Saat 06.00'dan itibaren** sokağa çıkma yasağı ilan edildiği duyuruldu. Yasak ilan edilen yerler şöyle: **Lice;** *Çıralı, Kıyıköy, Dallica, Kutlu, Oyuklu ve Türelî mahalleri il bağlı mezralar.* **Kulp;** *Karaağaç, Kamışlı, Çukurca, Demirli, Bayırköy, Bağcılar, Akbulak, Düzce, Temren, Uygur ve Taşköprü mahalleleri ve bağlı mezralar.* **Yasağın, aynı gün saat 24.00 itibariyle kaldırıldığı duyuruldu.**

Diyarbakır'ın Lice ve Hani ilçesi kırsalında bulunan 11 mahalle ve bağlı mezralarda, askeri operasyon yapılacağı gerekçesiyle **6 Şubat 2019 tarihinde Saat 06.00'dan itibaren** sokağa çıkma yasağı ilan edildiği duyuruldu. Yasak ilan edilen yerler şöyle: **Lice;** *Ecemiş, Şenlik, Birlik, Abalı, Erginköy, Tuzlaköy, Ceper mahalleleri ve bağlı mezralar.* **Hani;** *Kaladibi, Akçayurt, Topçular, Yukarıturalı mahalleleri ve bağlı mezralar.* **Yasağın, aynı gün saat 24.00 itibariyle kaldırıldığı duyuruldu.**

Diyarbakır'ın Lice ilçesinde bulunan 21 mahalle ve bağlı mezralarda, askeri operasyon yapılacağı gerekçesiyle **12 Şubat 2019 tarihinde Saat 06.00'dan itibaren** sokağa çıkma yasağı ilan edildiği duyuruldu. Yasak ilan edilen yerler şöyle: **Lice;** *Arikli, Güçlü, Uçarı, Ziyaret, Serince, Kayacık, Ortaç, Yalaza, Çavundur, Dolunay, Bağlan, Kabakaya, Çağdaş, Dibekköy, Yolçatı, Tepe, Budak, Sığınak, Kıyıköy, Dallica, Damar mahalleleri ve bağlı mezralar.* **Yasağın, aynı gün saat 24.00 itibariyle kaldırıldığı duyuruldu.**

1 Mart 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Dicle ilçesi kırsalında bulunan 8 mahallede (*Boğaz, Kayıköy, Kurşunlu, Yokuşlu, Kırkpınar, Boğazköy, Gelincik, Baltacı*) ve mahallelere bağlı mezralarda askeri operasyon yapılacağı gerekçesiyle, Saat 06.00'dan itibaren geçerli olmak üzere sokağa çıkma yasağı ilan edildiği duyuruldu.

Bitlis Valiliği tarafından yapılan açıklamada; kent merkezine bağlı 14 köy ve mezralarda, **15 Mayıs 2019 tarihinde saat 06.00'dan itibaren başlamak üzere ve 20 Mayıs 2019 tarihinde Saat 23.59'a kadar** sokağa çıkma yasağının ilan edildiği duyuruldu. Yasak ilan edilen yerler şöyle: *Sarıkonak, Abacılar, Harmanyeri, Esenburun, Güllüce, Aşağıçobansuyu, Çobansuyu, Akgün, Kutlu, Kınalı, Uçankuş, Dikme, Aşağıdikme köy ve mezraları.*

[Militan Cenazelerine Yönelik Uygulamalar](#)

Dersim'de başlatılan askeri operasyonda çıkan çatışmalarda yaşamını yitiren HPG militanlarının cenazelerine yönelik, askerlerce işkence ve kötü muamele edildiği öğrenildi. **16 Mayıs 2019 tarihinde** sosyal medya hesaplarında, HPG militanlarına ait olduğu iddia edilen bazı fotoğraflarda, askerlerin cenazelere ayak basarak poz verdikleri görüldü. Konu ile ilgili İHD Diyarbakır Şubesi tarafından, fotoğrafta yer alan askerler ve fotoğrafları paylaşan hesaplarla ilgili suç duyurusunda bulunuldu.

Ölünün Hatıratına Saygısızlık

Urfa'nın Suruç ilçesi 20 Temmuz 2015 tarihinde DAİŞ'in saldırısında yaşamını yitiren 22 yaşındaki Osman Çiçek ile 23 yaşındaki Kasım Deprem ve 10 Ekim 2016 tarihinde Ankara'da yaşanan DAİŞ saldırısında yaşamını yitiren Yılmaz Elmascan'ın, **Urfa'nın Suruç İlçesinde** Mezarlığı'nda bulunan mezarları **21 Şubat 2019 tarihinde** kimliği belirsiz kişilerin saldırısına uğradığı öğrenildi. Saldırganlar, isimlerin bulunduğu mezar taşlarını kırdığı öğrenildi.

Hakkari'nin Yüksekova ilçesinin Orman Mahallesi'nde HPG, YPG ve YPJ militanlarına ait mezarlarının bulunduğu mezarlık, **25 Nisan 2019 tarihinde** gece saatlerinde saldırıya uğradı. Mezarlığın etrafına örülen duvarın yıkıldığı görülürken, üzerine konulan çiçekler ve yaşamını yitirenlerin isimlerinin yazıldığı mezar taşlarının da parçalandığı belirtildi.

KADINLARIN YAŞAM HAKLARINA YÖNELİK İHLALLER

-Kadın İntiharları

20 Ocak 2019 tarihinde Batman'ın Yenişehir Mahallesinde bulunan girdiği iddia edilen, 50 yaşında ve 7 çocuk annesi R. S. isimli kadının bir apartmanın 8'inci katından atlayarak intihar ettiği ve olay yerinden yaşamını yitirdiği öğrenildi.

22 Mart 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Lice ilçesine bağlı Çeper Mahallesi'nde Çeper Köyü Şehit Jandarma Er Fevzi Güngör İlkokulu'nda görev yapan 30 yaşındaki Özlem Göl isimli öğretmenin kendini asarak yaşamına son verdiği iddia edildi.

8 Nisan 2019 tarihinde Urfa'nın Haliliye ilçesine bağlı Devteşti Mahallesi'nde yaşayan 20 yaşındaki Hasret isimli kadının, oturduğu binanın çatısından atlayarak intihar ettiği iddia edildi. Atladığı binanın önündeki park edilmiş bir aracın üzerine düşen kadın ağır yaralandığı ve Balıklıgöl Devlet Hastanesi'ne kaldırılarak tedavi altına alındığı öğrenildi.

3 Mayıs 2019 tarihinde Mardin'in Dargeçit ilçesine bağlı Bahçebaşı Mahallesi'nde, 2 çocuk annesi Rabia Çelik isimli kadının, kendini tavana asarak intihar ettiği öğrenildi.

4 Mayıs 2019 tarihinde Diyarbakır'da tarihi On Gözlü Köprü'den atlayarak intihar ettiği iddia edilen 42 yaşındaki Saime V. isimli kadının, **5 Mayıs 2019 tarihinde** Köprü'den yaklaşık 10 kilometre uzaklıkta bulunan Karpuzlu Mahallesi'nde cenazesinin bulunduğu öğrenildi.

20 Mayıs 2019 tarihinde Elazığ'da 27 yaşında ve hemşire olan Merve Ç. isimli kadının, gittiği bir ilkokulun dördüncü katından atlayarak intihar ettiği öğrenildi. Olay ile ilgili soruşturma başlatıldığı belirtildi.

6 Haziran 2019 tarihinde Urfa'da Kadriye Ç. isimli kadının, evinde iple tavana asılmış halde bulunduğu öğrenildi. Olayla ilgili soruşturma başlatıldığı belirtildi.

-Aile İçi Şiddete Uğrayan Kadınlar

11 Ocak 2019 tarihinde Malatya'da 38 yaşındaki Ü.G. isimli erkek şahsın, kendisinden boşanmak isteyen 30 yaşındaki eşi Sibel G.'yi ve 55 yaşındaki kayınvalidesi Fatma Özdemir'i konuşmak için gittiği evinde av tüfeğiyle vurarak öldürdüğü öğrenildi. Cinayetten sonra kaçan şahsın, yakalandığı belirtildi.

14 Ocak 2019 tarihinde Malatya'da hakkında uzaklaştırma kararı bulunan Ö.Ö. isimli erkek şahsın, eşi S.O.'yu darp etti ve öldürmekle tehdit ettiği öğrenildi. Saldırgan şahsın, kararı ihlal ettiği için tutuklandığı, sanığa 40 gün zorlama hapsi verildiği belirtildi.

24 Ocak 2019 tarihinde Urfa'nın Buhara mahallesinde Mahmut Kurt isimli şahsın, 23 yaşındaki 2 aylık hamile eşi Esma Kurt'u öldürdüğü öğrenildi. Şahsın, eşini öldürdükten sonra intihar süsü verdiğini itiraf ettiği belirtildi.

28 Şubat 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Sibel Kaleci, şu beyanlarda bulundu: “ 1,5 yıldır boşandığım eşimden olan çocuğumun velayeti bende olmasına rağmen 1,5 yıldır çocuğumdan haber alamıyorum. Birçok alanda yaptığım suç duyurusu başvurularında sadece eşimin ceza almasının dışında bir sonuç alınmıyor. Çocuğumun akıbetinden haber alamamak beni psikolojik olarak olumsuz etkileniyorum. Bu durumun biran önce açıklığa kavuşturulmasını istiyorum. Eşim Rize Fındıklı İlçesinde ikamet ediyor. Kaç defa oraya gitmeme rağmen çocuğumu bana göstermiyorlar. Aynı zamanda eşimin ailesi tarafından Kürt kimliğimden dolayı dışlanıp hakarete uğruyorum. Kürt olduğumdan dolayı çocuğumun benim tarafımdan yetiştirilmesine izin vermiyorlar. Bunun yanında eşimin amcası tarafından fiziksel şiddette uğradım. Üzerime sıcak su fırlatarak beni yakmaya yeltendi. Eşimin babası tarafından uğradığım şiddetten dolayı elimde darp raporu var. Kaynanam tarafından sürekli hakaretlere maruz kalıyordum. En son çocuğumu almaya gittiğimde kaynanam ve eşim çocuğumu benden uzaklaştırıp çocuğumu görmeme engel oldular. Bu olay sonrasında jandarmaya suç duyurusunda bulundum. Gelen jandarma ekibine neden geldiniz kadın Kürt diye jandarmaya beni Kürt kimliğimden dolayı dışlamaya çalıştılar. Yaşanan bu olaydan dolayı eşim ve ailesine ilişkin suç duyurusunda bulunmak istiyorum. Bu konuda sizden hukuki destek sunmanızı talep ediyorum.”

4 Şubat 2019 tarihinde Antep'te yaşayan Ertan Daşdelen isimli erkek şahsın, boşanma aşamasında olduğu Sultan Daşdelen isimli kadının ailesinin evine giderek 60 yaşındaki kayınvalidesi Özden Şahin'i ve aynı mahallede oturan eşinin amcası 69 yaşındaki Bayram Şahin'i silahla başlarından vurarak öldürdüğü öğrenildi. Şahsın daha sonra, Fıstıklı Mahallesine giderek 31 yaşındaki ve boşanma aşamasında olduğu eşi Sultan Daşdelen'i ve baldızları 27 yaşındaki Semra Yaprak ile 36 yaşındaki Dilek Çakmak'ı silahla başlarından vurarak öldürdüğü öğrenildi. Olaydan sonra kaçan şahsın polis tarafından gözaltına alındığı belirtildi.

16 Şubat 2019 tarihinde Siirt'te 54 yaşındaki H.S. isimli şahsın evde eşini darp ettiği sırada, 16 yaşındaki kızı S.S.'nin kendisine silahla ateş açması sonucu yaşamını yitirdiği öğrenildi. Çocuğun, gözaltına alındığı belirtildi.

23 Şubat 2019 tarihinde Diyarbakır'da 42 yaşındaki Özkan Güngör isimli şahsın, 35 yaşında ve 5 çocuk annesi eşi Fidan G.'yi sokak ortasında bıçaklayarak öldürdüğü öğrenildi. Olay yerinden kaçan zanlının yakalandığı ve tutuklandığı öğrenildi.

5 Mart 2019 tarihinde Urfa'da C.G. isimli erkek şahsın, kendisinden boşanmak isteyen eşi S.G.'yi bir başka erkeğin yardımı ile şehir merkezinin dışına kaçırıp elini ve ayağını

bağlayarak darp ettiği öğrenildi. Darp ettikten sonra S.G.'yi tekrar kent merkezine bırakan 2 şahıs hakkında yakalama kararı çıkartıldığı öğrenilirken, yaralı kadının vücudunda morluklar ve kesici alet izleri görüldüğü belirtildi.

16 Mart 2019 tarihinde Dersim'de 35 yaşındaki Hüseyin Bektaş isimli jandarma uzman çavuşun, eşi Sibel ve oğlu Doruk'u öldürdüğü, ardından da intihar ettiği öğrenildi.

19 Mart 2019 tarihinde Gaziantep'te 41 yaşındaki Saadet K. isimli kadının, 50 yaşındaki eşi A.K. tarafından önce şiddete maruz kaldığı ardından da öldürüldüğü öğrenildi. Kadını, elleriyle boğarak öldüren şahsın tutuklandığı öğrenildi.

26 Mart 2019 tarihinde Erzurum'da 39 yaşındaki Ö.P. isimli erkek şahsın, boşanma davasının ardından adliyeden dönen 28 yaşındaki eşi Seher P.'yi sokakta silahla vurarak öldürdüğü öğrenildi.

9 Nisan 2019 tarihinde Urfa'nın Ceylanpınar ilçesi Cumhuriyet mahallesinde ikamet eden M.Y. isimli erkek şahsın, tartıştığı eşi Özge Y.'yi silahla vurarak öldürdüğü öğrenildi.

12 Nisan 2019 tarihinde Antep'te bir erkek şahsın, eşini önce arabadan attığı daha sonra ise yumruk ve sopa ile darp ettiği öğrenildi. Yaşananlar güvenlik kamerası ile kaydedildiği belirtildi.

20 Nisan 2019 tarihinde Malatya'nın Akçadağ ilçesinde Ömer A. isimli erkek şahsın, yolda yürüdüğü sırada husumetli olduğu belirtilen 31 yaşındaki gelini Şeynur A.'yı tabancayla vurarak ağır yaraladığı öğrenildi. Hastaneye götürülen kadının, kurtarılmayarak yaşamını yitirdiği öğrenildi. Ömer A.'nın olayda kullandığı tabanca ile yakalayan gözaltına alındığı belirtildi.

23 Nisan 2019 tarihinde Batman'da Batman Park AVM içinde bulunan bir kafeye giren V.G. isimli erkek şahsın, eşi E.G. isimli kadını başına silah dayayarak rehin aldığı ve tehdit ettiği öğrenildi. Saldırgan şahsın, daha sonra silahını bırakarak polise teslim olduğu öğrenildi.

27 Nisan 2019 tarihinde Urfa'nın Viranşehir ilçesinde 49 yaşındaki Bayram İlyan isimli erkek şahsın, 45 yaşındaki eşi Ayşe İlyan isimli kadının boğazını bıçakla keserek öldürdüğü öğrenildi.

2 Mayıs 2019 tarihinde Iğdır'ın Topçular Mahallesi Hürriyet Sokak'ta 52 yaşındaki Bülent Paşaoğlu isimli erkek şahsın, 48 yaşındaki eşi Ayşe Zeynep Paşaoğlu'nu tabancayla vurarak öldürdüğü öğrenildi.

8 Mayıs 2019 tarihinde Bingöl'ün Karlıova ilçesi Turgut Özal Mahallesi'nde, 30 yaşında ve köy korucusu olan Ömer Dinler isimli şahsın, 24 yaşındaki eşi Songül Dinler'i ve 3 çocuğunu (*Fatih-3 yaş, Efekan-1 yaş, Yusuf-6 yaş*) tabancayla vurarak yaraladığı öğrenildi. Karlıova Devlet Hastanesi'ne kaldırılan yaralılardan Songül Dinler ve oğlu Efekan Dinler'in tüm müdahalelere rağmen kurtarılamayarak yaşamını yitirdiği ve diğer yaralı çocukların Bingöl Devlet Hastanesi'ne sevk edilerek tedavilerine devam edildiği öğrenildi. Olayın ardından polise teslim olan şahsın, emniyette işlemlerin ardından tutuklandığı öğrenildi.

14 Mayıs 2019 tarihinde Şırnak'ın Silopi ilçesine bağlı Buğdaylı (Taxyan) köyünde, Aslıhan Uluç isimli kadının oğlu tarafından "yanlışlıkla" öldürüldüğü iddia edildi. Uluç'un cenazesinin, otopsi için Şırnak Devlet Hastanesi'ne kaldırıldığı belirtildi.

19 Mayıs 2019 tarihinde Diyarbakır merkez Kayapınar ilçesi Dicle Kent Mahallesi 252. Sokak'ta 43 yaşındaki avukat Müzeyyen Boylu Issı'nın, 45 yaşındaki doktor eşi Mesut Issı tarafından silahla vurularak öldürüldüğü öğrenildi. Eşini öldüren Mesut Issı, daha sonra polise teslim oldu.

19 Mayıs 2019 tarihinde Maraş'ın Elbistan ilçesinde 27 yaşındaki Ferhat E. İsimli erkek şahsın, 52 yaşındaki teyzesi Ulviye Demir'i pompalı tüfekle vurarak öldürdüğü öğrenildi.

2 Haziran 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Bismil ilçesi Üçyol mevkiinde seyir halinde olan aracın içerisinde yaşanan tartışma sonucu Recep Günler isimli erkek şahsın, 20 yıllık eşi Aygül Günler'i çocuklarının gözü önünde bıçaklayarak öldürdüğü öğrenildi. Cinayet sonrası kayıplara karışan şahsın bulunması için, olayla ilgili inceleme başlatıldığı öğrenildi.

4 Haziran 2019 tarihinde Erzincan'da E.Y. isimli erkek şahsın, eski eşi N.Y. isimli kadını bıçaklayarak yaraladığı öğrenildi.

4 Haziran 2019 tarihinde Mardin'de M.T. isimli erkek şahsın, eşi G.T. isimli kadını darp ettiği ve olaydan sonra şahsın 11 aylık bebeğini de yanına alarak kaçtığı öğrenildi.

8 Haziran 2019 tarihinde Diyarbakır'da M.Y.Ö. isimli erkek şahsın, tartıştığı dini nikahlı eşine şiddet uyguladığı ve şahsın kadının akrabaları tarafından işyerinde darp edildiği öğrenildi.

10 Haziran 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Sevgül Yolav Soysal, şu beyanlarda bulundu: *“Ben Adil SOYSAL ile 2015 yılı eylül ayından beri evliyim. Bu evlilikten Evra isimli 3 yaşında bir kız var. Evlendiğim günün ertesinden itibaren eşim tarafından sürekli bir şekilde darp, hakarete küfre maruz kalıyorum. Eşim herhangi bir talebine olumsuz cevap verdiğimde sürekli olarak başıma vurup, boğazımı sıkıyor, yüzüme tükürüyor. Daha sonrasında da hiç bir şey olmamış gibi karşıma geçip gülüyor. Bu tartışmalar sonrasında eşime anlaşılmadığımız için ayrılmak istediğimi söyledim. Ama eşim benden ayrılmayacağını, gidip kendini bir yerden at ölürsen belki kurutulurum senden şeklinde konuşuyor. Eşimin ailesi de uğradığım bu şiddeti bilmesine rağmen hiçbir şekilde eşime hiç bir şey söylemiyor. En son ramazan bayramı arifesinde eşimden tekrar şiddet gördüm. Şiddet gördükten sonra Alişan Polis Karakoluna gidip şikâyetçi oldum ve akabinde orada bulunan polis memurları beni hastaneye götürüp rapor aldırıldılar. Şikâyetçi olduğum tarihten beridir öz ablam olan Ayşe YALAVUZ'un evinde kalmaya başladım. Eşim buraya gelerek kızımı alıp götürdü ve daha sonra bana telefon açarak kızımı öldürdüğünü söyledi. Ben bunu duyunca yeğenim ile birlikte koşarak dışarı çıktım. Aşağıya indiğimde eşimin ve kızımın site içinde olduğunu gördüm. Yeğenim hemen kızımı eşimin elinden aldı. Bu sırada eşim yeğenime saldırdı. Site içinde bulunan insanların polise haber vermesi üzerine polisler site içine gelerek bizi karakola götürdü. Daha önce yapmış olduğum şikâyet nedeniyle eşimin evden uzaklaştırılmasına karar verilmişti, ancak eşim bu karara uymuyor. Gerek beni gerekse kızımı sürekli bir şekilde rahatsız ediyor. Ben yukarıda anlattığım durum nedeniyle derneğinizden destek talep ediyorum.”*

11 Haziran 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan S.A, şu beyanlarda bulundu: *“Ben Mehmet Doğan ile 2005 'ten beri birlikteyim. İmam nikâhıyla*

olan bu birliktelikten 2 tane de çocuğumuz var. Biri 12, biri 11 yaşında. Birinci çocuğuma hamileyken evli olduğumu öğrendim. Ben resmi nikâh için beklerken bunu öğrenince İzmir'e gittim. Bununla birlikte aileme sözlü ve fiziksel olarak şiddet uygulayarak baskı yapmaya başladı. Sonrasında iknalar sonucu çocuğumu ve ailemi düşünerek geri döndüm. Bu 12 yıllık evliliğimiz süresince Mehmet Doğan tarafından hakarete, küfre, onur kırıcı cümlelere maruz kaldım. Çocuklarımın gözleri önünde defalarca ağır ithamlarla suçlandım. Taleplerine karşılık vermediğimde ağır hakaretlerle birlikte, televizyonu kırıyor, çakmak, küll tablası elinin önünde olan herhangi bir nesneyi fırlatarak beni korkutuyordu. Ya da çocuklarımı götürmekle ve ailemi öldürmekle tehdit ediyordu. Bir ara yine taleplerine karşılık vermediğim için çocuklarımı alıp götürmüştü. Korktuğum için ve çocuklarım için yine kabul ederek istemediğim birçok şeyi yapmak zorunda kaldım. Fakat hiçbir şey düzelmedi. Boğazımı defalarca sıktı ve beni öldürmekle tehdit etti. Tarihini tam hatırlamamakla birlikte 2008 yılında Diyarbakır'da karakola gittim. Şikayette bulundum. Savcılığa yönlendirdiler. Tehdit mesajlarını gösterdim. Beni jandarmaya yönlendirdiler. Jandarma da muhtara yönlendirdi. Muhtarda arabulucu olmaya çalıştı ve ben yine sonuç alamadığım için çaresizlikten yeniden eve dönmek zorunda kaldım. Bu 12 yıl boyunca ben hep bu şiddete maruz kaldım. Ayrılmak istediğimi defalarca dile getirdim ama her defasında çocuklarımla korkutuldum. Ölümle tehdit edildim. Kendi emeğimle kız kardeşimin desteğiyle ortak olduğum tuhafiyeye dükkânından alacağım ortaklık ücretine yine Mehmet Doğan tarafından haberim olmadan el konuldu. Yaşadığımız bir tartışma sonucunda alkollü bir şekilde eve gelerek yine beni öldürmek istediği tehditlerle evdeki koltuk yastıkları ile yattığımız yastıkları çakmakla yakarak evi ateşe verdi. Ev uzun süre yandı duman aldı. O sırada beni bırakarak evden çıktı. Ben de dolaptaki su şişesi ve diğer kovalardan su getirerek yangını söndürdüm. Parke ve halı hasar görmüştü. Bir süre sonra eve geldi ve ateşi söndürdüğümü görünce neden söndürdün diyerek seni öldüreceğim dedi. Sonra fiziksel olarak beni darp etmeye başladı. Tekmeleri ve tokatlarını engellemeye çalışsam da hiçbir şey yapamadım. Sonra bana evi terk edeceksin, uyandığımda seni burada görmeyeceğim dedi. Korkudan giyinmeye bile fırsat bulamadan pijamamla taksi çağırdım valizimi toplayıp arkadaşşıma gittim. Bir gün sonra İstanbul'a ağabeyimin yanına gittim. Bu defa ağabeyimi tehdit etmeye başladı. Bu defa da gelmezsen ağabeyini öldürürüm, ailene zarar veririm dediği için yine dönmek zorunda kaldım. Bu süre içerisinde tehditler ve şiddet devam etti. Alkol almaya tecavüz etmeye başladı. Bu süre içerisinde başka bir kadınla birlikte olduğunu öğrendim. Bir gün eve kadının darp edildiğine dair şikâyet kağıdı geldi. İsminin Oya olduğunu öğrendim. Bu defa da bu yönlü psikolojik bir şiddette maruz kaldım. Ayrılmak istediğimi defalarca dile getirmeme rağmen bana çocukları evi ve arabayı bırakıp istediğim yere gidebileceğimi söyledi. Sonrasında versen de seni bırakmayacağım dedi. Ben artık görüşmemeye ve eve almamaya başladım. Bir akşam telefonla arayarak tehdit edip eve geldi. Kapıyı korkudan açamadım. Kapıyı yumruklayarak hakaret ederek açmamı istedi. Polisi aradım. Polis gelene kadar gitti. Tekrar geldi ve tekrar hakaretlerde bulundu. Ben tekrar polise haber verdim. Bu defa polisle konuşmuşlar ve polis onu ikna ederek uzaklaştırmış. Fakat tekrar geldi ve aynı hakaretlere devam etti. Birlikte 1 Mayıs 2019 da Peyas Şehit Alişan Karakoluna gittik. Şikâyetçi oldum. 1 ay koruma kararı çıkartıldı. Bu koruma kararı süresinde mesajlarla iyi davranmaya başladı. Çocukları ziyaret etmeye başladı. Çocuklara para vermeye başlamıştı. Benim yumuşamadığımı ve ayrılmak konusunda kararlı olduğumu görünce yeniden tehdit mesajlarına başladı. Arkadaşımın eşinin yanına giderek beni öldüreceğine dair beyanlarda bulunmuş. Bu süre içinde bir gün arabamla markete gidince önümü bir arabayla kesti. Korkudan kapıları kilitledim. Sonra konuşmak istiyorum dedi. Camı yarılardım. Camdan eliyle zorlayarak telefonumu aldı. Arabada oğlumda vardı. Hızlıca oradan ayrılmaya çalışırken yolda aracıyla sıkıştırmaya başladı. Bunu fark eden trafikten bir yaya plakayı vererek şikâyet etmiş. Siteye geldiğimde polisler gelmişti. 24 Mayıs 2019 günü polislerle Peyas Şehit Alişan Karakoluna gittik. Şikâyetçi oldum. Koruma

kararı devam ettiği için eve geri geldim. 1 Haziran'da Kız kardeşimle birlikte kuafore gittik. Çıkışta araca bindik tam hareket edecekken araca bindi. Ve sesini çıkarırsan seni öldürürüm dedi. Anahtarı çıkararak kendimi dışarı attım. Kızkardeşim araçta kaldı. Can havliyle kuafore gidip 155 i aramasını istedim. Mehmet Doğan önce ön koltuğa geçti sonra anahtarı göremeyince geri çıktı. Bana anahtarı vermeme söyledi. Ben de vermeyeceğimi söyledim. Polisi aradığımı söyledim. Arkada duran beyaz araca binerek uzaklaştı. Ben ve kız kardeşim gelen polis ekibiyle beraber Alişan karakoluna giderek şikayetçi olduk. Şikayetten sonra gittiğimiz her yerde bizi bulması beni şüpheye düşürdü. Aracı ottoparka bırakarak, sanayicilerden destek alarak arabayı kontrol ettirdim. Aracın teybinde takip cihazı olduğunu söyledi. Aracı başka ottoparka bıraktım. Telefonla yeniden tehditlere hakaretlere devam etti. Numaramı değiştirmeme rağmen numaramı nereden bulduğunu sordum. Karakoldan aldığını ifade etti. Telefondan engelledim. Ama başka numaralardan beni ve babamı rahatsız etmeye taciz etmeye devam etti. Son olarak 10 Haziran 2019 'da bana yine başka bir numaradan babanın yanına geleceğim çay içeceğim sen de demleyip aşağı in, babanı çok seviyorum biliyor musun şeklinde bir mesaj attı. Yanında Davut isimli bir şahısla gelerek babamla konuştular. Davut isimli şahıs babama adamın karısını ver niye vermiyorsun dedi. O sırada o da alkollü bir şekilde babamı tehdit ederek kızı vereceksin dedi. O sırada ben de polisi aradım. Tekrar bir numaradan beni aradı ve hakaret etmeye ve küfür etmeye başladı. Babama aileme hakaretler savurdu. Ağza alınmayacak küfürlerle onur kırıcı ithamlarda bulundu. Polis ekibi geldi. Ama geldiğinde araca atlayıp gittiler. Erkek kardeşimle birlikte 10 Nisan karakoluna giderek şikâyetinde bulunduk. Ayrılmak istediğim Mehmet Doğan tehditlerine ve saldırılarına devam ediyor. Şikâyetime rağmen, koruma kararına rağmen buna uymuyor. Bir şekilde bana ulaşarak beni rahatsız ediyor. 10 Haziran da yaşadığım olaydan birkaç gün önce oğlumu da yanına aldı. Şimdi kızımı da almasından ve bana zarar vermesinden korkuyorum. Ben yukarıda anlattığım durum nedeniyle derneğinizden destek talep ediyorum.”

13 Haziran 2019 tarihinde Batman'ın Kozluk ilçesine bağlı Bölükkonak köyünde 24 yaşındaki Serdar Yılmaz isimli erkek şahsın, 22 yaşında ve 4 aylık hamile eşi Melekşah Yılmaz'ı başından av tüfeğiyle vurarak öldürdüğü öğrenildi. Şahsın, daha sonra aynı silahla intihar ettiği öğrenildi.

16 Haziran 2019 tarihinde Maraş'ta 25 yaşında uzman çavuş Y.D. isimli erkek şahsın, eşi Münevver D. isimli kadını silahla vurarak öldürdüğü ve aynı silahla intihar ettiği öğrenildi.

17 Haziran 2019 tarihinde Maraş'ta 66 yaşındaki B.Ö. isimli erkek şahsın, aynı yaştaki eşi F.Ö.'yü bıçaklayarak yaraladığı ve gözaltına alındığı öğrenildi.

26 Haziran 2019 tarihinde basın organlarından yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; Mardin'de F.Y. isimli erkek şahsın, eşi A.Y.'yi evde boğarak öldürdüğü ortaya çıktı. 31 Aralık 2014'ye yaşanan olay, haziran ayında vakanın tekrar incelenmeye başlanmasıyla basına yansıdı. Erkek, 2014 yılında karısının balıktan zehirlendiğini iddia etmişti. F.Y. ve sevgilisi A.D. tutuklandı.

26 Haziran 2019 tarihinde Antep'te Ü.G. isimli erkek şahsın, sistematik olarak şiddet uyguladığı karısı M.G.'yi evden kovduğu öğrenildi.

27 Haziran 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; Urfa'nın Siverek ilçesi Hacıömer mahallesinde yaşayan Veysel G. isimli erkek şahsın, 1'i resmi (Hülya G.) ile 2'si imam nikahlı (E.Y.- Yaş 30, G.İ.-Yaş 29) eşlerine ve yaşları 1,5 ile 11 arasında değişen 11 çocuğuna şiddet ve kötü muamelede bulunduğu ortaya çıktı. Şiddet anına

dair görüntülerin, sosyal medya paylaşımlarında yer aldığı görüldü. Polise haber verilmesi sonrası gözaltına alınan Veysel G.'nin götürüldüğü karakolda ifadesinin alınmasının ardından serbest bırakıldığını belirtildi.

-Toplumsal Alanda Şiddete Uğrayan Kadınlar

3 Ocak 2019 tarihinde Ardahan'da M.G. isimli erkek şahsın, aynı köyde yaşayan komşusu görme engelli 82 yaşında kadına evinde cinsel saldırıda bulunduğu öğrenildi. Olaydan sonra kaçan şahsın, başka bir ülkeye kaçarken sınırda yakalandı ve tutuklandığı öğrenildi.

Elazığ'da yerel televizyon kanalında sunuculuk yapan Fırat Üniversitesi İletişim Fakültesi 2'nci sınıf öğrencisi ve Kazakistan uyruklu 21 yaşındaki Yeldana Kaharman isimli kadının, **28 Mart 2019 tarihinde** ikamet ettiği evde ölü olarak bulunduğu öğrenildi. Kaharman'ın ölümüne ilişkin soruşturma başlatıldığı belirtildi.

23 Mart 2019 tarihinde İHD Dersim Şubesine başvuruda bulunan ve ismini vermek istemeyen Munzur Üniversitesinde kayıtlı başvuru; *Aynı üniversiteden bir öğrenci tarafından sürekli taciz ve tehdit edildiğini; kendisine destek olan diğer kadın arkadaşlarının tehdit edildiğini söylemiştir. Konunun Derneğimize, Eğitim-Sen Üniversite temsilciliğine ve Tunceli Barosuna intikal etmesiyle isnat edilen kişi başvurucaı arayıp özür dilemiş; başvurucaı bunun üzerine herhangi bir şey yapılmaması için tekrar derneğimizle iletişime geçmiştir.*

30 Mart 2019 tarihinde Maraş'ta 26 yaşındaki F.N. isimli kadının, bir erkek şahıs tarafından takip edildiği ve kadının evine girdiği sırada sözlü tacize maruz kaldığı, kadının durumu polise bildirerek şikayetçi olduğu öğrenildi.

2 Nisan 2019 tarihinde Maraş'ta Ahmet Doğuç isimli erkek şahsın, eski eşi Aslı Yıldız Güçlü'yü tabancayla ateş ederek öldürdüğü öğrenildi. Kadının yanında bulunan eşi Asef Güçlü'yü de yaralayan şahıs, gözaltına alınması ardından tutuklandı.

3 Nisan 2019 tarihinde Maraş'ta A.K. isimli erkek şahsın, kayınbiraderinin karısı 45 yaşındaki Emine Yıldız'ın evine giderek kızının gözü önünde av tüfeği ile başından vurarak öldürdüğü öğrenildi. Olay sonrası kaçan şahsın, yakalanıp gözaltına alındığı belirtildi.

21 Nisan 2019 tarihinde Dersim'in Pertek ilçesinde gece saatlerinde 61 yaşındaki Gülsüm Taş ile 30 yaşındaki oğlu Cafer Taş'ın evlerine gittikleri sırada, kimliği belirsiz kişi ya da kişilerin bıçaklı saldırısına uğradığı öğrenildi. Elazığ Fırat Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi'ne kaldırılan Gülsüm Taş'ın yaşamını yitirdiği, Cafer Taş'ın ise hayatı tehlikesinin devam ettiği belirtildi. Saldırıyı yapan kişi veya kişilerin yakalanması için çalışmalar başlatıldığı bildirildi.

25 Nisan 2019 tarihinde Batman'da bankacı ve 38 yaşındaki Cemile Aydın isimli kadının, otomobilinde başından tabancayla vurulmuş halde bulunduğu ve ağır yaralı olarak götürüldüğü hastanede, devam eden tedavisi sırasında (**30 Nisan 2019 tarihinde**) yaşamını yitirdiği öğrenildi.

9 Mayıs 2019 tarihinde Antep'te Sağlık Müdürlüğü'nde çalışan M.D. isimli şahsın, hemşire H.B. isimli kadını telefon mesajları yoluyla taciz ettiği öğrenildi.

17 Mayıs 2019 tarihinde Dersim'in Hozat ilçesinde yaşayan 57 yaşındaki Sakine Oğuz isimli kadının, hayvanlarını otlattığı sırada kimliği belirsiz kişi veya kişiler tarafından uğradığı saldırı sonucu hayatını kaybettiği öğrenildi. Hozat Entegre Hastanesi'ne kaldırılarak ön otopsisini yapılan Oğuz'un çenesinde ve göğsünde kırıklar, alnında kurşun izi, ensesinde ise kesik tespit edildiği belirtildi. Olay yerinde yapılan incelemede iki el boş tabanca mermisi kovani bulunduğu belirtilirken, görgü tanıkları, silah sesinden sonra olayın yaşandığı bölgede iki motosikletin hızla bölgeden geçtiğini gördüklerini aktardı. Hozat Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından soruşturma başlatıldığı öğrenildi. Hozat Cumhuriyet Başsavcılığı'nın başlattığı soruşturma kapsamında Çanakkale'de denizci er olarak askerlik yapan ve Dersim'e izne geldiği öğrenilen 23 yaşındaki Medet Can Ateş isimli askerinin, **21 Mayıs 2019 tarihinde** Elazığ'da gözaltına alındığı öğrenildi. Zanlının, Hozat İlçe Jandarma Komutanlığı'nda alınan ifadesinin ardından sevk edildiği adliyede, cinayeti işlediğini itiraf ettiği ve ardından da tutuklandığı öğrenildi.

26 Mayıs 2019 tarihinde Diyarbakır Merkez Yenişehir ilçesi Fabrika Mahallesi 876'ncı Sokak'ta bir apartmanda Merve Ünal isimli kadın polis memurunun, Muharrem Y. İsimli polis memuru tarafından silahla vurularak ve vücuduna isabet eden 9 kurşunla ağır yaralandığı, hastaneye götürüldüğü ancak kurtarılamayarak yaşamını yitirdiği öğrenildi.

28 Mayıs 2019 tarihinde Malatya'da H.A.B. isimli erkek şahsın, sokakta A.D. isimli kadını silahla yaraladığı ve ardından olaydan yerinden kaçtığı öğrenildi.

28 Mayıs 2019 tarihinde Elazığ'da 37 yaşındaki H.Ö. isimli erkek şahsın, eski sevgilisi Ç.K. isimli kadını zorla bir araca bindirmeye çalıştığı, ancak buna direnen kadını silahla yaraladığı, ardından da aynı silahla intihar girişiminde bulunduğu öğrenildi.

Diyarbakır'ın Hazro İlçesinde müftülük yapan İsmail Kaya isimli şahsın, Hamidiye Kız Kur'an Kursu Yatılı Hafızlık Külliyesi Sorumlusu H.Y. isimli kadına cinsel saldırıda bulunduğu öğrenildi. **29 Mayıs 2019 tarihinde** kadının şikayeti üzerine gözaltına alınan, evli ve 6 çocuk babası olduğu öğrenilen şahsın, "nitelikli cinsel istismar" suçundan tutuklanma istemiyle Diyarbakır Sulh Ceza Hakimliği'ne sevk edildiği, ancak adli kontrol tedbiri uygulanarak serbest bırakılmasına karar verildiği öğrenildi.

2 Haziran 2019 tarihinde Batman'ın Kozluk ilçesi Taşlıdere Köyü Doğancık mezrasında, iki aile arasında taş, sopa ve bıçaklı kavgada, 87 yaşındaki Nazime Bilmez isimli kadın bıçaklanarak öldürüldüğü öğrenildi.

4 Haziran 2019 tarihinde Malatya'da hakkında uzaklaştırma kararı bulunan H.A.B. isimli şahsın, ağabeyinin baldızı olan A.D. isimli kadının evine zorla girerek kız kardeşini kaçırmaya çalıştığı ve A.D.'yi silahla yaraladığı öğrenildi. Şahsın, A.D. ve kız kardeşine daha öncede şiddet uyguladığı, taciz ettiği öğrenildi.

5 Haziran 2019 tarihinde Urfa'da ismi öğrenilemeyen bir erkek şahsın, otobüsteki bir kadını taciz ettiği ve gözaltına alındığı öğrenildi.

21 Haziran 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Remziye Kaya, şu beyanlarda bulundu: *"Ben 5 yıldır Huzurevleri Mah. 22 sokakta bulunan Oruç apartmanında kapıcılık yapıyorum. İki yıldır aynı binanın 7 katı 13 numarada oturan soyadını bilmediğim Necat adında şahıs tarafından saldırıya uğradım. Necat adındaki şahıs binanın bozulan su motoru masrafını ödemiyordu. 19 Haziran 2019 günü ücreti ödemeleri*

için kızımı gönderdim. Kızım döndüğünde “Anne adam evde yokmuş. Eşi bizim yerimize parayı ödeyin, akşam eşim eve gelince parayı veririz dedi” deyince ben de aşağıdaki fırından onların payına düşen parayı borç alıp ödedim. Akşam saatlerinde kızım bir daha gitti. Yine evde yokmuş. Daha sonra kızım ile beraber dairelerden çöp topladığımız esnada Necat adındaki şahıs eve merdivenlerde karşılaştığı kızıma tokat atıyor. Ben o sırada daha alt katlardaydım. Sonra kapıma geldi. “Senin kapıcılık yapmanı istemiyorum. Motor parasını ödemiyorum. Sen kimsin benden para istiyorsun” diyerek bana da tokat attı. Bunun üzerine ben de ona tokat attım. Benim oğlum binanın altındaki fırında çalışıyor. Oğlum ona “Benim anneme nasıl tokat atarsın? diyor. Necat “Bu olayı kapatalım, barışalım” diyor. Ancak aynı akşam saat 21.00 sularında kapım çalındı. Kapıyı açtığımda Necat ve akrabaları bana saldırdı. Kendisi, babası, eşi, dayısı, amcasının aralarında olduğu 15 kişi evime girdi. Ellerinde bıçak, satır ve silah vardı. Babası belindeki silahı göstererek “oğlumun arkasındayım” dedi. Beni dövdüler, hakaret ettiler, ölümle tehdit ettiler. Yüzüm ve vücudum yara bere içinde kaldı. Komşular başımıza toplandı. Bu olaylar olurken, oğlum da binanın girişinde Necat ve çağırdığı akrabalarının saldırısına uğruyor. Üç bıçak darbesi ile oğlum yaralanıyor. O sırada polis geldi. Bizi Gazi Yaşargil Eğitim ve Araştırma Hastanesi’ne götürdüler. Oğlum tedavi altına alındı. Bana da darp ve cebir raporu verdiler. Oğluma da rapor düzenlendi ancak henüz alamadım. Ben polise ifade verdim ve şikâyetçi oldum. Onlar hakkında nasıl bir yasal işlem yapıldığını bilmiyorum. Ama gözaltı ve tutuklama olmadı. Daha sonra onların korucu olduklarını öğrendik. Necat ve akrabaları haneye tecavüz ettiler. Beni darp ettiler, oğlum yaraladılar, tehdit ettiler. Bu kişilerin yargılanmasını istiyorum. Maddi ve manevi tazminat istiyorum. Bu konuda derneğinizden hukuki destek istiyorum.”

24 Haziran 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Güler Deniz, şu beyanlarda bulundu: “2013 yılından bu yana Bağlar Kadın Semt Pazarında çalışmaktayız. Toplam 100 kişi burada çalışmaktadır. 2013 yılından beri bu semt pazarında çeşitli sıkıntılar, problemler çekmekteyiz. Özellikle semt pazarının erkeklere tahsil edilmesi için sürekli çalışmalar yapılmakta, kadın arkadaşlarımız tehdit edilmektedir. Bu durum birçok kez basın ve kamuoyu ile paylaşılıp ilgili kişi ve yetkililerin bu sorunun çözülmesi için gerekli adımların atılmasını talep ettik. Ancak gelinen bu aşamada var olan mevcut problemlerimiz hiçbir çözüm bulmadığı gibi semt pazarı kadın çalışanlarına dönük erkek şiddeti halen de devam etmektedir. 2014 yılında Mehmet Karacadağ isimli tezgâhtar arabasıyla şemsiyemizi devirdi. Buna karşı tepki gösterdiğimizde satır ile saldırmaya başladı. Eşyalarımıza ciddi bir zarar verildi. Buna karşı karakola başvuru yaptık, sorunun çözülmesi için ayrıca sivil toplum örgütleri ve siyasi parti temsilcilerinin arabulucu olmasını talep ettik. Dava dosyasından dolayı şahıs hakkında denetimli serbestlik tedbiri uygulandı. 2017 yılında söz konusu şahıs kadın semt pazarından kadınların çıkartılması için pazar içinde bu defa imza toplattırmaya başladı. Pazarın sorumlusu idim o zaman. Kendisi pazar içinde elinde kâğıt ile dolaşarak “pazarın kaderi elimde, pazarın kaderi ile oynarım” diyerek tehdit etmeye, gerginlik çıkartmaya devam etti. Tam bu süre zarfında bir çalışan kadın arkadaşımızın eşi bu şahsa dönük “bu kadınlar sahipsiz değil, niye böyle yapıyorsun” diyerek uyarıp cevap vermeye çalıştı. Bu şahıs ise kendisine “dua et ki engellisin, yoksa senin kafanı buraya gömerim” diyerek dalaşmaya ve tehditlerine hız kesmeden devam etti. Bu şahsın kayın babası araya girince, kayın babasının kafasını koltuk altlarının altına alıp yumruklamaya başladı. Şahsın eşi Eylem KARACADAĞ, babası için geldi. Onları ayırmaya çalışınca bu sefer eşini(Eylem KARACADAĞ) iki eliyle boğazlamaya çalıştı. Bu olaylar tam tezgâhımızın karşısında oluyordu. Şahıs eşini(Eylem KARACADAĞ) boğazlarken Meryem TÜRK isimli arkadaşımız koşup elini açtı, sakın bir sesle “ne yapıyorsun” dedi. Ne yapıyorsun demesiyle bu defa Meryem’e saldırmaya başladı. Saldırgan şahıs az ilerde bulunan kaynanasının tezgâhından büyük karpuz bıçağını eline alıp, Meryem’e Doğrudan saldırmaya, sallamaya çalıştı.

Meryem'in karnına gelecek şekilde saldırısı oldu ama arkadaşlarımız Meryem'i geri çekince ilkinde vuramadı, ikincisinde sağ omzuna gelecek şekilde vurdu. Vurmasıyla Meryem arkadaşımız yere düştü. Meryem arkadaşımız yere düştükten sonra kendini savunmak ve saldırıyı def etmek için yerde bulunan ince bir çubuğu kendisine sallamaya başladı. Kendisine attı ama kendisine değmedi ve halen saldırmaya devam ediyordu. Sonra beni görüp bana yönelmeye başladı. " sen dur, seni öldüreceğim" dedi. Daha önce de davalık olduğumuz için kasıtlı olarak bana yöneldi. Bana küfretmeye başladı, tehditler savurdu. Bu arada ablam Garipşah DENİZ ve Güneş ÇURGATAY isimli tezgâhtarlar araya girdi. Güneş bana kaç diyerek seslendi. Onun demesiyle bende kendimi korumak için kaçmaya başladım. Kaç demesiyle köşeye gidip pazarda bulunan bir pikapçı arabasıyla hızlıca 300 metre ilerideki polis uygulama noktasına gittim. Sonra beni yakalamayınca yan tarafımızda olan Neslihan AYDEMİR adlı arkadaşımıza saldırmış. Küfrederek peşine vermeye başlamış. Neslihan abla diğer davamıza şahit olduğu için saldırmış. O sırada Neslihan AYDEMİR bayılmaya başlamış, saldırgan şahıs bıçakla beraber kaçmış. Sonra hastaneye ve karakola gittik. Biz şikâyetçi olduk ama her nedense kendisi de sanki mağdurmuş gibi şikâyetçi olmuş. Bu olaya ilişkin dava Diyarbakır 7.Asliye Ceza Mahkemesinde 2018/230 Esas numarası ile devam edilmektedir. Bugün davanın 3. celsesi oldu. Kendisi duruşma çıkışında adliye önünde tehdit ve hakaretler etmeye başladı. Davada şahidimiz olan Neslihan AYDEMİR ve Güneş ÇURGATAY'a dönük " seninle çok pis uğraşırım" diyerek tehdit savurdu. Yine ağza alınmayacak küfür içerikli tehditlere devam etti. 2018 yılında kadın semt pazar çalışanları olarak dernekleşmeye gittik. Bu dernekleşmeden sonra da problemler yaşadık. Bizim pazarda erkeklerin satış yapması yasak olup buna rağmen satış yapmakta diretenler oldu. En son yukarıda ismini bahsettiğim şahıs geçen sene satış yaptıkları esnada zabıta ekipleri tarafından yakalanıp uyarıldı. Zabıta gittikten sonra Mehmet KARACADAĞ ve babası Fehmi KARACADAĞ tezgâhıma doğru gelerek benim şikâyet ettiğimi söyleyerek bana doğru geldiler. "senin burnunu kırmadan sen rahat durmazsın" diyerek bana tehdit ve hakaretler ettiler. Tekrar gidip şikâyetçi oldum. Bu olaya ilişkin hakaret ve tehdit suçunda dolayı devam eden davamız Diyarbakır 8. Asliye Ceza Mahkemesinde 2018/1017 Esas sayısında 19.06.2019 tarihinde mahkûmiyet hapis cezası ile karar verilmiş. Kararı size sunuyorum. Biz bu dosyaları derneğinizi takip etmesini talep ediyorum. Sürekli bizi tehdit ediyor, hakaret ediyor. Diyarbakır 7. Asliye Ceza Mahkemesi 2018/230 esas dosyasının duruşma tarihi 10.10.2019 tarihindedir. Bağlar Kadın Semt Pazarı çalışanları olarak yaşadığımız bu sorunlara ilişkin Derneğinizden hukuki destek talep ediyoruz."

24 Haziran 2019 tarihinde Maraş'ta bir erkek şahsın, barışma teklifini reddettiği gerekçesiyle eski sevgilisini parkta darp ettiği ve gözaltına alındığı öğrenildi.

26 Haziran 2019 tarihinde Van'da 3 erkek şahsın (V.T., O.A., O.Ö.) sokakta bir kadına cinsel saldırıda bulunduğu öğrenildi. Saldırganlardan 18 yaşından küçük V.T. serbest bırakılırken, diğer 2 şahsın (O.A. ve O.Ö.) tutuklandığı öğrenildi.

-Fuhuş Yapmaya Zorlanan Kadınlar

9 Şubat 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; Antep'te erkek şahsın (C.K., S.K., D.G., A.Ö., Y.K., O.A., E.Ö) bir kadına zorla seks işçiliği yaptırdığı öğrenilirken, gözaltına şahıslardan 3'ünün tutuklandığı belirtildi.

ÇOCUKLARIN YAŞAM HAKLARINA YÖNELİK İHLALLER

-Çocuk İntiharları

23 Şubat 2019 tarihinde Diyarbakır Ergani ilçesinde 12 yaşındaki Velat Bingöl isimli çocuğun, yaşadığı evin ahırında kendini asarak intihar ettiği iddia edildi. Diyarbakır Gazi Yaşargil Eğitim ve Araştırma Hastanesine kaldırılan çocuğun, kurtarılamadığı öğrenildi.

24 Nisan 2019 tarihinde Antep'in Şehitkamil ilçesine bağlı Fıstıklık mahallesindeki bir bina inşaatına giren lise öğrencisi Pınar Ş. ve Sıla K.'nın 12 katlı binanın 2'nci katından el ele tutuşarak aşağı atıldığı öğrenildi. Olaya tanıklık eden inşaat bekçisinin ihbarıyla olay yerine sağlık ekipleri tarafından hastaneye götürülerek çocukların tedavi altına alındığı ve intihar teşebbüsüyle ilgili soruşturma başlatıldığı öğrenildi.

-Aile İçi Şiddete Uğrayan Çocuklar

6 Ocak 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; Maraş'ta 14 yaşındaki Z.A. isimli çocuğun, ailesi tarafından sistematik şiddete maruz kaldığı, bu nedenle evden kaçtığı ve polise şikâyetinde bulunduğu öğrenildi. Konu ile ilgili soruşturma başlatıldığı belirtildi.

13 Ocak 2019 tarihinde Batman'da Otobüs terminalinin tuvaletine bırakılan bir bebeğin terkedilmiş olarak bulunduğu ve olayla ilgili soruşturma başlatıldığı öğrenildi. Terminale ait güvenlik kameraları görüntülerinin incelenmesi sonucunda, bebeği bırakan şahsın M.E. isimli kadın olduğu belirlendi. Şahsın, terminale Diyarbakır'dan geldiği ve bulunmasına yönelik çalışmaların sürdüğü öğrenildi.

8 Mart 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Muhsin Alav, şu beyanlarda bulundu: “ *Kızım olan Ronahi Alav, 07.03.2019 tarihinde annesini arayarak kendisini Diyarbakır Çocuk İzleme Merkezine götürüldüğünü, kendisinin de oraya gelmesini istediğini söylemiş. Eşim, Çocuk İzleme Merkezine gittikten sonra kızımın rehber öğretmenine yaklaşık 5 yıl önce “benim öz dayım olan Murat Alav, tarafından bizim kendi evimizde istismara uğradığını” belirttiği için orada olduğunu öğrenmiş. Kızım söylediği kadarıyla 4/5 kez kendisini istismar etmiştir. Bu şahıs şu anda gözaltında bulunmaktadır. Ben bu şahıstan şikâyetçiyim. Bu konuda sizden hukuki destek sunmanızı talep ediyorum.*”

16 Mart 2019 tarihinde Dersim'de 35 yaşındaki Hüseyin Bektaş isimli jandarma uzman çavuşun, eşi Sibel ve oğlu Doruk'u öldürdüğü, ardından da intihar ettiği öğrenildi.

8 Mayıs 2019 tarihinde Bingöl'ün Karlıova ilçesi Turgut Özal Mahallesi'nde, 30 yaşında ve köy korucusu olan Ömer Dinler isimli şahsın, 24 yaşındaki eşi Songül Dinler'i ve 3 çocuğunu (Fatih-3 yaş, Efekan-1 yaş, Yusuf-6 yaş) tabancayla vurarak yaraladığı öğrenildi. Karlıova Devlet Hastanesi'ne kaldırılan yaralılardan Songül Dinler ve oğlu Efekan Dinler'in tüm müdahalelere rağmen kurtarılamayarak yaşamını yitirdiği ve diğer yaralı çocukların Bingöl Devlet Hastanesi'ne sevk edilerek tedavilerine devam edildiği öğrenildi. Olayın ardından polise teslim olan şahsın, emniyette işlemlerin ardından tutuklandığı öğrenildi.

-Toplumsal Alanda Şiddete Uğrayan Çocuklar Çocuğa Yönelik Şiddet, Tecavüz ve Taciz

16 Ocak 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; Malatya'nın Doğanşehir ilçesinde 3 erkek şahsın (M. Dikmen, B. Buğday ve M. Buğday) 9 yaşındaki N. İsimli kız çocuğuna sistematik bir şekilde cinsel istismarda bulunduğu öğrenildi. Gözaltına alınan ve Malatya Adliyesi'ne sevk edilen şahısların "*Reşit olmayan çocuğun cinsel istismarda bulunmak*" iddiasıyla tutuklandığı öğrenildi.

Urfa'nın Ceylanpınar ilçesinde 14 yaşındaki E.A. isimli çocuğa sistematik bir şekilde cinsel istismarda bulunduğu öğrenildi. **21 Şubat 2019 tarihinde** cinsel istismar olayı ile ilgili 6 erkek şahsın "*Çocuğa karşı cinsel istismar*", "*Zorla alıkoyma, şantaj*" suçlamalarıyla tutuklandığı öğrenildi. E.A., Ekim 2018 tarihinde Çocuk İzleme Merkezi'nde (ÇİM) verdiği ifadede okul arkadaşı B.Y.'nin de cinsel istismarı uğradığını ve koruma altına alındığını belirttiği öğrenildi.

31 Mart 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; Erzurum'un Karayazı ilçesinde 14 yaşındaki R.K. isimli çocuğun, E.B. ve R.B. isimli şahıslar tarafından alıkonulduktan sonra cinsel istismara maruz kaldığı öğrenildi. İstismarcı 2 kişinin "*Nitelikli Cinsel İstismar*" suçundan tutuklanarak cezaevine gönderildiği öğrenildi.

23 Nisan 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Sema Berfin Kavak, şu beyanlarda bulundu: "*Boşanma aşamasında olduğum kişi derneğimize çocuğumu göremediğine dair bir başvuru yapmış. Ben bu başvuruyu öğrendiğim için derneğimize bu sürecin içeriğini anlatmak için geldim. Kendisiyle boşanma aşamasındayız. Madde bağımlısı ve tehlikeli bir insan olduğu için mahkeme kararıyla uzaklaştırılmış ve çocuğumu göremez kararı çıkmıştır. Buna rağmen sürekli tehdit ve takibe maruz kalmaktayız. Oğlumu 11 Şubatta kaçırmıştır. Polis yolda yakalayıp oğlumu geri getirdi. Aynı süreci 25 Martta ben yaşadım. Hem kaçırıldım hem de fiziksel şiddete maruz bırakıldım. Mesajlarla tehdit ediliyorum. Evimin önüne gelip silah sıkmakta aile bireylerimi de tehdit etmektedir. Koruma kararı var fakat hala endişeliyim. Çünkü mahkemenin koruma kararını 6-7 kez ihlal etti. Mahkemeye başvurularımıza rağmen başka tedbir alınmadı. Koruma kararı yenilendi. Suç duyurursa bulunuyoruz fakat koruma kararı dışında başka tedbir alınmamıştır. Bunun için derneğimize yapılan başvurunun bunu göz önünde bulundurarak değerlendirilmesini istiyorum.*"

24 Nisan 2019 tarihinde Antep'te 29 yaşındaki M.D. isimli erkek şahsın, 10 yaşındaki bir kız çocuğunu markete gitme bahanesiyle apartman boşluğuna götürüp cinsel istismarda bulunduğu, kız çocuğunun çılglık atması üzerine ise şahsın gözaltına alındığı öğrenildi. Mahalleliler tarafından linç girişimine maruz kalan şahsın, adli kontrol şartı ile serbest bırakıldığı öğrenildi.

30 Nisan 2019 tarihinde Ardahan'da S.Ç. isimli şahsın, okul çıkışında 8 yaşındaki E.Y. isimli çocuğa sözlü tacizde bulunduğu öğrenildi. Gözaltına alınan şahsın "*silahla tehdit*" suçundan tutuklandığı öğrenildi.

1 Mayıs 2019 tarihinde Adıyaman'da 33 yaşındaki E.E. isimli erkek şahsın, aynı apartmanda oturduğu komşusunun kızı olan 12 yaşındaki T.Ç. isimli çocuğa apartman girişinde cinsel istismarda bulunduğu öğrenildi. Kız çocuğunun çılgılları üzerine çevredekiler tarafından darp edilen şahsın, daha sonra tutuklandığı öğrenildi.

2 Mayıs 2019 tarihinde Diyarbakır'ın merkez Bağlar ilçesi Şeyh Samil Mahallesi 619. Sokak'ta bulunan bir eve ateşli silahlarla saldırıda bulunulduğu ve saldırıya uğrayan evden

aynı şekilde ateşli silahlarla karşılık verildiği, çıkan çatışmada evde bulunan 2 kişi ile sokakta oyun oynadıkları sırada çatışmanın ortasında kalan 2 çocuk yaralandı.

4 Mayıs 2019 tarihinde Adıyaman'da 18 yaşındaki F.B. isimli erkek şahsın, 11 yaşındaki bir kız çocuğuna ve 14 yaşındaki bir erkek çocuğuna cinsel istismarda bulunduğu ve şahsın daha sonra tutuklandığı öğrenildi.

Şırnak'ta bir lisede müdür yardımcısı olan B.E.'nin kız öğrencilerini taciz ettiği öğrenildi. İstismarın öğrenilmesi ile vatandaşlar tarafından 12 Mayıs 2019 tarihinde yapılan eylemin ardından kaymakamlık açıklamada bulundu. Erkeğin **9 Mayıs 2019 tarihinden** itibaren görevden uzaklaştırıldığı, hakkında adli ve idari soruşturma başlatıldığı belirtildi.

17 Mayıs 2019 tarihinde Urfa'nın Siverek ilçesine bağlı Camikebir mahallesinde esnaflık yapan E.Ö. isimli şahsın, iş yerine fotokopi çektirmek için gelen kız çocuklarına uyku ilacı içirip istismar ettiği öğrenildi. Olayın açığa çıkması üzerine E.Ö. ve K.Ç. gözaltına alındı. E.Ö. ve K.Ç. çıkarıldıkları mahkemece tutuklanarak cezaevine gönderildi. Yaşanan bu olayın ardından E.Ö.'ye ait ev ve işyerinin yakıldığı öğrenildi. Polis olaya ilişkin soruşturma başlattı.

19 Mayıs 2019 tarihinde Antep'te S.S. isimli erkek şahsın, bir kız çocuğuna cinsel istismarda bulunduğu ve gözaltına alınan şahsın adli kontrol şartı ile serbest bırakıldığı öğrenildi.

27 Mayıs 2019 tarihinde Adıyaman'da A.Y.N. isimli erkek şahsın, 13 yaşındaki S.S. isimli kız çocuğuna sözlü tacizde bulunduğu ve kız çocuğunun bağırması üzerine çevredekiler tarafından darp edildiği öğrenildi.

3 Haziran 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; Ağrı'nın Doğubayazıt ilçesine bağlı bir köydeki ortaokulda görevli olan beden eğitimi öğretmeni H.K. isimli şahsın, 22 Mayıs 2019 tarihinde öğrencisi olan B.K. isimli çocuğa cinsel istismarda bulunduğu iddiasıyla gözaltına alındığı öğrenildi. Adliyeye sevk edilen ve iddiaları kabul etmeyerek suçsuz olduğunu savunan öğretmen S.K.'nin, "mağdurun şüpheliye iftira atmasını gerektiren bir nedeni bulunmaması" delilleri göz önüne alınarak tutuklandığı öğrenildi.

8 Haziran 2019 tarihinde Malatya'da 38 yaşındaki S.K. isimli erkek şahsın, parkta oyun oynayan 8 ve 9 yaşındaki iki kız çocuğunu taciz ettiği, durumun vatandaşlarca fark edilmesi üzerine şahsın gözaltına alındığı öğrenildi.

25 Haziran 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; Antep'in Oğuzeli ilçesine bağlı bir mahallede dini ders veren E.K. isimli erkek şahsın, 9 yaşında bir çocuğa cinsel istismarda bulunduğu öğrenildi. Olayın ortaya çıkması ardından Oğuzeli Kaymakamlığı tarafından yapılan açıklamada, şahsın gözaltına alındığı ve sevk edildiği adliyede tutuklandığı belirtildi. Açıklamada ayrıca şunlar belirtildi: "Eğitim verilen yerin kaçak olarak faaliyet sürdürdüğü, yaz döneminde kullanıldığı, çocukların barınma ve iase işlemlerinin yürütülmesinde İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'nden talepte bulunulmadığı ve diğer resmi kurumlardan alınmış herhangi bir izinlerinin olmadığı belirlenmiştir. Mülki amirin onayıyla ilgili kurumlar, öğrencilerin ailelerine sorunsuz bir şekilde teslim edilmesi sağlanmış ve bahse konu bina mühürlenerek faaliyetine son verilmiştir. Olayla ilgili adli ve idari soruşturma devam etmekte olup üzücü olayın konusu hassasiyetle takip edilmektedir."

-Fuhşa Zorlanan Çocuklar

15 Ocak 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; Adıyaman'da V.Ç. ve T.A. isimli şahısların, sosyal medyada tanıştıkları 17 yaşındaki Z.S. isimli çocuğa günlük kiralanmış evde zorla seks işçiliği yaptırdığı öğrenildi. İhbar üzerine gözümlüne alınan şahısların tutuklandığı belirtildi.

7 Haziran 2019 tarihinde Antep'te M.A.A. isimli erkek şahsın, eşinin yeğeni olan 14 yaşındaki G.R. isimli çocuğu kaçırarak istismar ettiği ve seks işçiliğine yapmaya zorladığı öğrenildi. Kız çocuğunu 3 ay boyunca alıkoyduğu belirtilen şahsın, tutuklandığı öğrenildi.

İŞKENCE YASAĞI - İŞKENCE, KÖTÜ MUAMELE, ONUR KIRICI ve KÜÇÜK DÜŞÜRÜCÜ DAVRANIŞ ve CEZALANDIRMA

-Gözaltında İşkence ve Kötü Muamele

15 Şubat 2019 tarihinde Van'ın İpekyolu ilçesine bağlı Hacıbekir mahallesinde, yaşları 11-17 arasında değişen 11 çocuğun gözümlüne alındığı öğrenildi. **18 Şubat 2019 tarihinde** tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen ve "Örgüt lehine propaganda yapmak" suçlamasıyla ifade ifadesi alınan çocukların tamamının serbest bırakıldığı öğrenildi. Van Asayiş Şube Müdürlüğü'ne götürülen çocuklardan 3'ünün (O.D.-Yaş 17, Ş.Y.-Yaş 16, Ö.S.-Yaş 14) işkence ve kötü muameleyle maruz kaldığı öğrenilirken, çocukların maruz kaldıkları muameleyle ilişkin anlatımları şu şekilde: **O.D. isimli çocuk;** "Hacıbekir mahallesinde oturuyorum. Minibüste muavin olarak çalışırım. İşten eve gittikten sonra polisler mahalledeki olaylar nedeniyle beni yakaladılar, yere yatırdılar. Dipçikle sırtıma vurdular. Botlarla karnıma vurdular. Yakalandığım esnada saçımdan tutup yüzüme gözüme yumrukla vurdular. Tuşba Asayiş Karakoluna (AVM arkasındaki) götürdüler. Orada da tokatladılar. Kafamı klozete sokup ağır hakaret ve küfürde bulundular. Sonra Bölge Araştırma Hastanesi'ne götürdüler rapor aldılar." **Ş.Y. isimli çocuk;** "Hacıbekir mahallesindeydim. O.D. ile aynı yerde yakalandım. Yakalanmadan önce ateş ettiler. Ve gaz sıktılar. Durmamı istediklerinde durdum. Beni yere yatırıp ters kelepçelediler. Ardından tekme tokat vurdular. Dipçikle kafamın ardına vurdular. Ardından yüzüme gözüme ve burnuma yumrukla vurdular. Tuşba Asayiş Karakoluna (Van AVM arkası) götürdüler bizi. Orada bilgi almak istediler. Bir şey bilmediğimi deyince beni tokatladılar. Çok ağır hakaret ve küfür ettiler. Gece geç saatte hastaneye bizi rapora götürdüler. Ondan sonra Çocuk Şubeye getirdiler." **Ö.S. isimli çocuk;** "Ben Hacıbekir mahallesinde oturuyorum. Bakkala gitmek üzere evden çıktım. Bakkaldan eşya aldıktan sonra cadde üzerine çıktığımda bir polis aracı yanımda durdu. Hiçbir şekilde korkmadım. Araçtan 8 polis indi beni ters kelepçelediler. Yere yatırıp yüzükoyun şekilde sırtıma iki defa dipçikle vurdular. 8 polis tekmelerle darp ettiler. Ardından beni kaldırıp yüzüme 3 polis yumrukla vurdu. Beni polis aracına bindirdiler. Araçta iken bir polis elindeki mermi ile kafama sert bir şekilde vuruyordu. Bizi Van AVM arkasındaki karakola götürdüler. Orada bilgi almak istediler. Bir şey bilmediğimi ve görmediğimi söyledim. Beni orada tokatladılar. Çok ağır sinkaflı küfür ve hakaretler ettiler. Aynı hakaretleri araçta da yaptılar. Tokatlamadan sonra beni tuvalete götürüp kafamı klozete soktular. Şu anda sol gözümde bulanıklık ve kaşınma var. Sonra Van Bölge Hastanesi'ne götürdüler. Film vb. çektiler. Gece geç saatte Çocuk Şube'ye getirdiler."

19 Şubat 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; Bitlis'in Güroymak İlçe Emniyet Müdürü Vekili E.B, gözaltında bulunan Ecyet Tokay ve beraberindeki 4 yurttaşta, küfür ve hakaretler savurarak tehdit ettiği öğrenildi. Sinkaflı küfür

ve hakaretlerde bulunan müdür vekilinin konuşmalarının kayıt altına alındığı ve Güroymak Cumhuriyet Başsavcılığı'na "hakaret, tehdit ve görevi kötüye kullanma" suçlamalarından dava açılması talebiyle suç duyurusunda bulunulduğu öğrenildi.

29 Mart 2019 tarihinde Urfa'nın Siverek ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, aynı aileye mensup 9 yurttaşın gözaltına alındığı öğrenildi. **12 Nisan 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 9 kişiden 5'inin (*Çerko Mimkara, Xebat Mimkara, İlyas Korkmaz, Levent Korkmaz, Cemil Bazer*) "Örgüt üyesi olmak", "Örgütün eylem ve faaliyetlerine katılmak" ve "Örgüt propagandası yapmak" iddialarıyla tutuklandığı öğrenildi. Gözaltına alınanlardan Çerko Mimkara'nın gözaltına alındığı sırada ve Urfa TEM Şube'de işkenceye maruz kaldığı, kardeşinin görüşüne giden ablası Evin Mimkara'ya ise polis tarafından ajanlık dayatıldığı iddia edildi.

5 Nisan 2019 tarihinde Van'ın Erciş ilçesinde 3 kişinin (*DBP İlçe Yöneticisi Recep Önal, Mekan Beder, Hakan Bozdağ*) dolaşmak için gittikleri Van Gölü kıyısında fotoğraf çektikleri sırada yanlarına gelen polislerce "Özel Harekat'ın alanında fotoğraf çektiniz" denilerek ve darp edilerek gözaltına alındıkları öğrenildi. 3 kişi götürüldükleri Özel Harekat Polislerine ait bir binada işkenceye maruz kaldığı öğrenildi. **6 Nisan 2019 tarihinde** adliyeye sevk edilen 3 kişinin "adli kontrol şartı" ile serbest bırakıldığı öğrenildi. *Gözaltında alınan her üç kişinin gözaltında işkenceye maruz kaldığına dair haberi, fotoğrafları ile servis eden Mezopotamya Ajansı'nın (MA) haberini alıntılararak paylaşan "habererciş.com" isimli haber sitesinin yöneticisi gazeteci Sercan Akbaş da, gece saatlerinde evi basılarak gözaltına alındı. "Halkı kin ve nefrete teşvik etmek" iddiasıyla gözaltına alınan Akbaş, alınan savcılık ifadesinin ardından serbest bırakıldı.*

18 Mayıs 2019 tarihinde Urfa'nın Halfeti ilçesine bağlı Dergili Mahallesi'nde çıkan çatışmada, 1 polisin (*komiser yardımcısı*) yaşamını yitirdiği ve 2 polisin de yaralandığı öğrenildi. Çatışmada, 2 HPG militanın yaşamını yitirdiği öğrenildi. Yaşanan çatışmanın ardından mahallede polis tarafından düzenlenen operasyonda, aynı mahallede yaşayan 3'ü çocuk 51 kişinin gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltına alınanların işkence ve kötü muameleye maruz kaldığı öğrenildi. Gözaltında işkence ve kötü muameleye maruz kalan yurttaşların, serbest bırakıldıktan sonra ve farklı tarihlerde basın organlarında yayınlanan anlatımları şu şekildedir; **Emin Yıldırım:** *Biz sahura kalktık. Sahur yaparken bir anda evin avlusuna polis girdi. Ben, kardeşlerim, oğullarım hepimiz aynı yerdeydik. Baktım oğlumu almışlar, ben hemen aşağı indim. Aşağı inince bizi de aldılar. Sorgusuz sualsiz bizi aldılar. Hepimizi yüz üstü yatırdılar. Ben, kardeşlerim Müslüm Yıldırım, Sinan Yıldırım, Celal Yıldırım ve Ahmet Yıldırım ile oğlum Uğur Yıldırım, yeğenlerim Kenan Yıldırım, Mustafa Yıldırım, Abdullah Yıldırım toplam 9 kişi alınıp karakola götürüldük. Sonra hepimizi Yaylak Jandarma Karakolu'na getirdiler. Bizi karakolda ters kelepçeleyip yüz üstü yatırdılar. Etrafımıza bakmamıza izin verilmiyordu. Karakol avlusunda yerde yatar haldeyken silah dipçikleri, tekmelerle bize vuruyorlardı. Yaylak karakolunda bize çok işkence yaptılar. Daha sonra Urfa TEM Şubeye götürdüler. Gençler vardı. Onları tek tek çıkarıp götürüyorlardı. Ne yaptıklarını bilemiyorum. Bize sordukları işte Halfeti'nin şu köyünde çatışma çıkmış, siz bunları tanıyor musunuz? Bahsettikleri köy ile bizim aramızda 50 kilometre var. Bizim köy Bozova'da, onların bahsettiği köy Halfeti'de. Biz niye alındığımızı bilmiyorduk. 3 gün sonra avukat geldi. Bize çatışmanın olduğunu ve bizim bu yüzden şüpheli olarak alındığımızı söyledi. Biz TEM'de hepimiz yan yana değildik. Her oda 5-6 kişilikti. Sorguya götürürken diğerlerinin gözlerini kapatarak götürüyorlardı. Ama beni karanlık odaya götürdüler ve diz üstü oturtular. Sonra bana olayla ilgili soru soruyorlardı. Beni sorgulayanı göremiyordum, çünkü oda kapkaranlıktı. Şu an gözaltında 4 kardeşim, oğlum var. Onların yaraları*

bizimkinden daha kötü. Benim oğlumun iki ayağının altı da patlamıştı. Bozova Hastanesi'nde dikiş attılar. Sonra TEM'e getirdiler. Onlar da ayaklarına bastılar, dikişler tekrar açıldı. Hepimizi otobüse koyup ellerimiz arkadan kelepçeli, başımız koltuğa doğru eğik şekilde 500 yataklı hastaneye götürdüler (Mehmet Akif İnan Eğitim ve Araştırma Hastanesi). Bir tane doktoru araca getirdiler. Bizi götüren polisler 'başınızı kaldırın' deyince, doktor 'bir şey var mı' diye sordu. Sonra 'bir şey yok' deyip bitirdi. Sonra bizi tekrar nezarethaneye götürüyorlardı. Bizim köyden 19 kişi vardık. Bize hastane rapor vermedi. Sadece Bozova'da bacağımdaki darptan dolayı film çektiler. Ben kalp hastasıyım, 3 defa anjiyo oldum, 3 tane stend var. İki kere kriz geçirdim. Ben hastayım diyordum, onlar bana 'geber git' diyorlardı.

Ruken Deniz: *Bize söylemediklerini bırakmadılar. İşkencehaneydi, bize çok işkence yapıldı. Beni yere yüzüstü yatırıp üstüme çıktılar. Sonra bir tanesi kemerle ayaklarıma vurdu. Kollarım arkadan bağlıydı, o şekilde beni askıya aldılar. Bize, 'Siz eve terörist almışsınız' dediler. Bende öyle bir şey yok dedim. Kimse bizim eve gelmedi dedim. Elimi bağladılar ve siyah bir torba kafama geçirdiler. Gözümü kapattılar. Ayaklarımı bağlayıp beni tavana astılar. Sonra beni tekrar başka bir yere götürdüler. Orda elektrik verdiler. Bana, 'Buna elektrik veriyoruz bu hiç etkilenmiyor. Domuz gibi olmuş' diyorlardı. Kollarımdan elektrik veriyorlardı. İlk başta düşük dozda verdiler. Sonra 'Buna etki etmiyor, 200 volt verelim' diyorlardı. Yaklaşık bir saat elektrik verdiler. Bizim aileden 7 kişi aldılar gözaltına. Amcam Sait ve çocukları Kadir, Abdullah, Mehmet, Mustafa ve Guley Çiftçi ve ben. Şu an amcam ve oğulları Abdullah ile Kadir gözaltındalar. Biz beş kadındık. Bir kadın daha vardı aşağı köyden. Ona da çok işkence yaptılar. O kadının her yerine elektrik verdiler. **Rabia Alakus:** *Silah sesleri geliyordu. Bizde bilmiyorduk neler olduğunu. Sonra bize 'Aşağı inin, yoksa ateş ederiz' dediler. Bizde korkudan ne yapacağımızı bilemedik, aşağı indik. Bizi yüzüstü yatırmışlardı, bir şey göremiyorduk, izin de vermiyorlardı. Evin bahçesinde hepimizi yüzüstü yere yatırdılar. Evin bahçesinde babamı ve ağabeyimi yerde çok darp ettiler. Annemi de karakolda darp ettiler. Urfa TEM Şubesi'nde de sürdü. Bizi aldıklarında hakaret, küfür ediyorlardı. Anneme işkence yapmışlardı, annem sırtüstü yatamıyordu. Annemin sırtını açtım, baktım kemer izine benzer bir darp izi vardı. Annem, yengem ve başka kadınlar vardı. Onların gözlerini kapatıp sorguya götürüyorlardı. 'Sizin eve kimse geldi mi' diye sordular. Aileden sadece beni bıraktılar, diğerleri hala gözaltında. Ağabeyimin çığlıkları geliyordu, aramızda perde vardı. Abime çok işkence yapıyorlardı. Lavaboya gitmek istiyorlardı, ona bile izin ermiyorlardı. Doktorların hepsi bu darp izlerini gördüler ama hiçbir şey yapmadılar. Göz göze bakmamıza bile izin vermiyorlardı. Hastanede ağabeyim çığlık atıyordu, sesi bana geliyordu, doktorlar müdahale etmiyordu. Doktorlar bize rapor vermedi. Bizi doktora götürdüklerinde elimiz arkadan kelepçeli şekilde doktorun yanındaydık. **B.A.:** *Sorgu esnasında vücudumun yumuşak bölgelerine iz kalmayacak şekilde yumruk atarak darp ettiler. Elleri elektrik yüklü bir nesneyi cinsel organım dahil olmak üzere vücudumun değişik yerlerine dokundurdular. İki kez bir mendil vasıtasıyla boğazımı sıkıp nefes alamaz hale getirdiler. **Gazaley Alakus:** *Emniyette bana işkence ettiler. Cop ve tekmelerle bana saldırdılar. Vücuduma elektrik verdiler. Daha çok şey yaptılar, ancak ortamdan kaynaklı anlatamıyorum.****

-Gözaltı Yerleri Dışında İşkence ve Kötü Muamele

9 Ocak 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Mehmet Ali Tekmir, şu beyanlarda bulundu: “ 07.01.2019 günü saat 15:00 sıralarında iki arkadaşım ile birlikte Gulan Parkında geziyorduk. O esnada da park içerisinde TEM şubeye ait çelik yelekli uzun namlulu silah taşıyan sivil polislerin uygulaması bulunmaktaydı. Daha sonra bu polisler beni ve arkadaşlarımı durdurularak kimlik sordular. Üst araması ve kimlik kontrolü yaparken arkadaşım ve ben elimizde çekirdek yiyorduk. Bu esnada 180 cm boylarında, kirli sakallı, renkli gözlü bir polis tarafından telsizle göğsüme vurdu ve “artistik yapma O..Ç..”

dedi. Ben itiraz edince üzerime 4-5 polis üstüne çullandı, yüzükoyun yere yatırıldım, gözüme biber gazı sıkıldı, sırtıma ve başıma postallarla basıldı. 10 dakika kadar bu darp durumuna devam edildi ve sonra polis aracına alındım. Polis aracında “evli misin bekar mısın” diye soru sordular. Bekârım demem üzerine anneme ve kardeşime ağır hakaretler ve küfürler edildi. Karakola varana kadar da polis aracı içerisinde darp, hakaret ve küfürler devam edildi. 10 Nisan Polis Karakolunda ifadem alındı. İfademin ardından ise TEM şubeye götürüldüm. TEM şubede “hadi burada da küfür et” denildi. Burada da polislerin darp ve hakaretine maruz kaldım 09.01.2019 tarihinde savcılığa çıkarıldım ve ifademden serbest bırakıldım. Bana yapılan bu hukuksuz davranışlardan ve edilen küfür ve hakaretlerden ve darp edilmemden kaynaklı kolluk görevlilerinden davacı ve şikâyetçiyim. Bu konuda sizden hukuki destek sunmanızı talep ediyorum.”

12 Ocak 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Hakkı, Ömer ve Mahsum BAT, şu beyanlarda bulundu: “ 11.01.2019 günü gece saat 23.00 sularında iki arkadaşım ile birlikte Avcı İçecek Shop Market isimli mekânda otururken, sivil giyimli bir kişinin dinlediğimiz şarkıların yasak olduğunu ve şarkıları kapatmamız gerektiğini sert bir şekilde bize söyledi. Mekân da bulunan diğer kişiler şahsa tepki göstermesi üzerine, şahıs hakaret ve küfürler savurarak mekânı terk etti ve giderken de ‘sizin başınıza neler getireceğiz, göreceksiniz’ şeklinde tehditlerde bulundu. Söz konusu şahsın mekânı terk etmesinden yaklaşık 7/8 dakika sonra olay yerine yaklaşık 30/35 kişilik polis ekibi geldi ve içeri girerken de az önce polis arkadaşımız ile tartışan şahsın kim olduğunu sordular. Bunun üzerine Hakkı benim dedim ve tartışan kişinin kendim olduğunu söyledim. Bu andan sonra olay yerinde bulunan polis memurlarından biri gözlerime biber gazı sıktı, iki polis memuru beni yere yatırıp ayakları ile sırtıma basıp ters kelepçe taktı ve bir polis memuru elinde bulunan kemer benzeri bir alet ile boğazımı sıktı. Bu sırada bir diğer polis memuru gözlerime biber gazı sıkmaya devam etti. Diğer polisler de vücudumun çeşitli bölgelerine tekmeler vuruyorlardı. Beni darp eden polisleri görmem halinde teşhis edebilecek durumda olup bu polis memurlarından 3’ünün eşkâli, biri 30/35 yaşlarında, keçisakallı, diğeri, 40/45 yaşlarında kır saçlı, orta boylu, beyaz tenli, sonuncusu ise 40’li yaşlarda uzun boylu ve keldi. Ayrıca bu işyerinin sahibi olan kişi benim kardeşlerim olan Masum Bat ve Ömer Bat’ı da arayarak hemen iş yerine gelmelerini söyledi. Polislerin Ağabeyim olan Hakkı’yı öldüreceklerini kardeşlerimi telefon ile arayarak söyledi. Daha sonra kardeşlerim çalıştığım mekâna geldiler. Kardeşlerim mekâna geldiklerinde ben yüzüstü yerde yatıyordum ve polisler saçımı çekiyor ve yüzüme yumruklar atıyorlardı. Kardeşlerim polislere olayın ne olduğunu soruyorlardı. Ancak kardeşlerime olaya karışmayın diye tepkide bulundular. Kardeşlerim tekrar sorunca başka bir polis memuru kardeşlerim Mahsum ve Ömer’e fiziksel saldırı da bulunup, hakaret etmeye başladılar. Kardeşim Mahsum polislerin fiziksel saldırısından olay yerinden kaçmaya başlayınca kardeşim Mahsum’un koştığı yöne doğru 8-10 el ateş edildi. Şans eseri kardeşim yaralanmadı. Kardeşimin durumunu çok merak ettiğim için polislere sordum ancak bilgi vermeleri yerde daha çok darp etmeye başladılar. Kardeşimi başından darp ettikleri için bir süre baygınlık geçirdi. Kardeşim kendine gelince polis aracı içinde kendisinin ters kelepçe haldeydi. Kafasına silah ile vuran polisin yüzüne tükürmesiyle sinkaflı küfürlere maruz kalmıştır. Bu polis memuru orta yaşlı, esmer, kirli sakallı ve minyon bir kişi olup kendisini görmesi halinde teşhis edebilecek durumdadır. Olay yerinden ayrı ayrı zırhlı araçlara konularak 10 Nisan Polis Karakoluna götürüldük ve karakola varana kadar da zırhlı araç içerisinde darp ve hakarete maruz kaldık. Darp ve işkence polis karakolunda da devam etti. 12.01.2019 günü sabaha karşı saat 03.30 da adli muayene raporu düzenlenmesi için hastaneye götürüldük. Polis memurları olay yeri ve karakolda yaşanan durumun doktora anlatılmaması, vücutlarında meydana gelen izlerin merdivenden düşme sonucunda oluştuğu ve kafalarımızda meydana gelen izlerin ise zırhlı aracın içinde kazayla olduğunu şeklinde

beyanda bulunmamız konusunda baskı da bulundular. Aksi takdirde bu durumdan daha kötü bir hal içine gireceğimiz yönünde tehditlerde bulundular. Muayene yapan doktora yaşananları ayrıntıları ile anlattık ve bu şekilde rapor hazırlandı. Hastane muayenelerimiz bittikten sonra biz ilk götürüldükleri 10 Nisan polis karakoluna değil de Diyarbakır eski havaalanının bulunduğu yerde bulunan karakola götürüldük. Burada alınan ifadelerimizin ardından serbest bırakıldık. Bana yapılan bu hukuksuz davranışlardan ve edilen küfür ve hakaretlerden ve darp edilmemden kaynaklı kolluk görevlilerinden davacı ve şikâyetçiyim. Bu konuda sizden hukuki destek sunmanızı talep ediyorum.”

22 Ocak 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Rozerin Çatak, şu beyanlarda bulundu: “20 Ocak 2019 tarihinde Diyarbakır E Tipi Kapalı Ceza İnfaz kurumu önünde; DTK Eş Başkanı ve HDP Hakkâri milletvekili Leyla GÜVEN’in başlatmış olduğu açlık grevine dikkat çekmek için, destek olmak ve ölümlerin yaşanmaması; yaşam hakkını savunmak amacıyla Diyarbakır’daki kadınlar olarak açıklama yapmak istedik. Bir araya gelmeden, cezaevine yakın bir yerde polisler tarafından müdahale edildi. Hiçbir anons olmadan gözaltına alındık. Gözaltına alınırken polisler beni ters kelepçe ile tutmaya çalıştı. İzin vermeyince; ensemden polis tarafından tutuldum. Erkek polislerden biri kolumdan tuttu ve sıkmaya başladı. Ben kolum kırılacak diye tepki gösterince; bana “zaten amacım kolunu kırmak dedi. Ben kadına şiddettir bu diyince “şiddet uyguladım” dedi. İki polis ayağımdan diğer iki polis araca bindirdiler. Gözaltına alınca hakaretlere maruz kaldım. Doktora götürdüklerinde darp raporu almak istedik. Ancak doktor hiçbir şekilde fiziki muayene yapmadı. Sadece bakıp rapor hazırladı. Hastaneden sonra TEM Şubeye götürüldük. Sürekli tehdit ve hakaretlere maruz kaldık. İfadem alındıktan sonra serbest bırakıldık. Bütün bunlardan kaynaklı olarak bu polislerden davacı ve şikâyetçiyim. Bu konuda sizden hukuki destek sunmanızı talep ediyorum.”

22 Ocak 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Gönül Adıbelli, şu beyanlarda bulundu: “20 Ocak 2019 tarihinde Diyarbakır E Tipi Kapalı Ceza İnfaz kurumu önünde; DTK Eş Başkanı ve HDP Hakkâri milletvekili Leyla GÜVEN’in başlatmış olduğu açlık grevine dikkat çekmek için, destek olmak ve ölümlerin yaşanmaması; yaşam hakkını savunmak amacıyla Diyarbakır’daki kadınlar olarak açıklama yapmak istedik. Bir araya gelmeden, cezaevine yakın bir yerde polisler tarafından müdahale edildi. Hiçbir anons olmadan gözaltına alındık. Gözaltına alınırken polisler beni ters kelepçe ile tutmaya çalıştı. İzin vermeyince; ensemden polis tarafından tutuldum. Erkek polislerden biri kolumdan tuttu ve sıkmaya başladı. Ben kolum kırılacak diye tepki gösterince; bana “zaten amacım kolunu kırmak dedi. Ben kadına şiddettir bu diyince “şiddet uyguladım” dedi. İki polis ayağımdan diğer iki polis araca bindirdiler. Gözaltına alınca hakaretlere maruz kaldım. Doktora götürdüklerinde darp raporu almak istedik. Ancak doktor hiçbir şekilde fiziki muayene yapmadı. Sadece bakıp rapor hazırladı. Hastaneden sonra TEM Şubeye götürüldük. Sürekli tehdit ve hakaretlere maruz kaldık. İfadem alındıktan sonra serbest bırakıldık. Bütün bunlardan kaynaklı olarak bu polislerden davacı ve şikâyetçiyim. Bu konuda sizden hukuki destek sunmanızı talep ediyorum.”

25 Ocak 2019 tarihinde İHD Van Şubesine başvuruda bulunan Mehmet Yıldırım, şu beyanlarda bulundu: “3 polis tarafından darp edilip, kötü söze maruz kaldım. İzinsiz üstüm arandı.”

8 Şubat 2019 tarihinde Diyarbakır’ın merkez Bağlar ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınında, 1 yurttaşın (Sedrettin Aslan) gözaltına alındığı öğrenildi. Baskında, aile fertlerinin kötü muameleye maruz kaldığı öğrenilirken; basın organlarından yer alan

haberlerde konuya ilişkin Sadrettin Aslan'ın kardeşinin eşi Adalet Aslan, şunları belirtti: *“Barbarca eve girdiler. Kaynımın evine gittiğim zaman onu yere atmışlardı. Hakaret edip, darp ediyorlardı. Kaynımın gelinini de dövdüler. Evi darmadağın ettiler. Benim ve kaynımın çocukları 13 yaşındalar. Çocuklarımızın başına keleş dayamışlardı. Çocuklar korkuyordu. Yanlarına gitmek istediğimde içlerinden biri bana da; ‘konuşma kadın, başını kaldırma, beynini ezerim’ dedi. Beni yere yatırmışlardı. 6 kişi üzerime basmıştı. ‘Konuşmayacaksınız’ diyorlardı.”*

14 Şubat 2019 tarihinde Diyarbakır'da polis tarafından HDP İl Yöneticisi Sait Demir'in evine düzenlenen baskında, kapıların kırıldığı ve Demir'in ters kelepçe takılarak yere yatırıldığı ve boynuna postallar ile basılmak suretiyle darp edildiği öğrenildi. Polisin, gözaltı işlemini yapmadan evden ayrıldığı öğrenildi.

16 Şubat 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Türkan Uzan Afşin, şu beyanlarda bulundu: *“Misafir olarak kaldığım kız kardeşim Halime UZAN'ın “Diclekent Mah. Yılmaz Güney Cad. Reba 2 Sitesi F Blok K:1 No:3” adresine 14 Şubat 2019 tarihinde sabah saat 06:00 sıralarında yüzü maskeli özel hareket polisleri tarafından baskın yapıldı. Dış kapının kırılma gürültüsüyle uyandım. Benim bulunduğum oda dış kapının hemen karşısında ve çok yakınında bulunmaktadır. Saniyeler içerisinde benim bulunduğum odanın kapısı kırılarak yüzü maskeli elinde silah ve kalkan bulunan 1 polis üzerime atlayarak kalkanyla sol gözümün üstüne sertçe vurdu. O anda hemen yere düştüm. Kafamın sertçe bir yere düşmemesi için ellerimle yere tutundum. Daha sonra göğüs kafesimin üzerine tekmeyle vurarak kafamın da yere çarpmasına neden oldu. O esnada bunlar olurken başka yüzü maskeli polislerin de koridora doğru koştuklarını görüyordum ve antrede annemin çığlık seslerini duyuyordum. Polis odamdan çıktığı esnada ben tekrar ellerimle yere tutunarak kafamı kaldırıp sırtımı doğrulturken kendilerine “ne istiyorsunuz” dediğimde her seferinde koridorda veya dış kapıda bulunan yüzü maskeli polisler koşup boynuma, kafama, sırtıma, kollarıma, bacaklarıma saldırıp darp ediyordu. Tabi bu esnada her türlü küfür, hakaret ve sözlü saldırılar bana söylüyorlardı. Olay karşısında dili tutulan annemin tuhaf tuhaf inleme sesleri bana geliyordu. En sonunda “şahsı buldunuz mu şahıs nerede” diyerek birbirlerine bağıyorlardı. Ben bunları duyunca yerimden tekrar doğrultup “lütfen adresinizi kontrol edin, burada yabancı bir şahıs yok, biz aileyiz, yanlış adreste olabilirsiniz” dediğim esnada antreden tekrar koşup küfür edip bana saldırdı. Akabinde duvarda bulunan resimleri, çerçeveleri silah dipçikleri kırıp bize “Bu devlet size ne vermedi. Daha ne versin? Vatan hainleri, teröristler” diyorlardı. Silah dipçikleriyle kırdıkları fotoğrafları önce ayaklarıyla ezip çiğnedi, daha sonra yerdeki fotoğrafı alarak koridora çıktı ve annem ile kız kardeşlerimin bulunduğu tarafa yöneldi. Bu esnada annemin ve kız kardeşlerimin bağırma çığlıklarını tekrar duymaya başladım. O fotoğrafı alıp götürdükten sonra bir anda koridor ve salonda tur atan yüzü maskeli bir polis “Veysel UZAN nerede” diyerek bağırma başladı. Ben de “Veysel kardeşim çalışmak için İstanbul'a gitti” dediğimde koşarak beni tekmeleyip küfrederek “ne zaman gitti” dediler. Ben de “tam olarak hatırlamıyorum 10-15 gün önce gitti” dedim. Tekrar vurarak çıktı ve “diğer ekip yukarı çıksın, çıkabilir” dediler. Sonra tekrar odama yöneldi. Ben yine doğruldum, kız kardeşim, koridordaki annemin inleme sesi, bağırma sesleri geliyordu. Ben o esnada doğrulup “babam engelli, felçli, annem yaşlı, onu bir birey olarak alın, bizim suçumuz ne, bütün aileye bunu yapmaya hakkınız yok” dedim. O arada tekrar işkence, darp edip ara salona çıktılar. Kısa bir süre sonra sivil memurların ara salona geldiğini görünce ben hemen ayağa kalktım odamın kapısına doğru yöneldim. Ben odamın kapısına yönelince ellerinde kamera mı telefon mu olduğunu bilmediğim cihazla beni görüntüleyerek odamın kapısını tutup antreye çıkmama izin vermediler. Bende izin vermeyince kafamı kapıdan çıkartıp annemin yüzüstü yerde olduğunu gördüm ve el*

dirsekleriyle tuhaf sesler çıkararak bana gelme refleksini gösterdiğini gördüm. Ben onu o halde görünce “beni öldürseniz ben anneme gideceğim diyerek sivil memurları iterek anneme doğru koştum.” Annemi sakinleştirmeye çalıştım, annemin göğüsten aşağısı tutmuyordu. Sadece kolları ve kafası hareket ediyordu. Annemin ne dediği anlaşılıyordu, dili dönmüyordu. Gözleri büyümüştü. Yüzü kızarmıştı. Saçı başı dağınık, örtüsü kafasında yoktu. Saçlarından tutulduğu, çekildiği belliydi. Annemin ellerinden tutarak onu banyoya götürmek istedim. “ne yapıyorsun, götüremezsin” diyerek engellemeye başladı. Ben de “anneme banyoda soğuk su dökmem gerek, belden aşağısı tutmuyor, felç olmuş, görmüyor musun? diyerek bağırdım ve kız kardeşlerime “Vesile, Halime gelin anne iyi değil, bana yardım edin” diye bağırdım. Sonra ayaklarından tutup kız kardeşlerimle birlikte annemi banyoya götürdüm ve soğuk suyun altına tuttum. Annemin elleri, kafası, omuzları oynuyordu. Göğüsten aşağısı tutmuyordu, ölü gibiydi. Soğuk su verip bir süre sonra ayaklarının titremeye başladığını görünce su dökmeyi bıraktım. Bunlar yaşanırken “ambulans, ambulans” diyorum ve bize “arayamazsınız” dediler. Ben de tekrar bağırarak “arayacağım, telefon, telefon” dedim. Bu arada yatalak babam yatak odasında ban dönerek “kızım elimde telefon var ben arıyorum” dedi. Onlar da “tamam arasın” dediler. Babam 112’yi aradı. Biz de o arada annemi giydiriyorduk, ıslak elbiselerini çıkartıyorduk. Bu arada onlar arada bir kafalarını çıkartıp mahremiyeti umursamadan bakıyorlardı. Kadın çıplaktı. Onlar arada bir kafalarını çıkartırken “görmüyor musunuz annem çıplak, giydiriyoruz” dedim. Biz annemizi giydirip antreye çıkarttık, sonrasında sağlık ekipleri geldi. Bu arada babamı da kontrol ettim, babamın yüzünde kızarıklık vardı, elleri titriyordu, bacağı titriyordu, yüzü kızarmıştı. Sağlık ekipleri annemle ilgilenirken ben babama yönelmiştim. Babamın da iyi olmadığını görünce sağlık ekiplerine yönelip “babam iyi değil, babama da müdahale edin” dedim. O esnada sivil polis memuru bana dönerek “siz üçünüz de böyle yapmaya devam ederseniz gözaltına alırsız” dediler. Ben de o arada “biz ne yaptık kadın ölüyor, kadına müdahale etmeyelim mi, ambulans çağırma mı, böyle yaptığımız için mi gözaltına alınacağız, alamazsın, gözaltı kararınız yok elinizde” diyerek cevap verdim. Sonra kendilerinin cevabı “sorun değil, bizim zamanımız var, biz o kararı alırsız” oldu. Sonra sağlık ekipleri anne ve babanın hastaneye kaldırılması gerektiğini söyledikten sonra “bize dönüp size de gözaltı işlemi yapacağız” dediler. Anne ve baba götürüldükten sonra sivil polisler aşağıdan yüzü maskeli 3 özel harekâtçıyı yukarıya çağırdılar. Bize de giyinmemizi istediler. Ondan sonra özel harekâtçılar ve sivil polislerin mutfaktaki seslerini duyuyorduk. Üçkardeş olarak bizi mutfağın yanındaki odaya aldılar. Sonra mutfaktan konuşma sesleri geliyordu. Özel harekât polisleri “Biz şikâyet ediyoruz. Polise mukavemet edildi, örgüt propagandası yapıldı bize” diyerek kendilerince bir senaryo yazmaya başladılar.” Başka ne yazalım daha etkili olur” diyerek konuşmaya devam ediyorlardı. Bir polisin sesi balkondan geliyordu. Telefon görüşmesi yapıyordu. Yukarıda belirttiğim şekilde telefonda karşı tarafa aktarıyordu. Gözaltı kararı bir türlü çıkmadığı için saat 09:00 sıralarına kadar evde beklediler. Onların gelen seslerinde “Savcı gözaltı kararında kararsız, başka ne desek etkili olur” diyerek birbirlerine soruyordu. “birinizde eski bir morluk, bir çizik mizik yok mu” dediklerini duydum. Farklı bir ses “ evet evet bende bir çizik var” demeye başlayınca “o zaman yaz, polis memurunu yaralama, teçhizatına zarar verme, polise mukavemet” diyerek telefon görüşmesinde bunları belirttiler. Kısa bir süre sonra gözaltı kararı çıktı. Bizleri Dağ kapıdaki Askeri Hastanesine götürdük. Ben doktora darp var dedim. Gözümü görmüyor musunuz, darp var dedim. Doktor söylediklerimi yazdı diye biliyorum. Kız kardeşlerimle birlikte şikâyette buldukları için önce Alishan Emniyet Müdürlüğüne aldılar, karşılıklı orada şikâyette bulunuldu ve sonra TEM’e götürüldük. Oraya gittiğimiz gibi bekletildik ve savcılığın talimatıyla ifademiz alındı ve saat 14:00 sıralarında bırakıldık. Gün içerisinde akşam fenalaşınca saat 10:00 sıralarında hastaneye kaldırıldım ve Dicle kent Memorial hastanesinde tedavi olup darp raporu yazdılar. Bize işkence ve hakaret

eden, tehdit eden, haksız bir şekilde gözaltına alan kimliği belirsiz polislerin cezalandırılması için derneğinizden hukuki yardım talep ediyoruz.”

8 Mart 2019 tarihinde Diyarbakır’da polis tarafından HDP İl binasında düzenlenen baskında, 3’ü HDP’li Milletvekili (*Diyarbakır Milletvekili Dersim Dağ, Van Milletvekilleri Tayyip Temel ve Murat Sarıcaş*) 10 kişilik grubun başlattığı açlık grevi eylemine müdahalede bulunduğu öğrenildi. Parti binasının kapı ve giriş camlarının kırılarak içeri girildiği baskında, plastik mermi ve kalkanlarla gerçekleşen müdahalede Mardin Milletvekili Pero Dünder’in elinden yaralandı, Van Milletvekilleri Tayyip Temel ve Murat Sarıcaş ile Diyarbakır Milletvekili Dersim Dağ’ın tekmelenerek darp edildiği öğrenildi. Baskında, milletvekilleri dışında grevde yer alan 7 kişinin (*Parti üyeleri; Salih Cansever, İsmet Yıldız, Sevican Yaşar, Salih Tekin, Bilal Özgezer, Abdulhalik Kurt, Yusuf Atas*) gözaltına alındığı öğrenildi.

4 Nisan 2019 tarihinde Mardin’in Nusaybin ilçesinde Dicle Mahallesine gelen DEDAŞ çalışanları ile mahalle sakinleri arasında çıkan tartışmaya müdahale eden polisin, aynı aileye mensup 3 yurttaşı (*Hüseyin İ., Mizgin İ. ve Selahattin İ.*) darp ederek gözaltına aldığı öğrenildi.

9 Nisan 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Ayhan Ateş, şu beyanlarda bulundu: *“Ben ve engelli kızım birlikte yaşıyoruz. 19 Mart 2019 Salı Günü evime polislerce baskın yapıldığını komşularımdan ve annemden öğrendim. Diyarbakır’a geri döndüğümde komşum olan Mehmet ATMAN, bana şunları aktardı. “19Mart 2019 tarihinde sabah saat 05.30-06.00 sularında kapı kırılması gibi bir ses duyduğumu, kendisinin bunun üzerine kapıyı açtığını, polislerin kendisine Ayhan Ateş kimdir diye sorduğunu, daha sonra polislerin kendisini yere attığını silah kafasına dayadıklarını” söylemiştir. Ben anlatılan ve yaşanan şeyler üzerine TEM Şubeye gittim. Kimliğime baktılar ve hakkımda herhangi bir ifade bulunmadığı tarafıma aktarıldı. Kendilerine neden sürekli baskın yaptıklarını sorunca herhangi bir cevap alamadım. Bana Esrin ve Ahmet Ateş kimdir diye sordular. Bende kendileriyle hiçbir ilgim olmadığını söyledim. Ben sürekli evime baskın yapılmasından rahatsızım. Haksız ve hukuksuz bir şekilde sürekli evime baskın yapılmaktadır. Çocuğum engelli olup psikolojisi tamamen bozulmuştur. Tüm bu yaşananlardan dolayı şikâyetçiyim. Bu konuda sizden hukuki destek sunmanızı talep ediyorum.”*

12 Nisan 2019 tarihinde Diyarbakır’da polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 1 çocuk 6 yurttaşın (*Bariş Savur, Muhsin Acar, Burak Ergin, Ahmet Bilim, Muhammed Yıldız ve 17 yaşındaki C.A.Y*) gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltına alınan isimler arasında yer alan C.A.Y.’nin evinin kapısının özel hareket polisleri tarafından kırıldığı ve bu sırada tarafından darp edildiği ileri sürüldü.

15 Nisan 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Müşehher Ülker, şu beyanlarda bulundu: *“11 Aralık 2018 tarihinde Leyla Güven’in başlattığı açlık grevine destek vermek ve taleplerinin yerine getirilmesi için benim de içinde bulunduğum annelerden oluşan bir grup HDP İl Binasında açlık grevine başladık. Akşam saat 5 civarında polisler il binasına girdiler. Neden burada olduğumuzu sordular. Biz de ölümlerin olmasını istemiyoruz. Bariş için Leyla Güvene Destek için buraya geldik dememize rağmen polisler bize saldırmaya başladılar. Bizi yaka paça dışarı çıkarttılar. Ters kelepçe takmak için kollarımı arkaya doğru götürüp çevirdiler. Ben ters kelepçe takılmaması için direnince bana vurdular. Ben ters kelepçeyi kabul etmedim. Beni ve diğer anneleri yerlerde sürüklediler. Yağmur da yağdığı için her yerimiz ıslandı. Görüntüler basına da yansmıştır. Arabanın içerisinde bize çok kötü küfür ve hakaret ettiler. Biz dört gün gözaltında kaldık. Gözaltı*

süresince de açlık grevinde olmamıza rağmen ısrarla bize yemek getirip yememiz gerektiğini söylediler. Kabul etmeyince siz teröristsiniz, bu ülkeyi beğenmiyorsanız gidin şeklinde hakaret ve küfürler ettiler. Bu olayla ilgili bize dava açıldı. 15 Nisan 2019 (bugün)11. Ağır Ceza Mahkemesinde (2019/221 esas)duruşmam vardı. Duruşmada bu eylemi insani sebeplerle yaptığımı insanların ölmemesi için etkinliklere katıldığımı söyledim. Duruşmam 15 Eylül'e ertelendi. 18 Mart 2019 tarihinde Zülküf Gezen'nin cezaevinde kendisini asmaya sonucunu cenaze Diyarbakır'a getirildi. Ben diğer anneler ile cenazesine katıldım. Ancak mezarlık çevresinde polisler yolu kapatmıştı. Biz mezarlığa gidip Fatiha okumak istiyoruz deyince polisler bize önce su sıktı sonra da bize saldırarak bizi polis aracına soktular. Hem araç içerisinde hem de araç dışında Önce kadın polisler bize darp uyguladılar sonra da erkek polisler bizi darp ettiler. Altı anneyi gözaltına aldılar. Bize yine hakaret ve tehdit ettiler. Tuvalete bile gitmekte sorun yaşattılar. Bize ısrarla terörist diyorlardı. Biz beş gün gözaltında kaldık. Bu süreçte hem psikolojik hem de fiziki olarak çok yıprandım. THİV 'e başvuru yaptım. Kollarım ve omuzlarımda şiddetli ağrılar var. Bu iki olayla ilgili derneğinizden hukuki yardım talep ediyorum.”

16 Nisan 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Barış Savur, şu beyanlarda bulundu: “ 11 Nisan günü mahallede kahvede okey oynuyordum. Daha sonra hava almak için dışarı çıkıp parkta otuyordum. Bir pankart gördüm fotoğrafını çektim. Daha sonra annem arayınca parktan ayrıldım. Eve giderken polisler önümü kestiler. Bende panikleyip kaçtım. Mahallede yakalayıp, 10-15 polis kelepçeli bir şekilde saldırdılar. Telefonuma el koydular. İçini karıştırıp hakarete bulundular. Huzurevleri karakoluna götürüldüm. Orada da küfür ve hakaret etmeye devam ettiler. Karakolda da fiziksel şiddet uyguladılar. Hastaneye götürdüler, fakat doktora göstermediler. Daha sonra polis okulu/TEM şubeye götürdüler. Avukatlar gelmiş, fakat içeri almamışlar. Bana arkadaşlarımdan fotoğraflarını gösterdiler. Tanıdığımı fakat samimi olmadığını ifade ettim. Pankart ile ilgili soru sordular kiminle, nerde hazırlıyorsunuz bunları tarzı sorular yönelttiler. Bende hazırlamadığımı alakam olmadığını söyledim. Sabaha karşı 5.30-6 gibi bir kâğıdı okutmadan imzalatıp serbest bıraktılar. Benden sonra bazı arkadaşların gözaltına alındığını öğrendim.2 gün öncede mahallede gözümüz üzerinde diye tehditte bulundular” Bundan dolayı şubenizden hukuki yardım talep ediyorum. Bana şiddet uygulayanlar hakkında suç duyurunda bulunmak istiyorum.”

23 Nisan 2019 tarihinde Batman'da polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında 3 yurttaşın (Halit Ergin ve ismi öğrenilemeyen 2 yurttaş) gözaltına alındığı öğrenildi. 50 yaşındaki Halit Ergin'in evine düzenlenen baskında, Ergin'in polis tarafından darp edildiği belirtildi.

24 Nisan 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Nimetullah Yürek, şu beyanlarda bulundu: “ Ben Kayapınar'da oturuyorum. 12 Nisan günü kapımız şiddetli bir şekilde çalındı. Sabaha karşı 04.30 sularındaydı. Kapıyı açıyorum diye seslendim. Dışarıdan yere yat gelme dediler. O anda dışarıdan darbeye kapı kırıldı. Yüzü maskeli polisler beni yere yatırdılar. Evi hızla aradılar. Eşim ısrarla “torunum küçük uyuyor, korkutmayın” dese de aldırmadılar. 17 yaşındaki oğlum **Cotkar Amara** 'yı yatağından şiddetli bir şekilde alıp banyoya götürdüler. “Aradığımız kişi bu” dediler. Banyoda onu dövmeğe başladılar. Benim kalkmama izin vermediler. Annesi “banyoda oğlumu öldürüyorlar” diye haykırıyordu. Eşim dayanamadı. Kolonya ve çakmağı aldı. Kolonyayı başına döktü. “Oğlumu dövmeyi bırakın yoksa kendimi yakarım” dedi. Bunun üzerine onu banyodan çıkardılar. Ağzından ve burnundan kan geliyordu. O şekilde onu gözaltına aldılar. Son 1 yılda evimiz bu şekilde 3kez basıldı. Oğlum aynı gün serbest bırakıldı. Alınma gerekçesi şehirde pankartta astığı gerekçesidir. Daha sonra bu olayla hiçbir ilgisi olmadığı ortaya çıkınca serbest

birakıldı. Oğluma yapılan bu haksız gözaltı ve işkence ile ilgili hukuki destek sunmanızı talep ediyorum.”

27 Nisan 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Abdulvahap Yüksekbağ, şu beyanlarda bulundu: “Peyas Mahallesi 237. Sokak Dalit 4 Apartmanı K:2 No:5 adresinde ikamet etmekteyim. 27 Nisan 2019 tarihinde (Bugün) gece saat 02.00 sularında özel hareket polislerince evde uyuduğumuz esnada evimizin kapısı sert bir şekilde vurularak baskın yapıldı. 10 kişilik yüzleri kapalı kişilerdi. Evde ben, eşim ve 7 kız çocuğum bulunmaktaydı. Fiziki olarak bana ve yakınlarıma bir müdahalede bulunmadılar, kötü muamelelerine şahit olmadım. Ancak gecenin bu saatinde uykudayken eve yapılan bu baskın beni, eşimi ve çocuklarımı ciddi bir şekilde korkuttu. Bu durum çocuklarımın psikolojisinde kötü bir duruma yol açtı. Özel Harekât Polisleri, 10-15 dakika evde kaldıktan sonra dışarı çıkıp evi sivil polislerce teslim ettiler. Evde bu defa sivil polislerce arama yapıldı. Arama sırasında sürekli bize Mustafa adlı bir şahsı sordular. Şahsın burada ikamet ettiğini ve Urfalı olduğunu söylediler. Böyle bir şahsı tanımadığımı ve burada ikamet etmediğini belirtmememe rağmen evde aramayı sürdürdüler. Ev içerisinde bulunan eşyaları dağıttılar. Evde birkaç eşyayı örgütle ilişkisi var diye tutanak altına alıp yanlarında götürdüler. Yine apartmanın giriş kapısını camını kırıp kapıyı açmışlar. Akabinde beni alıp Emniyet müdürlüğüne götürüp iki saat tuttular. Konuya ilişkin ifademi alıp beni serbest bıraktılar. Evimde hiçbir şekilde bahsettikleri böyle bir şahıs bulunmamasına rağmen evimde hukuksuz bir şekilde arama yapıldı. Konuya ilişkin bu sorumlulardan şikâyetçiyim. Derneğinizden hukuki destek talep ediyorum.”

29 Nisan 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Hasan Özbek, şu beyanlarda bulundu: “Oğlum **Ramazan Özbek**, 26 Nisan 2019 tarihinde gözaltına alındı. Gözaltına alındığını polis arandığında öğrendim. Bana oğlumun başkasının kimliği ile dolaşıyor, Ergani’deyiz buraya gel dediler. Ben Ergani Emniyet Müdürlüğüne gidip oğlumun adının Ramazan olduğunu söyledim. Oğlumun görüntüsü çok kötüydü. Yüzünde yara ve kızarıklıklar vardı. Kulağının çevresi kırmızıydı. Oğlum bana polislerin kendisini dövdüklerini, kulak zarını patlattıklarını söyledi. Ergani Adliyesi’nden ifadesini aldıktan sonra Diyarbakır Adliyesine getirdiler. Oğlum 27 Nisan 2019 tarihinde tutuklandı. Diyarbakır E Tipi Cezaevinde kalmaktadır. Oğlum çok kötü durumdadır. Bir an önce tedavi altına alınması gerekmektedir. Oğlum bu hale getiren polislerden şikâyetçiyim. Derneğinizden bu konuda hukuki yardım talep ediyorum.”

17 Mayıs 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Azad Aktaş, şu beyanlarda bulundu: “ Ben bir süredir HDP Gençlik meclisi üyesiyim. Ben 10 Mayıs günü Mevlana Halit Mahallesi’nde E Tipi Cezaevinin yanındaki caddeden geçiyordum. Üç tane silahlı ve telsizli sivil polis yanıma geldi. Kimliğimi istediler. Kimliğimi verdim. ‘Seni gökte ararken yerde bulduk’ dediler. Beni aldılar. Saat 20.00 sularıydı. Ranger marka bir araca bindirdiler. Aracın içinde bir süre darp ettiler. Sırtıma, kafama sert darbelerle vuruyorlardı. Yumrukluyorlardı. Ağza alınmayacak hakaret ve küfür ettiler. Bir tanesi silahı belime dayadı. “Üç kişi öldürdüm, sen dördüncü olursun” dedi. Beni Çocuk Şubeye götürdüler ancak içeri girmeden “Reis seni bekliyor” diyerek kapıdan geri döndük. Sonra TEM şubeye götürdüler. Resmi bir gözaltı kaydı yapmadılar. Orada da hakaret ettiler. Dövdüler, yüzüme, kafama, sırtıma vurdular. “Ne biliyorsan anlat” diyorlardı. Ben bir şey bilmiyorum diyordum. Ben hiçbir şey söylemeden benim adıma bir ifade yazdılar. Yazdıklarını okumama izin vermeden imzalamamı istediler. İmzalamam dedim. Bunun üzerine “Sen yine dayak istiyorsun” dediler. Korktuğum için imzalamam dedim. Sonra “Savcılıkta bu ifadeyi inkâr edersen seni arar bulur, kafana sıkırım” dedi. Sonra beni tekrar Çocuk Şubeye götürdüler. Oraya vardığımızda sabah ezanı

okuyordu. Çocuk Şubede gözaltı kaydını yaptılar. Beni iki gün Çocuk Şubede tuttular. Orada iki kez ifademi aldılar. Bana bazı fotoğraflar gösterdiler. Tanıyor musun dediler. Tanımıyorum dedim. “Bize yardımcı ol, bize bilgi getir, sana maddi manevi destek sunarız” diye ajanlık teklif ettiler. Pazartesi günü savcılığa çıkardılar. Savcılıkta ifadeyi nasıl aldıklarını anlattım ve reddettim. Beni adli kontrol şartı ile serbest bıraktılar. Serbest kaldıktan sonra, beni aldıkları gün evimin basılarak arandığını öğrendim. Evde bir şey bulamamışlar. Ertesi günü Alişan Karakolu’ndan babamı aradılar. Beni çağırdılar. Ben babam amcam ve ağabeyim birlikte gittik. Onları karşıda oturttu. “Azad ile işimiz var” dedi. Çocuk Şubede bana ajanlık teklif eden kişi bana tekrar “Gel bizimle çalış. Sana her türlü desteği sağlarız” dedi. Ben reddettim. Beni eve gönderdiler. Ertesi günü (Çarşamba) tekrar babamı aradılar. Telefonu aldım, ben konuştum. Aynı kişi beni onlarla çalışmam için çağırıyordu. Gelmeyeceğimi söyledim. Bunun üzerine, “Senin başın yanar, çok pişman olacaksın, göreceksin” dedi. Beni rahatsız etmeyin diyerek telefonu kapattım. O gün uzun bir süre Ranger marka araba evimizin tam karşısında bekledi. Ben ve ailem bundan tedirgin olduk. Bu yaşadıklarımla ilgili derneğinizden destek bekliyorum.”

15 Haziran 2019 tarihinde Diyarbakır’ın merkez Kayapınar ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınında, ev sahibinin kendisini tanıtmaması ve kapıyı açmak için zaman istemesine rağmen giriş kapısının koçbaşıyla parçalandığı, o esnada kapıyı açmaya çalışan ev sahibi vücudunun çeşitli yerlerinden yaralandığı öğrenildi. “S.Ç.” adında birini aradığını söyleyen polisin, yanlışlık olduğunu anladıktan sonra “pardon” deyip evden ayrıldığı ve “Eve zarar verilmedi” şeklinde tutanak imzalattığı belirtildi.

24 Haziran 2019 tarihinde Diyarbakır’ın Bağlar ilçesi Oryıl semtinde polis tarafından düzenlenen ev baskınında, Ersin Emsin isimli yurttaşın gözaltına alındığı öğrenildi. Baskın sırasında, evde bulunan Emsin’in annesi 67 yaşında ve astım hastası Samya Emsen’in polis tarafından itilerek yere düşürüldüğü belirtildi.

-Cezaevlerinde İşkence

3 Ocak 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; Van’ın Erciş ilçesinde 2015 yılında tutuklanan Hamdullah Aydemir adlı tutuklu 20 Aralık 2018’de Samsun Bafra T Tipi Kapalı Cezaevi’nden Diyarbakır 1 No’lu T Tipi Kapalı Cezaevi’ne sevk edildi. Cezaevine sevk sırasında Elazığ’daki cezaevinde bir gece tutulduğunu belirten Aydemir, burada sabaha kadar sistematik işkenceye maruz kaldığını aktardı. Kardeşinin sevk edildiği hafta kendilerini aramamasından ötürü cezaevi yönetimiyle iletişime geçtiklerini ve avukatı aracılığıyla kardeşinin 4 gün sonra Diyarbakır 1 Nolu T Tipi Kapalı Cezaevi’ne sevk edildiğini öğrendiğini belirten ağabeyi Mehmet Aydemir, 28 Aralık 2019 tarihinde yaptığı görüşmede kardeşinin işkenceye uğradığını söylediğini aktardı. Aydemir, kardeşinin görüşte kendisine şunları söylediğini kaydetti: “Elbiselerimi ve eşyalarımı bile almama müsaade etmeden kendileri gidip eşyalarımı getirip beni Diyarbakır’a gönderiler. Diyarbakır’a gitmek için yol üzerinde geceyi geçirmek için Elazığ’da bir cezaevine getirildim. Burada bana ne mezunu olduğumu sordular. Ben okuma yazmam olmadığını söyledim. Benim elime bir sepet verdiler iki dakika için komple soyun dediler. Ben soyunmayınca çıplak aramaya karşı çıkınca dayatmaya başladılar. Ve bana ‘Sizin gibi adamlara ekmek vermemek lazım, sizin kafanıza sıkıp çöpe atmak lazım’ diyerek arkamdan küfür ettikten sonra bana saldırıp dövdüler. Daha sonra kameranın olmadığı bir odaya sürükleyerek götürdüler ve hepsi bir anda üzerime çullandı. Beni sabaha kadar sistematik bir şekilde dövdüler. Bu darp sonucu başımda ve kaburgalarımnda ciddi ağrılar olduğu için her on dakikada bir gelerek

bana 'Merak etme sana bir şey olmaz sen ve senin gibiler kolay kolay ölmez' diyerek giydirdiler. Burasının hangi cezaevi olduğunu sorduğumda burası 2 No'lu T Tipi Elazığ Cezaevi diyerek gülüyorlardı. Oysa ben 1 No'lu T Tipi Cezaevi'nin olduğunu biliyordum. Revir doktoruna bana yaptıklarını anlattım, nefes alamadığımı ve vücudumu düzeltemediğimi anlatırken, doktor 'Belki de sen kendini duvarlara vurmuşsundur' dedi. Ben de 'Eğer kendimi duvara vursaydım yüzümde yırtıklar olurdu morlaşma olmazdı' dedim. O da bana 'Senin yaşın kadar doktorluk yaptım, sen sus ben ne yaptığımı biliyorum' dedi. Darp raporunda 'sadece biraz hırpalandığımı' yazdı. Ardından beni emniyete götürdüler orada da ifade verdim. Diğer gün sabah Diyarbakır Cezaevine gelince oradaki revire gittim, revir doktoru bana darp raporu verdi ve ben de suç duyurusunda bulanarak davacı oldum."

11 Ocak 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; Urfa 2 No'lu T Kapalı Cezaevi'nden Rize Kalkandere L Tipi Kapalı Cezaevi'ne sevk edilen 3 siyasi mahpusun (Orhan Can, Kemal Yiğit, Murat Budabak) cezaevi girişinde darp edildiği öğrenildi. Mahpusların, cezaevi girişinde çıplak arama dayatmasını maruz kaldıkları ve bunu kabul etmedikleri için, darp edildikleri belirtildi.

KHK ile kapatılan DİHA Muhabiri İdris Sayılğan'ın "örgüt üyeliği" ve "örgüt propagandası yapmak" iddialarıyla yargılandığı davanın 6'ncı duruşması, **25 Ocak 2019 tarihinde Muş 2'nci Ağır Ceza Mahkemesi'nde** görüldü. Mahkemede savunma yapan gazeteci Sayılğan, "Savunmamdan önce Trabzon Cezaevi'nden Patnos ve Muş cezaevine getirilirken girişte çıplak arama ve işkence gördüm. Mahkeme heyeti aracılığı ile suç duyurusunda bulunuyorum. 2015 yılında gazetecilik yapmaya başladım. Muş'ta 10 ay çalıştıktan sonra Van'a oradan Ağrı'ya geçtim. Muş ve Van'da çalışmalarında telefon dinleme takibi yapılmazken Ağrı'da iken hukuksuz bir şekilde telefonlarım dinlenildi. Telefon dinlemelerimle birlikte haber kaynaklarım deşifre edildi. Basın hukukunda bulunan haber kaynağının saklı kalma ilkesi hukuka aykırı bir şekilde çiğnenmiştir. İddianamede bana yönelik suçlamalar gerçeği yansıtmıyor. Gazetecilik faaliyetleri çerçevesinde yaptıklarımın suç sayılmasını kabul etmiyorum. Bundan dolayı beraatımı talep ediyorum" şeklinde konuştu. Ardından savunma yapan avukatları ise çıplak arama ve işkence ile ilgili suç duyurusunda bulundu. Avukatlar, müvekkilleri hakkında yönetilen suçlamalarla ilgili somut delil olmadığını söyleyerek, beraatını talep etti. Savunmaların ardından mahkeme heyeti karar vermek için duruşmaya kısa bir ara verdi. Aranın ardından kararını açıklayan mahkeme heyeti Sayılğan'a "örgüt üyeliği" ve "örgüt propagandası yapmak" iddialarıyla 8 yıl 3 ay hapis cezası verdi.

2 Şubat 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; Van T Tipi Kapalı Cezaevi'nde (24 Ocak 2019 tarihinde) odaları değiştirilmek istenen ve buna karşı çıkan 16 siyasi mahpusun, 10'u kadın ve 3'ü erkek olmak üzere 13 infaz koruma memuru tarafından darp edildikleri öğrenildi. Darp edilen siyasi kadın mahpuslardan isimleri öğrenilenler şöyle: 72 yaşında olduğu belirtilen Sitê Gören, Lice Belediyesi Eşbaşkanı Rezan Zuğurlu Ataş, Medya Aslan, Medya Çınar, Mizgin Deniz, Rojda Tokçu, Ayfer Şahin, Şehriban Mamuk, Semra Arğış, Ebru Şimşek.

2 Şubat 2019 tarihinde İHD Batman Şubesine başvuruda bulunan şu beyanlarda bulundu: "Oğlum Aziz OKAY iki yıldır suça sürüklenen çocuk kapsamında Batman M Tipi kapalı Cezaevinde tutuluyordu. Leyla Güven'in başlatmış olduğu açlık grevine destek amacıyla birkaç arkadaşı ile beraber süreli-dönüşümlü açlık grevine başladılar. Açlık grevine başladıktan sonra avukatlara verdiği beyanlardan dolayı cezaevi idaresi oğlum üzerinde baskı kurmaya ve sürgün ile tehdit etmeye başladı. Kısa bir zaman önce özellikle Cezaevi müdürünün yoğun baskıları sonucu Elazığ Kampüs Cezaevine sürgün edildi. Sürgün gittiği

Elazığ Cezaevinde çıplak aramayı ret ettiği için fiziki işkenceye maruz kaldığı, üzerinde psikolojik baskıyı yoğunlaştırmak için tek kişilik hücrede tutulduğu, hiçbir ihtiyacının karşılanmadığı bize gelen bilgiler arasındadır. Derneğinizden öncelikle oğlumun durumu ile ilgili daha geniş ve açıklayıcı bilgi edinilmesini, içinde bulunduğumuz ekonomik sıkıntılardan, anne ve babamın hastalıklarından dolayı oğlum ile görüş yapmada zorlandığımızı bu nedenler göz önünde bulundurularak oğlumun tekrar Batman Cezaevine geri getirilmesini ve hukuki desteğin sağlanmasını talep ediyorum.”

Tarsus Kampüs Cezaevi’nde bulunan 16 siyasi mahpusun **13 Şubat 2019 tarihinde** hiçbir gerekçe gösterilmeden **Maraş Türkoğlu 2 Nolu L Tipi Kapalı Cezaevi’ne** sevk edildiği öğrenildi. Mahpusların, götürüldükleri Maraş Türkoğlu 2 Nolu L Tipi Kapalı Cezaevi’nde çıplak aramaya zorlandıkları, ancak bunu reddettikleri için darp edildikleri öğrenildi. Sevk edilen tutukluların isimleri şöyle: *Hüseyin Erpolat, Fırat Turğay, Mehmet Ali Alan, Mehmet Şerif Dayan, Emanet Eneç (yüzde 92 raporlu), Roşhat Dilkiç (yüzde 40 raporlu), Azat Taş (yüzde 40 raporlu), Çağdaş Doğan (yüzde 80 raporlu. 31 Mart 2019’da koşullu salıverilecek), Vahdettin Çoban (6 Nisan 2019’da koşullu salıverilecek), İbrahim Halil Olçar, Ferit Çalan, Fehim İşbilir, Şiyar Say, Zeki Yıldırım, Kerem Er, Kamuran Altın.*

12 Mart 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; Urfa T Tipi Kapalı Cezaevi’nde kalan kadın tutuklulardan Semra Akan, Mezopotamya Ajansı’na (MA) gönderdiği mektup ile Mardin’den Urfa Cezaevi’ne sevk edilen 57 yaşındaki Zerga Açar isimli mahpusun işkence ve tehditlere maruz kaldığını anlattı. Mektupta şunlar belirtildi: *"28 Şubat tarihinde Mardin E Tipi Cezaevi’nden Urfa 2 No’lu T Tipi Cezaevi’ne sürgün edilen 57 yaşındaki Zerga Açar adlı anne sürgün edildikten sonra işkenceye maruz bırakıldı. Öncelikle parmak izi ve göz taraması yapıldığı esnada asker tarafından saçından çekilerek ve 'sen teröristsin vatan hainisin' denilerek hakarete ve şiddete uğramış. Daha sonra da girişte çıplak arama işkencesine maruz kalmış. Çıplak arama yapıldığı esnada yadê Zerga direnmiş ve kabul etmemiştir. Fakat Birsen K., Ruşen, Gulizer, Sıdika ve Büşra adlı kadın gardiyanlar, erkek gardiyanların gözü önünde yadêyi (Zerga Açar) yerlerde sürükleyip bütün kıyafetlerini yırtıp soymuşlardır. En son iç çamaşırları da parçalanarak soyulmuş ve bu gardiyanlar tarafından fiziki tacize de maruz bırakılmıştır. Daha sonra darp edilerek koğuşa getirilmiş. Bizler tepki gösterince 'bu kadının psikolojisi bozuk' denilerek iftira atmışlardır. İşkence yetmiyormuş gibi Zerga Açar’ın, gardiyanları darp ettiğini iddia ederek kendisine soruşturma açıldı. 11 gün hücre cezası verildi.”*

14 Mart 2019 tarihinde İHD Dersim Şubesine başvuruda bulunan Özlem Toprak, Elazığ Kapalı Cezaevindeki kardeşinin işkence, psikolojik baskı, revire çıkarmama gibi işkence ve kötü muamelelere maruz bırakıldığını şeklinde beyanlarda bulunmuştur.

Kayseri Bünyan T Tipi Kapalı Cezaevi’nde 1 Mart’tan itibaren süresiz dönüşümsüz açlık grevine başlayan 7 siyasi mahpusun (*Aziz Yalçın, Özkan Kart, Ramazan Sebuktekin, Hacı Sincar, Ali Delabak, Ali Emirhane, Hikmet Çalakan*) **10 Mart 2019 tarihinde Maraş Türkoğlu T Tipi Kapalı Cezaevi’ne** sevk edildiği öğrenildi. Mahpusların, Maraş Cezaevi girişinde çıplak aramaya zorlandıkları, kabul etmemeleri üzerine gardiyanlar tarafından zor kullanarak elbiselerinin çıkartıldığı ve darp edildiği, ardından da tek kişilik hücrelere konulduğu öğrenildi.

30 Mart 2019 tarihinde İHD Batman Şubesine başvuruda bulunan Murat Okay şu beyanda bulundu: *“Oğlum Aziz OKAY Elazığ 1 Nolu Kapalı ceza infaz kurumunda tutulmaktadır. Oğlum cezaevinden arayarak gözleri kapatılarak tek kişilik bir hücreye*

konulduğunu, işkenceye (kaba dayak atılmak suretiyle) maruz kaldığını söyledi. Uzun bir zamandır tek kişilik hücrede tutulmakta olup normal bir koğuşa idare tarafından gönderilmemektedir. Oğluma karşı cezaevi idaresi tarafından hem psikolojik hem de fiziksel saldırı yapılmaktadır. Oğlum İnsan Hakları Derneği Diyarbakır Şubesine durumunu anlatan bir mektup gönderdiğini ancak mektubun akıbetini bilmediğini aktardı. Bizde ailesi olarak çocuğumuzun can güvenliğinden endişe duymaktayız. Oğlum ile ilgili sağlıklı bilgilerin alınması ve hukuki desteğin sağlanmasını talep etmekteyim.”

30 Mart 2019 tarihinde İHD Batman Şubesine başvuruda bulunan Mehmet Sait Adlığ şu beyanda bulundu: “Kardeşim hayrettin Adlığ Elazığ Yüksek Güvenlikli 2 Nolu cezaevinde yaklaşık bir yıldır tutulmaktadır. Cezası kesinleştiğinden hükümlüdür. Beni telefonla arayarak “Günlük kaba dayak uygulaması, hakaret ve tehditlere maruz kaldıklarını” aramalarda mahkeme evrakları dahi yırtılmak suretiyle el konulduğunu söyledi. Bize gönderdiği mektup, kitap ve eşyalar idare tarafından bize iletilmemektedir. Keyfi disiplin soruşturmaları ve cezalara maruz kalmaktadır. Hukuksuz uygulamalara maruz kalan kardeşime işkence, kötü muamele ve keyfi uygulamaların sona erdirilmesi için hukuki destek talebinde bulunuyorum.”

10 Nisan 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Gani Altuntaş, şu beyanlarda bulundu: “3 yıldır Elazığ 2 No’lu Kapalı Cezaevinde kalan oğlum Ferman Altuntaş’ı 8 Nisan 2019 tarihinde eşim ile birlikte ziyaret ettik. Oğlum, yaptığımız görüşmede Elazığ Cezaevi yönetimi ve gardiyanları tarafından sistematik kötü muameleye maruz kaldığını bildirmiştir. Yaklaşık 45 gündür açlık grevinde olan oğlum özellikle açlık grevine girdikten sonra, baskıların giderek arttığını söyledi. Bu gayri insani duruma artık katlanamayacağını söylemiştir. Gardiyanların belli rutinlerde açlık grevine girenlere ağır fiziksel şiddet uyguladığını, cezaevi yönetiminin keyfi hücre cezaları verdiğini belirtmiştir. Bu gayri insani ve hukuk dışı uygulamalara son vermek adına derneğimize başvurmamı istemiştir. Oğlumun ve Elazığ Cezaevindeki diğer mahpusların maruz kaldığı bu hukuk dışılığı son vermek adına gerekli işlemlerin yapılmasını talep etmekteyiz.”

16 Nisan 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan İbrahim Halil Kaplan, şu beyanlarda bulundu: “Kardeşim Fatih Kaplan, 7 yıldır tutuklu bulunmakta. Önce Diyarbakır’daydı sonra sırasıyla Rize Kalkandere ve Kırıkkale F Tipi cezaevinde kaldı. Şu anda Kırıkkale de tutuklu. 18,5 yıl hapis cezası vermişlerdi kardeşime. Bildiği kadarıyla da onaylandı ceza. 13 Nisan 2019 Cumartesi günü kardeşim Fatih eşi ile yaptığı telefon görüşmesinde “11 Nisan Perşembe günü bizi koğuştan çıkardılar arama yapılacak diye sonra gardiyanlar içeri girdi televizyon, buzdolabı ve mutfak araç gereçlerinin hepsini kırıp parçaladıktan sonra bizi tekrar içeri aldılar” demiştir. Biz ailesi olarak bu durumdan endişe duymaktayız ve gerekli tüm yasal yollara başvurulmasını istiyoruz.”

29 Nisan 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan İzzet Gökalp, şu beyanlarda bulundu: “Oğlum Cihan Gökalp Elazığ 2 Nolu Cezaevinde kalmaktadır. Oğlum 1 Mart 2019 tarihinden bu yana açlık grevinde. Kendisi ile 29.04.2019 tarihinde yapmış olduğumuz telefon görüşmesinde; 27 Nisan 2019 tarihinde gardiyanların koğuşlara girerek kendilerini darp ettiklerini söyledi. Kendilerinin başına bir şey gelirse sorumluların gardiyanlar olduğunu belirtti. Bu kötü muameleden dolayı endişeliyiz. Bu konuda derneğinizden hukuki yardım talep ediyoruz.”

Hapishanelerde devam eden açlık grevi eylemlerinin sona ermesi ardından, **26 Mayıs 2019 tarihinde Diyarbakır D Tipi Kapalı Cezaevi’nde açlık grevindeki 6 tutuklunun, tedavi**

amacıyla Gazi Yaşargil Eğitim ve Araştırma Hastanesi'ne getirildiği ve hastane morg kapısında slogan attıkları gerekçesiyle askerler tarafından darp edildikleri öğrenildi.

29 Mayıs 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Sevim Akkoç, şu beyanlarda bulundu: “*Oğlum Mehmet Başkurt, Antep L Tipi kapalı cezaevinde bulunmaktadır. Cezaevinde idareci ve gardiyanlardan kaynaklı birçok problem yaşanmaktadır. L tipi Cezaevinden çok sayıda siyasi mahpus H Tipi cezaevine nakledildi. Oğlumla beraber yedi siyasi mahkûm şu an L Tipi Cezaevinde. Oğlumla yaptığımız görüşmelerde, son dönemlerde cezaevinde baskıların çok arttığını, gardiyanlarının kendilerine küfür ve hakaretlerde bulduklarını, çok sayıda koğu baskını ve arama yaptıklarını söylemektedir. Ben de yaşımın ilerlemesinden ve birçok hastalığım olmasından dolayı Antep'e kadar gidip gelmekte çok sıkıntı yaşamaktayım. Hastalıklarım ile ilgili raporlarım da mevcuttur. Oğlumun Diyarbakır D veya T Tipi cezaevlerine, bu mümkün değilse Diyarbakır'a komşu şehirlerden birine naklinin yapılması hususunda derneğinizden hukuki yardım talep etmekteyim.*”

10 Haziran 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Turgut Bademkiran, şu beyanlarda bulundu: “*Benim öz kardeşim olan Ferit BADEMKIRAN, yaklaşık 4 yıldır cezaevinde olup son 2 yıldır Elazığ 2 nolu kapalı cezaevinde tutulmaktadır. Kendisi ile en son dün ; (09.06.2019)Yapmış olduğumuz açık görüşte bize cezaevi idaresinin kendisine ve Seyithan YAMAN, Yakup AKKAN ve İbrahim ÖZDİL isimli mahpuslara yönelik fiziksel ve psikolojik saldırıda bulduklarını söyledi. Kardeşimin aktardığına göre cezaevi infaz koruma memurları arama adı altında buldukları odaları dağıttıklarını, kendilerine hakaret ettiklerini ve darp edildiklerini söyledi. Kardeşim özellikle cezaevinde bulunan ve ismini bilmediğim 2. Müdürün bu tarz uygulamalar için personele talimat verdiğini söyledi. Biz gerek kardeşimin gerekse diğer mahpusların tabi tutuldukları bu uygulamaların sona ermesi için derneğinizden destek talep ediyoruz.*”

1 Haziran 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; Mardin E Tipi Kapalı Cezaevi'nde kalan Ersin Çiçek ve Heval Oral isimli tutukluların, girdikleri açlık grevi eyleminin sonlandırmasının ardından sağlık taraması için götürüldükleri revirden koğuşlarına geri getirildikleri sırada bir grup infaz koruma memuru tarafından darp edildiği öğrenildi.

-Kaçırma ve Ajanlık Tehdidi

2 Ocak 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Mustafa Hocaoğlu, şu beyanlarda bulundu: “*HDP Diyarbakır üyesiyim. 6 Kasım 2018 tarihinde Yeniyol semtinde yanıma yaşanan beyaz renkli hafif ticari araçtan inen sivil giyimli polisler beni arabaya çekerek yeni stadyum çevresine götürdüler. Beni hangi gerekçeyle aldıklarını sorduğumda bana cevap vermediler. Yeni stadyum civarına geldiğimiz de bana “isim ver seni rahat bırakalım” dediler. Kimin ismini soruyorsunuz dediğimde “isim ver lan” diye bağırıyorlar. Orda beni ittirip baskı kurmaya çalıştılar. Ve daha sonra abradan indirip orada bıraktılar. HDP'nin çalışmalarına katıldığım ve 2 yıl önce ablamın iltica etmesinden dolayı üzerime geldiklerini ve beni ajanlaştırmak istediklerini düşünüyorum. Yaşanan olayın akabinde sürekli polisler tarafından takip ediliyorum. Beni stat tarafına götüren polislerin yüzlerini hatırlıyorum. Olay sonrası beni sürekli takip eden polislerin de eşkâlini verebilirim.*”

Yaşadığım durumdan dolayı can güvenliği kaygısı yaşıyorum. Bu konuda sizden suç duyurusu bulunmam için hukuki destek sunmanızı talep ediyorum.”

9 Ocak 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Leyla Dağhan, şu beyanlarda bulundu: “ Ben 09.01.2019 tarihinde yukarıda belirtmiş olduğum ikametimden saat 12.30 civarında çıktıktan sonra 2 erkek şahıs isimle bana hitap ederek beni durdurdular. Kim olduklarını sordum. Bu şahıslar bana “bizi hatırlamadın mı gözaltına alındığında seninle görüşen polisleriz dediler. Bunun üzerine kendilerinden kimlik istedim. Başta kimliklerini göstermek istemediler. Israrcı olmam ile birlikte hızlı bir şekilde kimliğini bana doğru gösterip geri çekti. Sadece adının Zeki olduğunu okuyabildim. Diğer şahıs kimliğini ibraz etmedi. Bana kimliğini gösteren Zeki adında ki polis memuru, beyaz saçlı, top sakallı, hafif balıketli, 165-170 boylarında görürsem net bir şekilde teşhis edebileceğim bir kişiydi. Diğer şahıs ise 170-175 boylarında hafif siyah sakallı normal kilolu ve görürsem net bir şekilde teşhis edebileceğim bir kişiydi. Bu kişiler bana hitaben; sizinle bir yerde oturalım, yaptığınız çalışmalar hakkında konuşalım dediler. Bende onlara çalışma alanımın legal bir siyasi parti üyeliğinden ibaret olduğunu, onlarla konuşacak bir şeyim olmadığını, ifade vermem gerekiyorsa avukatım ile birlikte emniyette gelebileceğimi söyledim. Bunun üzerine bana, biz emniyette değil dışarıda konuşmak istiyoruz. Böyle davranmaya devam edersen seni tekrardan alacağız haberin olsun deyip yanımdan ayrıldılar. Ben anlatmaya çalıştığım durum nedeniyle ciddi anlamda endişe duymaya başladım. Başıma bir şey gelmesinden korkuyorum. Eşkâlini belirttiğim kişilerden şikâyetçiyim. Bu konuda sizden hukuki destek sunmanız talep ediyorum.”

13 Şubat 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Hasan Yeni, şu beyanlarda bulundu: “08.02.2019 tarihinde saat 19.00 civarında 0537 987 49 51 numaralı cep telefonu numarası tarafından arandım. Diyarbakır’a gelecek yerli bir turist kafilesini gezdirmesi için iş teklifinde bulunuldu. Servis şoförü olduğum için bu teklifi kabul ettim. Beni arayan kişi ile ertesi gün (09.02.2019 tarihinde) Diyarbakır Forum AVM de bulunan Mado isimli cafede saat 12.00’de buluşmak üzere sözleştik. 9 Şubat günü saat 12.00 de Mado isimli kafeye gittim yukarıda belirtmiş olduğum numarayı aradım ve o sırada kafe içinde bulunan bir şahıs bana el kaldırdığını gördüm. O şahsın bulunduğu masaya gittim. El kaldıran şahsın oturmuş olduğu masada başka bir erkek şahısta vardı. Turist kafilesini neden alacağını sordum. Bu şahıslar ise otur biraz konuşmamız lazım diyerek, sandalyeye oturmamı istediler. Bu şahıslar; Dijvar isimli oğlumun nerde olduğunu sordular. Bu şahıslara kim olduklarını ve neden oğlumu sorduklarını sordum. Söz konusu şahıslar polis olduklarını, Dijvar isimli oğlumun PKK’ye katıldığını bildiklerini, Berhudan isimli oğlumu da takip ettiklerini ve küçük oğlumun da yanlış işlerle uğraştığını bildiklerini, böyle giderse her iki oğlumun da sonunun iyi olmayacağını söylediler. Bu şahıslar servis şoförü olduğum için kırsal alanda yaşayan vatandaşların yanına rahat bir şekilde gidip gelme imkânım olduğunu, kendileri için kırsal alanda yaşayan kişilerden kimlerin örgüte sempati duyup yardım ettikleri ile ilgili bilgi vermeme istediler. Bu isteklerini yerine getirmem halinde hem çocuklarımın hem de ailemin diğer bireylerinin güvenliğini sağlayıp, kendilerine maddi destek sunabileceklerini söylediler. Söz konusu şahıslar konuşmayı bitirirken yapılan bu konuşmadan kimsenin haberi olmamasını aksi takdirde ben ve ailemin başına gelebileceklerden kendilerinin sorumlu olmayacağını söyleyerek tehdit etmişlerdir. Beni telefon ile arayarak görüşme yerine çağırın ve onun yanında oturan kişileri görürsem teşhis edebilecek durumdayım. Telefon ile arayan polis memuru 30 yaşlarında, uzun boylu ve kilolu, sarışın olan üzerinde gri kazak ve açık haki renk ceket olan erkek bir şahıstı. Diğer oturan şahıs ise 25-30 yaşlarında kirli sakallı, esmer tenli ve normal kilolu bir erkek şahıstır. Yukarıda ayrıntıları ile anlattığım olay nedeniyle ciddi anlamda endişe duymaktayım ve gerek kendim gerekse aile bireylerimin başına kötü bir

şey gelmesinden korkmaktayım. Biz telefon numarasını bildirmiş olduğumuz polis memuru ve kendisi ile birlikte oturan diğer polis memurundan şikâyetçiyim. Bu konuda sizden hukuki destek sunmanızı talep ediyorum.”

28 Şubat 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Diyadin Gümüş, şu beyanlarda bulundu: *“27 Şubat 2019 Bağışar Köprüsü yakınının da bulunan benzinlikten çıkarken hatırladığım kadarıyla 21 DT 261 plakalı araçta oturan biri durmam için el hareketi yaptı. Arabamı durdurduğumda sivil giyimli iki kişi polis kimliğini bana gösterdi. Ben kendi araçlarına bindirmek istediler. Ben araca bindim, aracı Kırklar Dağına doğru götürdüler. Araçta “çalışmalarımızda bize yardımcı ol, seni zengin ederiz.” dediler. Ben de kimseyi tanımıyorum, kimse ile ilişkim yok o yüzden size yardımcı olamam şeklinde cevap verdim. Daha sonra bu durumdan zarar göreceğimi söyleyerek beni ve ailemi tehdit ettiler. Ben söylenenleri kabul etmeyince hakaret ve tehdit ederek beni aldıkları yere geri getirdiler. Beni alıkoyan ve benimle bu konuşmaları yapan kişileri görmem veya seslerini duymam halinde teşhis edebilirim. Bu polis memurlarından biri 30 yaşlarında, sakallı, yeşil gözlü erkek bir şahıstı. Bu kişinin üzerine siyah bir montu vardı. Diğer şahıs ise 35 yaşlarında, sakallı ve beyaz saçlıydı. Bu kişiler bana Ankara’dan geldiklerini ve özel bir ekip olduklarını söylediler. Ben anlatmaya çalıştığım durum nedeniyle ciddi anlamda endişe duymaya başladım ve başıma bir şey gelmesinden korkuyorum. Araç plakasını belirtmiş olduğum ve teşhis edebileceğim kişilerin bana yönelik eylemlerinden dolayı bu kişilerden şikâyetçiyim.”*

29 Mart 2019 tarihinde Urfa’nın Siverek ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, aynı aileye mensup 9 yurttaşın gözaltına alındığı öğrenildi. **12 Nisan 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 9 kişiden 5’inin (*Çerko Mimkara, Xebat Mimkara, İlyas Korkmaz, Levent Korkmaz, Cemil Bazer*) “Örgüt üyesi olmak”, “Örgütün eylem ve faaliyetlerine katılmak” ve “Örgüt propagandası yapmak” iddialarıyla tutuklandığı öğrenildi. Gözaltına alınanlardan Çerko Mimkara’nın gözaltına alındığı sırada ve Urfa TEM Şube’de işkenceye maruz kaldığı, kardeşinin görüşüne giden ablası Evin Mimkara’ya ise polis tarafından ajanlık dayatıldığı iddia edildi.

22 Nisan 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; Urfa T Tipi Cezaevi Kampüsü T2 No’lu kısımda kalan hasta mahpus Zana Mazak’ın, ajanlık dayatmasına maruz kaldığı ve bu gerekçeyle açlık grevine başladığı öğrenildi. 24 yıldır cezaevinde olan Mazak, görüşüne giden ailesine yaşadığı bu durumu aktardı. Mazak, görüşüne giden ailesine bu yönde bir talebi olmamasına rağmen 26 Nisan günü ‘hastaneye götürüleceği’ söylenerek koğuştan alınıp, Urfa Adliyesi’ne götürüldüğü anlattı. Mazak, adliyede görüştürüldüğü bir savcının ‘*Bundan sonra bizimle çalışırsan seni rahat ettiririz*’ diyerek kendisine ajanlık teklifinde bulunduğunu aktardı.

7 Mayıs 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Özkan Mazak, şu beyanlarda bulundu: *“Dayım Zana MAZAK, 25 yıldır hükümlü olarak farklı cezaevlerinde kalmıştır. Yaklaşık 1 yıldır ise Urfa T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu’nda kalmaktadır. Dayımın kronik kalp hastalığı, akciğer ve mide rahatsızlıkları vardır. Dayım, cezaevi idaresi tarafından rutin olarak hastaneye götürülüyordu. Dayımın dün (06.05.2019) tarihinde açık görüşü vardı. Dayım açık görüşte bize; ‘yaklaşık 10 gün önce beni hastaneye götürecekler diyerek cezaevinden çıkardılar. Ancak beni hastaneye değil; adliyeye götürdüler. Adliyede savcıyla görüştürdüler. Savcılıkta bana, cezaevinde kalan diğer tutuklu/hükümlüler ile ilgili bilgi vermem yönünde baskı yaptılar; bana ajanlık teklif ettiler. Savcılık bana, sen dışarı çıkmak istiyorsan bize bazı bilgiler ver dedi. Ben bunu kabul etmeyip; tepki gösterdim. Savcı bana git cezaevinde geber dedi. Daha sonra beni tekrar cezaevine geri gönderdiler’ dedi.*

Daha sonra kendilerine 1 ay disiplin cezası verildiğini dayım bize aktardı. Dayım, savcı hakkında suç duyurusunda bulunduğunu ancak henüz bir netice alamadığını aktardı. Dayım yaşanan bu hukuksuzluğu protesto etmek için 10 gündür açlık grevine başladı. Dayım bizlere, her an başka cezaevine nakledilebileceğini belirtti. Bunun gerekçesi olarak da yaşanan hukuksuzluklarla ilgili suç duyurusunda bulunmasını gerekçe göstermektedir. Dayımın anlattığı durumlarla ilgili derneğinizden gerekli girişimlerde bulunulmasını talep ediyoruz; dayımın durumundan endişeliyiz, gereken yasal işlemlerin başlatılmasını talep ederiz.”

17 Mayıs 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Azad Aktaş, şu beyanlarda bulundu: “ Ben bir süredir HDP Gençlik meclisi üyesiyim. Ben 10 Mayıs günü Mevlana Halit Mahallesi’nde E Tipi Cezaevinin yanındaki caddeden geçiyordum. Üç tane silahlı ve telsizli sivil polis yanıma geldi. Kimliğimi istediler. Kimliğimi verdim. ‘Seni gökte ararken yerde bulduk’ dediler. Beni aldılar. Saat 20.00 sularıydı. Ranger marka bir araca bindirdiler. Aracın içinde bir süre darp ettiler. Sırtıma, kafama sert darbelerle vuruyorlardı. Yumrukluyorlardı. Ağza alınmayacak hakaret ve küfür ettiler. Bir tanesi silahı belime dayadı. “Üç kişi öldürdüm, sen dördüncü olursun” dedi. Beni Çocuk Şubeye götürdüler ancak içeri girmeden “Reis seni bekliyor” diyerek kapıdan geri döndük. Sonra TEM şubeye götürdüler. Resmi bir gözaltı kaydı yapmadılar. Orada da hakaret ettiler. Dövdüler, yüzüme, kafama, sırtıma vurdular. “Ne biliyorsan anlat” diyorlardı. Ben bir şey bilmiyorum diyordum. Ben hiçbir şey söylemeden benim adıma bir ifade yazdılar. Yazdıklarını okumama izin vermeden imzalamamı istediler. İmzalamam dedim. Bunun üzerine “Sen yine dayak istiyorsun” dediler. Korktuğum için imzalamam dedim. Sonra “Savcılıkta bu ifadeyi inkâr edersen seni arar bulur, kafana sıkırım” dedi. Sonra beni tekrar Çocuk Şubeye götürdüler. Oraya vardığımızda sabah ezanı okuyordu. Çocuk Şubede gözaltı kaydımı yaptılar. Beni iki gün Çocuk Şubede tuttular. Orada iki kez ifademi aldılar. Bana bazı fotoğraflar gösterdiler. Tanıyor musun dediler. Tanımıyorum dedim. “Bize yardımcı ol, bize bilgi getir, sana maddi manevi destek sunarız” diye ajanlık teklif ettiler. Pazartesi günü savcılığa çıkardılar. Savcılıkta ifadeyi nasıl aldıklarını anlattım ve reddettim. Beni adli kontrol şartı ile serbest bıraktılar. Serbest kaldıktan sonra, beni aldıkları gün evimin basılarak arandığını öğrendim. Evde bir şey bulamamışlar. Ertesi günü Alişan Karakolu’ndan babamı aradılar. Beni çağırdılar. Ben babam amcam ve ağabeyim birlikte gittik. Onları karşıda oturttu. “Azad ile işimiz var” dedi. Çocuk Şubede bana ajanlık teklif eden kişi bana tekrar “Gel bizimle çalış. Sana her türlü desteği sağlarız” dedi. Ben reddettim. Beni eve gönderdiler. Ertesi günü (Çarşamba) tekrar babamı aradılar. Telefonu aldım, ben konuştum. Aynı kişi beni onlarla çalışmam için çağırıyordu. Gelmeyeceğimi söyledim. Bunun üzerine, “Senin başın yanar, çok pişman olacaksın, göreceksin” dedi. Beni rahatsız etmeyin diyerek telefonu kapattım. O gün uzun bir süre Ranger marka araba evimizin tam karşısında bekledi. Ben ve ailem bundan tedirgin olduk. Bu yaşadıklarımla ilgili derneğinizden destek bekliyorum.”

17 Haziran 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Nazım Öcal, şu beyanlarda bulundu: “Yaklaşık bir ay önce Diyarbakır ili Kuruçeşme semtinde Kuzey Irak’tan dönerken binmiş olduğum Can Diyarbakır isimli firmaya ait otobüsten indikten sonra 2-3 adet renger model aracın da bulunduğu polisler tarafından gözaltına alındım. Daha sonra Diyarbakır TEM şube müdürlüğüne götürüldüm. Gözaltına alındığımda saat gece yarısı 00.00’idi. Sabaha karşı saat 04.00 ‘de ifadem alındıktan sonra serbest bırakıldım. Polis memurları gözaltına alınmamdan sonra üstümü ve çantamı çok ince bir şekilde aradılar ancak bir şey bulamadılar. Daha sonra yanıma iki polis memuru geldi ve bana ‘bizimle çalış’ dedi. Ben de inşaatçı olduğumu bu konuda yapabileceğim bir şey varsa, çalışabileceğimi söyledim. Onlar bana ‘hayır mesleğinle ilgili değil yaptıklarınla ilgili bizimle çalış’ dedi. Ben de onlara legal bir siyasi partide ilçe yöneticisi olduğumu, bütün faaliyetlerimin açık ve

meşru olduğunu anlattım. Bunun üzerine bana ' başka bir zaman dışarıda çay içelim seninle, sohbet edelim' dediler ben de ilçe binasına buyurun gelin çay içelim dedim. Daha sonra bana Reşat TAŞKIRAN isimli benim gibi DBP Bağlar İlçe Yöneticisi olan arkadaşım hakkında beyanda bulunmamı istediler. Ben Reşat benim aile dostum ve çalışma arkadaşımı dedim. Onların bana sunduğu hiçbir teklifi kabul etmeyince sinirlendiler ve bana 'bir gün ansızın senin karşına çıkacağız ve ne olduğunu bile anlamayacaksın' dediler. Daha sonra beni serbest bıraktılar. Ramazan Bayramının 2. Gününü arkadaşım Reşat TAŞKIRAN ile birlikte Diyarbakır' dan çıkıp önce Hatay'a oradan İzmir'e tatile gittik. Dönüş yolunda bizi bir aracın takip ettiğini fark ettik. Her şehir değiştirdiğimizde farklı plakalı bir araç bizi takip ediyordu. Uşak ilinden Diyarbakır'a kadar bu şekilde geldik. Bizi takip eden kişilerin polis olduğunu düşünüyoruz. Son olarak bugün ofis semtinde iken yine beyaz renkli Toyota marka 21 GC 183 plakalı aracın beni takip ettiğini fark ettim. Aracıma binerek bağlar ilçesine gittim. Aracımdan indiğim sırada aynı araba yanımdan geçti ve ileride ışıkta durdu. Arabanın yanına gittiğimde içinde 2 kişi olduğunu gördüm ve onlara neden beni takip ettiklerini sordum. Bana beni takip etmediklerini söylediler biraz daha konuştuktan sonra bu şahıslar araç ile olay yerinden ayrıldılar. Ben yaşadığım bu olay nedeniyle çok tedirginim ve başıma bir şey gelmesinden endişe duyuyorum. Derneğinizden hukuksal destek talep ediyorum."

-Tehdit Edilenler

26 Şubat 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Dilan Çiçekli, şu beyanlarda bulundu: *"19 Ağustos 2015 tarihinde evimize kar maskeli uzun namlulu kişiler tarafından baskın oldu. Evdeki tüm eşyaları arayıp dağıttılar. Bize çok çirkin sözler söylediler. Ağabeyim Emrah'ı sordular. Ancak kendisi evde yoktu. Babamı yere yatırıp, plastik kelepçe taktılar. Darp edip gözaltına aldılar. Daha sonra tutuklayıp, Kırıkkale cezaevine gönderdiler. Orada 7 ay kaldıktan sonra tahliye edildi. Tutuksuz yargılanmasına devam edildi. Tahliye edildikten sonra tekrar polis baskısı başladı. Komşularımıza ve oturduğumuz mahalledeki esnafa babamı soruyorlardı. Polis araçları sürekli evimizi gözliyordu. Babam, yurtdışına gitti. Devam eden duruşmalarda, babama 13 yıl 6 ay hapis cezası verildi. Bu nedenle polisler yeniden babamı ve ağabeyimi sormaya devam ettiler. Annem, babamın yurtdışında olduğunu kendilerine söylemesine rağmen sürekli gelmeye devam ettiler. Ve bizi tehdit etmeye de devam ettiler. "Anneme siz ve kızlarınız evde teksiniz gecede geliriz" dediler. Annemde bu baskılardan dolayı kız kardeşimi alıp yurt dışına gitti. Ben ve ağabeyim kaldık. Ağabeyim de belediyenin konservatuarında çalıştığı için onu da sık sık soruyorlar. Ağabeyim bu yüzden şehir dışında çalışmak zorunda kaldı. Polisler sürekli evimize gelip soru soruyorlar. Korkuyorum o yüzden evde kalamıyorum. Yaşadığımız polis baskısı hem ailemizin fizik olarak dağılmasına, hem de psikolojik açıdan yıpranmamıza yol açmıştır. Bütün bu nedenlerden dolayı sizden hukuki destek sunmanızı talep ediyorum."*

24 Nisan 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Yunus Bekçi, şu beyanlarda bulundu: *" Ben 2015 yılı şubat ayında YPG'ye katılmak için Suriye ülkesine gittim. 2.5 yıl YPG içerisinde kaldıktan sonra 2017 yılı eylül ayında Türkiye'ye dönmek için Habur sınır kapısına geldim. Sınırdan geçtikten sonra polis memurları beni gözaltına aldı ve yaklaşık 3 ay tutuklu kaldıktan sonra tahliye edildim. Bu olay ile ilgili Diyarbakır 8. Ağır ceza mahkemesinde süren bir davam vardır. Tahliye olduktan sonra hatırladığım kadarıyla 4 defa polisler tarafından gözaltına alındım. Bu gözaltıların hiçbirinde tutuklanmadım. Zaten yukarıda söz ettiğim dosya kapsamında hakkımda adli kontrol tedbiri uygulanmakta olup cumartesi günleri karakola imza atmaya gitmekteyim. Tahliye olduğum günden beridir polisler sürekli olarak beni ve ailemi rahatsız etmektedir. Yaklaşık 6ay önce Diyarbakır Selahattin Eyyübi Devlet hastanesinde yatmakta olan öz amcam olan Resul BEKÇİ'nin*

refakatçisi olduğum bir gün 2 tane sivil giyimli polis memuru beni hastanenin bulunduğu yerdeki kafeteryaya götürdü ve bana 'Silvan'da ne olup biterse gelip bize anlatacaksın yoksa senin için iyi olmaz' diyerek tehdit ettiler. Ben de kendilerine örgüt ile herhangi bir bağımın kalmadığını, kendilerine verebilecek bir bilgiye sahip olmadığımı söyledim. Bu olaydan sonra 15 Şubat 2019 tarihinde tekrar gözaltına alındım ve yine bana Silvan'da yaşanan örgütsel faaliyetler konusunda benden bilgi istediklerini söylediler. Ben de yine kendilerine bu konuda görgüm ve bilgim olmadığını söyledim. Son olarak 1 ay içerisinde 2 defa yukarıda adresini vermiş olduğum evimiz polis tarafından basılarak kapıları kırılmış ve arama yapılmıştır. Ben bu aramalar sırasında evde değildim. Ailemin bana haber vermesi üzerine annem ile birlikte Silvan cumhuriyet savcılığına giderek hakkımda bir arama kararı olup olmadığını sordum savcılıkta görevli bulunan polis memuru Silvan TEM şube müdürlüğü ile telefonda görüşükten sonra hakkımda herhangi bir arama kararı olmadığını söyledi. Bu olaydan sonra evimiz bir kere daha basıldı. Bu seferde babam Mehmet Salih BEKÇİ 19.04.2019 tarihinde Silvan TEM müdürlüğüne giderek beni neden aradıklarını sordu. Babama da bana söyledikleri gibi hakkımda herhangi bir arama veya yakalama kararı olmadığı söylendi. Ben yukarıda ayrıntılı olarak anlattığım olaylar nedeniyle çok huzursuzum ve düzenli bir işe girip çalışmıyorum. Bu durumun ortadan kaldırılması için derneğinizden hukuki yardım talep etmekteyim.

17 Haziran 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Reşat Taşkiran, şu beyanlarda bulundu: *“Ben Reşat TAŞKIRAN Demokratik Bölgeler Partisi(DBP) Bağlar ilçe yöneticisiyim. Arkadaşım Nazım ÖCAL, bundan yaklaşık 1 ay önce Irak'tan Türkiye'ye döndü. Nazım bana; Türkiye'ye döndüğü gün kendisini kolluk görevlileri olarak tanıtan kişilerce 3-4 saat tutulduğunu, bu 3-4 saat içerisinde kendisine bazı sorular sorulduğunu aktardı. Bu sorular içerisinde, benimle ilgili de bazı sorular sormuşlar. Daha sonra arkadaşıma, sen ve Reşat'ı ziyaret ederiz demişler. Ben bu olayla ilgili herhangi bir işlem yapmadım; normal yaşantıma devam ettim. Bu ramazan bayramında, Nazım ile birlikte Hatay'ın Erzin ilçesine bayram ziyaretine gittik. Biz Hatay Erzin'de 2 gün kaldıktan sonra İzmir'e hem gezi hem de arkadaşlarımızı görmek için yola çıktık. İzmir iline varana dek biz bir şey fark etmedik; ancak biz dönüşte hangi ile girdiysek plakası ve modeli farklı araçlarla takip edildiğimizi fark ettik. Ancak araçların plakalarını alamadık; bu nedenle suç duyurusunda bulunamadık. Ancak bugün Demokratik Bölgeler Partisi Bağlar ilçe binasından ofis semtine giderken; Toyota Corolla marka 21 GC 183 plakalı aracın bizi takip ettiğini fark ettik. Ofis semtinde Ayhan Durağı civarında bulunan Mardin kebab evine gittim; amcaoğlum İstanbul'dan geldiği için onunla buluştuk. Biz Mardin kebab evinde iken, bahsettiğim plakalı araç da bizi bekliyordu. Biz Mardin kebab evinden çıktıktan sonra, aynı plakalı aracın bizi takibe devam ettiğini gördük. Demokratik Bölgeler Partisi Bağlar ilçe binasına kadar takip edildik. Aracımızı park ederken; bahsettiğim plakalı araç Sento caddesi üzerinde trafik ışıklarında durdu. Biz yaya olarak araca yaklaştık ve bizi neden takip ettiklerini sorduk. Ben bu soruyu sorunca karşılık olarak ; “biz sizi takip etmiyoruz; biz esnafız, inşaat işi yapıyoruz” dediler. Biz de onlara, madem esnafsınız neden bizi takip ediyorsunuz diye tekrar soru sorduk. Onlar da bize, “biz polis değiliz, sizi takip etmiyoruz” dediler. Ben onlara, plakanızı alacağım ve suç duyurusunda bulunacağım dedim. Onlar da kendi plakanızı verin dediler. Bende karşılık olarak, zaten bizi takip ediyorsunuz; plakamızı biliyorsunuz dedim. Ondan sonra, trafik sıkışınca araç hareket etti. Biz de ilçe binamıza geri döndük. Ben sürekli beni takip ve taciz eden kamu görevlilerinden şikâyetçiyim. Gerekli hukuki girişimlerde bulunulmasını talep ederim.”*

-Toplumsal Gösterilerde Güvenlik Güçlerinin Müdahalesinde Şiddete Maruz Kalanlar

Tecridin kaldırılması talebiyle açlık grevi eyleminde bulunan DTK Eşbaşkanı ve HDP Hakkari Milletvekili Leyla Güven'e destek vermek amacıyla **20 Ocak 2019 tarihinde Diyarbakır'da** E Tipi Kapalı Cezaevi önünde protesto eyleminde bulunan DAKAP üyesi kadınlara polis tarafından müdahalede bulunuldu. Müdahalede, 10 kişinin darp edilerek gözaltına alındığı öğrenildi.

Diyarbakır'daki evinde açlık grevi eylemini sürdüren DTK Eş Başkanı ve HDP Hakkari Milletvekili Leyla Güven'e destek ve dikkat çekmek amacıyla **13 Şubat 2019 tarihinde Van'da** Diyarbakır'a yürümek amacıyla HDP İl binası önünde bir araya gelerek Diyarbakır'a yürümek isteyen milletvekili ve belediye eşbaşkanlarına, polis tarafından izin verilmediği ve il binasının bahçesinde bulunan kitleye tazyikli su ve plastik mermilerle müdahalede bulunulduğu öğrenildi. Müdahale sırasında 2 yurttaşın (*Servet Aktaş, Halit Karalar*) plastik mermilerle yaralandığı öğrenildi. 3 yurttaşın ise gözaltına alındığı öğrenildi.

Diyarbakır'daki evinde açlık grevi eylemini sürdüren DTK Eş Başkanı ve HDP Hakkari Milletvekili Leyla Güven'e destek ve dikkat çekmek amacıyla **14 Şubat 2019 tarihinde Mardin'in Nusaybin ilçesinde** Diyarbakır'a yürümek amacıyla HDP İl binası önünde biraraya gelen milletvekillerine Valiliğin yasaklama kararı gerekçe gösterilerek polis tarafından izin verilmedi. Müdahaleye maruz kalan milletvekillerinden HDP Şırnak Milletvekili Hüseyin Kaçmaz'ın copla dövüldüğü, HDP Mardin Milletvekili Pero Dünder'in ise parmağından yaralandığı öğrenildi.

Diyarbakır'daki evinde açlık grevi eylemini sürdüren DTK Eş Başkanı ve HDP Hakkari Milletvekili Leyla Güven'e destek ve dikkat çekmek amacıyla **14 Şubat 2019 tarihinde Muş'tan** Diyarbakır'a yürümek isteyen HDP milletvekilleri Şevin Coşkun ve Mensur Işık'a polisler tarafından izin verilmedi. Yaşanan kısa süreli tartışmanın ardından milletvekillerinin danışmanları İnan Demir ve Elif Uras'ın yaka paça gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltına alınan danışmanlardan Uras'ın bileğinde ve elinde çizikler, yine gözaltı esnasında polisler tarafından kafası eğilirken kalkanlara değerek dudağında patlama meydana geldiği öğrenildi. Vekil danışmanları Emniyet'te alınan ifadelerinin ardından götürüldükleri Muş Devlet Hastanesi'nde yapılan muayenelerinin ardından serbest bırakıldı.

20 Mart 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Yenişehir ilçesi Ofis Sementi Sanat Sokağı'nda bir araya gelen 14 kadının, PKK Lideri Abdullah Öcalan'ın üzerindeki tecridin kaldırılması amacıyla 133 gündür açlık grevinde bulunan DTK Eşbaşkanı ve HDP Hakkari Milletvekili Leyla Güven'e destek vermek amacıyla "durma eylemi" yaptığı, polisin eyleme müdahalede bulunduğunu ve 14 kadının darp edilerek gözaltına alındığı öğrenildi.

25 Mart 2019 tarihinde Mardin E Kapalı Cezaevinde tecrit uygulamalarını protesto etmek amacıyla yaşamına son veren Medya Çınar isimli mahpusun, Mardin Devlet Hastanesi morguna getirilen cenazesini için bekleyişe geçen gruba polis tarafından müdahale edildiği ve 2 yurttaşın darp edilerek gözaltına alındığı öğrenildi.

17 Nisan 2019 tarihinde Diyarbakır'da HDP İl Örgütü tarafından Koşu yolu Parkı'nda düzenlenen kitlesel basın açıklamasına, polis tarafından tazyikli su ve coplarla müdahalede bulundu. PKK Lideri Abdullah Öcalan üzerindeki tecrit ile YSK'nın KHK'li eşbaşkanlara mazbata verilmemesine ilişkin yapılan açıklamaya yönelik gerçekleşen müdahale sırasında, HDP'li Milletvekili Remziye Tosun tazyikli suyun çarpması sonucu yaralandığı ve HDP'li

Milletvekili Musa Farisoğulları'nın da darp edilerek yaralandığı öğrenildi. Müdahale sırasında polislerce yere yatılarak darp edilen bir kişi gözaltına alındı. Hastanede tedavi altına alınan vekillerden Tosun'a 30 günlük ve Farisoğulları'na ise 10 günlük iş göremez raporu verildiği öğrenildi.

17 Nisan 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Aysel Tufan, şu beyanlarda bulundu: “24 Nisan günü D tipi cezaevine görüş için gittim. Çocuklarımız açlık grevinde oldukları için iyi değiller. Diğer anneler ile görüşten çıkınca D Tipi Cezaevinde yanında oturmaya başladık. Polisler yanımıza geldi. Neden burada oturduğumuzu sordular. Bizde çocuklarımızın durumunun kötü olduğunu artık dayanamadığımızı söyledik. Basını bizden uzak tuttular. Daha sonra kalkmamız için müdahale ettiler. Bizde kalmayacağız dedik. Daha sonra bizi kaldırmak isteyince ve bizi yerlerde sürüklediler. Cezaevinden minibüs getirdiler. Biz içeri girmedik. Fiziksel şiddete uyguladılar. Ellerimizi, kollarımızı tutular, tülbentlerimiz dağıldı. Zorla arabanın içerisine bindirdiler. Aynı zamanda sürekli hakaret ve küfür ettiler. Amirleri de vurun bunlara diye emir verdi ve ben bu cümleleri duydum. Basını bırakmadıkları için sürüklenme görüntülerimizi tam olarak alamadılar. Otobüsün içerisinde toplam 10 anneydik. Daha sonra 4 kişi -2'si kadın 2'si erkek- bana saldırılar. Başımı koltuğun altına koymaya çalıştılar. Kalp hastasıyım. Ben bu yüzden çok kötü oldum. Omzuma ve sırtıma vurdular. Diğer kadınlar şoförü durdurdu. Daha sonra şoför aşağı indi. Polis amirleri bana şiddet uygulayan polisleri aşağı inmesini söyledi. Öylece bıraktılar beni. Ayakkabımın biri bile yoktu. Bizde düşüncelerimizi ifade etmek için sesimizi yükselttik. Sonra bizi hat boyunda barış annelerinin yanına vaziyetsiz bir şekilde ve hakaret ederek indirdiler. Daha sonra oradaki insanlar beni hastaneye kaldırdı. Ben hastanedeyken polisler aradı. Bana seni vuranın polis olduğunu nerden biliyorsun şeklinde cümleler sarf etti. Size vermiş olduğum raporda darp ile ilgili bilgiler bulunmaktadır. Hala eklem ağrılarım devam etmektedir. Ben bu şiddeti asla kabul etmiyorum. Barışçıl bir eylem yapmak isterken bir anne olarak bu şiddete maruz bırakıldım. Çocuklarımızın talepleri karşılansın ve bu zulüm bitsin istiyorum. 6 aydır bizim çocuklarımız eriyor. Ve tüm çocuklarımızın üzerinden tecrit kaldırılmasını istiyorum. Bu yaşanan zulüm ve şiddetten şikâyetçiyim. Derneğinizin bu konuda gerekeni yapmasını istiyorum.”

Hapishanelerde devam eden açlık grevi eylemlerine dikkat çekmek amacıyla **2 Mayıs 2019 tarihinde Diyarbakır'da** Koşuyolu Parkı'nda basın açıklaması yapmak isteyen mahpus annelerine polis tarafından izin verilmediği öğrenildi. Açıklama yapmakta ısrar eden mahpus annelerine polis tarafından müdahalede bulunulduğu ve bir mahpus annesinin kadının çekiştirilmek suretiyle parktan dışarı çıkarıldığı esnada darp edildiği öğrenildi. Müdahale sırasında HDP Gençlik Meclisi üyesi Ümit Akbıyık'ın darp edilerek gözaltına alındığı öğrenildi. Diyarbakır Emniyet Müdürlüğü TEM Şubesi'ne götürülen Akbıyık'ın alınana ifadesinin ardından serbest bırakıldığı öğrenildi.

3 Mayıs 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Aysel Tufan, şu beyanlarda bulundu: “Oğlum Aziz Tufan, yaklaşık 2,5 yıldır Oğlum 01.03.2019 tarihinden bu yana “Leyla güven tarafından 08.11.2018 tarihinden başlatılan açlık grevi eylemi daha sonra cezaevlerinde bulunan mahpusların da katılımıyla kitlesel hale dönüştü. Bizim de cezaevinde bulunan çocuklarımız Leyla GÜVEN' den sonra değişik zamanlarda açlık grevine başladılar. Biz çocuklarımızın zaten kötü olan cezaevi koşullarına ve taleplerinin ne olduğunun kamuoyunca bilinmesi için 03.05.2019 ve 05.05.2019 tarihlerinde Koşuyolu Parkı içerisinde 1 saatlik bir oturma eylemi yapmak istedik. Ancak parka girdiğimiz andan itibaren polisler etrafımızı çevirip bizi parktan dışarı çıkarmak için gruplara ayırdılar. Daha sonra da her birimizi yerlerde sürükleyip çok ağır hakaretler ettiler. Bu durumda bile onlarla diyalog

kurmaya çalıştık ancak hiçbir şekilde bizi dinlemediler. Çok ağır bir şekilde darp edildik. Tek bir talebimiz var o da çocuklarımızın hayatlarını kaybetmeden açlık grevleri ve ölüm oruçlarının bitirilmesini sağlayacak adımların atılmasıdır. Bütün bunlardan kaynaklı sizden destek talep ediyoruz.”

3 Mayıs 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Sülhiye Saruhan, şu beyanlarda bulundu: *“Dün saat 12.00 sularında Koşuyolu parkında açlık grevine giren çocuklarımız için oturma eylemi yapma kararı aldık. “Leyla güven tarafından 08.11.2018 tarihinden başlatılan açlık grevi eylemi daha sonra cezaevlerinde bulunan mahpusların da katılımıyla kitlesel hale dönüştü. Bizim de cezaevinde bulunan çocuklarımız Leyla GÜVEN’ den sonra değişik zamanlarda açlık grevine başladılar. Biz çocuklarımızın zaten kötü olan cezaevi koşullarına ve taleplerinin ne olduğunun kamuoyunca bilinmesi için 03.05.2019 ve 05.05.2019 tarihlerinde Koşuyolu Parkı içerisinde 1 saatlik bir oturma eylemi yapmak istedik. Ancak parka girdiğimiz andan itibaren polisler etrafımızı çevirip bizi parktan dışarı çıkarmak için gruplara ayırdılar. Daha sonra da her birimizi yerlerde sürükleyip çok ağır hakaretler ettiler. Bu durumda bile onlarla diyalog kurmaya çalıştık ancak hiçbir şekilde bizi dinlemediler. Çok ağır bir şekilde darp edildik. Tek bir talebimiz var o da çocuklarımızın hayatlarını kaybetmeden açlık grevleri ve ölüm oruçlarının bitirilmesini sağlayacak adımların atılmasıdır. Bütün bunlardan kaynaklı sizden destek talep ediyoruz.”*

3 Mayıs 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Remziye Alan, şu beyanlarda bulundu: *“Oğlum Mazlum Alan, 2011 yılından beri tutukludur. Oğluma 150 yıl hapis cezası verildi. Oğlum 1 Mart tarihinden beri açlık grevindedir. 2 Mayıs saat 13.00 sularında Koşuyolu parkında açlık grevine giren çocuklarımız için oturma eylemi yapma kararı aldık. “Leyla güven tarafından 08.11.2018 tarihinden başlatılan açlık grevi eylemi daha sonra cezaevlerinde bulunan mahpusların da katılımıyla kitlesel hale dönüştü. Bizim de cezaevinde bulunan çocuklarımız Leyla GÜVEN’ den sonra değişik zamanlarda açlık grevine başladılar. Biz çocuklarımızın zaten kötü olan cezaevi koşullarına ve taleplerinin ne olduğunun kamuoyunca bilinmesi için 03.05.2019 ve 05.05.2019 tarihlerinde Koşuyolu Parkı içerisinde 1 saatlik bir oturma eylemi yapmak istedik. Ancak parka girdiğimiz andan itibaren polisler etrafımızı çevirip bizi parktan dışarı çıkarmak için gruplara ayırdılar. Daha sonra da her birimizi yerlerde sürükleyip çok ağır hakaretler ettiler. Bu durumda bile onlarla diyalog kurmaya çalıştık ancak hiçbir şekilde bizi dinlemediler. Çok ağır bir şekilde darp edildik. Tek bir talebimiz var o da çocuklarımızın hayatlarını kaybetmeden açlık grevleri ve ölüm oruçlarının bitirilmesini sağlayacak adımların atılmasıdır. Bütün bunlardan kaynaklı sizden destek talep ediyoruz.”*

3 Mayıs 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Fatma Turgay, şu beyanlarda bulundu: *“Oğlum Ferhat Turgay Akdeniz Üniversitesi Hukuk Fakültesi 4. Sınıf öğrencisiyken tutuklandı. 4 yıldır tutukludur. Oğlum 38 yıl ceza aldı. Oğlum 1 Mart tarihinden beri açlık grevindedir. 30 Nisan itibarıyla de ölüm orucuna başladı. 2 Mayıs saat 13.00 sularında Koşuyolu parkında açlık grevine giren çocuklarımız için oturma eylemi yapma kararı aldık. “Leyla güven tarafından 08.11.2018 tarihinden başlatılan açlık grevi eylemi daha sonra cezaevlerinde bulunan mahpusların da katılımıyla kitlesel hale dönüştü. Bizim de cezaevinde bulunan çocuklarımız Leyla GÜVEN’ den sonra değişik zamanlarda açlık grevine başladılar. Biz çocuklarımızın zaten kötü olan cezaevi koşullarına ve taleplerinin ne olduğunun kamuoyunca bilinmesi için 03.05.2019 ve 05.05.2019 tarihlerinde Koşuyolu Parkı içerisinde 1 saatlik bir oturma eylemi yapmak istedik. Ancak parka girdiğimiz andan itibaren polisler etrafımızı çevirip bizi parktan dışarı çıkarmak için gruplara ayırdılar. Daha sonra da her birimizi yerlerde sürükleyip çok ağır hakaretler ettiler. Bu durumda bile*

onlarla diyalog kurmaya çalıştık ancak hiçbir şekilde bizi dinlemediler. Çok ağır bir şekilde darp edildik. Tek bir talebimiz var o da çocuklarımızın hayatlarını kaybetmeden açlık grevleri ve ölüm oruçlarının bitirilmesini sağlayacak adımların atılmasıdır. Bütün bunlardan kaynaklı sizden destek talep ediyoruz.”

3 Mayıs 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Hatun Yıldız, şu beyanlarda bulundu: “Oğlum Ferhat Yıldız 4 yıldır Gaziantep H Tipi Cezaevi’nde tutuklu. Oğlum 1 Mart 2019 tarihinde itibaren cezaevlerinde tecridin kaldırılması amacıyla açlık grevinde. Açlık grevlerinin sona ermesi, çocuklarımızın sesini duyurmak için yaptığımız her eylemde polis şiddeti, darp, hakaret ve insanlık dışı muamele ile karşı karşıya kalıyoruz. Çocuklarımız yasaların uygulanmasını istiyor. Yasadışı bir şey talep etmiyor. Buna karşı bunca zorbalık neden? Neden bize bu kadar yoğun bir şiddet ile saldırıyorlar. Çocuklarımız insani bir şey istiyor. Biz barış istiyoruz. Barış istemek suç değil ki. En son dün (2 Mayıs) Koşuyolu parkında 1 saatlik sessiz oturma eylemi yapmak istedik. Ancak parka girdiğimiz gibi etrafımız sarıldı. Bizim bir araya gelmemize bile izin vermediler. Gruplara ayırdılar. Ortada kalan anneler arada ezildi, sürüklendi. Sizin hiç vicdanınız yok mu? diye sorduk. ‘Size vicdan yok. Size hiçbir şey yok. Size yaşama hakkı bile yok’ dediler. Sizin anneniz yok mu? diye sorduk. ‘Bizim annelerimiz hanımlar evde oturuyorlar. Siz sokaklardasınız. Anne değilsiniz’ şeklinde ifadeler kullandılar. Çocuklarımızın arkasındayız. Onların ölmesine izin vermeyeceğiz. Ne yaparlarsa yapsınlar kararlıyız. Barış istemek suçsa o suçu işliyoruz. Çocuklarımızın taleplerinin kabul edilerek, açlık grevlerinin sonlanmasını istiyoruz. Bu konuda derneğinizden destek talep ediyoruz.”

3 Mayıs 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Aysel Ateş, şu beyanlarda bulundu: “Oğlum Mehmet Veysel Ateş, 5 yıldır cezaevinde. Şu an Diyarbakır T1 Ceza İnfaz Kurumu’ndadır. Oğlum Mehmet Veysel Ateş, 1 Mart 2019’dan beri açlık grevinde. Oğlumun durumu giderek ağırlaşıyor. Sağlık durumu ile ilgili çok endişe içindeyim. Her gün farklı sağlık sorunları yaşıyor. Geçen hafta bu duruma dikkat çekmek için 10 anne ile birlikte cezaevi önünde basın açıklaması yapmak istedik. Polis kalkanlarla etrafımızı sardı. Açıklama yapmamıza izin vermeyeceklerini söylediler. Bunun üzerine kadın polislere seslendim. ‘Ben bir anneyim. Çocuğum ölüyor. Eğer sen de bir kadınsan beni anlarsın. Biz savunmasız sesimizi duyurmaya çalışıyoruz. Tek isteğimiz bu’ dedim. Onlar da izin vermeyeceklerini şiddet kullanacaklarını söylediler. Bizleri yerlerde sürükleyerek, tartaklayarak zorla otobüse bindirler. Otobüste sesimiz kısılana kadar bağırdık. Sesimizi duyurmaya çalıştık. Ben anneyim. Barış istiyorum diye bağırdım. Kimse bizi dinlemedi. Ayrıca son görüş sırasında arama yapan kadın gardiyanlar onur kırıcı şekilde davrandı. Daha önce böyle davranmıyorlardı. Taciz ederek üst araması yapıyorlar. Bunu kabul etmiyorum. Kimse onur kırıcı şekilde üst araması yapamaz. Ben bir anneyim ve çocuğumun açlık grevinde ölmesini istemiyorum. Ben hiçbir annenin yüreğinin yanmasını istemiyorum. Sesimizi duyurmaya çalışınca polis şiddeti ile karşı karşıya kalıyorum. Bununla ilgili derneğinizden destek bekliyorum.”

4 Mayıs 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Nurten Gül, şu beyanlarda bulundu: “Oğlum Muhammed Gül, yaklaşık 4 yıldır Diyarbakır D Tipi Kapalı Cezaevinde tutulmaktadır. Oğlum 01.03.2019 tarihinden bu yana “Leyla güven tarafından 08.11.2018 tarihinden başlatılan açlık grevi eylemi daha sonra cezaevlerinde bulunan mahpusların da katılmasıyla kitlesel hale dönüştü. Bizim de cezaevinde bulunan çocuklarımız Leyla GÜVEN’ den sonra değişik zamanlarda açlık grevine başladılar. Biz çocuklarımızın zaten kötü olan cezaevi koşullarına ve taleplerinin ne olduğunun kamuoyunca bilinmesi için 03.05.2019 ve 05.05.2019 tarihlerinde Koşuyolu Parkı içerisinde 1 saatlik bir oturma eylemi

yapmak istedik. Ancak parka girdiğimiz andan itibaren polisler etrafımızı çevirip bizi parktan dışarı çıkarmak için gruplara ayırdılar. Daha sonra da her birimizi yerlerde sürükleyip çok ağır hakaretler ettiler. Bu durumda bile onlarla diyalog kurmaya çalıştık ancak hiçbir şekilde bizi dinlemediler. Çok ağır bir şekilde darp edildik. Tek bir talebimiz var o da çocuklarımızın hayatlarını kaybetmeden açlık grevleri ve ölüm oruçlarının bitirilmesini sağlayacak adımların atılmasıdır. Bütün bunlardan kaynaklı sizden destek talep ediyoruz.”

Hapishanelerde devam eden açlık grevi eylemlerine dikkat çekmek amacıyla toplumsal gösteri hakkını kullanan mahpus annelerine yönelik polis şiddetini protesto etmek isteyen ve **4 Mayıs 2019 tarihinde Diyarbakır Ofis AZC Plaza** önünde açıklamada bulunmak isteyen KESK Diyarbakır Şubeler Platformu Üyeleri'ne polis tarafından müdahalede bulunuldu. Müdahale sırasında 26 kişinin darp edilerek gözaltına alındığı öğrenildi.

Hapishanelerde devam eden açlık grevi eylemlerine dikkat çekmek amacıyla **5 Mayıs 2019 tarihinde Diyarbakır'da** Koşuyolu Parkı'nda basın açıklaması yapmak isteyen mahpus annelerine polis tarafından müdahalede bulunulduğu ve 5'i tutuklu anneleri olmak üzere 7 kişinin darp edilerek gözaltına alındığı öğrenildi.

Hapishanelerde devam eden açlık grevi eylemlerine dikkat çekmek amacıyla **5 Mayıs 2019 tarihinde Van'da** Sanat Sokağı'nda basın açıklaması yapmak isteyen mahpus annelerine polis tarafından müdahalede bulunulduğu ve 3 kişinin gözaltına alındığı öğrenildi. Müdahalede, TUAYDER Van Şube Eşbaşkanı Önder Soğukbulak'ın başına aldığı darbe sonucu yaralandığı ve ambulansla hastaneye götürüldüğü öğrenildi.

6 Mayıs 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Rabia Ateş, şu beyanlarda bulundu: *“Ben Koşuyolu Parkında bulunan seyyar tezgâhtan bir şeyler aldım. Daha sonra dinlenmek için ve hava da güzel olunca Koşuyolu Parkında oturdum. Birkaç dakika kaldırımda oturduktan sonra çok sayıda polis oturan kadınlara yönelik buradan kalkın dediler. Ben de neden kalkacağımı sorup burada dinleniyorum kalkmam, burası park herkes burada oturabilir dedim. Ben kalkmamak için direnince beni yerden sürüklediler. Ben de çocuklarımız açlık grevindeler kimse ölmesin diye biz buradayız. Beni çocuğum ölüyor dedim. Bu sefer şiddetle beni ayağa kaldırmak için bir kadın polis bileğimi büktü. İnanılmaz bir acıyla ben ayağa kalktım. Kafamı da aşağı doğru tutup konuşmamı engellediler. Kafama da vurdular. Çok sayıda polis olduğu için her biri bir yerime vurdu. Ben daha sonrasını hatırlamıyorum. Başlangıçta araba yoktu. Bizi o vaziyette tuttular. Daha sonra araba gelince zorla arabaya koydular. Saat 11.30 dan 16.30'a kadar biz beş kadını tüm Diyarbakır'ı araba ile gezdirdiler. Bize gözaltı işlemi yapmadılar. Hastaneye götürüp darp- cebir raporu dahi aldırmadılar. Bir parkta otururken bunların nasıl başımıza geldiğini anlamıyorum. Biz yasadışı bir şey yapmadık. Bize yaşatılan bu muameleden dolayı şikâyetçiyim ve bu konuda derneğinizden hukuki destek talep ediyorum.”*

6 Mayıs 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Yaşar Akboğa, şu beyanlarda bulundu: *“Ben Koşuyolu Parkında bulunan seyyar tezgâhtan bir şeyler aldım. Daha sonra dinlenmek için Koşuyolu Parkında oturdum. Çok sayıda polis oturan kadınlara yönelik buradan kalkın dediler. Ben de neden kalkacağımı sorup burada dinleniyorum kalkmam dedim. Çok uzun zaman geçmeden birkaç dakika içinde polisler bize saldırmaya başladılar. Kadın polis benim kolumdan tutup büktü. Beni o şekilde ayağa kaldırdılar. Ayakta iken erkek bir polis yüzüme vurdu. Arabaya bindirirken de sırtıma, omzuma, belime tekme ve tokatlarla saldırmaya devam ettiler. Saat 11.30 dan 16.45'e kadar biz beş kadını tüm Diyarbakır'ı araba ile gezdirdiler. Bize gözaltı işlemi yapmadılar. Hastaneye götürüp darp-*

cebiri raporunu dahi aldırmadılar. Ben yukarıda anlattığım durum nedeniyle derneğinizden hukuki destek talep ediyorum.”

6 Mayıs 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Hayriye Türkekul, şu beyanlarda bulundu: *“Ben açlık grevinde olan çocuklarım için ölümler olmaması için Koşuyolu Parkında oturdum. Birkaç dakika kaldırımda oturduktan sonra çok sayıda polis oturan kadınlara yönelik buradan kalkın dediler. Ben de neden kalkacağımı sorup burada dinleniyorum kalkmam, burası park herkes burada oturabilir dedim. Beni ayağa kaldırmak için bir kadın polis bileğimi büktü. Kafamı da aşağı doğru tutup konuşmamı engellediler. Kafama da su şişesi ile vurdular. Çok sayıda polis olduğu için her biri bir yerime vurdu. Bizi araba gelince zorla arabaya koydular. Bana çok fazla hakaret ettiler. Araç içerisinde de bana saldırdılar. Saat 11.30 dan 16.45’e kadar biz beş kadını tüm Diyarbakır’ı araba ile gezdirdiler. Bize gözaltı işlemi yapmadılar. Hastaneye götürüp darp-
cebiri raporunu dahi aldırmadılar. Bir parkta otururken bunların nasıl başımıza geldiğini anlamıyorum. Biz yasadışı bir şey yapmadık. Ben yukarıda anlattığım durum nedeniyle derneğinizden hukuki destek talep ediyorum.”*

Hapishanelerde devam eden açlık grevi eylemlerine dikkat çekmek amacıyla **7 Mayıs 2019 tarihinde Batman’da** Batman M Tipi Cezaevi önünde basın açıklaması yapmak isteyen mahpus yakınlarına, valiliğin yasak kararı gerekçe gösterilerek izin verilmediği ve polis tarafından müdahalede bulunduğu öğrenildi. Müdahalede sırasında 19 kişinin gözaltına alındığı ve gözaltına alınan yurttaşlardan Yaşar Yalçın’ın polis aracına bindirildiği sırada ters kelepçe takılmasına itiraz etmesi sonrası darp edildiği öğrenildi.

Hapishanelerde devam eden açlık grevi eylemlerine dikkat çekmek amacıyla **13 Mayıs 2019 tarihinde Batman’da** Atatürk Park’ında basın açıklaması yapmak isteyen mahpus yakınlarına, izin verilmediği ve polis tarafından müdahalede bulunduğu öğrenildi. Müdahalede sırasında 11 kişinin gözaltına alındığı ve HDP Milletvekili Feleknaş Uca’nın polis kalkanlarıyla darp edildiği ve özel bir hastanede yapılan muayenenin ardından kolunun alçıya alındığı öğrenildi.

Hapishanelerde devam eden açlık grevi eylemlerine dikkat çekmek amacıyla **15 Mayıs 2019 tarihinde Diyarbakır’ın Lice ilçesinde** Demokrasi Parkı’nda oturma eyleminde bulunan mahpus yakınlarına polis tarafından biber gazıyla müdahalede bulunulduğu öğrenildi. Müdahaleye tepki gösteren Galip Kaymaz (35) isimli bir yurttaşın, polis tarafından darp edilerek gözaltına alındığı öğrenildi.

18 Mayıs 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Hazal Yıldırım, şu beyanlarda bulundu: *“Yaklaşık 10 yıldır oğlum Mehmet Yıldırım cezaevinde bulunmaktadır. Leyla GÜVEN’in Abdullah ÖCALAN üzerindeki tecridin kaldırılması için başlattığı ve yaklaşık 4 aydır oğlum Mehmet’in de bu greve destek verdiğini bildiğimden ve bu açlık grevlerinin sona ermesi için anneler olarak yaptığımız oturma eyleminde 16.05.2019 tarihinde bulunduğumuz Koşuyolu parkı Batıkent bakan tarafında oturma eylemindeyken polisler bize saldırıp kaba güç kullanıp ve beni çekiştirip gözaltına aldılar. Beni yerlerde sürüklediler, botlarıyla dizlerime vurdular canımda morarmalar oluştu, beni çekiştiren polislerden biri uzun boylu 55-60 yaşlarındaydı iki kadın polis gördüm ve başka poliste vardı kalabalıktı o yüzden tam olarak simalarını hatırlamıyorum, beni arabaya bindirip istasyon tarafına götürmeye başladılar. Yoldayken birine telefon geldi ve geri döndüler beni aldıkları yere yakın bir yere bıraktılar ve bana bir daha bu eyleme gitme dediler, bende onlara ben savaş için gelmiyorum barış için geliyorum oğlum cezaevinde açlık grevinde onun için*

geliyorum. Bu tecrit kaldırılсын onun için geliyorum dedim, beni bıraktıklarından sonra tekrar oturma yerine geçtim ve daha sonra HDP il binasına gittik. Oradan çıkıp eve gittiğimde polis beni tekrar takip edip kimliğimi isteyip soru sormaya başladı, adın ne baba adın anne adın adresini ver şeklinde sorular sordular. Bize ve tüm annelere yapılan bu hakaretleri kabul etmediğimizi bilmelerini istedik, bu nedenle insan hakları derneğine geldim, bu polislerden şikâyetçiyim insan hakları derneği olarak suç duyurusunda bulunmanızı ve gerekli hukuki yardımı talep ediyorum.”

Hapishanelerde devam eden açlık grevi eylemlerine dikkat çekmek amacıyla **25 Mayıs 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Lice ilçesinde** Demokrasi Parkı'nda oturma eyleminde bulunan mahpus yakınlarına polis tarafından müdahalede bulunulduğu öğrenildi. Müdahale sırasında mahpus annesi olan Necla Özer'in darp edildiği öğrenildi.

30 Mayıs 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Bahriye Tekin, şu beyanlarda bulundu: “Oğlum Agit TEKİN, 4 yıldır hapishanededir. Şu anda Tarsus Cezaevinde kalmaktadır. Oğlum, Leyla GÜVEN'in Abdullah ÖCALAN üzerindeki tecridin kaldırılması için başlattığı açlık grevine destek olmak ve yine aynı taleple 1 Mart'ta açlık grevine başlamıştı. Açlık grevlerinin sona ermesi için gerekli girişimlerde bulunulmasını sağlamak için ben ve diğer mahpus aileleri çeşitli etkinlikler gerçekleştirdik. 15.03.2019 tarihinde yine aynı kapsamda, Diyarbakır D Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'nda bir açıklama yapmak istedik. Amacımız açlık grevcilerinin taleplerini duyurmak ve açlık grevlerinin herhangi bir yaşam kaybı olmadan sonlandırılmasını dillendirmek idi. Polis bizlere “sizin burada ne işiniz var dedi”. Biz de onlara “çocuklarımız açlık grevinde onun için buradayız” dedik. Onlar bizlere “siz buradan gidin” dedi ve ardından birçok polis etrafımızı çevirdi. Daha sonra belediye otobüsünü getirdiler. Erkek polisler elimizi, kadın polislerde ayaklarımızdan tutarak bizi otobüsün içine attılar. Biz otobüs şoförüne bizi indir dedik. Bunun üzerine otobüs durduruldu. Polisler otobüs şoförüne tepki gösterdi; bu otobüsü süreceksin dedi. Daha sonra otobüsün arkası ve önünde polis araçları ile bizi şehir içine getirdiler. Diyarbakır şehir merkezinde Koşuyolu parkının yakınında bulunan ORYIL PETROL'de bizi otobüsten indirdiler. Çoğumuzun ayağında ayakkabı yoktu. Bizi araçlara zorla bindirirlerken ayakkabılarımız çıkmıştı. Bizi 3-4 saat orada tuttular. Kalkanlarla etrafımızı çevirdiler. Bir süre sonra bizi bıraktılar. Eve gittikten sonra vücudumu kontrol ettim ve birçok yerinde morluklar fark ettim. Beni araca bindirirlerken kolumu çok büktiler; ayrıca elim şişmişti. Yaşanan bu hukuksuzluklar nedeniyle derneğimize geldim; sorumlular hakkında yasal işlem başlatılmasını talep ediyorum.”

Tarihi Hasankeyf ilçesinin sular altında bırakılmak istenmesine karşı HDP Batman Gençlik Meclisi üyeleri tarafından **12 Haziran 2019 tarihinde Batman'ın Hasankeyf ilçesinde** yapılmak istenen basın açıklamasına izin vermeyen polis, gaz bombası ve plastik mermilerle müdahalede bulundu. Müdahalede sırasında, 32 kişi yerlerde sürüklenerek ve darp edilerek gözaltına alındı. Ayrıca, haber takibinde bulunan 1 gazetecinin de (Sonya Bayık) gözaltına alındığı öğrenildi. 33 kişinin, emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldığı öğrenildi.

14 Haziran 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Berfin Can, şu beyanlarda bulundu: “Ben 12.06.2019 günü Hasankeyf'in sular altında kalmaması için basın açıklaması yapmak üzere Hasankeyf ilçesine gittik. HDP Hasankeyf İlçe Binası önünde yapmak istediğimiz basın açıklaması polis tarafından engellendi. Polis, hiçbir uyarı yapmadan ilçe binası önünde bekleyenlere saldırdı. Cop, biber gazı, plastik mermi kullanarak saldırdılar. Bizi yerde sürükleyerek zorla polis araçlarına bindirdiler. Aracın içinde de gaz

sıktılar. Biber gazından dolayı gözümüzü açamıyorduk. Saldırı sırasında koluma ve sırtıma cop, sırtıma ve bileğime plastik mermi isabet etti. Bundan dolayı yaralandım. Saatlerce aracın içinde hakaretlere ve biber gazına maruz kaldık. Polisin getirdiği doktor bizi aracın içinde muayene etmek istedi. Avukatlar buna itiraz edince Hasankeyf Devlet Hastanesi'ne götürerek darp raporu düzenlendi. Bu saldırı nedeniyle sorumluların cezalandırılmasını istiyorum. Bununla ilgili derneğinizden hukuki destek talep ediyorum.”

14 Haziran 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Erol Daşdelen, şu beyanlarda bulundu: “Ben 12.06.2019 günü Hasankeyf’in sular altında kalmaması için basın açıklaması yapmak üzere Hasankeyf ilçesine gittik. HDP Hasankeyf İlçe Binası önünde yapmak istediğimiz basın açıklaması polis tarafından engellendi. Polis, hiçbir uyarı yapmadan ilçe binası önünde bekleyenlere saldırdı. Cop, biber gazı, plastik mermi kullanarak saldırdılar. Bizi yerde sürükleyerek zorla polis araçlarına bindirdiler. Aracın içinde de gaz sıktılar. Biber gazından dolayı gözümüzü açamıyorduk. Saldırı sırasında kafama ve sırtıma plastik mermi isabet etti. Beni tekmelediler. Kafamı yumrukladılar. Başıma cop darbeleri geldi. Bundan dolayı yaralandım. Saatlerce aracın içinde hakaretlere ve biber gazına maruz kaldık. Polisin getirdiği doktor bizi aracın içinde muayene etmek istedi. Avukatlar buna itiraz edince Hasankeyf Devlet Hastanesi'ne götürerek darp raporu düzenlendi. Bu saldırı nedeniyle sorumluların cezalandırılmasını istiyorum. Bununla ilgili derneğinizden hukuki destek talep ediyorum.”

14 Haziran 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Hüsamettin Tanrıku, şu beyanlarda bulundu: “Ben 12.06.2019 günü Hasankeyf’in sular altında kalmaması için basın açıklaması yapmak üzere Hasankeyf ilçesine gittik. HDP Hasankeyf İlçe Binası önünde yapmak istediğimiz basın açıklaması polis tarafından engellendi. Polis, hiçbir uyarı yapmadan ilçe binası önünde bekleyenlere saldırdı. Cop, biber gazı, plastik mermi kullanarak saldırdılar. Bizi yerde sürükleyerek zorla polis araçlarına bindirdiler. Aracın içinde de gaz sıktılar. Biber gazından dolayı gözümüzü açamıyorduk. Saldırı sırasında kafama ve sol omzuma plastik mermi isabet etti. Koluma cop darbesi geldi. Beni tekmelediler. Bundan dolayı yaralandım. Saatlerce aracın içinde hakaretlere ve biber gazına maruz kaldık. Polisin getirdiği doktor bizi aracın içinde muayene etmek istedi. Buna itiraz edince Hasankeyf Devlet Hastanesi'ne götürerek darp raporu düzenlendi. Bu saldırı nedeniyle sorumluların cezalandırılmasını istiyorum. Bununla ilgili derneğinizden hukuki destek talep ediyorum.”

14 Haziran 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Lokman Bozkur, şu beyanlarda bulundu: “Ben 11.06.2019 günü Hasankeyf’in sular altında kalmaması için basın açıklaması yapmak üzere Hasankeyf ilçesine gittik. HDP Hasankeyf İlçe Binası önünde yapmak istediğimiz basın açıklaması polis tarafından engellendi. Polis, hiçbir uyarı yapmadan ilçe binası önünde bekleyenlere saldırdı. Cop, biber gazı, plastik mermi kullanarak saldırdılar. Bizi yerde sürükleyerek zorla polis araçlarına bindirdiler. Aracın içinde de gaz sıktılar. Gözümüzü açamadık. Kafama ve koluma plastik mermi isabet etti. Bundan dolayı yaralandım. Saatlerce aracın içinde hakaretlere ve biber gazına maruz kaldık. Polisin getirdiği doktor bizi aracın içinde muayene etmek istedi. Avukatlar buna itiraz edince Hasankeyf Devlet Hastanesi'ne götürerek darp raporu düzenlendi. Bu saldırı nedeniyle sorumluların cezalandırılmasını istiyorum. Bununla ilgili derneğinizden hukuki destek talep ediyorum.”

14 Haziran 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Merve Öztep, şu beyanlarda bulundu: “Ben 12.06.2019 günü Hasankeyf’in sular altında kalmaması için basın açıklaması yapmak üzere Hasankeyf ilçesine gittik. HDP Hasankeyf İlçe Binası önünde

yapmak istediğimiz basın açıklaması polis tarafından engellendi. Polis, hiçbir uyarı yapmadan ilçe binası önünde bekleyenlere saldırdı. Cop, biber gazı, plastik mermi kullanarak saldırdılar. Bizi yerde sürükleyerek ve saçımdan çekerek zorla polis araçlarına bindirdiler. Aracın içinde de gaz sıktılar. Biber gazından dolayı gözümüzü açamıyorduk. Saldırı sırasında çeneme, koluma, sırtıma, kalçama ve baldırıma plastik mermi isabet etti. Bundan dolayı yaralandım. Saatlerce aracın içinde hakaretlere ve biber gazına maruz kaldık. Polisin getirdiği doktor bizi aracın içinde muayene etmek istedi. Avukatlar buna itiraz edince Hasankeyf Devlet Hastanesi'ne götürerek darp raporu düzenlendi. Bu saldırı nedeniyle sorumluların cezalandırılmasını istiyorum. Bununla ilgili derneğinizden hukuki destek talep ediyorum.”

14 Haziran 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Osman Demir, şu beyanlarda bulundu: “Ben 12.06.2019 günü Hasankeyf’in sular altında kalmaması için basın açıklaması yapmak üzere Hasankeyf ilçesine gittik. HDP Hasankeyf İlçe Binası önünde yapmak istediğimiz basın açıklaması polis tarafından engellendi. Polis, hiçbir uyarı yapmadan ilçe binası önünde bekleyenlere saldırdı. Cop, biber gazı, plastik mermi kullanarak saldırdılar. Saldırı sırasında polis plastik mermi silahını kafama vurdu. Bundan dolayı yaralandım. Saldırı sırasında ilçe binasının camları kırılmıştı. Bizi zorla almaya çalışırken bu camlar elimi kesti. Elim çok kanadı. Bizi yerde sürükleyerek zorla polis araçlarına bindirdiler. Aracın içinde de gaz sıktılar. Biber gazından dolayı gözümüzü açamıyorduk. Saatlerce aracın içinde hakaretlere ve biber gazına maruz kaldık. Polisin getirdiği doktor bizi aracın içinde muayene etmek istedi. Avukatlar buna itiraz edince Hasankeyf Devlet Hastanesi'ne götürerek darp raporu düzenlendi. Bu saldırı nedeniyle sorumluların cezalandırılmasını istiyorum. Bununla ilgili derneğinizden hukuki destek talep ediyorum.”

14 Haziran 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Ömer Almaç, şu beyanlarda bulundu: “Ben 12.06.2019 günü Hasankeyf’in sular altında kalmaması için basın açıklaması yapmak üzere Hasankeyf ilçesine gittik. HDP Hasankeyf İlçe Binası önünde yapmak istediğimiz basın açıklaması polis tarafından engellendi. Polis, hiçbir uyarı yapmadan ilçe binası önünde bekleyenlere saldırdı. Cop, biber gazı, plastik mermi kullanarak saldırdılar. Bizi yerde sürükleyerek zorla polis araçlarına bindirdiler. Aracın içinde de gaz sıktılar. Biber gazından dolayı gözümüzü açamıyorduk. Saldırı sırasında kafama ve sırtıma plastik mermi isabet etti. Kafam kırıldı. Bundan dolayı yaralandım. Saatlerce aracın içinde hakaretlere ve biber gazına maruz kaldık. Polisin getirdiği doktor bizi aracın içinde muayene etmek istedi. Avukatlar buna itiraz edince Hasankeyf Devlet Hastanesi'ne götürerek darp raporu düzenlendi. Bu saldırı nedeniyle sorumluların cezalandırılmasını istiyorum. Bununla ilgili derneğinizden hukuki destek talep ediyorum.”

14 Haziran 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Semanur Can, şu beyanlarda bulundu: “Ben 12.06.2019 günü Hasankeyf’in sular altında kalmaması için basın açıklaması yapmak üzere Hasankeyf ilçesine gittik. HDP Hasankeyf İlçe Binası önünde yapmak istediğimiz basın açıklaması polis tarafından engellendi. Polis, hiçbir uyarı yapmadan ilçe binası önünde bekleyenlere saldırdı. Cop, biber gazı, plastik mermi kullanarak saldırdılar. Bizi yerde sürükleyerek ve saçımdan çekerek zorla polis araçlarına bindirdiler. Aracın içinde de gaz sıktılar. Biber gazından dolayı gözümüzü açamıyorduk. Saldırı sırasında sırtıma, kalçama ve baldırıma plastik mermi isabet etti. Bundan dolayı yaralandım. Saatlerce aracın içinde hakaretlere ve biber gazına maruz kaldık. Polisin getirdiği doktor bizi aracın içinde muayene etmek istedi. Avukatlar buna itiraz edince Hasankeyf Devlet Hastanesi'ne götürerek darp raporu düzenlendi. Bu saldırı nedeniyle sorumluların cezalandırılmasını istiyorum. Bununla ilgili derneğinizden hukuki destek talep ediyorum.”

14 Haziran 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Ferhat Kalkan, şu beyanlarda bulundu: “12 Haziran 2019 tarihinde Batman’ın Hasankeyf ilçesinde, tarihi yapıların sular altında kalmaması için bir basın açıklaması yapmak istedik. 35 kişilik grup olarak basın açıklamasının yapıldığı bölgeye ulaştığımızda, etrafımız polis ablukasına alındı. Yüzlerce polis vardı. Dışarıda yapmamız yönünde uyarıldık. Bizde kendi parti binamızın (HDP Hasankeyf ilçe binası) önünde açıklama yapmak istediğimizi söyledik. Açıklamayı yaptığımız sırada, polis bize jop, plastik mermi ve gaz bombalarıyla müdahalede bulundu. Müdahaleden fiziki olarak etkilendiğimiz için, korunmak amacıyla ilçe binamızın içerisine girdik. Parti binasının içersine plastik mermi ve gaz bombaları sıkıldı. Plastik mermilerin bazıları arkadaşlarımıza isabet etti ve yaralandılar. Polislerde ardımızdan ilçe binasına girdi. Herhangi bir mukavemet olmamasına rağmen, ben ve arkadaşlarım polis tarafından yerlerde sürüklenerek ilçe binasından dışarıya çıkarıldık. İntikam alırcasına, biz tekme ve yumruklarda darp edildik. Vücudumuzun her yerinde yara bere oluştu. Darp edildiğimize yönelik görüntüler var, orada bize ne şekilde darp edildiği zaten görülüyor. Polis otobüsüne bindirildik. Otobüs tamamen doluydu. İçeride olduğumuz sırada biber gazı sıkıldı. Bazı arkadaşlarımız baygınlık geçirdi. Üzerimizdeki gaz kokusu ve yüksek hava sıcaklığına rağmen, otobüsün içerisinden 7-8 saat bekletildik. Otobüste onur kırıcı söylemlere de (küfür etme, bağırma) maruz kaldık. Muayene amacıyla hastaneye götürüldük. Otobüsten hiç indirilmeden muayene edilmemiz için, polis tarafından doktora söylendi. Doktor bunu yapmak istedi, ancak biz buna izin vermedik. Daha sonra tek tek doktor odasında muayene edildik. Odada 3-4 civarında polis vardı. Vücudumuzda belirgin izler olmasına rağmen, doktor darp raporu vermedi bize. Daha sonra İlçe Emniyet Müdürlüğü’ne götürüldük. Burada tamamlanan işlemlerimizin ardından serbest bırakıldık. Müdahale sırasında bizi darp eden kolluk görevlilerinden şikâyetçiyim. Yine, hasta muayene kriterlerinin dışında bizleri muayene etmek isteyen ve darp edilmemize rağmen bize rapor vermeyen, hastane doktorundan da şikâyetçiyim. Bu hususta derneğinizden hukuki destek talep ediyorum.”

14 Haziran 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Özgür Ülke, şu beyanlarda bulundu: “12 Haziran 2019 tarihinde Batman’ın Hasankeyf ilçesinde, tarihi yapıların sular altında kalmaması için bir basın açıklaması yapmak istedik. 35 kişilik grup olarak basın açıklamasının yapıldığı bölgeye ulaştığımızda, etrafımız polis ablukasına alındı. Yüzlerce polis vardı. Dışarıda yapmamız yönünde uyarıldık. Bizde kendi parti binamızın (HDP Hasankeyf ilçe binası) önünde açıklama yapmak istediğimizi söyledik. Açıklamayı yaptığımız sırada, polis bize jop, plastik mermi ve gaz bombalarıyla müdahalede bulundu. Müdahaleden fiziki olarak etkilendiğimiz için, korunmak amacıyla ilçe binamızın içerisine girdik. Parti binasının içersine plastik mermi ve gaz bombaları sıkıldı. Plastik mermilerin bazıları arkadaşlarımıza isabet etti ve yaralandılar. Polislerde ardımızdan ilçe binasına girdi. Herhangi bir mukavemet olmamasına rağmen, ben ve arkadaşlarım polis tarafından yerlerde sürüklenerek ilçe binasından dışarıya çıkarıldık. Polis otobüsüne bindirildik. Otobüs tamamen doluydu. İçeride olduğumuz sırada biber gazı sıkıldı. Bazı arkadaşlarımız baygınlık geçirdi. Otobüste onur kırıcı söylemlere de (küfür etme, bağırma) maruz kaldık. Muayene amacıyla hastaneye götürüldük. Otobüsten hiç indirilmeden muayene edilmemiz için, polis tarafından doktora söylendi. Doktor bunu yapmak istedi, ancak biz buna izin vermedik. Daha sonra tek tek doktor odasında muayene edildik. Odada 3-4 civarında polis vardı. Vücudumuzda belirgin izler olmasına rağmen, doktor darp raporu vermedi bize. Daha sonra İlçe Emniyet Müdürlüğü’ne götürüldük. Burada tamamlanan işlemlerimizin ardından serbest bırakıldık. Müdahale sırasında bize darp eden kolluk görevlilerinden şikâyetçiyim. Yine, hasta muayene kriterlerinin dışında bizleri muayene etmek isteyen ve darp edilmemize rağmen bize

rapor vermeyen, hastane doktorundan da şikâyetçiyim. Bu hususta derneğinizden hukuki destek talep ediyorum.”

KİŞİ ÖZGÜRLÜĞÜ VE GÜVENLİĞİNE YÖNELİK İHLALLER

Gözaltına Alınanlar – Tutuklananlar- Ev Baskınları

4 Ocak 2019 tarihinde Urfa'nın Viranşehir ilçesinde düğünlerde sahne alan 9 müzisyenin gözaltına alındığı öğrenildi. **7 Ocak 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 9 kişiden 2'sinin (*Mehmet Yol, Alican Temel*) "Örgüt propagandası yaptıkları" iddiasıyla tutuklandığı, 7 kişinin ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldığı öğrenildi.

6 Ocak 2019 tarihinde Urfa'nın Bozova ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilen 3 yurttaşın gözaltına alındığı öğrenildi. **7 Ocak 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 3 kişiden 2'sinin (*Müslüm Bayram, Faruk Pişkin*) "örgüt propagandası yapmak" iddiasıyla tutuklandığı öğrenildi.

7 Ocak 2019 tarihinde Diyarbakır'da polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 6'sı çocuk 10 yurttaşın gözaltına alınarak, Diyarbakır Emniyet Müdürlüğü'ne götürüldüğü öğrenildi. *Diyarbakır'ın Yenişehir ilçesinde İlçe Emniyet Müdürlüğü, Et ve Süt Kurumu ve bir market ile birlikte 4 ayrı yere, 3 Ocak gece saatlerinde el yapımı patlayıcılarla saldırılar düzenlenmişti. Saldırıların ilgili başlatılan soruşturma kapsamında polis kent merkezinde birçok adrese baskınlar düzenledi. Saldırıların olduğu 3 Ocak gecesi de 5 kişinin gözaltına alındığı öğrenildi.*

7 Ocak 2019 tarihinde Diyarbakır Merkez Sur ilçesinde HDP İlçe binasına polis tarafından düzenlenen baskında, 2 HDP'linin (*Sur ilçe Başkanı Mehmet Ali Altunkaynak, Murat Kılıç*) gözaltına alındığı ve emniyette alınan ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldıkları öğrenildi.

8 Ocak 2019 tarihinde Urfa'nın Birecik ilçesi Bağlarbaşı Mahallesi'nde jandarma tarafından düzenlenen ev baskınında, 2 yurttaşın (*65 yaşındaki Sabri Ataş ve 67 yaşındaki eşi Bessey Ataş*) gözaltına alındığı öğrenildi.

8 Ocak 2019 tarihinde Antep kent merkezinde 2 yurttaşın gözaltına alındığı öğrenildi. **10 Ocak 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 2 yurttaşın "Örgüt üyesi olmak" iddiasıyla tutuklandığı öğrenildi.

11 Ocak 2019 tarihinde Diyarbakır'da HDP Gençlik Meclisi tarafından düzenlenecek olan etkinlik için çağrı bildirisi dağıtan 4 HDP'li genç yurttaşın, polis tarafından gözaltına alındığı öğrenildi. Diyarbakır Emniyet Müdürlüğü'ne götürülen ve burada alınan ifadelerinin ardından serbest bırakılan gençler hakkında, "Kabahatler Kanunu" kapsamında cezai işlem uygulayacağını belirtti.

11 Ocak 2019 tarihinde hakkında gözaltı kararı bulunan HDP Urfa İl Eşbaşkanı Aliye Kızıldamar, ifade vermek için gittiği **Urfa** Adliyesi'nde, tamamlanan ifade işlemlerinin ardından "örgüt propagandası yapmak" iddiasıyla tutuklandığı öğrenildi.

Açlık grevinde bulunan DTK Eşbaşkanı ve HDP Hakkari Milletvekili Leyla Güven'in duruma dikkat çekmek amacıyla **13 Ocak 2019 tarihinde Batman'da** Gülistan Caddesinde bir araya gelerek yürüyüşe geçen kitleye polis tarafından müdahalede bulundu. Müdahale sırasında HDP'nin Batman Belediyesi Eşbaşkan Adayı Sabri Özdemir'in polis tarafından gözaltına alındığı öğrenildi.

13 Ocak 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Merkez Sur ilçesinde 'Serê Sale' etkinliğinde bulunan HDP Gençlik Meclisi üyelerinin, polis tarafından gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltına alınan 8 kişinin (*HDP Sur İlçe Eşbaşkanı Sevim Coşkun ile HDP Gençlik Meclisi üyeleri Canan Oğul, Havva Bilbik, Mustafa Suat Şenci, Şefika Yürük, Berxwedan Yeni, Murat Kılıç, Mustafa Şimşek*) emniyetteki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldığı öğrenildi.

13 Ocak 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Hazro ilçesi Çiftlibahçe mahallesinde 11 eve düzenlenen baskınlarda, aynı aileye mensup 1'i çocuk 6 yurttaşın (*Hasan Tekin ve oğlu Yahya Tekin, Mülkiye Tekin, Rukiye Tekin, Fevziye Tekin ve Mülkiye Tekin'in 2 yaşındaki çocuğu R.T.*) gözaltına alındığı öğrenildi. **16 Ocak 2019 tarihinde** edinilen bilgilere göre; Hasan Tekin ve oğlu Yahya Tekin'in haklarında kesinleşmiş hapis cezası bulunduğu gerekçesiyle tutuklandığı, diğerlerinin ise serbest bırakıldığı öğrenildi.

15 Ocak 2019 tarihinde Van'ın Erciş ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 20 yurttaşın gözaltına alındığı öğrenildi. **16 Ocak 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 20 kişiden 13'ünün tanık beyanları doğrultusunda "Örgüte yardım ve yataklık" ve " Örgüt üyeliği" iddiasıyla tutuklandığı öğrenildi.

16 Ocak 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Bağlar ilçesine bağlı 5 Nisan Mahallesi'nde bir kiraathanede polis tarafından düzenlenen baskında, 1 yurttaşın (*Süleyman Avcı*) gözaltına alındığı öğrenildi. Avcı'nın gözaltına alınması sonrası aynı mahallede bulunan aile evine de düzenlenen baskında, 1 yurttaşın daha (*Süleyman Avcı'nın kardeşi Cihan Avcı*) gözaltına alındığı öğrenildi. İki kardeşin, haklarında ihbar olduğu gerekçesiyle gözaltına alındıkları belirtildi.

16 Ocak 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Bağlar ilçesinde polis tarafından GBT kontrolü yapılan 1 yurttaşın (*Mehmet Güneşli*) daha sonra gözaltına alındığı öğrenildi.

17 Ocak 2019 tarihinde Erzurum'un Karaçoban ilçesinde HDP belediye eşbaşkanlığı adayı adayı Yavuz Karabudak'ın, hakkında "Örgüt propagandası" gerekçesiyle kesinleşen bir yıllık cezası nedeniyle tutuklandığı öğrenildi.

17 Ocak 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Hazro ilçesinde Hakan Toptaş isimli yurttaşın, kiraathanede çay içtiği sırada polis tarafından gözaltına alındığı öğrenildi.

19 Ocak 2019 tarihinde Van'ın Erciş ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 10 yurttaşın gözaltına alındığı öğrenildi. **22 Ocak 2019 tarihinde** Erciş İlçe Emniyet Müdürlüğü'nde tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 10 kişiden 4'ünün (*Reşit Güler, Salih Güler, Yaşar Şengül, Şevket Koska*) "yardım ve yataklık" iddiasıyla tutuklandığı, diğer 6 kişinin ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldığı öğrenildi.

Tecridin kaldırılması talebiyle açlık grevi eyleminde bulunan DTK Eşbaşkanı ve HDP Hakkari Milletvekili Leyla Güven'e destek vermek amacıyla **20 Ocak 2019 tarihinde**

Diyarbakır'da E Tipi Kapalı Cezaevi önünde protesto eyleminde bulunan DAKAP üyesi kadınlara polis tarafından müdahalede bulunuldu. Müdahalede, 10 kişinin darp edilerek gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltına alınanların isimleri şöyle: *SES Diyarbakır Eşbaşkanı Gönül Adıbelli, Gurbet Özel, Gülistan Ekte, Narin Gezgör, Bahar Karakaş Uluğ, Ceylan Aslan, Rozerin Çatak, Adalet Kaya*. Gözaltına alınanların, İl Emniyet Müdürlüğü'ndeki ifade işlemlerinin ardından gece saatlerinde serbest bırakıldığı öğrenildi.

21 Ocak 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Batıkent semtinde bulunan Avedik Park'ta oturan 2 gazetecinin (*Jinnews Muhabirleri Beritan Canözer ve Beritan Elyakut*) ve yanlarında bulunan 1 yurttaşın (*Hevidar Ödünçit*) polis tarafından gözaltına alındığı ve ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldıkları öğrenildi.

Mardin Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından yürütülen bir soruşturma kapsamında **21 Ocak 2019 tarihinde Mardin'in Derik ve Kızıltepe ilçelerinde** düzenlenen eş zamanlı ev baskınlarında, 10 kişinin gözaltına alındığı öğrenildi. Aralarında yerlerine kayyım atanan 4 köy muhtarlarının da bulunduğu öğrenilen 10 kişinin, **25 Ocak 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından sevk edildikleri adliyede serbest bırakıldığı öğrenildi.

22 Ocak 2019 tarihinde Diyarbakır Merkez Yenişehir ilçesinde HDP İlçe binasına, "Zindan direnişini büyütelim" yazılı pankartın bina ön cephesine asıldığı gerekçesiyle polis tarafından baskın düzenlendiği öğrenildi. Pankartın polis tarafından indirildiği baskında, HDP İlçe Eşbaşkanı Vahap Günaydın ile ilçe yöneticisi Arzu Candan'ın gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltına alınanların ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldığı öğrenildi.

23 Ocak 2019 tarihinde Urfa'nın merkez ve Bozova ilçesinde polis ve askerler tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 3 yurttaşın (*Uğur Yıldırım, Mustafa Yıldırım, Civan Roj Tüysüz*) sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek gözaltına alındığı öğrenildi.

23 Ocak 2019 tarihinde Antep'te polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 7 yurttaşın sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek gözaltına alındığı öğrenildi. **28 Ocak 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 7 kişiden 6'sının sosyal medya paylaşımlarıyla "örgüt propagandası" yaptıkları iddiasıyla tutuklandığı ve 1 kişinin ise adli kontrol şartı ile serbest bırakıldığı öğrenildi.

23 Ocak 2019 tarihinde Urfa'nın Halfeti ilçesinde okuma yazması olmayan ve aynı zamanda işitme-konuşma engelli 1 yurttaşın (*Hışman Dilsiz*) sosyal medya aracılığıyla "Örgüt propagandası yapmak" iddiasıyla gözaltına alındığı ve sevk edildiği adliyede adli kontrol şartıyla serbest bırakıldığı öğrenildi.

25 Ocak 2019 tarihinde Diyarbakır'da HDP Gençlik Meclisi üyesi Çeko Mimkara isimli gencin, polis tarafından gözaltına alındığı ve emniyette alınan ifadesinin ardından daha sonra serbest bırakıldığı öğrenildi.

27 Ocak 2019 tarihinde Diyarbakır'da evine yapılan baskınla gözaltına alınan Ş.H. isimli kadının, **1 Şubat 2019 tarihinde** emniyette ifade işlemlerinin ardından sevk edildiği adliyede, 2007 yılında kentte gerçekleştiği belirtilen bir korsan gösteriye katıldığı suçlamasıyla ve "örgüt üyesi olmak" iddiasıyla tutuklandığı öğrenildi.

28 Ocak 2019 tarihinde Van'ın Erciş ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 2 avukatın (*Bayram Çiçek, Barış Hezer*) gözaltına alındığı öğrenildi.

Jandarmadaki ifadelerinin ardından Erciş Adliye'sine getirilen avukatların serbest bırakıldığı öğrenildi.

28 Ocak 2019 tarihinde Şırnak'ın Cizre ilçesinde HDP Gençlik Meclisi üyesi Çeko Mimkara isimli gencin, polis tarafından gözaltına alındığı öğrenildi.

29 Ocak 2019 tarihinde Şırnak merkez ve ilçelerinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, aralarında HDP ve DBP'li kadın siyasetçilerinde bulunduğu 22 kadının gözaltınla alındığı öğrenildi. **30-31 Ocak 2019 tarihinde** emniyetteki ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 22 kadının, adli kontrol şartıyla serbest bırakıldığı öğrenildi.

Şırnak merkezli soruşturma kapsamından **29 Ocak 2019 tarihinde Van'da** gözaltına alınan 8 aylık hamile Ayfer Şahin Bilici, Şırnak savcılığına SEGBİS'le bağlanarak ifade verdikten sonra serbest bırakıldı.

29 Ocak 2019 tarihinde Urfa'da polis tarafından düzenlenen ev baskınında, 1 yurttaşın (*HDP çalışanı Veysi Kaplan*) gözaltına alındığı öğrenildi. Emniyetteki ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen Kaplan'ın sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek tutuklandığı öğrenildi.

29 Ocak 2019 tarihinde Siirt Cumhuriyet Başsavcılığı'nca yürütülen bir soruşturma kapsamında İl Jandarma Komutanlığı'na bağlı askerlerin, **Şirvan ilçesinde** 7 ayrı eve düzenlendiği baskınlarda, 5 yurttaşın gözaltına alındığı öğrenildi.

30 Ocak 2019 tarihinde Urfa'nın Viranşehir ilçesinde düzenlenen ev ve iş yeri baskınlarında, 11 yurttaşın gözaltına alındığı öğrenildi. **31 Ocak 2019 tarihinde** Viranşehir İlçe Emniyet Müdürlüğü'nde tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 11 kişinin, adli kontrol şartıyla serbest bırakıldığı öğrenildi.

30 Ocak 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Silvan, Kulp ve Hani ilçelerinde düzenlenen askeri operasyon sırasında, 37 eve askerler tarafından baskın düzenlendiği ve GBT kontrolü yapıldığı öğrenildi. Baskınlarda, **Kulp ilçesinde** H.A. isimli yurttaşın "örgüt propagandası" yaptığı gerekçesiyle gözaltına alındığı öğrenildi.

5 Şubat 2019 tarihinde Urfa'nın Ceylanpınar ilçesinde HDP'nin seçim bürosu açılışında HDP Belediye Eş Başkan adayı Narin Gezgör'ün yaptığı konuşmada PKK Lideri Abdullah Öcalan üzerindeki tecride değinmesi üzerine polisin açılışa gaz bombası ile müdahale ettiği öğrenildi. Müdahale sonrasında Narin Gezgör'ün gözaltına alınarak Urfa İl Emniyet Müdürlüğü'ne götürüldüğü bildirildi. **7 Şubat 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen Gezgör'ün yurt dışı yasağı konularak serbest bırakıldığı öğrenildi.

7 Şubat 2019 tarihinde Mardin'de Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından yürütülen soruşturma kapsamında polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 13 HDP ve DBP'linin gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltına alınanların bazılarının isimleri şöyle: *HDP Mardin İl Eşbaşkanı Ali Sincar ve Eylem Amak, HDP İl yöneticileri Abidin Unay, Adil Başaran, Halil Yağan, Şehmuz Çalkan ve Hüseyin Alper, DBP PM üyesi Beritan Önen, Ferhat Kalkan, Abdülbari Akalan, Vedat Abukan, Musa Binbir ile Kahraman Samaras.* Mahkemeye sevk edilen 12 kişi adli kontrol uygulaması konularak, serbest bırakıldı. **18 Şubat 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 13 kişiden 12'sinin adli kontrol

şartıyla serbest bırakıldığı, HDP İl Eş Başkanı Ali Sincar'ın ise "Örgüt Propagandası Yapmak" suçlamasıyla tutuklandığı öğrenildi.

7 Şubat 2019 tarihinde Adıyaman'ın Çelikhan ilçesine bağlı Pınarbaşı Beldesinde düzenlenen ev baskınında 1 yurttaşın (*HDP eski yöneticisi Birsen Tunç Sirke*) gözaltına alındığı öğrenildi.

8 Şubat 2019 tarihinde Diyarbakır'ın merkez Bağlar ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınında, 1 yurttaşın (*Sedrettin Aslan*) gözaltına alındığı öğrenildi.

8 Şubat 2019 tarihinde Siirt'in Kurtalan ilçesine bağlı Çeltikbaşı ve civar köylerde askerler tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 14 yurttaşın gözaltına alındığı öğrenildi. **12 Şubat 2019 tarihinde** İl Jandarma Komutanlığı'nda tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 14 kişiden 11'i adli kontrol şartıyla serbest bırakılırken, 3 yurttaşın ise (*Enver Özüş, Burhan Özüş, Veysi Ceylan*) "örgüt üyesi olmak" ve "örgüte yardım etmek" iddiasıyla tutuklandığı öğrenildi.

8 Şubat 2019 tarihinde Muş'un Bulanık ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, aralarında HDP Bulanık İlçe Eşbaşkanı Alparslan Özer'in de bulunduğu 7 kişinin gözaltına alındığı öğrenildi. **14 Şubat 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 7 kişiden 4'ü serbest bırakılırken, aralarında HDP İlçe Başkanı Özer'in de bulunduğu 3 kişinin "örgüt üyeliği" iddiasıyla tutuklandığı öğrenildi.

Mardin Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından başlatılan soruşturma kapsamında **8 Şubat 2019 tarihinde Mardin'de** polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 10 HDP'linin gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltına alınanların isimleri şöyle: *HDP Mardin İl Eşbaşkanı Ali Sincar, HDP İl yöneticileri Abidin Unay, Adil Başaran, Halil Yağan, Şehmuz Çalkan, Hüseyin Alper, DBP PM üyesi Beritan Önen, Vedat Abukan, Musa Binbir, Kahraman Samaras.*

11 Şubat 2019 tarihinde Urfa'nın Viranşehir ilçesi kırsal mahallelerinde jandarma tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 9 yurttaşın sosyal medya paylaşımları yaptıkları gerekçesiyle gözaltına alındığı öğrenildi. **14 Şubat 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 9 kişiden 6'sı adli kontrol şartıyla serbest bırakılırken, 3 kişinin ise (*Fevzi Cin, Necmettin Çüçen, Rıdvan Tanırgan*) "Örgüt propagandası" yaptıkları iddiasıyla tutuklandıkları öğrenildi.

12 Şubat 2019 tarihinde Malatya'da polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 3 yurttaşın (*HDP üyesi Ali Gelgeç, Ali Gürbüz ile soyadı öğrenilemeyen Müslüm adında bir kişi*) gözaltına alındığı öğrenildi.

12 Şubat 2019 tarihinde Siirt'te polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 3 HDP'li yurttaşın (*HDP Bilgi İşlem Sorumlusu Cemal Turhan, partinin Yerel Yönetimler Proje Sorumlusu Eşref Tekin ile ismi öğrenilemeyen bir kişi*) gözaltına alındığı öğrenildi. **15 Şubat 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 3 kişinin serbest bırakıldığı öğrenildi.

12 Şubat 2019 tarihinde Ağrı'da HDP İl binası önünde, HDP Ağrı Belediye Eş Başkanı Yeliz Karaaslan'ın, hakkında gözaltı kararı olduğu gerekçesiyle polis tarafından gözaltına alındığı öğrenildi. **15 Şubat 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen Karaaslan'ın "örgüt propagandası" iddiasıyla tutuklandığı öğrenildi.

13 Şubat 2019 tarihinde Hakkari’de aralarında HDP İl Eşbaşkanı Sinan Kaya ve Çukurca Belediyesi Eşbaşkan Adayı Ebubekir Kanar’ın da bulunduğu 9 yurttaşın gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltına alınanların isimleri şöyle: *Sinan Kaya, Ebubekir Kanar, Emine Armut, Emin Ertuş, Kenan Kaya, Süleyman Kanat, Cuma Ertunç, Mehmet Tahir Taş, Hasan Engin.* **15 Şubat 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 9 kişiden 8’i serbest bırakılırken, HDP Hakkari İl Eş Başkanı Sinan Kaya’nın “Örgüt propagandası yapmak” suçlamasıyla tutuklandığı öğrenildi.

13 Şubat 2019 tarihinde Bingöl’de polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, aralarında HDP’lilerin bulunduğu 5 yurttaşın (*Mehmet Bahçadurmuş, Yunus Bulut, Serkan Kaya, Kani Solmaz, Kani Tunç*) gözaltına alındığı öğrenildi.

13 Şubat 2019 tarihinde Malatya’da polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 9 yurttaşın gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltına alınanların Malatya Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından başlatılan soruşturma kapsamında ve “örgüt propagandası yapmak” suçlamasıyla gözaltına alındığı öğrenildi.

13 Şubat 2019 tarihinde Ağrı’nın Doğubayazıt ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 1’i çocuk 8 yurttaşın gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltına alınanların sosyal medya paylaşımları nedeniyle gözaltına alındıkları belirtildi.

Diyarbakır’daki evinde açlık grevi eylemini sürdüren DTK Eş Başkanı ve HDP Hakkari Milletvekili Leyla Güven’e destek ve dikkat çekmek amacıyla **13 Şubat 2019 tarihinde Van’dan** Diyarbakır’a yürümek amacıyla HDP İl binası önünde biraraya gelerek Diyarbakır’a yürümek isteyen milletvekili ve belediye eşbaşkanlarına, polis tarafından izin verilmediği ve il binasının bahçesinde bulunan kitleye tazyikli su ve plastik mermilerle müdahalede bulunulduğu öğrenildi. Müdahale sırasında 3 yurttaşın ise gözaltına alındığı öğrenildi.

13 Şubat 2019 tarihinde Ağrı merkez, Doğubayazıt, Patnos, Tutak, Diyadin, Taşlıçay, Hamur ve Eleşkirt ilçelerinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 2014-201 yıllarında yaptıkları sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek 55 yurttaşın gözaltına alındığı ve dosyada gizlilik kararı olduğu öğrenildi.

13 Şubat 2019 tarihinde Iğdır’da polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 10 yurttaşın gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltına alınanlardan isimleri öğrenilenler şöyle: *Erol Kızılay, Murat Eker, Mahmut Kalkan, Şerafettin Kızılay, Adem Açılan, Ruhat Karadeniz, Ferhat Taşdemir.*

14 Şubat 2019 tarihinde Van’ın Erçiş ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 7 yurttaşın (*Abdurrahman Fidan, Şirin Sakur, Muhtilla Dağ, Bülent Zılanlı, Harun Yıldız, Eda Umaç, Seyithan Telek*) gözaltına alındığı öğrenildi.

14 Şubat 2019 tarihinde Diyarbakır’da polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 8 yurttaşın (*Avukat Gulan Çağın Kaleli, HDP Kayapınar İlçe Örgütü yöneticisi Muhsin Acar ve Bilgi İşlem Çalışanı Yusuf Gündüz, Türkan Uzan Afşin, Vesile Uzan, Halime Uzan, Mesut Yıldız, Arzu Candan*) gözaltına alındığı öğrenildi. **16 Şubat 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından 8 kişiden 6’sının serbest bırakıldığı, 2 kişinin ise (*Yusuf Gündüz, Muhsin Acar*) sorgusunun devam ettiği öğrenildi.

14 Şubat 2019 tarihinde Diyarbakır'da HDP İl Yöneticisi Sait Demir'in evine polis tarafından baskın düzenlendiği, ancak baskında kimsenin gözaltına alınmadığı öğrenildi.

14 Şubat 2019 tarihinde Mardin'in Kızıltepe ilçesinde 1 yurttaşın (*Şoreş Saltıkalp*) polis tarafından gözaltına alındığı öğrenildi.

Diyarbakır'daki evinde açlık grevi eylemini sürdüren DTK Eş Başkanı ve HDP Hakkari Milletvekili Leyla Güven'e destek ve dikkat çekmek amacıyla **14 Şubat 2019 tarihinde Muş'tan** Diyarbakır'a yürümek isteyen HDP milletvekilleri Şevin Coşkun ve Mensur Işık'a polisler tarafından izin verilmedi. Yaşanan kısa süreli tartışmanın ardından milletvekillerinin danışmanları İnan Demir ve Elif Uras'ın yaka paça gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltına alınan danışmanlardan Uras'ın bileğinde ve elinde çizikler, yine gözaltı esnasında polisler tarafından kafası eğilirken kalkanlara değerek dudağında patlama meydana geldiği öğrenildi. Vekil danışmanları Emniyet'te alınan ifadelerinin ardından götürüldükleri Muş Devlet Hastanesi'nde yapılan muayenelerinin ardından serbest bırakıldı.

15 Şubat 2019 tarihinde Van'ın İpekyolu ilçesine bağlı Hacıbekir mahallesinde, yaşları 11-17 arasında değişen 11 çocuğun gözaltına alındığı öğrenildi. **18 Şubat 2019 tarihinde** tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen ve "Örgüt lehine propaganda yapmak" suçlamasıyla ifade ifadesi alınan çocukların tamamının serbest bırakıldığı öğrenildi.

15 Şubat 2019 tarihinde Urfa'nın Bozova ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, HDP Eşbaşkanı Ömer Yıldırım'ın gözaltına alındığı öğrenildi. **16 Şubat 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen Yıldırım'ın yaptığı sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek ve "Örgüt propagandası" suçlamasıyla tutuklandığı öğrenildi.

15 Şubat 2019 tarihinde Erzurum'da polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 3 yurttaşın (*Berivan Demirkaya, Sabahat Kaya, Münevver Yazıcı*) 2014 yılında yapmış oldukları sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek gözaltına alındıkları öğrenildi.

15 Şubat 2019 tarihinde Şırnak ve ilçelerinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 24 yurttaşın sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek gözaltına alındığı öğrenildi. İsimleri öğrenilenler şunlar: **Merkez'de Feyaz Deniz, Cizre'de Fatma Durmuş, Şoreş Akmak, Mehmet Emin Tunç, Silopi'de Sabriye Yağan, Abdullaziz Arsu, Davut Ayaz, Uludere'de Ali Ürek, Bedran Ürek, Veli Babat, Halit Çevik, Beytüşşebap'ta Süleyman Adıyaman, Kemal Adıyaman, Umut Aykut, Rıdvan Dursun, Ferhat Cin.**

15 Şubat 2019 tarihinde Erzurum'un Karayazı ilçesinde 1 yurttaşın (*Abdullah Oran-65 yaş*) gözaltına alındığı ve hakkında "Yardım ve yataklık" iddiasıyla açılan davadan verilen 3 yıl 1 ay 15 günlük cezasının Yargıtay tarafından onandığı gerekçesiyle tutuklandığı öğrenildi.

16 Şubat 2019 tarihinde Diyarbakır'da HDP Gençlik Meclisi üyesi Ümit Ak isimli gencin, akşam saatlerinde polis tarafından gözaltına alındığı ve ifadesi alındıktan sonra serbest bırakıldığı öğrenildi.

19 Şubat 2019 tarihinde Şırnak'ın Silopi ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında 3 yurttaşın (*Besna Sakman-Yaş 55, Abdullah Mete-Yaş 66, Abdullah Eren-Yaş 66*) "Örgüt üyesi olmak" iddiasıyla gözaltına alındığı öğrenildi.

19 Şubat 2019 tarihinde Şırnak'ta DBP Şırnak İl Eşbaşkanı Ayşe Altay'ın, tutuklu akrabasıyla görüşmek için gittiği Şırnak T Tipi Kapalı Cezaevi'nde gözaltına alındığı öğrenildi. Bir süre önce de gözaltına alındıktan sonra serbest bırakıldığı öğrenilen Altay'ın, savcılığın itirazı üzerine tutuklandığı "örgüt üyesi olmak" iddiasıyla tutuklandığı belirtildi.

24 Şubat 2019 tarihinde Bitlis merkez, Tatvan ve Norşin ilçelerinde düzenlenen ev baskınlarında 11 yurttaşın gözaltına alındığı öğrenildi. 26 Şubat 2019 tarihinde emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 11 kişiden 4'ünün (*HDP Tatvan Belediye Eşbaşkanı adayı Serap Çakmak'ın eşi Malgir Çakmak, Cahit Kaçan, İsa Erkoç ve isimi öğrenilmeyen bir kişi*) "Örgüte üye olmak" iddiasıyla tutuklandığı öğrenildi.

24 Şubat 2019 tarihinde Diyarbakır Valiliği tarafından yapılan yazılı açıklamaya göre; Diyarbakır İl Jandarma Komutanlığı ve TEM Şube Müdürlüğüne yürütülen operasyonda İzmir, Çanakkale ve İstanbul'da gözaltına alınan S.D, B.B ve M.K adlı kişilerin **Diyarbakır'a** getirildiği ve mahkemeye sevk edildiği ifade edildi. Açıklamada, S.D ve M.K'nin "örgüte üye olmak" iddiasıyla tutuklandığı, B.B adlı kişinin ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldığı aktarıldı.

25 Şubat 2019 tarihinde Urfa'nın Halfeti ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınında, 65 yaşındaki Yusuf Eraslan isimli yurttaşın gözaltına alındığı öğrenildi. **27 Şubat 2019 tarihinde** Urfa TEM şubede tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen Eraslan'ın "örgüt üyesi olmak" iddiasıyla tutuklandığı öğrenildi.

26 Şubat 2019 tarihinde Cizre-İdil karayolu üzerindeki bir polis kontrol noktasında durdurulan 1 yurttaşın (*Cahide Encü*) "örgüt propagandası yapmak" iddiasıyla gözaltına alındığı ve aynı gün içinde savcılık ifadesinin ardından serbest bırakıldığı öğrenildi. *Gözaltına alınan Cahide Encü'nün, Roboski Katliamı'nda yaşamını yitiren Cemal Encü'nün ablası olduğu belirtildi.*

27 Şubat 2019 tarihinde hakkında gözaltı kararı olduğu öğrenilen Hakkı Polat isimli yurttaşın, yaşadığı İzmir'de gözaltına alınarak **Urfa** TEM Şube'ye getirildiği öğrenildi.

27 ve 28 Şubat 2019 tarihlerinde Erzurum'un Tekman ilçesinde polis tarafından düzenlenen eş zamanlı ev baskınlarında, 15 yurttaşın gözaltına alındığı öğrenildi. 15 kişiden 5'inin Erzurum TEM'de, 2'sinin Yenişehir Karakolu'nda, 4'ünün Gürcükapı Karakolu'nda ve 4'ünün de Gölbaşı Karakolu'na götürüldüğü öğrenildi. Gözaltına alınanların isimleri şöyle: *Şenol Süvarioğlu, Ferhat Gül, Suat Kanmaz, Abdullah Kanmaz, Özhan Seyhan, Önder Uzun, Zekariya Kaldır, Çengiz Kaldır, Ahmet Sayan, Murat İba, Vahdettin İba, Budak Koçak, Selami Çavuş, Engin Gürhan, Erdal Akkuş.* **1 Mart 2019 tarihinde** İl Emniyet Müdürlüğü'nde tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 15 kişiden 5'inin (*Zekariya Kaldır, Çengiz Kaldır, Vahdettin İba, Murat İba, Budak Koçak*) "örgüt üyesi olmak" ve "Kobani eylemlerine katıldıkları" iddialarıyla tutuklandığı öğrenildi.

3 Mart 2019 tarihinde Diyarbakır'da polis tarafından HDP İl binasında düzenlenen baskında, aralarından HDP Diyarbakır Milletvekili Dersim Dağ'ın da bulunduğu bir grubun başlattığı açlık grevi eylemine müdahale edildiği ve müdahale sonrasında grevde bulunan 5 kişinin (*HDP üyeleri Salih Cansever, İsmet Yıldız, Sevican Yaşar, Salih Tekin. Bilal Özgezer*) gözaltına alındığı öğrenildi. **7 Mart 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 5 kişinin 3'ünün savcılık ifadesinin ardından serbest bırakıldığı

ve 2'sinin ise sevk edildikleri nöbetçi mahkemeye tarafından, adli kontrol şartıyla serbest bırakıldığı öğrenildi.

5 Mart 2019 tarihinde Muş'un Malazgirt ilçesine bağlı Adaksu köyünde jandarma tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 25 yurttaşın gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltın gerekçesi öğrenilemeyen yurttaşların İlçe Jandarma Komutanlığı'na götürüldüğü öğrenildi. **9 Mart 2019 tarihinde** Malazgirt Jandarma İlçe Komutanlığı'nda dünkü ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 25 yurttaştan 11'inin "örgüt üyesi olmak" suçlamasıyla tutuklandığı öğrenildi. Tutuklanan yurttaşların isimleri şöyle: *Kamuran Barış, Abdulsamet Barışan, Fahrettin Demirel, Cesim İvak, Sait Özdemir, Sedat Babur, Ahmet Üngün, İsmet Uzundemir, Zeydin Yaşlı, Hikmet Subaşı, Burhan Gönül.*

5 Mart 2019 tarihinde Mardin'de açlık grevi eylemlerine destek ve dikkat çekmek amacıyla HDP Mardin il örgütünün tarafından E Tipi Kapalı Cezaevi önünde yapılan açıklamasının ardından 3 kadın yurttaşın (*Birhat Yalçın, Fikriye Yalçın, Ruken Ayav*) slogan attıkları gerekçesiyle gözaltına alındığı öğrenildi. **7 Mart 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 3 kişinin serbest bırakıldığı öğrenildi.

6 Mart 2019 tarihinde Bingöl'de polis tarafından düzenlenen ev baskınında, 1 yurttaşın (*HDP Üyesi Zelal Morsünbül*) sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek gözaltına alındığı öğrenildi.

6 Mart 2019 tarihinde Urfa'nın Viranşehir ilçesinin kırsal mahallerinde jandarma tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 9 yurttaşın gözaltına alındıkları öğrenildi. **7 Mart 2019 tarihinde** Jandarma Karakolu'nda tamamlanan ifade işlemlerinin ardından Urfa Adliyesi'ne sevk edilen 9 kişiden 4'ünün (*Deniz Ulumasan, İbrahim Halil Kudin, Şeyhmus Egemen, Hışman Cin*) "Devlet büyüklerine hakaret etmek" ve "Örgüt propagandası yapmak" iddiasıyla tutuklandığı öğrenildi.

6 Mart 2019 tarihinde Ağrı'nın Doğubeyazıt ilçesinde yaptığı bir konuşmadan dolayı, HDP PM Üyesi Zelal Yerlikaya'nın gözaltına alındığı öğrenildi. **7 Mart 2019 tarihinde** Ağrı İl Emniyet Müdürlüğü'nde tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen Yerlikaya'nın sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek, "Örgüt propagandası" suçlamasıyla tutuklandığı öğrenildi.

6 Mart 2019 tarihinde Mardin'in Kızıltepe ilçesine bağlı Berçem mahallesinde, HDP'nin gerçekleştirdiği seçim bürosu açılışının ardından, yaşları 12 ila 16 arasında değişen 7 çocuğun slogan atmak ve izin eylemde bulunmak suçlamasıyla gözaltına alındığı öğrenildi. **7 Mart 2019 tarihinde** İlçe Emniyet Müdürlüğü'nde tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 7 çocuğun, savcılık ifadesi ardından serbest bırakıldığı öğrenildi.

6 Mart 2019 tarihinde Dersim'de polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 4 kişinin (*MA Muhabiri Semra Turan, Akpazar Belde Belediyesi eski Başkanı Fadime Çetinkaya, HDP eski İl Yöneticisi Hıdır Oduncu, DBP İl Yöneticisi Haskar Aytaç*) gözaltına alındığı öğrenildi. **7 Mart 2019 tarihinde** İl Emniyet Müdürlüğü'nde tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 4 kişinin, "örgüt üyesi olmak" iddiasıyla alınan ifadelerinin ardından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldığı öğrenildi.

6 Mart 2019 tarihinde Bitlis'in Güroymak (Norşin) ilçesinde gerçekleşen seçim büro açılışında, slogan attıkları için gerekçesiyle 2 kişinin gözaltına alındığı öğrenildi. **7 Mart 2019**

tarihinde emniyetteki ifade işlemlerinin ardından savcılığı sevk edilen 2 kişinin, savcılık ifadesinin ardından serbest bırakıldığı öğrenildi.

7 Mart 2019 tarihinde Urfa'nın Bozova ilçesi kırsal mahallerinde jandarma tarafından düzenlenen ev baskınlarında, sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek 3 yurttaşın (*Şevket Taş, Gafari Aslan, Emin Taş*) gözaltına alındığı öğrenildi.

7 Mart 2019 tarihinde Bitlis'in Ahlat ilçesinde HDP afişleri astıkları sırada 6 HDP'li yurttaşın (*Mesut Günbay, Erhan Günbay, Ziver Günbay, Semseddin Günbay, Cevdet Günbay ile ismi öğrenilmeyen bir kişi*) polis tarafından gözaltına alındığı öğrenildi.

8 Mart 2019 tarihinde Diyarbakır'da polis tarafından HDP İl binasında düzenlenen baskında, 3'ü HDP'li Milletvekili (*Diyarbakır Milletvekili Dersim Dağ, Van Milletvekilleri Tayyip Temel ve Murat Sarısaç*) 10 kişilik grubun başlattığı açlık grevi eylemine müdahalede bulunduğu öğrenildi. Parti binasının kapı ve giriş camlarının kırılarak içeri girildiği baskın esnasında, milletvekilleri dışında grevde yer alan 7 kişinin (*Parti üyeleri; Salih Cansever, İsmet Yıldız, Sevican Yaşar, Salih Tekin, Bilal Özgezer, Abdulhalik Kurt, Yusuf Ateş*) gözaltına alındığı öğrenildi. **11 Mart 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 7 kişiden 3'ü serbest bırakılırken, 4'ünün ise (*Sevican Yaşar, İsmet Yıldız, Salih Tekin, Bilal Özgezer*) "Örgüt üyesi olmak" iddiasıyla tutuklandığı öğrenildi.

8 Mart 2019 tarihinde Mardin'in Derik ilçesinde bulunan HDP seçim bürosuna polis tarafından düzenlenen baskında, 2 yurttaşın (*Abdülşamet Gür, Vedat Ekinci*) gözaltına alındığı öğrenildi.

8 Mart 2019 tarihinde Şırnak'ın Cizre ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 14 yurttaşın gözaltına alındığı öğrenildi. **11 Mart 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 14 kişiden 7'sinin "Örgüt üyesi olmak" iddiasıyla tutuklandığı, diğerlerinin ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldığı öğrenildi. Tutuklananların isimleri şöyle: *Agit Malgaz, Mehmet Türel, Ahmet Kaya, Abdurrahman Çakır, Süleyman Çağdavul, Salih Kalkan, Mehmet Baki İdiğ'in*.

9 Mart 2019 tarihinde Muş'un Varto ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 11 yurttaşın gözaltına alındığı öğrenildi. **13 Mart 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 11 kişiden 3'ünün (*Şerafettin Öztürk, oğlu İsmet Öztürk, Mehmet Ertas*) "Örgüt üyesi olmak" iddiasıyla tutuklandığı öğrenildi.

10 Mart 2019 tarihinde Urfa'nın Viranşehir ilçesinde HDP tarafından düzenlenen mitingde konuşan DTK Divan Kurulu Üyesi Selim Sadak'ın, miting ardından yaptığı konuşma gerekçe gösterilerek polis tarafından gözaltına alındığı öğrenildi. **11 Mart 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen Sadak'ın "Örgüt propagandası yapmak" suçlamasıyla tutuklandığı öğrenildi.

12 Mart 2019 tarihinde Siirt'in Erüh ilçesi ve bağlı köylerde jandarma tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 6 yurttaşın (*Tahir Tuğrul, Mehmet Emin Elçi, Aydın Ete, Mehmet Zeki Erdemci, Nimet Dayan, Osman Aydın*) gözaltına alındığı öğrenildi.

13-15 Mart 2019 tarihlerinde Urfa'nın merkez ve ilçelerinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, sosyal medya paylaşımları aracılığıyla "örgüt propagandası yapmak" iddiasıyla 11 yurttaşın gözaltına alındığı öğrenildi. **16 Mart 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 11 kişiden 6'sının "örgüt propagandası" iddiasıyla tutuklandığı, 5 kişinin ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldığı öğrenildi.

14 Mart 2019 tarihinde Diyarbakır'da polis tarafından HDP İl binasında düzenlenen baskında, 3'ü HDP'li Milletvekili (*Diyarbakır Milletvekili Dersim Dağ, Van Milletvekilleri Tayyip Temel ve Murat Sarısaç*) 6 kişilik grubun başlattığı açlık grevi eylemine müdahalede bulunduğu öğrenildi. Baskında, milletvekilleri dışında grevde yer alan 3 kişinin (*Parti üyeleri; Salih Cansever, Abdulhalik Kurt, Yusuf Ateş*) gözaltına alındığı öğrenildi. **17 Mart 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 3 kişiden Yusuf Ateş'in "Örgüt üyesi olmak" suçlamasıyla tutuklandığı, Cansever ve Kurt'un ev hapsi verilerek serbest bırakıldığı öğrenildi.

14 Mart 2019 tarihinde Erzurum'un Tekman ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 3 HDP'li yurttaşın (*Mehtap Demirkaya, Abdulhadin Eser, Tarık Polat*) gözaltına alındığı öğrenildi. **15 Mart 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 3 kişiden Eser ve Polat adli kontrol şartıyla serbest bırakılırken, Demirkaya'nın ise sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek ve "Örgüt üyesi olmak" suçlamasıyla tutuklandığı öğrenildi.

14 Mart 2019 tarihinde Mardin'in Artuklu ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 3'ü çocuk 8 yurttaşın gözaltına alındığı öğrenildi. Açlık greviden bulunan HDP Hakkâri Milletvekili Leyla Güven için slogan attıkları iddiasıyla gözaltına alınanların, emniyette alınan ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldığı öğrenildi.

15 Mart 2019 tarihinde Ağrı'nın Tutak ilçesinde gözaltına alınan HDP çalışanı Özgür Öztürk isimli yurttaşın, çıkarıldığı mahkemece tutuklandığı öğrenildi.

16 Mart 2019 tarihinde Diyarbakır'da özel bir televizyon kanalında yayınlanan "O Ses Türkiye" yarışmasında bu sene birinci olan Ferat Üngür isimli yurttaşın, sosyal medya üzerinden "Örgüt propagandası" yaptığı iddiasıyla gözaltına aldığı öğrenildi.

17 Mart 2019 tarihinde Iğdır'ın Tuzluca ve Aralık ilçesinde düzenlenen ev baskınlarında, 15 kişinin gözaltına alınarak, Iğdır İl Jandarma Komutanlığı'na götürüldüğü öğrenildi. Gözaltı alınanların isimleri şöyle: *HDP yöneticileri Kemal Kum, Nuri İrkin, Ahmet Karaca, Abdullah Tosun, Neşe Gül Can, Alican Celayir, Mehmet Sıddık Kırang ve Halis Güney*. **28 Mart 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 15 kişiden 9'unun (*DBP Iğdır İl Eşbaşkanı Şemam Kalkan, Selami Çekim, Abdullah Tosun, Tarzan Güner, Aynur Timur, Nuri İrkin, Kemal Turan, Yener Akaslan, Halis Güney*) "örgüt üyesi" oldukları iddiasıyla tutuklandığı öğrenildi.

17 Mart 2019 tarihinde Ağrı'nın Doğubeyazıt ilçesinde HDP tarafından düzenlenen mitingde sahne alan ses sanatçısı Kadir Çat'ın miting sonrası gözaltına alındığı ve tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adli kontrol şartı ile serbest bırakıldığı öğrenildi.

18 Mart 2019 tarihinde Adıyaman'ın Çelikhhan ilçesi ve ilçeye bağlı Pınarbaşı (Bulam) Beldesinde jandarma tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 7 kişinin gözaltına alındığı

öğrenildi. Gözaltına alınanların isimleri şöyle: *Pınarbaşı Belediyesi Eşbaşkanı Adayı Hüseyin Uzun, Turan Uzun, Efkan Sucu, Mehmet Öztörün, Şerif Yumrutepe, Ertan Çalışkan, Hüseyin Düz. 22 Mart 2019 tarihinde* emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevke edilen 7 kişinin, adli kontrol şartıyla serbest bırakıldığı öğrenildi.

18 Mart 2019 tarihinde Urfa'nın merkez Karaköprü ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınında, Ahmet Bozan Doğan Türk isimli yurttaşın gözaltına alındığı öğrenildi.

18 Mart 2019 tarihinde Urfa'nın Ceylanpınar ilçesinde jandarma tarafından düzenlenen ev baskınında, Mehmet Ali Memiş isimli yurttaşın gözaltına alındığı öğrenildi.

18 Mart 2019 tarihinde Urfa'nın Suruç ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınında, Mehmet Doğan Türk isimli yurttaşın gözaltına alındığı öğrenildi.

Tekirdağ 2 Nolu F Tipi Cezaevi'nde tecrit uygulamalarını protesto etmek amacıyla yaşamına son veren Zülküf Gezen isimli mahpusun, **Diyarbakır Merkez Bağlar ilçesi Yeniköy Mezarlığı'nda** bulunan kabrini **18 Mart 2019 tarihinde** ziyaret etmek üzere gitmek isteyen kitleye polis tarafından tazyikli su ile müdahalede bulunuldu. Müdahale sırasında 10 yurttaşın, gözaltına alındığı öğrenildi.

19 Mart 2019 tarihinde Urfa'nın Haliliye ilçesinde HDP seçim bürosu açılışına katılan 3 kişinin (*Yerel sanatçı Hozan Serwan, Mustafa Yavusus, Mehmet Tosun*) gözaltına alındığı öğrenildi. 23 Mart 2019 tarihinde emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından Urfa Adliyesine sevk edilen 3 kişinin "Örgüt propagandası yapmak" iddiasıyla tutuklandığı öğrenildi.

19 Mart 2019 tarihinde Şırnak'ın Cizre ilçesinde DBP İlçe Eşbaşkanı Selahattin Kolanç'ın ifade vermek üzere gittiği İlçe Emniyet Müdürlüğü'nde gözaltına alındığı öğrenildi.

19 Mart 2019 tarihinde Mardin ve ilçelerinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında 19 HDP ve DBP'linin gözaltına alındığı öğrenildi. Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından başlatılan bir soruşturma kapsamında gözaltına alınanlardan bazıları şunlar: *HDP/PM üyesi Semire Kut, HDP yöneticisi Musa Binbir, Cemal Veske, Mehmet Salih Azizoglu, TJA aktivisti Aysel Erol, DBP İl Eşbaşkanı Leyla Bozkurt, HDP Nusaybin İlçe Eşbaşkanı Samiye Demir, HDP eski yöneticileri Beşir Şahin, Murat Şimdi, Orhan Memiş.*

19 Mart 2019 tarihinde Adıyaman'ın Kahta ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 2 kişinin (*Gazeteci Hacı Yusuf Topaloğlu ve Şiyar Tanık*) gözaltına alındığı öğrenildi. Aynı gün emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 2 kişinin "yurt dışı yasağı" konularak serbest bırakıldığı öğrenildi.

19 Mart 2019 tarihinde Malatya'nın Doğanşehir ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 3 yurttaşın (*Kazım Işık, Hayri Yıldırım, Hasım Avcı*) sosyal medya paylaşımlarında "Örgüt propagandası" yaptıkları iddiasıyla gözaltına alındığı öğrenildi.

20 Mart 2019 tarihinde Van merkez ve ilçelerinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, *İHD Van Şube Sekreteri Fevzi Çelenk*'in de aralarında bulunduğu 26 kişinin gözaltına alındığı öğrenildi. **26 Mart 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 26 kişiden 11'inin "örgüt üyesi olmak" iddiasıyla tutuklandığı öğrenildi. Tutuklananların isimleri şöyle: *Çetin Uyar, Faysal Parlak, Bazi Aslan, Hakan*

Demir, İbrahim Irmak, Medine Tufan, Mesut Erzenin, Abdulsettar Güneş, Ramazan Duman, Gürsel Yamaç, Mehmet Ali Sönmez.

20 Mart 2019 tarihinde Bitlis merkez ve ilçelerinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 8 yurttaşın (*HDP İl Yöneticisi Maruf Kartal, Suat Altun, Yüksel Ozan, Mehmet Salih Türk, Cemal Türk, Fesih Gürbüz, Mehmet Şerif Aslan, Necati ?.*) gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltına alınan 8 kişiden 3'ünün (*Maruf Kartal, Kartal, Yüksel Ozan, Enver Yavuz*) "Örgüt üyeliği" iddiasıyla tutuklandığı öğrenildi.

20 Mart 2019 tarihinde Şırnak merkez ve ilçelerinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 9 yurttaşın (*Murat Kabul, Abdullah Güngen, Rahmet Bayar, Cahide Zeybek, Serdar Şengül, Osman Şen, Rıdvan Paksoy, Mehmet Yaman, Zeydan Şengül*) gözaltına alındığı öğrenildi.

20 Mart 2019 tarihinde Mardin'in Kızıltepe ve Dargeçit ilçelerinde düzenlenen ev baskınlarında, 7 yurttaşın (*Nesim Keleş, İhsan Demir, Ali Alan, Yusuf Aslan, Sabri Aslan, Mürşit Aslan*) gözaltına alındığı öğrenildi.

20 Mart 2019 tarihinde Mardin'in Kızıltepe ilçesinde Ömer Akpolat isimli yurttaşın, kimlik kontrolü sırasında gözaltına alındığı öğrenildi.

20 Mart 2019 tarihinde Muş'un Bulanık ilçesine bağlı Yemişen köyünde düzenlenen ev baskınlarında, HDP'li 3 yurttaşın (*Cevdet Yaşar, İhsan Keklik, soyadı öğrenilmeyen Atilla*) gözaltına alındığı öğrenildi. **22 Mart 2019 tarihinde** emniyetteki ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 3 kişinin, "Örgüt üyesi olmak" ve "Örgüt propagandası yapmak" gerekçesiyle tutuklandığı öğrenildi.

20 Mart 2019 tarihinde Urfa merkez ve ilçelerinde polis ve jandarma tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 14 yurttaşın gözaltına alındığı öğrenildi. **21 Mart 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 14 kişiden 12'si adli serbest bırakılırken, 2 yurttaşın (*Suphi Akça, Ercan Akbaş*) sosyal medya paylaşımlarıyla "Örgüt propagandası" yaptıkları iddiasıyla tutuklandığı öğrenildi.

20 Mart 2019 tarihinde Urfa'nın Birecik ilçesinde gözaltına alınarak Urfa Adliyesi'ne götürülen ve ismi öğrenilemeyen 1 genç yurttaşın, sosyal medya paylaşımlarıyla "Örgüt propagandası" yaptığı iddiasıyla tutuklandığı belirtildi.

Tekirdağ 2 Nolu F Tipi Cezaevi'nde tecrit uygulamalarını protesto etmek amacıyla yaşamına son veren Gezen isimli mahpusun, **Diyarbakır'da** kurulan taziyesini **20 Mart 2019 tarihinde** ziyaret eden Norveç'ten gelen heyet üyeleri (*Marie Sorhaug, Mads Opheim, Beth Hartmann, Astrid Melmeim*) taziye ziyareti ardından polislerce durdurularak gözaltına alındığı öğrenildi.

20 Mart 2019 tarihinde Hakkari kent merkezinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 2 genç yurttaşın (*Pervin Aksaç, Oktay Durgun*) gözaltına alındığı öğrenildi.

20 Mart 2019 tarihinde Hakkari'nin Yüksekova ilçesinde İlçe Stadyumu'nda kutlanacak Newroz alanına pankart asan HDP ve DBP'li 4 yöneticinin (*HDP ilçe yöneticileri Mehmet Emin Seven, Derya Özdemir ve DBP yöneticileri Nurettin Atsız, Seracettin*) polis tarafından gözaltına alındıkları öğrenildi. **22 Mart 2019 tarihinde** 4 kişiden 2'si emniyetteki ifadelerinin ardından, diğer 2'sinin ise savcılık ifadesi ardından serbest bırakıldığı öğrenildi.

20 Mart 2019 tarihinde Batman'da Reşit Erden isimli yurttaşın evine düzenlenen polis tarafından baskınında, 7 yurttaşın (*Baba Reşit ile çocukları Halil, Mahsum, Adil, Sonya, Emine Erden ile evde misafir olarak bulunan HDP Gençlik Meclisi üyesi Mehmet Yıldırım*) gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltına alınanların, **22 Mart 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından sevk edildikleri adliyede serbest bırakıldığı öğrenildi.

20 Mart 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Yenişehir ilçesi Ofis Sema Sokağı'nda bir araya gelen 14 kadının, PKK Lideri Abdullah Öcalan'ın üzerindeki tecridin kaldırılması amacıyla 133 gündür açlık grevinde bulunan DTK Eşbaşkanı ve HDP Hakkari Milletvekili Leyla Güven'e destek vermek amacıyla "durma eylemi" yaptığı, polisin eyleme müdahalede bulunduğu ve 14 kadının darp edilerek gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltına alınanların isimleri şöyle: DBP İl Eşbaşkanı Rewşen Karademir, HDP Yenişehir İlçe Eşbaşkanı Demet Özkaran, HDP Sur İlçe Eşbaşkanı Sevim Coşkun, HDP PM Üyesi Nevriye Çur, Safiye Akdağ, Remziye Sızıcı, Ronda Bat, Halime Akyol, Leyla İnal, Ayten Aydin, Ayfer Bakır. **24 Mart 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 11 kadına ev hapsi verilerek serbest bırakıldığı, ancak ev hapsinin gerekçesinin açıklanmadığı öğrenildi.

20 Mart 2019 tarihinde Mardin E Tipi Kapalı Cezaevi önünde haber takibinde bulunan MA Muhabiri Ahmet Kanbal ve Jinnews Muhabiri Rojda Aydın'ın polis tarafından gözaltına alındığı öğrenildi. Gazetecilerin, götürüldükleri Mardin Emniyet Müdürlüğü'nde tamamlanan ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldığı öğrenildi.

Urfa'da gözaltına alınan 38 kişinin tamamlanan ifade işlemlerinin ardından **20 Mart 2019 tarihinde** adliyeye sevk edildiği, sosyal medya aracılığı ile "Örgüt propagandası" yaptıkları iddiasıyla ifadeleri alınan 38 kişiden 13'ünün tutuklandığı ve 25 kişinin de adli kontrol şartıyla serbest bırakıldığı öğrenildi.

21 Mart 2019 tarihinde Dersim'de Vali ve Belediye Kayyumu olan Tuncay Sonel'in elini sıkmadıkları gerekçesiyle 2 genç yurttaşın (*Doğan Can Sarıtaş, Ali Haydar Baran*) gözaltına alındığı ve götürüldükleri Tunceli Emniyet Müdürlüğü'nde alınan ifadelerinin ardından serbest bırakıldıkları öğrenildi.

21 Mart 2019 tarihinde Ağrı'da stadyumun arkasındaki alanda yapılan Newroz kutlaması sonrasında 40 yurttaşın gözaltına alındığı ve götürüldükleri İl Emniyet Müdürlüğü'nde **22 Mart 2019 tarihinde** tamamlanan ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldıkları öğrenildi.

21 Mart 2019 tarihinde Batman'da yapılan Newroz kutlamasından 3'ü çocuk 32 yurttaşın gözaltına alındığı ve **23 Mart 2019 tarihinde** tamamlanan ifade işlemlerinin ardından sevk edildikleri adliyede serbest bırakıldıkları öğrenildi.

21 Mart 2019 tarihinde Diyarbakır'da Newroz kutlamaları sonrası 110 kişinin, polis tarafından gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltına alınanlardan çocuk ve yaşlıların **22 Mart 2019 tarihinde**, geriye kalanların ise **23 ve 24 Mart 2019 tarihlerinde** gruplar halinde emniyet müdürlüğünde ifadeleri alındıktan sonra serbest bırakıldığı öğrenildi.

22 Mart 2019 tarihinde Bitlis'in Ahlat ilçesi Ovakışla Beldesi'nde de gözaltına alınan Muhammet Mehdi Turan isimli yurttaşın, "örgüt propagandası yapmak" iddiasıyla tutuklandığı öğrenildi.

22 Mart 2019 tarihinde Mardin’de 2 kişinin (*HDP PM üyesi Nesrin Çeçen, DBP PM üyesi Koçer Sason*) gözaltına alındığı öğrenildi.

23 Mart 2019 tarihinde Şırnak’ın Cizre ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 7 kişinin (*Cizre eski Belediye Başkanı Aydın Budak, HDP İlçe Örgütü yöneticisi Hüseyin Yiğit, Ali Akdeniz, Abdurrahim Ugan, Nezir Akengin, Abdullah Sungur, Mustafa Çömlek*) gözaltına alındığı öğrenildi. **25 Mart 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 7 kişinin serbest bırakıldığı öğrenildi.

24 Mart 2019 tarihinde Mardin’in Artuklu ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınında, Yeni Yaşam gazetesi çalışanı Mizgin Sırnaç’ın gözaltına alındığı öğrenildi.

24 Mart 2019 tarihinde Mardin’de HDP Meclis Üyesi Berat Kıran’ın, Mardin Cumhuriyet Başsavcılığınca başlatılan bir soruşturma kapsamında gözaltına alındığı öğrenildi.

25 Mart 2019 tarihinde Mardin E Kapalı Cezaevinde tecrit uygulamalarını protesto etmek amacıyla yaşamına son veren Medya Çınar isimli mahpusun, Mardin Devlet Hastanesi morguna getirilen cenazesi için bekleyişe geçen gruba polis tarafından müdahale edildiği ve 3 yurttaşın darp edilerek gözaltına alındığı öğrenildi.

25 Mart 2019 tarihinde Mardin’in Nusaybin ilçesinde hapishanelerde devam eden açlık grevi eylemlerine destek amacıyla yapılan yürüyüşe polis tarafından gerçekleşen müdahalede 2 genç yurttaşın (*Leyla Yiğit, Hamza ?*) gözaltına alındığı öğrenildi.

26 Mart 2019 tarihinde Van’ın Çatak ilçesinde düzenlenen ev baskınlarında, 24 kişinin (*HDP Çatak İlçe Yöneticisi Senar Balka, Meran Kaplan, Nihat Babur, Attar Ertaş, Rakip Babur, Abdurrahman Semo, Ali Büge*) gözaltına alındığı ve İlçe Jandarma Komutanlığı’na götürüldüğü öğrenildi. **29 Mart 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 24 kişiden 14’ünün "örgüte yardım ve yataklık yapmak" iddiasıyla tutuklandığı öğrenildi. Tutuklananların isimleri şöyle: *Nihat Babur, Attar Ertaş, Meran Kaplan, Tajdin Balka, Özgür Örek, Celalettin Örek, Fahrettin Örek, Kasım Başkurt, Abdurrahman Semo, Mehmet Şirin Tuci, Hikmet Tomay, Cemal Tomak, İskender Tafur, İsmail Can.*

26 Mart 2019 tarihinde Siirt’in Erüh ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 2 yurttaşın (*Mızbağ Yıldız, Cengiz Güneş*) gözaltına alındığı öğrenildi.

26 Mart 2019 tarihinde Muş’un Malazgirt ilçesinde polislerce durdurulan HDP seçim otobüsünde bulunan 5 kişinin (*İhsan Coşkun, Emin Turan, Kemal Çetin, soyadı öğrenilmeyen Sinan ve ismi öğrenilmeyen bir kişi*) çalınan müziklerle "Örgüt propagandası" yaptıkları iddiasıyla gözaltına alındığı öğrenildi.

27 Mart 2019 tarihinde Mardin’in Savur ilçesinde polis tarafından düzenlenen eş zamanlı baskınlarında, 10 yurttaşın (*Mahsum Denктаş, Mahmut Durmaz, Mehmet Zırar Güneş, Yılmaz Saydut, Naci Eşiyok, Zümret Yıldırım, Hanife Uygur, Yusuf Sözen, Halit Ceylan ve ismi öğrenilemeyen bir kişi*) gözaltına alındığı öğrenildi.

27 Mart 2019 tarihinde Bitlis'te HDP tarafından organize edilen seçim etkinliğine katılan ses sanatçısı Pınar Aydınlar'ın, sahnede söylediği şarkılar gerekçe gösterilerek gözaltına alındığı ve emniyette alınan ifadesinin ardından serbest bırakıldığı öğrenildi.

29 Mart 2019 tarihinde Urfa'nın Viranşehir ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, HDP'li 9 yurttaşın gözaltına alındığı öğrenildi. **30 Mart 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından 9 kişiden 8'nin serbest bırakıldığı, adliyeye sevk edilen bir yurttaşın ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldığı öğrenildi.

29 Mart 2019 tarihinde Urfa'nın Siverek ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, aynı aileye mensup 9 yurttaşın gözaltına alındığı öğrenildi. **12 Nisan 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 9 kişiden 5'inin (*Çerko Mimkara, Xebat Mimkara, İlyas Korkmaz, Levent Korkmaz, Cemil Bazer*) "Örgüt üyesi olmak", "Örgütün eylem ve faaliyetlerine katılmak" ve "Örgüt propagandası yapmak" iddialarıyla tutuklandığı öğrenildi.

Türkiye'deki yerel seçimleri izlemek amacıyla **31 Mart 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Hani ilçesinde** bulunan İtalyan bir heyette yer alan 2 kişinin (*Sonia Helene Rosset ve Noemi Colombo*) polis tarafından gözaltına alındığı öğrenildi.

2 Nisan 2019 tarihinde Urfa'nın Viranşehir ilçesinde Seydo Turgut isimli yazarın, polis tarafından gözaltına alındığı öğrenildi.

3 Nisan 2019 tarihinde Mardin'in Nusaybin ilçesinde MA muhabiri Ahmet Kanbal'ın polis tarafından gözaltına alındığı öğrenildi. "Askeri kanuna muhalefet" iddiasıyla hakkında vermediği bir ifadesi bulunduğu gerekçesiyle gözaltına alınan gazeteci Kanbal, Nusaybin 1'inci Asliye Ceza Hakimliği'ndeki ifadesinin ardından serbest bırakıldı.

3 Nisan 2019 tarihinde Urfa'nın Halfeti ilçesinde jandarma tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 13 kişi yurttaşın gözaltına alınarak, Göklü Jandarma Karakolu'na götürüldüğü öğrenildi. Gözaltına alınanların isimleri şöyle: *Bekir Öztürk, Nurettin Karadaş, Sami Bozkurt, Kazım Balaban, Azad Polat, Seyhan Bayram, Hacı Yalçınkaya, Osman Yalçınkaya, Hasari Baysöz, Hakkı Keskin, Hüseyin Mavigök, Kadir Çolak, Abdullah Uzun.* **5 Nisan 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevke edilen 13 kişinin, serbest bırakıldığı öğrenildi.

3 Nisan 2019 tarihinde Urfa'nın Birecik ilçesinde jandarma tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 9 kişinin gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltına alınanların isimleri şöyle: *HDP Birecik İlçe Eşbaşkanı Dilan Taş, partinin eski ilçe eşbaşkanı İbrahim Yeşiltepe, Halil Genç, Halil Sarıkaya, Abdulcelil Arıcı, Şevket Çetinkaya, Mustafa Karadağ, Mikail Kılıç, Bülent Karayılan.* **5 Nisan 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevke edilen 9 kişinin, serbest bırakıldığı öğrenildi.

3 Nisan 2019 tarihinde Urfa'nın Hilvan ilçesinde jandarma tarafından düzenlenen ev baskınlarında, HDP İlçe Eşbaşkanı Mehmet Oğur gözaltına alındığı ve **5 Nisan 2019 tarihinde** savcılık ifadesinin ardından serbest bırakıldığı öğrenildi.

4 Nisan 2019 tarihinde Kars'ın Kağızman ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınında, HDP Kağızman İlçe Eşbaşkanı Yaşar Özlü'nün gözaltına alındığı öğrenildi.

4 Nisan 2019 tarihinde Mardin'in Nusaybin ilçesinde Dicle Mahallesine gelen DEDAŞ çalışanları ile mahalle sakinleri arasında çıkan tartışmaya müdahale eden polisin, aynı aileye mensup 3 yurttaş (Hüseyin İ., Mizgin İ. ve Selahattin İ.) darp ederek gözaltına aldığı öğrenildi.

5 Nisan 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Kayapınar ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 14 yurttaşın gözaltına alınarak Diyarbakır Emniyet Müdürlüğü'ne götürüldüğü öğrenildi.

5 Nisan 2019 tarihinde Van'da polis tarafından düzenlenen ev baskınında, gazeteci Oktay Candemir'in gözaltına alındığı öğrenildi. **7 Nisan 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen Candemir'in adli kontrol şartıyla serbest bırakıldığı öğrenildi.

5 Nisan 2019 tarihinde Şırnak'ın Silopi ilçesinde düzenlenen ev baskınlarında, 5 kişinin (HDP İlçe Eşbakanı Fatma Gündüz, Behiye Nayır, Hanım Kaya, Emine Özek, Cemile Alyanak) gözaltına alındığı öğrenildi. **7 Nisan 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 3 kişiden (Fatma Gündüz, Emine Özek, Cemile Alyanak) Fatma Gündüz'ün "örgüt propagandası yapmak" iddiasıyla tutuklandığı öğrenildi. **9 Nisan 2019 tarihlerinden** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 2 kişinin (Behiye Nayır, Hanım Kaya) ise ev hapsine alınarak, elektronik kelepçe takılmasına karar verildiği öğrenildi.

5 Nisan 2019 tarihinde Van'ın Erciş ilçesinde 3 kişinin (DBP İlçe Yöneticisi Recep Önal, Mekan Beder, Hakan Bozdağ) dolaşmak için gittikleri Van Gölü kıyısında fotoğraf çektikleri sırada yanlarına gelen polislerce "Özel Harekat'ın alanında fotoğraf çektiniz" denilerek ve darp edilerek gözaltına alındıkları öğrenildi. 3 kişi götürüldükleri Özel Harekat Polislerine ait bir binada işkenceye maruz kaldığı öğrenildi. **6 Nisan 2019 tarihinde** adliyeye sevk edilen 3 kişinin "adli kontrol şartı" ile serbest bırakıldığı öğrenildi. *Gözaltında alınan her üç kişinin gözaltında işkenceye maruz kaldığına dair haberi, fotoğrafları ile servis eden Mezopotamya Ajansı'nın (MA) haberini alıntılararak paylaşan "habererciş.com" isimli haber sitesinin yöneticisi gazeteci Sercan Akbaş da, gece saatlerinde evi basılarak gözaltına alındı. "Halkı kin ve nefrete teşvik etmek" iddiasıyla gözaltına alınan Akbaş, alınan savcılık ifadesinin ardından serbest bırakıldı.*

8 Nisan 2019 tarihinde Muş'un Malazgirt ilçesine bağlı Yeniköy ve Hancağız köyünde jandarmanın tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 7 yurttaşın (Erdal Yıldız, Muhsin Yıldız, Rahmi Coşkun, Halife Çetin, İbrahim Çetin, Ercan Çetin, Rıza Kaya) gözaltına alınarak İlçe Jandarma Komutanlığı'na götürüldüğü öğrenildi. **10 Nisan 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 7 kişinin, serbest bırakıldığı öğrenildi.

10 Nisan 2019 tarihinde Urfa'nın Viranşehir ilçesinde polis ve jandarmanın tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 8 yurttaşın gözaltına alındığı öğrenildi. **11 Nisan 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 8 kişinin, adli kontrol şartıyla serbest bırakıldıkları öğrenildi.

11 Nisan 2019 tarihinde Diyarbakır'da HDP-MYK Üyesi Hülya Ertaş'ın polis tarafından, hakkında yakalama kararı olduğu gerekçesiyle gözaltına alındığı ve İl Emniyet Müdürlüğü'ne götürüldüğü öğrenildi.

11 Nisan 2019 tarihinde Ağrı'nın Patnos ilçesinde polis tarafından düzenlenen iş yeri baskınında, Patnos Belediyesi Meclis Üyesi HDP'li Erdal Altay'ın gözaltına alındığı öğrenildi. **14 Nisan 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen Altay'ın, hakkında "Örgüte üye olmamakla birlikte örgüt adına suç işlemek" iddiasıyla açılan davadan kesinleşmiş 3 yıl 1 ay 15 gün cezası olduğu gerekçesiyle tutuklandığı öğrenildi.

12 Nisan 2019 tarihinde Diyarbakır'da polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 1 çocuk 6 yurttaşın (*Barış Savur, Muhsin Acar, Burak Ergin, Ahmet Bilim, Muhammed Yıldız ve 17 yaşındaki C.A.Y*) gözaltına alındığı öğrenildi. **13 Nisan 2019 tarihinde**, 6 kişiden 3'ünün (*C.A.Y., Ahmet Bilim, Muhammed Yıldız*) emniyetteki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldığı öğrenildi.

12 Nisan 2019 tarihinde Van'ın Çaldıran ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 3 yurttaşın (*Caner Demir, Özer Temel ve ismi öğrenilmeyen bir kişi*) gözaltına alınarak, İlçe Emniyet Müdürlüğü'ne götürüldüğü öğrenildi. 3 kişinin, emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldığı öğrenildi.

17 Nisan 2019 tarihinde Diyarbakır'da Silvan ilçesi DBP İlçe Eşbaşkanı Amine Gündüz'ün gözaltına alındığı öğrenildi. Hakkında "örgüte yardım etmek" iddiasıyla açılan verilen hapis cezası hükmünün onaylanmış olması nedeniyle tutuklandığı öğrenildi.

17 Nisan 2019 tarihinde Diyarbakır'da HDP İl Örgütü tarafından Koşu yolu Parkı'nda düzenlenen kitlesel basın açıklamasına tazyikli su ve coplarla müdahalede bulunan polis, müdahale sırasında 1 yurttaş darp ederek gözaltına aldığı öğrenildi.

Bir Show programına telefonla bağlanarak "Çocuklar ölmesin" dediği için yargılanan ve aldığı 1 yıl 3 aylık hapis cezasının infazı iki kez ertelenen öğretmen Ayşe Çelik'in, **17 Nisan 2019 tarihinde** tutuklandığı öğrenildi.

18 Nisan 2019 tarihinde Urfa'nın merkez Haliliye ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 1 yurttaşın (*Rohat Aktaş*) gözaltına alınarak, Urfa İl Emniyet Müdürlüğü'ne götürüldüğü öğrenildi.

20 Nisan 2019 tarihinde Mardin'in Kızıltepe ilçesinde hapishanelerde devam eden açlık grevi eylemlerine dikkat çekmek için açıklama yapmak isteyen Barış Anneleri üyelerine, polis tarafından müdahalede bulunuldu. Annelerin polislerce yerde sürüklendiği müdahalede, 5 kişinin gözaltına alındığı öğrenildi.

23 Nisan 2019 tarihinde Batman'da polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında 3 yurttaşın (*Halit Ergin ve ismi öğrenilemeyen 2 yurttaş*) gözaltına alındığı öğrenildi.

23 Nisan 2019 tarihinde Batman'da mahpus anneleri tarafından, hapishanelerdeki açlık grevlerine dikkat çekmek amacıyla düzenlenen gösteriye polis tarafından müdahalede bulunulduğu ve müdahalede 23 kişinin gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltına alınanlardan isimleri öğrenilenler şunlar: *Hidayet Tiryaki, Şükran Sincar, Misal Tosun, Sultan Azboy, Sabiha Ekinci, Sedef Özdemir, Suphiye Doğan, Emine Uğur, Kaside Levent, Nurhan Zeyrek, Hamide Büyüktop, Fatime Yiğitalp, Vasife Bal, Sedef Özdemir*. 23 kişinin, aynı gün tamamlanan ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldığı öğrenildi.

23 Nisan 2019 tarihinde Bingöl kent merkezi ve Solhan ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 4'ü Solhan ilçesinde olmak üzere HDP Gençlik Meclisi üyesi 9 kişinin gözaltına alındığı öğrenildi. Solhan'da gözaltına alınan 4 kişinin, **23 Nisan 2019 tarihinde** ilçe emniyet müdürlüğünde ifadeleri alındıktan sonra serbest bırakıldığı öğrenildi.

23 Nisan 2019 tarihinde Bingöl'de HDP'li Haydar Güleyan'ın "Örgüt propagandası yapmak" iddiasıyla verilen 10 aylık hapis cezasının kesinleşmesi gerekçesiyle tutuklandığı öğrenildi.

24 Nisan 2019 tarihinde Antep'in İslahiye ilçesine bağlı Boğaziçi mahallesinde sosyal medya hesaplarındaki paylaşımlar gerekçe gösterilerek jandarma tarafından gözaltına alınan A.Y. isimli Danimarka vatandaşının, çıkarıldığı mahkemece "örgüt propagandası yapmak" iddiasıyla tutuklandığı öğrenildi.

Maraş/Pazarcık Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından yürütülen soruşturma kapsamında **24 Nisan 2019 tarihinde** çeşitli kentlerde düzenlenen ev baskınlarında 7 kişinin (*DBP Seyhan İlçe Eşbaşkanı Berivan Gökalp, HDP Genel Merkez çalışanı Vedat Pekgenç, HDP üyesi Veli Uzun, Sanatçı Mecit Özlük ile Bahar Bozkurt, M.G. ve B. B.*) gözaltına alındığı öğrenildi. Pazarcık İlçe Jandarma Komutanlığı'na götürülen ve alınan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 7 kişiyi, adli kontrol şartıyla serbest bırakıldığı öğrenildi.

25 Nisan 2019 tarihinde Batman merkez ve Kozluk ilçesindeki köylerde askerler tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 8 yurttaşın (*Serkan Altan, Nasır Barlık, Aydın Arıtürk, Zeki ?*) gözaltına alındığı öğrenildi. **30 Nisan 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 8 kişiden 3'ünün (*Serkan Altan, Mehmet Zeki Bulut, Sadullah Karabaş*) "Örgüt üyesi olmamakla birlikte örgüte bilerek ve isteyerek yardım etmek" iddiasıyla tutuklandığı, diğer 5 kişinin ise "Adli kontrol şartıyla" serbest bırakıldığı öğrenildi.

27 Nisan 2019 tarihinde Siirt'in Kurtalan ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 6 yurttaşın gözaltı alındığı öğrenildi. Emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 6 kişiden 3'ünün (*Hakan Selam, Ramazan Olam, Ali Oğuz*) haklarında kesinleşmiş hapis cezaları bulunduğu gerekçesiyle tutuklandığı öğrenildi.

28 Nisan 2019 tarihinde Batman'da Atatürk Bulvarı Basın Kavşağı'nda, hapishanelerdeki açlık grevlerine dikkat çekmek amacıyla insan zinciri eylemi yaparak ve yolu trafiğe kapattıkları gerekçesiyle, polis tarafından düzenlenen ve baskınlarında, HDP Gençlik Meclis Üyesi 8 kişi gözaltına alındı. **2 Mayıs 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 8 kişiden 6'sı (*Bejnu Mintaş, Handan Kurnaz, Dijvar Yüce, Barış Dalmış, Rengin Can, Eda Mirzaoğlu*) "örgüt üyesi" oldukları iddiasıyla tutuklandığı ve 2 kişinin ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldığı öğrenildi. Olayla ilgili **7 Mayıs 2019 tarihinde** gözaltına alınan ve emniyetteki işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 2 çocuğun (*W.K.-15 yaş, M.Ş.Ç- 17 yaş*) "Örgüt üyesi olmak" ve "Örgüt propagandası yapmak" ve "trafik akışını engelleme" gerekçeleriyle tutuklandığı öğrenildi.

29 Nisan 2019 tarihinde Antep'te polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 26 yurttaşın (*Ü.D, A.D, M.A, Ö.T, E.D, G.Y, R.A, E.Ö, Z.T, M.T, V.A, A.K, D.B, H.K, S.Ö, S.E, D.B, F.N, E.A, E.Ü, F.S.*) gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltı gerekçesinin 21 Mart 2019 tarihinde düzenlenen Antep Newroz kutlamalarına ilişkin görüntü çözümlerinde çalan bir şarkı

eşliğinde slogan atmak olduğu belirtildi. **30 Nisan 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 21 kişinin, adli kontrol şartıyla serbest bırakıldığı öğrenildi.

30 Nisan 2019 tarihinde Şırnak'ta polis tarafından düzenlenen ev baskınında, 1 yurttaşın (*Şırnak Devlet Hastanesi çalışanı Halit Erkuş*) gözaltına alınarak, İl Emniyet Müdürlüğü'ne götürüldüğü öğrenildi.

30 Nisan 2019 tarihinde Batman'da mahpus yakınları tarafından, hapishanelerdeki açlık grevlerine dikkat çekmek amacıyla düzenlenen protesto gösterisine polis tarafından müdahalede bulunuldu. Müdahalede HDP İl Eşbaşkan Vekilleri Gülcemal Erdiç ve İkrâm İrgi, İl Yöneticisi Mahir Bekleviş ve ismi öğrenilemeyen 22 tutuklu yakınının gözaltına alındığı öğrenildi. 25 kişinin, emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldığı öğrenildi.

30 Nisan 2019 tarihinde Van'da mahpus yakınları tarafından, hapishanelerdeki açlık grevlerine dikkat çekmek amacıyla düzenlenen protesto gösterisine polis tarafından müdahalede bulunuldu. Müdahalede, 15 kişinin gözaltına alındığı öğrenildi. **2 Mayıs 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 15 kişinin, adli kontrol şartıyla serbest bırakıldığı öğrenildi.

Hapishanelerde devam eden açlık grevi eylemlerine dikkat çekmek amacıyla **2 Mayıs 2019 tarihinde Diyarbakır'da** Koşuyolu Parkı'nda basın açıklaması yapmak isteyen mahpus annelerine polis tarafından izin verilmediği, daha sonra gerçekleşen polis müdahalesinde HDP Gençlik Meclisi üyesi Ümit Akbıyık'ın darp edilerek gözaltına alındığı öğrenildi. Diyarbakır Emniyet Müdürlüğü TEM Şubesi'ne götürülen Akbıyık'ın alınana ifadesinin ardından serbest bırakıldığı öğrenildi.

3 Mayıs 2019 tarihinde Urfa'nın Viranşehir ilçesinde durakta araç bekleyen 2 kadın yurttaşın (*Züleyha Çalman ve misafiri Zeynep Kiyar*) polis tarafından gözaltına alındığı öğrenildi. "Örgüt üyeliği" suçlamalarıyla gözaltına alındığı öğrenilen 2 kadın yurttaşın, **8 Mayıs 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından sevk edildikleri adliyede, adli kontrol şartıyla serbest bırakıldıkları öğrenildi.

3 Mayıs 2019 tarihinde Şırnak'ın Uludere ilçesi Şenoba Beldesinde düzenlenen ev baskınında, HDP İl Eşbaşkanı Zeynep Unat'ın sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek gözaltına alındığı ve sevk edildiği adli kontrol şartıyla serbest bırakıldığı öğrenildi.

3 Mayıs 2019 tarihinde Urfa'da Urfa Adliyesi'nde haber takibi yaptığı sırada gözaltına alınan MA stajyer muhabiri Barış Polat'ın, **5 Mayıs 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından sevk edildiği adliyede, adli kontrol şartıyla serbest bırakıldığı öğrenildi.

Hapishanelerde devam eden açlık grevi eylemlerine dikkat çekmek amacıyla toplumsal gösteri hakkını kullanan mahpus annelerine yönelik polis şiddetini protesto etmek isteyen ve **4 Mayıs 2019 tarihinde Diyarbakır Ofis AZC Plaza** önünde açıklamada bulunmak isteyen KESK Diyarbakır Şubeler Platformu Üyeleri'ne polis tarafından müdahalede bulunuldu. Müdahale sırasında 26 kişinin darp edilerek gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltına alınana KESK Üyelerinin, emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldığı öğrenildi.

Hapishanelerde devam eden açlık grevi eylemlerine dikkat çekmek amacıyla **5 Mayıs 2019 tarihinde Diyarbakır'da** Koşuyolu Parkı'nda basın açıklaması yapmak isteyen mahpus annelerine polis tarafından müdahalede bulunulduğu ve 5'i tutuklu anneleri olmak üzere 7 kişinin darp edilerek gözaltına alındığı öğrenildi. Bir süre polis aracında bekletilen 7 kişinin, daha sonra serbest bırakıldığı öğrenildi.

Hapishanelerde devam eden açlık grevi eylemlerine dikkat çekmek amacıyla **5 Mayıs 2019 tarihinde Van'da** Sanat Sokağı'nda basın açıklaması yapmak isteyen mahpus annelerine polis tarafından müdahalede bulunulduğu ve 4 kişinin (*Gazeteci Oktay Candemir, Serdar Çevik, Ömer Ertaş, Mahmut Dünder*) gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltına alınanların, emniyetteki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldığı öğrenildi.

7 Mayıs 2019 tarihinde Iğdır'da polis tarafından düzenlenen ev baskınında, Iğdır Belediyesi eski Eşbaşkanı Murat Yikit'in gözaltına alındığı ve Iğdır Jandarma Komutanlığı'na götürüldüğü öğrenildi. *Yikit'in 2015 yılında Ağrı'nın Patnos ilçesinde yapılan canlı kalkan eylemine katıldığı gerekçesiyle hakkında yürütülen soruşturma kapsamında gözaltına alındığı öğrenildi.*

Hapishanelerde devam eden açlık grevi eylemlerine dikkat çekmek amacıyla **7 Mayıs 2019 tarihinde Batman'da** Batman M Tipi Cezaevi önünde basın açıklaması yapmak isteyen mahpus yakınlarına, valiliğin yasak kararı gerekçe gösterilerek izin verilmediği ve polis tarafından müdahalede bulunduğu öğrenildi. Müdahalede sırasında 19 kişinin gözaltına alındığı ve gözaltına alınan yurttaşlardan Yaşar Yalçın'ın polis aracına bindirildiği sırada ters kelepçe takılmasına itiraz etmesi sonrası darp edildiği öğrenildi. Gözaltına alınanların isimleri şöyle: *Gözaltına alınan kişilerin isimleri şöyle: HDP İl Eş Başkanvekili İkrâm İrgi, HDP İl Eşbaşkanı Yardımcısı Mahir Bekleviş, Avukat Zedan Ekmen, Kadriye Ocakçı, Veysi Aslan, Nihat Akın, Adil Erin, Salih Bayat, Yavuz Çelik, Yaşar Yalçın, Perişan Kaymaz, Hava Işık, Hava Can, Sümeysra Erol, Mekiye Sağlam, Hadi Bahadır, Misal Tosun, Ülmiye Aratemur ve Halim Çetinkaya."*

8 Mayıs 2019 tarihinde Mardin'in Mazıdağı ilçesindeki Karataş (Şemika) kırsal mahallesinde, Eti Bakır Maden İşletmelerine bağlı ekipler Kocakent (Tezne) kırsal mahallesinde köylülerin ekili arazilerine yol çalışması yapmak için girdiği ve köylülerin bu duruma tepki gösterdiği öğrenildi. Bölgeye gelen jandarma ekiplerinin köylülere gazla müdahalede bulunduğu ve 4 yurttaşı darp ederek gözaltına aldığı öğrenildi.

9 Mayıs 2019 tarihinde Van'da tecrit uygulamalarının sonlandırılması amacıyla HDP Van İl binasında devam eden açlık grevi eylemi nedeniyle, il binasına polis tarafından baskın düzenlendi. Baskında açlık grevinde bulunan 4 yurttaşın (*Miyaser Aslan, Berfin Aslan, Zozan Bor, Oktay Narinçitan*) gözaltına alındığı öğrenildi.

9 Mayıs 2019 tarihinde Diyarbakır Emniyet Müdürlüğü TEM Şube Müdürlüğü tarafından telefonla aranan 2 çocuğun (*H.T., R.K.*) sosyal medya paylaşımları gerekçesiyle haklarında açılan soruşturma kapsamında ifadeye çağrıldığı öğrenildi. Gittikleri TEM Şube Müdürlüğü'nde gözaltına alındıkları çocukların, Çocuk Şube Müdürlüğü'ne götürüldüğü öğrenildi.

11 Mayıs 2019 tarihinde Urfa'nın Viranşehir ilçesinde jandarma tarafından düzenlenen ev baskınında, HDP Urfa eski il eşbaşkanı Mehmet Vural'ın gözaltına alındığı, ardından da

götürüldüğü adliyede tutuklandığı öğrenildi. *Vural'ın, 28 Aralık 2011 tarihinde Şırnak'ın Uludere ilçesi Roboski köyünde TSK uçaklarının bombardımanı sonucu çoğu çocuk 34 kişinin öldürülmesi olayını protesto açıklamasına katıldığı gerekçesiyle aldığı 5 yıl 2 ay hapis cezası nedeniyle tutuklandığı öğrenildi.*

Hapishanelerde devam eden açlık grevi eylemlerine dikkat çekmek amacıyla **13 Mayıs 2019 tarihinde Batman'da** Atatürk Park'ında basın açıklaması yapmak isteyen mahpus yakınlarına, izin verilmediği ve polis tarafından müdahalede bulunduğu öğrenildi. Müdahalede sırasında 11 kişinin gözaltına alındığı ve HDP Milletvekili Feleknaş Uca'nın polis kalkanlarıyla darp edildiği ve özel bir hastanede yapılan muayenenin ardından kolunun alçıya alındığı öğrenildi. **15 Mayıs 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 11 kişinin, savcılık ifadelerinin ardından serbest bırakıldığı öğrenildi.

14 Mayıs 2019 tarihinde Urfa'nın Viranşehir ilçesi kırsal mahallelerinde jandarma tarafından düzenlenen ev baskınlarında, sosyal medya paylaşımları aracılığı ile "Örgüt propagandası yapmak" iddiasıyla 13 yurttaşın gözaltına alındığı öğrenildi. **16 Mayıs 2019 tarihinde** tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 13 kişiden 4'ünün (R.A., H.C., E.T. ve F.Ç.) sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek ve "Örgüt propagandası yapmak" iddiasıyla tutuklandığı, 9 kişinin ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldığı öğrenildi.

15 Mayıs 2019 tarihinde Diyarbakır'da Ofis Semtinde esnaf ziyaretinde bulunan *HDP Yenışehir İlçe Eşbaşkanı Vahap Günay ile parti üyeleri Diyadin Noyan, Şaban Turhan ve Abdo Öner'in* polis tarafından, "Şikayet var" gerekçesiyle gözaltına alındığı öğrenildi.

16 Mayıs 2019 tarihinde Urfa'nın Suruç ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 3 yurttaşın (*Suruç Belediye Meclis Üyesi Abdurrezak Karak, Ömer Orçin ve ismi öğrenilemeyen 1 kişi*) gözaltına alındığı öğrenildi.

16 Mayıs 2019 tarihinde Urfa'nın Viranşehir ilçesi polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, "Örgüt propagandası yapmak" iddiasıyla 7 yurttaşın gözaltına alındığı öğrenildi.

Hapishanelerde devam eden açlık grevi eylemlerine dikkat çekmek amacıyla **16 Mayıs 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Merkez Bağlar ilçesinde** Koşuyolu Parkı'nda basın açıklaması yapmak üzere Batıkent Kavşağı'nda bir araya gelen mahpus annelerine, polis tarafından müdahalede bulunduğu öğrenildi. Müdahale sırasında, mahpus annelerinden Hazal Yıldırım'ın darp edilerek gözaltına alındığı ve bir süre sonra ise serbest bırakıldığı öğrenildi.

17 Mayıs 2019 tarihinde Urfa'da polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 1 yurttaşın (*KHK ile ihraç edilen SES Üyesi ebe Süreyya Reşitoğlu Çiftçi*) gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltı gerekçesi öğrenilemeyen Çiftçi'nin, 7 aylık hamile olduğu belirtildi. Gözaltına alındıktan sonra Adıyaman'a götürülen Çiftçi'nin, **20 Mayıs 2019 tarihinde** İl Jandarma Komutanlığı'ndaki işlemlerinin ardından sevk edildiği adliyede adli kontrol şartıyla serbest bırakıldığı öğrenildi.

17 Mayıs 2019 tarihinde Iğdır'da Jandarma tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 3 kişinin (*Gazeteci İdris Demirel ile HDP'li Kemal Çakmak ve Deniz Kaynar*) gözaltına alındığı öğrenildi.

18 Mayıs 2019 tarihinde Urfa'nın Halfeti ilçesine bağlı Dergili Mahallesi'nde çıkan çatışmada, 1 polisin (*komiser yardımcısı*) yaşamını yitirdiği ve 2 polisin de yaralandığı öğrenildi. Çatışmada, 2 HPG militanın yaşamını yitirdiği öğrenildi. Yaşanan çatışmanın ardından, **Halfeti ve Bozova ilçelerine** bağlı köylerde polis ve askerler tarafından düzenlenen operasyonlarda, 3'ü çocuk 51 kişinin gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltına alınanların işkence ve kötü muameleye maruz kaldığı öğrenildi. Gözaltında bulunan 3 çocuğun (*S.A-Yaş 14, F.A-Yaş 17, M. A-Yaş 13*) ve 19 yurttaşın **22 Mayıs 2019 tarihinde** sevk edildikleri adliyede, serbest bırakıldıkları öğrenildi. 1 yurttaşın (*Abdullah Çiftçi*) sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek ve "Örgüt propagandası yapmak" iddiasıyla tutuklandığı öğrenildi. **29 Mayıs 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 28 kişiden 13'ünün "Örgüt üyesi olmak" iddiasıyla tutuklandığı öğrenildi. Tutuklanan 13 kişinin isimleri şöyle: *Celal Ercan, Celal Yıldırım, Cindi Zincirkıran, Mehmet Alakuş, Zeki Alakuş, Besravi Atmaca, Fahrettin Alakuş, Fatma Alakuş, Mustafa Kahraman, Ömer Gül, Vakas Kılıç, Gazelay Alakuş, Mehmet Salih Yıldız.*

21 Mayıs 2019 tarihinde Van'ın Çaldıran ilçesinde polis ve jandarma tarafından düzenlenen eş zamanlı ev baskınlarında, 15 yurttaşın gözaltına alındığı öğrenildi. 31 Mart seçimlerinde ilçe belediye eşbaşkanı olarak seçilen ve KHK'li olduğu gerekçesiyle mazbatasını verilmeyen HDP'li Leyla Atsak'ın da aralarında olduğu gözaltına alınan 15 kişinin isimleri şöyle: *Leyla Atsak, Hülya Darak, Hacı Darak, Salih Candeğer, Şeref Temel, Kerem Koç, Zeynel Abidin Keleş, Mehmet Sıddık Moraner, Süleyman Kaya, Fevzi Kaya, Halil Koç, Naci Utaş, Nuri Kızılaslan, Mustafa Kaya, Hakan Taş.* **24 Mayıs 2019 tarihinde** jandarma da alınan ifadelerinin ardından serbest bırakılırken 9 kişi serbest bırakılırken, Van adliyesine sevk edilen 6 kişi de "Örgüt Propagandası yaptıkları" gerekçesiyle tamamlanan ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldığı öğrenildi.

21 Mayıs 2019 tarihinde Batman'da polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 6 kişinin (*DBP İl Eşbaşkanı Şükrü Tapkan, Rojda Sürücü, Mahmut Sürücü, Süreyye Demirkılıç, Abdulbari Karğaç, Şirin Çelik*) gözaltına alındığı öğrenildi. **24 Mayıs 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 6 kişiden 3'ünün (*DBP Batman İl Eş Başkanı Şükrü Tapkan, Abdulbari Karğaç, Şirin Çelik*) "Örgüte üye olmak", "Örgüt adına faaliyet yürütme" iddialarıyla tutuklandığı öğrenildi.

22 Mayıs 2019 tarihinde Siirt'in Erüh ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 2 yurttaşın (*Sinan Özer, Abdullah Oktay*) gözaltına alındığı öğrenildi. Sosyal medya hesaplarındaki paylaşımlarda "örgüt propagandası" yapmakla suçlanan 2 kişinin, **23 Mayıs 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından sevk edildikleri adliyede, savcılık ifadesinin ardından serbest bırakıldığı öğrenildi.

Hapishanelerde devam eden açlık grevi eylemlerine dikkat çekmek amacıyla **22 Mayıs 2019 tarihinde Van'da** Milli Egemenlik Caddesi'nde bulunan Park'ta bir araya gelerek basın açıklamasında yapmak isteyen mahpus yakınlarına, polis tarafından tazyikli su ile müdahalede bulunduğu öğrenildi. Müdahale sırasında 4 kişinin (*DBP İl Eşbaşkanı Ökkeş Kava, il yöneticileri Seyit Kılıç, Selahattin Genco ve ismi öğrenilemeyen bir kişi*) gözaltına alındığı öğrenildi.

22 Mayıs 2019 tarihinde Şırnak ve ilçelerinde düzenlenen ev baskınlarında, 5 yurttaşın (*Kumçatı Belediyesi eski Eşbaşkanı Mehmet Demir, Veli Encu, HDP çalışanı Mazlum Güzel, Salih Kerçin, Şehmus Kerçin*) gözaltına alındığı öğrenildi. **24 Mayıs 2019 tarihinde** emniyette

tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 5 kişiden 1'nin (*Salih Kerçin*) serbest bırakıldığı, diğer 4 kişinin ise "örgüt üyesi" olmak iddiasıyla tutuklandığı öğrenildi.

22 Mayıs 2019 tarihinde Urfa'nın Bozova ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 8 yurttaşın (*Ömer Gül, Mehmet Yıldırım, Vakkas Kılıç, Abdullah Polat, Mahmut Pehlivan, Besravi Atmaca, Sait Çiftçi, Kadir Çiftçi*) gözaltına alınarak Urfa TEM Şubeye götürüldüğü öğrenildi.

24 Mayıs 2019 tarihinde Siirt'in Erüh ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 2 yurttaşın (*Harun Mutlu ve Hakan Demir*) "Örgüte yardım etmek" iddiasıyla gözaltına alındığı öğrenildi. **27 Mayıs 2019 tarihinde** tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 2 yurttaşın serbest bırakıldığı öğrenildi.

29 Mayıs 2019 tarihinde Dersim'in Pertek ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, HDP Üyesi 4 yurttaşın (*Cafer ve Suat Karakuş kardeşler ile Yılmaz Erol ve soy ismi öğrenilemeyen Veysel isimli bir kişi*) "örgüte yardım ettikleri" iddiasıyla gözaltına alınarak, Dersim İl Emniyet Müdürlüğüne götürüldüğü öğrenildi.

31 Mayıs 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Sur ilçesinde askerler tarafından düzenlenen ev baskınında, 1 kişinin (*B.A.*) gözaltına alındığı öğrenildi. İl Jandarma Komutanlığında tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen B.A.'nin "örgüt üyesi olmak" iddiasıyla tutuklandığı öğrenildi.

3 Haziran 2019 tarihinde Diyarbakır'da Gazeteci Nurcan Baysal'ın gözaltına alındığı ve Emniyet Müdürlüğü'nde tamamlanan ifade işlemlerinin ardından sevk edildiği adliyede savcılık ifadesi ardından serbest bırakıldığı öğrenildi.

8 Haziran 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Lice ilçesi Cumboğazı yolunda yapılan yol araması ve kimlik kontrolü sırasında, 1 yurttaşın (*Ö.K.*) yurttaş gözaltına alındığı öğrenildi. Lice'den Diyarbakır İl Jandarma Komutanlığına getirilen Ö.K.'nin, ardından da sevk edildiği adliyede "örgüt üyesi olmak" iddiasıyla tutuklandığı öğrenildi.

Eruh Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından başlatılan soruşturma kapsamında, **11 Haziran 2019 tarihinde Siirt merkez ile Erüh ve Pervari ilçeleri, Antalya'nın Kepez ve Alanya ilçeleri, Mersin merkez ile Akdeniz ve Toroslar ilçeleri, Batman, Van'ın İpekyolu ilçesi ile İstanbul'un Gaziosmanpaşa ilçesinde** eş zamanlı birçok eve düzenlenen baskınlarda 33 yurttaşın gözaltına alındığı öğrenildi. (*Sadece Erüh ilçesinde 16 yurttaşın gözaltına alındığı belirtildi.*) **14 Haziran 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin adliyeye sevk edilen 4 kişinin, savcılık ifadesi ardından serbest bırakıldığı öğrenildi.

Tarihi Hasankeyf ilçesinin sular altında bırakılmak istenmesine karşı HDP Batman Gençlik Meclisi üyeleri tarafından **12 Haziran 2019 tarihinde Batman'ın Hasankeyf ilçesinde** yapılmak istenen basın açıklamasına izin vermeyen polis, gaz bombası ve plastik mermilerle müdahalede bulundu. Müdahalede sırasında, 32 kişi yerlerde sürüklenerek ve darp edilerek gözaltına alındı. Ayrıca, haber takibinde bulunan 1 gazetecinin de (*Sonya Bayık*) gözaltına alındığı öğrenildi. 33 kişinin, emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldığı öğrenildi.

13 Haziran 2019 tarihinde Urfa'nın Birecik, Halfeti, Hilvan ve Suruç ilçelerinde jandarma ve polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, sosyal medya hesaplarından

yaptıkları paylaşımlar gerekçe gösterilerek 13 yurttaşın gözaltına alınarak, İl Emniyet Müdürlüğü'ne götürüldüğü öğrenildi. **14 Haziran 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 13 kişiden 5'nin sosyal medya paylaşımları gerekçesiyle ve "Örgüt propagandası yapmak" iddiasıyla tutuklandığı öğrenildi.

15 Haziran 2019 tarihinde Diyarbakır'ın merkez Kayapınar ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınında, ev sahibinin kendisini tanıtmaması ve kapıyı açmak için zaman istemesine rağmen giriş kapısının koçbaşıyla parçalandığı, o esnada kapıyı açmaya çalışan ev sahibi vücudunun çeşitli yerlerinden yaralandığı öğrenildi. "S.Ç." adında birini aradığını söyleyen polisin, yanlışlık olduğunu anladıktan sonra "pardon" deyip evden ayrıldığı ve "Eve zarar verilmedi" şeklinde tutanak imzalattığı belirtildi.

17 Haziran 2019 tarihinde Diyarbakır'da polis tarafından düzenlenen ev baskınında, DBP Diyarbakır İl Örgütü yöneticisi Cemal Alkan'ın gözaltına alındığı ve sonraki günlerde çıkarıldığı mahkemece "Örgüt üyesi olmak" suçlamasıyla tutuklandığı öğrenildi.

19 Haziran 2019 tarihinde Diyarbakır'da polis tarafından düzenlenen ev baskınında, 78'ler Derneği Diyarbakır Şubesi Başkanı Gani Alkan'ın gözaltına alındığı öğrenildi.

19 Haziran 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Kayapınar ilçesinde düzenlenen ev baskınında, 1 yurttaşın (İ.B.) gözaltına alındığı ve İlçe Jandarma Komutanlığı'nda tamamlanan ifade işlemlerinin ardından sevk edildiği adliyede "örgüt üyesi olmak" iddiasıyla tutuklandığı öğrenildi.

19 Haziran 2019 tarihinde Erzurum'un Karayazı ilçesi girişinde bulunan polis kontrol noktasında yapılan kimlik kontrolü sırasında, DBP MYK Üyesi Rasim Çelik'in gözaltında alındığı öğrenildi.

21 Haziran 2019 tarihinde Diyarbakır'da HDP Gençlik Meclisi Üyesi 2 kişinin (*Hatice Büşra Kuyun, Hüsamettin Tanrikulu*) polis tarafından yapılan GBT taraması ardından gözaltına alındığı öğrenildi.

22 Haziran 2019 tarihinde Mardin'in Artuklu ilçesinde GBT taraması yapılan ve isimleri öğrenilemeyen 4 genç yurttaşın, "eylem hazırlığında oldukları ve örgüt üyesi oldukları" iddiasıyla ve "ihbar" olduğu ileri sürülerek polis tarafından gözaltına alındıkları ve İl Emniyet Müdürlüğü'nde tamamlanan ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldıkları öğrenildi.

24 Haziran 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Bağlar ilçesi Oryıl semtinde polis tarafından düzenlenen ev baskınında, Ersin Emsin isimli yurttaşın gözaltına alındığı öğrenildi.

24 Haziran 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Bağlar ilçesi polis tarafından düzenlenen ev baskınında, DBP Diyarbakır İl Yöneticisi Hayri Etyemez'in gözaltına alındığı ve sonraki günlerde çıkarıldığı mahkemece "Örgüt üyesi olmak" suçlamasıyla tutuklandığı öğrenildi.

25 Haziran 2019 tarihinde Diyarbakır'da HDP Gençlik Meclisi üyesi Ümit Akbıyık'ın polis tarafından gözaltına alınarak, İl Emniyet Müdürlüğü TEM Şube'ye götürüldüğü öğrenildi.

26 Haziran 2019 tarihinde Kars'ın Digor ve Selim ilçelerine bağlı köylerde düzenlenen ev baskınlarında, sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek 6 yurttaşın gözaltına alınarak,

Kars TEM Şubeye götürüldüğü öğrenildi. **28 Haziran 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 6 kişinin, adli kontrolle serbest bırakıldığı öğrenildi.

27 Haziran 2019 tarihinde Urfa'nın Ceylanpınar ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınında, 1'i çocuk 7 kişinin (*HDP'li Belediye Meclis Üyesi Dilan Ablay, baba Muhlis Ablay anne Sevim Ablay, Baran Ablay, N.Z.B-Yaş 16, Mehmet Sadık Şimşek, Kays Işık, Burhan Acar*) gözaltına alındığı öğrenildi. "Örgüte bilerek ve isteyerek yardım yataklık etmek" suçlamasıyla gözaltına alındıkları öğrenilen 7 kişinin İl Emniyet Müdürlüğü'ne götürüldüğü öğrenildi.

27 Haziran 2019 tarihinde Şırnak'ın Cizre ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 8 yurttaşın gözaltına alınarak İlçe Emniyet Müdürlüğü'ne götürüldüğü öğrenildi.

28 Haziran 2019 tarihinde Şırnak'ın Uludere ilçesinde polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 3 kişinin (*HDP Uludere İlçe Eşbaşkanı Feride Ender, Asya Üren, İdris Ürün*) gözaltına alındığı öğrenildi. İlçe Emniyet Müdürlüğü'nde tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 3 kişinin, adli kontrol şartıyla serbest bırakıldığı öğrenildi.

İFADE ÖZGÜRLÜĞÜNE YÖNELİK İHLALLER

-Toplatılan ve Yasaklanan Yayınlar

7 Mart 2019 tarihinde Siirt'te HDP tarafından kentin birçok noktasına bulunan billboardlara asılan ve üzerinde "*Azadî bi xwerevebirinê dest pê dike (Özgürlük kendini yönetmekle başlar)*" ve "*Ya me ye (Bizimdir)*" yazılı afişlerin, savcılık kararıyla polis tarafından toplatıldığı öğrenildi.

7 Mart 2019 tarihinde Ağrı merkez ve Bitlis'in Tatvan ilçesinde HDP tarafından kentin birçok noktasına bulunan billboardlara asılan ve üzerinde "*Azadî bi xwerevebirinê dest pê dike (Özgürlük kendini yönetmekle başlar)*" ve "*Ya me ye (Bizimdir)*" yazılı afişlerin, savcılık kararıyla polis tarafından toplatıldığı öğrenildi.

10 Mart 2019 tarihinde Muş'un Varto ilçesinde HDP tarafından kentin birçok noktasına bulunan billboardlara asılan ve üzerinde "*Azadî bi xwerevebirinê dest pê dike (Özgürlük kendini yönetmekle başlar)*" ve "*Ya me ye (Bizimdir)*" yazılı afişlerin, savcılık kararıyla polis tarafından toplatıldığı öğrenildi.

10 Mart 2019 tarihinde Iğdır'da HDP tarafından kentin birçok noktasına bulunan billboardlara (50 billboard) asılan ve üzerinde "*Azadî bi xwerevebirinê dest pê dike (Özgürlük kendini yönetmekle başlar)*" ve "*Ya me ye (Bizimdir)*" yazılı afişlerin, savcılık kararıyla polis tarafından toplatıldığı öğrenildi.

14 Mart 2019 tarihinde Urfa'da savcılığın talebi üzerine Urfa 2'nci Sulh Ceza Hâkimliği tarafından, kentin birçok noktasına bulunan billboardlara asılan ve üzerinde "Savaşa karşı barış" anlamına gelen "Li Dijî Şer Aşitî" yazılı afişlerin, TMK'nin 7'nci maddesinin ihlal

edildiği gerekçe gösterilerek el konulması kararı verildiği ve karar üzerine afişlerin polis tarafından toplatıldığı öğrenildi.

HDP tarafından hazırlanan "Kayyım Raporu" hakkında toplatma kararı verildiği öğrenildi. Siirt Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından **14 Mart 2019 tarihinde** "Terörle Mücadele Kanunu"nun 7/2'inci maddesi kapsamında "Örgüt propagandası yapmak" iddiası ile başlatılan soruşturma kapsamında, Siirt Sulh Ceza Hakimliği'nin aynı gün "talebi uygun" bularak, toplatma kararı verdiği öğrenildi. İlgili karar kapsamında raporun basımı, satışı ve dağıtımının da yasaklandığı, tüm baskılarının toplatılarak el konulması kararı verildiği belirtildi.

15 Mart 2019 tarihinde Tunceli Cumhuriyet Başsavcılığı'nın talebi doğrultusunda, Dersim Devrimci Güç Birliği bileşenlerinden olan Partizan'ın isminin bulunduğu bayrak ve afişler hakkında toplatılma kararı çıkarıldığı öğrenildi. Tunceli Sulh Ceza Mahkemesi'nin verdiği kararda şöyle denildi: "*Seçim irtibat bürolarında asılmak suretiyle afişe edilen kırmızı zemin üzerine sarı renkte 'PARTİZAN' ibaresi olan afiş/pankartın örgütün 3713 sayılı TMK'nın 7. Maddesi kapsamında terör örgütünün şiddet içeren amaçlarını meşru gösterdiği, bu amaçları övdüğü ve bu suretle propaganda nitelikli olduğu anlaşılacakla asılmış olan bu pankart ve afişlerin tamamına el konulmasına ve toplatılmasına karar verilmiştir.*"

Düşüncelerini ifade Edenlere Karşı Açılan Soruşturmalar

1 Ocak 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; Diyarbakır Barosu eski başkan ve yönetim kurulu üyeleri hakkında Türk Ceza Kanunu'nun "Türk milletini, devletini, kurumlarını alenen aşağılama" fiilini düzenleyen 301'inci maddesi kapsamında soruşturma başlatıldı. BİMER yapılan şikâyet üzerine, Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı'nın talebiyle Adalet Bakanlığı, *Diyarbakır Barosu eski Başkanı Ahmet Özmen, Yönetim Kurulu üyeleri Mahsum Batı, Nurşin Uysal, Cihan Ülsen, Sertaç Buluttekin, Muhammet Neşet Girasun, Serhat Eren, İmran Gökdere, Velat Alan, Ahmet Dağ ve Nahit Eren* hakkında soruşturma açılmasına izin verdi.

Mardin İl Örgütü'nü tarafından **11 Şubat 2019 tarihinde Nusaybin ilçesinde** parti ilçe binası önünde davul, zılgıt ve alkışlar eşliğinde aday tanıtım etkinliği yapıldı. Aynı gün etkinliğe katılan 30 HDP'li yurttaş hakkında Nusaybin Cumhuriyet Savcılığı tarafından soruşturma başlatıldığı öğrenildi.

Açlık grevinde olan HDP Hakkari Milletvekili Leyla Güven'e destek vermek için yapılan çeşitli kentlerde başlayan yürüyüşe **13 Şubat 2019 tarihinde Van'da** katılan ve polis müdahalesiyle karşılaşan HDP Diyarbakır Milletvekili Saliha Aydeniz hakkında, Van Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından "Görevi yaptırmamak için direnme" ve "Basit kasten yaralama" gerekçeleriyle soruşturma başlatıldığı öğrenildi.

18 Nisan 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; Mardin Cumhuriyet Savcılığı tarafından, Mezopotamya Ajansı (MA) Mardin muhabiri Ahmet Kanbal hakkında sosyal medyada paylaşımları gerekçe gösterilerek "Örgüt propagandası yapmak" iddiasıyla soruşturma başlatıldığı öğrenildi.

8 Haziran 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; **Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı**, Ramazan Bayramı arifesinde Yeniköy Mezarlığı'nda mezarlık ziyaretinde bulunan Halkların Demokratik Partisi (HDP) İl Eşbaşkanları Hülya

Alökmen Uyanık ve Zeyyat Ceylan'ın da aralarında olduğu 12 kişi hakkında soruşturma başlatıldığı öğrenildi. Haklarında soruşturma açılanların, ifadeleri alınmak üzere İl Emniyet Müdürlüğü TEM Şube Müdürlüğü'ne çağrıldığı öğrenildi. Haklarında soruşturma açılanlar şöyle; *HDP İl Eşbaşkanları Hülya Alökmen Uyanık ve Zeyyat Ceylan, partinin il yöneticileri Mehmet Bakır, Abdullah Arkan, Sait Demir, Ali İhsan Karahan, Vahap Günay, Ali Atman, Yüksel Elmas, Basit Bat, Nurettin Bakan, Kemal Baran, Murat Kılıç, İrfan Soner.*

12 Haziran 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; 2016 yılında 675 sayılı KHK ile kapatılan Azadiya Welat gazetesinin imtiyaz sahibi ve Yazı İşleri Müdürünün de aralarından bulunduğu muhabir ve çalışanlardan oluşan 26 kişi hakkında, Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığınca "örgüt propagandası" ve "örgüt üyeliği" suçlamalarıyla soruşturma başlatıldı. Haklarında soruşturma açılanların Diyarbakır TEM Şube Müdürlüğüne çağırılarak ifadelerinin alındığı öğrenildi. Haklarından soruşturma açılanların isimleri şöyle: *Azadiya Welat gazetesi İmtiyaz Sahibi Ramazan Ölçen, Yazı İşleri Müdürü İsmail Çoban. Gazeteciler; Bişar Durgut, Emrah Kelekçiler, Mehmet Çetin Altun, Melek Bozan, Rojhat Bilmiz, Zafer Tüzün, Zeynel Abidin Bulut. Gazetenin çalışanları; Elfesiye Baran, Ferit Köylüoğlu, Metin Gül, Yıldırım Temel, Hamza Biçer, Cihan İpek, Hacı Yusuf Topaloğlu, Serdar Kale, Özkan Özbayhan, Seydoş Dayan, Welat Yalçın, Welat Öztekin, Mehmet Emin Kaya, Sadık Araz, Harun Aydın, Mehmet Şah Aydemir ve Mehmet Selim Azçalışan.*

Düşüncelerini ifade Edenlere Karşı Açılan davalar

3 Ocak 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığınca HDP Diyarbakır eski Milletvekili Sibel Yiğitalp hakkında yürütülen soruşturma sonucunda 16 eylem ve açıklama gerekçe gösterilerek 4 ayrı suçtan iddianame hazırlandı. İddianame, Diyarbakır 5'inci Ağır Ceza Mahkemesince kabul edildi. İddianamede, Yiğitalp'in milletvekilliği döneminde katıldığı cenaze törenleri, toplantı, basın açıklaması ve mitinglerde yaptığı konuşmalar suçlama konusu yapıldı. İddianamede, Yargıtay 16'ncı Ceza Dairesi'nin yerleşik içtihatlarından da anlaşılacağı üzere Yiğitalp'in çeşitlilik, süreklilik ve yoğunluk gösteren eylem ve faaliyetlerinin "örgüt üyeliği" boyutuna ulaştığı savunuldu. Açılan davanın, Yiğitalp'in hakkında daha önce "örgüte üye olmak", "örgüt propagandası yapmak", "kanuna aykırı toplantı ve yürüyüşlere silahsız katılarak ihtara rağmen kendiliğinden dağılmamak", "halkı kanunlara uymamaya tahrik" ve "görevi yaptırmamak için direnmek" iddiasıyla 11 yıldan 28 yıla kadar hapis cezası istemiyle açılan davayla birleştirilmesi talep edildi. Birleştirme talebiyle hazırlanan iddianamede, "örgüte üye olmak", "örgüt propagandası yapmak", "kanuna aykırı toplantı ve yürüyüşlere silahsız katılarak ihtara rağmen kendiliğinden dağılmama" ile "halkı kin ve düşmanlığa alenen tahrik etmek" iddialarından Yiğitalp'in 10 yıldan 26 yıla kadar hapisle cezalandırılması talep edildi.

3 Ocak 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; 9 Ekim 2019 tarihinde Diyarbakır merkezli 9 ilde başlatılan operasyon kapsamında gözaltına alınan 142 kişi arasında bulunan DTK Eşbaşkanlık Divan Üyesi Hilmi Aydoğdu hakkında "örgüt üyesi olmak" iddiasıyla iddianame hazırlandı. İddianame, Diyarbakır 9'uncu Ağır Ceza Mahkemesi (ACM) tarafından kabul edildi. İddianamede, Ezel, Hafız, Cesur Yürek, Sabır, Uzay ve Yıldız kod adlı gizli tanıkların beyanlarına yer verildi. Gizli tanıklar beyanlarında, DTK bünyesinde çalıştığını belirttikleri Aydoğdu'nun "KCK bünyesinde gizli toplantılara katıldığını" öne sürdü. İddianamede, gizli tanık beyanları, basın açıklamaları, DTK bünyesinde faaliyet yürütmesi, yurtdışı çıkış-giriş kayıtları tüm dosya kapsamında

değerlendirildiğinde Aydoğdu'nun "örgütün hiyerarşik yapısına dahil olarak faaliyet yürütmek suretiyle üzerine atılı örgütüne üye olma suçunu işlediği" ve 7.5 ile 15 yıl arasında değişen hapis cezası ile cezalandırılması talep edildi.

7 Ocak 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; Azadiya Welat Gazetesi İmtiyaz Sahibi Ramazan Ölçen hakkında "örgüt üyeliği" iddiasıyla hazırlanan iddianamenin, Diyarbakır 11'inci Ağır Ceza Mahkemesi tarafından kabul edildiği öğrenildi. Bakanlar Kurulu'nun 30 Ekim 2016'da çıkarılan 675 sayılı KHK ile kapatılan gazetenin imtiyaz sahibi Ölçen hakkında hazırlanan iddianamede, Ölçen'e "yasal görünüm altında örgütün amaç ve hedefleri doğrultusunda hareket etmek" suçlaması yöneltildi. İddianamede, 7,5 ile 15 yıl arasında değişen hapis cezası ile cezalandırılması istenmesiyle birlikte, Ölçen'in bazı haklardan mahrum bırakılması, mahkumiyet durumunda ve gözaltına alınmasından itibaren tüm yargılama giderinin kendisinden tahsil edilmesi talep edildi.

9 Ocak 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı'nca yürütülen soruşturması kapsamında 24 Kasım 2018 tarihinde Dersim'de gözaltına alınan ve savcılık ifadesinin ardından serbest bırakılan Yönetmen Kazım Öz hakkında, Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı'nca hazırlanan iddianame, 9. Ağır Ceza Mahkemesi'nce kabul edildi. İddianamede, Kazım Öz hakkında "silahlı terör örgütüne üye olmak" suçundan 7 yıl 6 aydan 15 yıla kadar hapis cezası istendi.

26 Ocak 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; Diyarbakır'da 17 Mayıs 2017'de OHAL uygulamaları ve KHK'yla kamudaki ihraçlara ilişkin yapmak istedikleri basın açıklamasına izin verilmeyerek yaka paça gözaltına alınan 32 Kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonu (KESK) üyesi hakkında dava açıldı. "OHAL kanununa muhalefet etmek", "2911 sayılı toplantı ve gösteri yürüyüşleri kanununa muhalefet etmek", "polise mukavemet ve darp" iddiasıyla açılan davanın ilk duruşması, **26 Ocak 2019 tarihinde Diyarbakır 11'inci Asliye Ceza Mahkemesinde** görüldü. Haklarında dava açılan bir kısım KESK üyesi ve avukatlarının katıldığı duruşmada, darp edildiklerini iddia eden 3 polisten 2'si de müdahil olarak hazır bulundu. KESK üyeleri, haklarındaki suçlamaları reddederek, beraatlarını talep etti. Duruşma, dosyadaki eksikliklerin giderilmesi için ertelendi.

Diyarbakır'da görülen KCK ana davasında duruşma salonunu izinsiz terk etmek suretiyle "görevlerini kötüye kullanmak" suçlamasıyla Diyarbakır Baro Başkanı Cihan Aydın'ında aralarında bulunduğu 38'i Diyarbakır Barosu'na kayıtlı 41 avukat hakkında, her biri için ayrı ayrı 6 ay ile 2 yıl arasında değişen hapis cezası istemiyle dava açıldı. **6 Şubat 2019 tarihinde Diyarbakır 12. Ağır Ceza Mahkemesinde** görülen davanın ilk duruşmasında, yapılan Savunmaların ardından mahkeme heyeti, suçun manevi unsurlarının oluşmaması ve suç kastı bulunmadığı gerekçesiyle savunması alınan 39 avukatın beraatına, savunması alınmayan 2 avukatın dosyasının ayrılmasına karar verdi.

15 Şubat 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından sanatçı Ferhat Tunç hakkında yürütülen bir soruşturma kapsamında "örgüt üyesi olmak" ve "örgüt propagandası yapmak" iddialarıyla 8 yıl 6 aydan 20 yıla kadar hapis cezası talebiyle dava açıldığı öğrenildi. Diyarbakır 5'inci Ağır Ceza Mahkemesi tarafından kabul edilen iddianamede Tunç, farklı tarihlerdeki gerçekleştirilen ve iddianamede "suç örgütü" olarak tarif edilen DTK'nın toplantılarına katılmak ve yapmış olduğu sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek suçlanıyor.

11 Mart 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; Diyarbakır merkezli 9 Ekim 2018 tarihinde yürütülen operasyonda gözaltına alınan ve serbest bırakılan HDP'nin Artuklu Belediye Eşbaşkan Adayı Prof. Dr. Nurettin Turgay hakkında yürütülen soruşturmanın tamamlandığı belirtildi. Demokratik İslam Kongresi'nde (DİK) yürüttüğü faaliyetlerin suç olarak değerlendirdiği iddianamenin 9'uncu Ağır Ceza Mahkemesince kabul edildiği ve Turgay hakkında, "örgüte üye olmak" gerekçesiyle 7 yıl 6 aydan 15 yıla kadar hapis cezası istendiği öğrenildi.

20 Haziran 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından, Gazeteci Hakkı Boltan hakkında 2016 yılında açılan soruşturmanın tamamlandığı ve hazırlanan iddianamenin Diyarbakır 12'nci Asliye Ceza Mahkemesi'nce kabul edildiği öğrenildi. 2016 yılında yapmış olduğu bir basın açıklamasından dolayı başlatılan soruşturmanın tamamlandığı ve iddianemede "Cumhurbaşkanına hakaret" ve "Kamu görevlisine görevinden dolayı hakaret" suçlamalarından bulunduğu öğrenildi.

26 Haziran 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; 24 Ekim 2016 tarihinde Diyarbakır Yeniköy Mezarlığı'nda PKK militanlarına ait cenazelerin defin töreninde bulunan HDP eski milletvekilleri Ziya Pir ve Sibel Yiğitalp hakkında dava açıldığı öğrenildi. Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından "görevi yaptırmamak için direnme" ve "hakaret" suçlamalarıyla tamamlanan iddianamenin, Diyarbakır 12'nci Asliye Ceza Mahkemesince kabul edildiği belirtildi.

Düşüncelerini ifade Edenlere Verilen Cezalar

Yaptığı haberlerden dolayı hakkında "örgüt üyeliği" iddiasıyla dava açılan gazeteci İdris Yılmaz'ın tutuklu yargılandığı davanın 2'nci duruşması, **3 Ocak 2019 tarihinde Van 5'inci Ağır Ceza Mahkemesi'nde** görüldü. Yılmaz, duruşmaya tutuklu bulunduğu Elazığ 1 No'lu Yüksek Güvenlikli Kapalı Cezaevi'nden Ses ve Görüntülü Bilişim Sistemi (SEGBİS) ile aracılığıyla katıldı. Duruşmaya, Yılmaz'ın ailesi ve avukatı katıldı. Yılmaz yaptığı savunmasında, "Haberlerim nedeniyle bir çok kez hedef gösterildim, tehditler aldım. Bana 'seni dört duvar arasında çürüteceğiz' dediler" diyerek bu dava ile kendisinin yanı sıra gazetecilik mesleğinin de hedef alındığını söyledi. Yılmaz'ın sözü mahkeme başkanı tarafından sık sık kesildi. SEGBİS siteminde yaşanan aksaklıklar nedeniyle Yılmaz'ın sesi de çok iyi duyulamadı. İlk duruşmada yaşanan aksaklıkları hatırlatan avukatlar, Yılmaz'ın mahkeme önünde savunma yapmasını, tanığın da ifadesinin mahkeme önünde alınmasını talep etti. Tüm talepleri reddeden mahkeme heyeti, Yılmaz'a "örgüt üyeliği" iddiasıyla 6 yıl, 3 ay hapis cezası verdi.

KHK ile kapatılan DİHA Muhabiri İdris Sayılğan'ın "örgüt üyeliği" ve "örgüt propagandası yapmak" iddialarıyla yargılandığı davanın 6'ncı duruşması, **25 Ocak 2019 tarihinde Muş 2'nci Ağır Ceza Mahkemesi'nde** görüldü. Mahkemede savunma yapan gazeteci Sayılğan, "Savunmamdan önce Trabzon Cezaevi'nden Patnos ve Muş cezaevine getirilirken girişte çıplak arama ve işkence gördüm. Mahkeme heyeti aracılığı ile suç duyurusunda bulunuyorum. 2015 yılında gazetecilik yapmaya başladım. Muş'ta 10 ay çalıştıktan sonra Van'a oradan Ağrı'ya geçtim. Muş ve Van'da çalışmalarımda telefon dinleme takibi yapılmazken Ağrı'da iken hukuksuz bir şekilde telefonlarım dinlendi. Telefon dinlemelerimle birlikte haber kaynaklarım deşifre edildi. Basın hukukunda bulunan haber kaynağının saklı kalma ilkesi hukuka aykırı bir şekilde çiğnenmiştir. İddianemede bana yönelik suçlamalar

gerçeği yansıtmıyor. Gazetecilik faaliyetleri çerçevesinde yaptıklarımın suç sayılmasını kabul etmiyorum. Bundan dolayı beraatımı talep ediyorum" şeklinde konuştu. Ardından savunma yapan avukatları ise çıplak arama ve işkence ile ilgili suç duyurusunda bulundu. Avukatlar, müvekkileri hakkında yönetilen suçlamalarla ilgili somut delil olmadığını söyleyerek, beraatını talep etti. Savunmaların ardından mahkeme heyeti karar vermek için duruşmaya kısa bir ara verdi. Aranın ardından kararını açıklayan mahkeme heyeti Sayılğan'a "örgüt üyeliği" ve "örgüt propagandası yapmak" iddialarıyla 8 yıl 3 ay hapis cezası verdi.

Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı'na yürütülen soruşturma kapsamında 2016 yılının Ekim ayında tutuklanan Diyarbakır Büyükşehir Belediye Eşbaşkanı Gülten Kışanak ile aynı yılın Kasım ayında tutuklanan DBP Eş Genel Başkanı Sebahat Tuncel'in yargılandığı davanın 12'nci duruşması, **1 Şubat 2019 tarihinde Malatya 1'inci Ağır Ceza Mahkemesi'nde** görüldü. Duruşma öğlen arasından sonra Kışanak'ın savunması ile devam etti. Kışanak, resmi yazışmalarının örgütsel doküman olarak lanse edildiğine dikkat çekerken, "Eğer yapılan tüm hizmetler örgütsel doküman olarak veriliyorsa insanın 'bu örgüt iyi işler yapıyor' diyesi geliyor" diyerek üzerine atılan hiç bir suçu kabul etmediğini söyledi. Kışanak'ın ve avukatlarının savunması ardından duruşmaya verilen aranın ardından kararını açıklayan mahkeme Kışanak'a "örgüte üye olmak"tan 11 yıl 3 ay, "örgüt propagandası"ndan 3 yıl, Tuncel'e ise "örgüte üye olmak"tan 9 yıl 9 ay, "örgüt propagandası" yapmaktan 5 yıl 3 ay hapis cezası verdi.

Urfa'da 4 Nisan 2013 tarihinde PKK Lideri Abdullah Öcalan'ın doğum günü etkinliklerine katıldıkları için "Örgüt propagandası yapmak" ve "Gösteri yürüyüş kanununa muhalefet etmek" iddiasıyla haklarında dava açılan 64 kişinin duruşması, **6 Şubat 2019 tarihinde Urfa 6'ncı Ağır Ceza Mahkemesi'nde** görüldü. 64 kişiden 12 sinin dosyası ayrılırken, 2 kişinin dosyası vefat gerekçesi ile düşürüldü. Avukatların yaptığı savunmadan sonra kararını açıklayan mahkeme heyeti, 50 kişiye "Örgüt propagandası yapmak" suçlamasından beraat kararı verirken, her birine ayrı ayrı "Gösteri ve yürüyüş kanununa muhalefet etmek" suçlamasından 1 yıl 6 ay hapis cezası verdi ve 50 kişiden 40'nın cezalarının ertelenmesine yer olmadığına, 10 sanığın ise cezalarının ertelenmesine hükmetti.

HDP Mardin eski Milletvekili Gülser Yıldırım'a verilen 7 yıl 6 ay hapis cezasının Gaziantep Bölge Adliye Mahkemesi tarafından bozulmasının ardından yeniden başlayan yargılamanın 4'üncü duruşması, **8 Şubat 2019 tarihinde Mardin 3. Ağır Ceza Mahkemesi'nde** görüldü. Avukatların hazır bulunduğu duruşmada, Yıldırım'ın sağlık problemleri nedeniyle katılamadığı öğrenildi. Yapılan savunmaların ardından kararını açıklayan mahkeme heyeti, Yıldırım hakkında 7 yıl 6 ay hapis cezası ve tutukluluk halinin devamına karar verdi.

Diyarbakır'ın Sur ilçesinde sokağı çıkma yasağını ilan edilmesiyle kurulan polis barikadı önünde biriken kalabalık arasında bulunması nedeniyle HDP Diyarbakır Milletvekili İmam Taşçier hakkında 3 ayrı suçlamayla açılan davanın karar duruşması, **14 Şubat 2019 tarihinde Diyarbakır 8'inci Ağır Ceza Mahkemesi'nde** görüldü. Mahkeme, Taşçier'e, "örgüt propagandası yapmak"tan beraatına, "örgüt üyesi olmamakla birlikte örgüt adına suç işlemek"ten 5 yıl, "2911 sayılı toplantı ve gösteri yürüyüşleri kanuna muhalefet etmek"ten ise 1 yıl hapis cezası verdi. Mahkeme, daha sonra indirime giderek hapis cezasını toplam 3 yıl 10 ay şeklinde düzenledi.

14 Şubat 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; HDP Dersim Milletvekili Alican Önlü'ye "örgüt propagandası yapmak" suçundan 1 yıl 6 ay hapis cezası verildiği öğrenildi. *Önlü'nün 4 Eylül 2015'te Dersim merkezdeki Şehit Nahit*

Bulut Polis Merkezi Amirliği'ne yönelik saldırıda yaralanan bir HPG militanını ambulansa taşıdığı ve hastaneye götürdüğü iddiasıyla yargılanıyordu.

Yaptığı sosyal medya paylaşımları nedeniyle Gazeteci Özgür Paksoy hakkında “Örgüt propagandası yapmak” iddiasıyla **Şırnak 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde** açılan davanın 3'üncü duruşması, **15 Şubat 2018 tarihinde** görüldü. SEGBİS ile duruşmaya katılan Paksoy, yaptığı savunmasında üzerine atılı suçlamaları reddederek, beraatını talep etti. Duruşmada savunma yapan Paksoy'un avukatı Resul Temur da, müvekkiline isnat edilen suçlamaların "düşünce ve ifade özgürlüğü kapsamında" değerlendirilmesi gereken filler olduğunu belirterek, beraatını istedi. Esas hakkındaki mütalaasını açıklayan iddia makamı, "Örgüt propagandası yapmak" suçuna dair koşulların kendisi yönünden oluştuğunu belirttiği Paksoy'un Terörle Mücadele Kanunu'nun (TMK) 7/2 maddesi kapsamında cezalandırılmasını talep etti. Mahkeme, iddia makamının esas hakkındaki mütalaasına karşı esas hakkında savunma yapmak üzere ek süre talebinde bulunan Avukat Temur'un talebi reddetti. Paksoy'a sosyal medya paylaşımlarında birden çok "Örgüt propagandası yaptı" gerekçesiyle 3 yıl 1 ay 15 gün hapis cezası verilmesine karar veren Mahkeme, cezanın ertelenmesi talebini de reddetti.

HDP eski Eş Genel Başkanı ve Van eski Milletvekili Figen Yükdağ hakkında Cumhurbaşkanı'na hakareten dolayı açılan davanın karar duruşması, **26 Şubat 2019 tarihinde Diyarbakır 13. Asliye Ceza Mahkemesinde** görüldü. Mahkeme, Yüksekdağ'a Cumhurbaşkanı'na hakaret etmekten 1 yıl 6 hapis cezası verdi.

HDP Şırnak eski Milletvekili Aycan İrmez hakkında, Şırnak'ın Silopi ilçesinde geçtiğimiz yıllarda ilan edilen sokağa çıkma yasakları sırasında yaptığı bazı açıklamalar gerekçe gösterilerek, “halkı kin ve düşmanlığa tahrik” iddiasıyla açılan davanın 6'ncı duruşması, **5 Mart 2019 tarihinde Şırnak Asliye Ceza Mahkemesi'nde** görüldü. Mahkeme, İrmez'e 1 yıl 6 ay hapis cezası verdi. Avukatların karara itiraz edeceği öğrenildi.

Dersim Belediye Eşbaşkanı Nurhayat Altun hakkında “örgüt yöneticisi olmak” iddiasıyla açılan davanın 11'inci duruşması **18 Mart 2019 tarihinde Tunceli 1'inci Ağır Ceza Mahkemesi'nde** görüldü. Kocaeli Kandıra 1 Nolu F Tipi Kapalı Cezaevi'nde bulunan Altun, SEGBİS sistemi ile duruşmaya katıldı. Duruşmada avukat Reyhan Yalçındağ, Levent Kanat, Fatma Kalsen ve Mesut Beştaş hazır bulundu. Duruşmada ilk olarak söz alan Nurhayat Altun, 2 yıldan fazladır hukuksuz bir şekilde cezaevinde tutulduğunu belirterek, yargılanmasının hukuki değil siyasi olduğunu söyledi. Altun, yürüttüğü çalışma ve katıldığı tüm etkinliklerin parti çalışmaları olduğunu ve bunun da suç teşkil etmediğini vurgulayarak, yaptığı her şeyin kamuoyuna açık olduğunu aktardı. Avukatların da yaptığı savunmaların ardından kararı açıklayan mahkeme heyeti, Altun'a “örgüt üyeliğinden” 10 yıl hapis cezası verdi.

HDP Urfa Milletvekili Ayşe Sürücü'nün, “2911 sayılı gösteri ve yürüyüş kanununa muhalefet etmek” iddiasıyla yargılandığı davanın duruşması, **20 Mart 2019 tarihinde Urfa 6'ncı Ağır Ceza Mahkemesi'nde** görüldü. Halfeti Belediyesi'nin 8 Mart 2016 tarihinde açtığı Sara Kadın Merkezi'nin etkinliğine katıldığı gerekçesiyle yargılanan Sürücü, duruşmaya katılmadı. Sürücü'nün avukatlarının hazır bulunduğu duruşmada, iddia makamı mütalaasında ceza talebini yineledi. Avukatları, Sürücü'nün milletvekili olduğunu belirterek yargılamanın durdurulmasını istedi. Verilen kısa aradan sonra mahkeme heyeti, Sürücü'ye 1 yıl 8 ay 15 gün hapis cezası verdi. Cezayı ertelemeyen mahkeme, istinaf yolunu açık bıraktı.

20 Mart 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Yenişehir ilçesi Ofis Sema Sokağı'nda bir araya gelen 14 kadının, PKK Lideri Abdullah Öcalan'ın üzerindeki tecridin kaldırılması amacıyla 133 gündür açlık grevinde bulunan DTK Eşbaşkanı ve HDP Hakkari Milletvekili Leyla Güven'e destek vermek amacıyla "durma eylemi" yaptığı, polisin eyleme müdahalede bulunduğu ve 14 kadının darp edilerek gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltına alınanların isimleri şöyle: DBP İl Eşbaşkanı Rewşen Karademir, HDP Yenişehir İlçe Eşbaşkanı Demet Özkaran, HDP Sur İlçe Eşbaşkanı Sevim Coşkun, HDP PM Üyesi Nevriye Çur, Safiye Akdağ, Remziye Sızıcı, Ronda Bat, Halime Akyol, Leyla İnal, Ayten Aydin, Ayfer Bakır. **24 Mart 2019 tarihinde** emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından adliyeye sevk edilen 11 kadına ev hapsi verilerek serbest bırakıldığı, ancak ev hapsinin gerekçesinin açıklanmadığı öğrenildi.

Mezopotamya Ajansı (MA) Muhabiri Lezgin Akdeniz hakkında "örgüt üyeliği" ve "zincirleme örgüt propagandası" iddiasıyla açılan davanın ilk duruşması, **27 Mart 2019 tarihinde Diyarbakır 9'uncu Ağır Ceza Mahkemesi'nde** görüldü. Duruşmada gazeteci Akdeniz ile avukatı Resul Tamur hazır bulundu. İddianamenin okunması ardından savunma yapan Akdeniz, iddianamede yer alan suçlamaları kabul etmediğini dile getirerek beratını istedi. Akdeniz'in avukatı Resul Tamur ise gizli tanık beyanının altında herhangi bir imza bulunmadığını ifade ederek, gizli tanığın tüm gazeteciler hakkında aynı beyanda bulunduğunu kaydetti. Mahkeme heyeti, gazeteci Akdeniz hakkında "örgüt üyesi olmak" suçlamasında mahkumiyet için yeterli ve kesin delil elde edilmediği için beraatına karar verdi. Facebook beğeni ve paylaşımlarında "örgüt propagandası" yaptığı gerekçesiyle Akdeniz'e 1 yıl 3 ay hapis cezası vererek 5 yıl süreyle hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verdi.

Evrensel Gazetesi Dersim muhabiri Kemal Özer hakkında "örgüt üyeliği" iddiasıyla açılan davanın duruşması, **27 Mart 2019 tarihinde Tunceli 1. Ağır Ceza Mahkemesinde** görüldü. Özer'in katılmadığı duruşmada, avukatlar hazır bulundu. Avukatlar, müvekkilleri Özer'in gazeteci olduğunu, isnat edilen suç işlemediğini belirterek, beraat talebinde bulundu. Mahkeme heyeti, "örgüt üyeliği" gerekçesiyle gazeteci Özer'e 6 yıl 3 ay hapis cezası verdi.

TSK'nın 20 Ocak 2018 tarihinde başlattığı Suriye kenti Efrîn'e yönelik operasyona dair, İHD Genel Merkezi'nin açıklamasını Malatya'da okuyan İHD Şube Yöneticisi Mehmet Tuncel hakkında, "Örgüt üyesi olmak" iddiasıyla açılan davanın karar duruşması, **8 Mayıs 2019 tarihinde Malatya 2'nci Ağır Ceza Mahkemesi'nde** görüldü. Açıklamanın içeriğinin barış olduğunu, İHD Genel Merkez açıklaması olduğunu kendisi de insan hakları savunucusu olarak savaşa karşı barışı savunduğunu ifade eden Tuncel, beraatını talep etti. Avukatı da müvekkilinin ifadelerine katıldığını belirterek beraatını istedi. Mahkeme heyeti, Mehmet Tuncel'e "Örgüt üyesi olmak" iddiasıyla 6 yıl 3 ay hapis cezası verdi.

2016 yılının Mart ayından bu yana tutuklu bulunan Mardin Dargeçit eski Belediye Eşbaşkanı Zeynep Sipçik'in, 7 kişi ile birlikte yargılandığı davanın karar duruşması, **17 Mayıs 2019 tarihinde Van 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde** görüldü. Sipçik'in katılmadığı dava duruşmasında mahkeme heyeti, kararını açıkladı. Mahkeme, gizli tanık beyanlarına dayanılarak Sipçik'e "örgüt üyesi olmak" iddiasıyla 13 yıl 6 ay hapis cezası verdi. Davanın diğer tutuklu sanıklarından Garibe Gezer ve Davut Demir'e birçok suçlamadan "ağırlaştırılmış müebbet" ile 20'şer yıl hapis cezaları veren mahkeme heyeti, sanıkların tutukluluklarının devamına hükmetti. Tutuksuz sanıklardan Sait Akdoğan'a 10 yıl 6 ay, Yasin Demir'e 11 yıl 3 ay hapis cezası veren mahkeme, diğer iki sanık hakkında ise beraat kararı verdi.

Muş Malazgirt Belediyesi eski eşbaşkanları Halis Coşkun ve Memnune Söylemez'in, yargılandığı davanın karar duruşması, **27 Mayıs 2019 tarihinde Muş 2'nci Ağır Ceza Mahkemesi'nde** görüldü. 2016 yılının Kasım ayından bu yana tutuklu olan eşbaşkanların "Örgüt üyesi olmak" iddiasıyla yargılandıkları duruşmaya Patnos L Tipi Kapalı Cezaevi'nde SEGBİS aracılığıyla katıldı. Coşkun ve Söylemez'in avukatları da mahkemede hazırda bulundu. Kimlik tespiti ardından konuşan Coşkun ve Söylemez tahliye talebinde bulundu. Mahkeme, Coşkun'a 12 yıl, Söylemez'e ise 8 yıl 6 ay ceza verdi.

Malatya'nın Doğanşehir ilçesinin HDP'li İlçe Eşbaşkanı Memet Aydın'ın "Örgüt propagandası yapmak" iddiasıyla tutuksuz yargılandığı dava, **13 Haziran 2019 tarihinde Malatya 2'inci Ağır Ceza Mahkemesi'nde** görüldü. Aydın'ın katılmadığı duruşmada avukatı hazır bulundu. Savcı, mahkeme heyetine sunduğu mütalasında Aydın'ın "Örgüt propagandası yapmak"tan cezalandırılmasını istedi. Müvekkili hakkındaki mütaalaya karşı savunma yapan Aydın'ın avukatı ise, suçlandığı etkinliklerin siyasi bir partinin çalışmaları olduğunu, bu sebeple suçlanamayacağını belirterek müvekkili için beraat talebinde bulundu. Taleplerin alınmasının ardından kısa bir ara veren mahkeme heyeti, Aydın'e "Örgüt propagandası yapmak" iddiasıyla 1 yıl 6 ay hapis cezası verdi.

14 Haziran 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; Siirt'in Baykan ilçesinde Vezir Emeç isimli kişi sosyal medya hesabında "Benzini boş verin dünyanın en pahalı Cumhurbaşkanı bizde" cümlesini paylaştığı gerekçesiyle "Cumhurbaşkanına hakaret" iddiasıyla hakkında Siirt Emniyet Müdürlüğü tarafından soruşturma başlatıldı. Baykan Asliye Ceza Mahkemesi tarafından aynı soruşturma kapsamında açılan davada Emeç'e 2 yıl 4 ay hapis cezası verildi.

ÖRGÜTLENME ÖZGÜRLÜĞÜNE YÖNELİK İHLALLER

Baskına veya Saldırıya Uğrayan Siyasi Parti, Sendika, Dernek ve Kültür Kurumu

- Siyasi Parti

5 Ocak 2019 tarihinde Mardin'de HDP İl binasına akşam saatlerinde polisler baskın düzenlediği öğrenildi. Açlık grevinde olan HDP Hakkari Milletvekili ve DTK Eşbaşkanı Leyla Güven'le ilgili basılan stickerları toplamak için baskında bulunulduğu öğrenildi.

7 Ocak 2019 tarihinde Diyarbakır Merkez Sur ilçesinde HDP İlçe binasına, açlık grevinde bulunan HDP Hakkari Milletvekili ve DTK Eşbaşkanı Leyla Güven'in fotoğrafının bina cephesine asıldığı gerekçesiyle polis tarafından baskın düzenlendiği öğrenildi.

22 Ocak 2019 tarihinde Diyarbakır Merkez Yenişehir ilçesinde HDP İlçe binasına, "Zindan direnişini büyütelim" yazılı pankartın bina ön cephesine asıldığı gerekçesiyle polis tarafından baskın düzenlendiği öğrenildi. Pankartın polis tarafından indirildiği baskında, 2 HDP'linin gözaltına alındığı öğrenildi.

3 Mart 2019 tarihinde Diyarbakır'da polis tarafından HDP İl binasında düzenlenen baskında, aralarından HDP Diyarbakır Milletvekili Dersim Dağ'ın da bulunduğu bir grubun başlattığı açlık grevi eyleminde müdahale edildiği ve müdahale sonrasında grevde bulunan 5 kişinin (HDP üyeleri Salih Cansever, İsmet Yıldız, Sevican Yaşar, Salih Tekin, Bilal Özgezer) gözaltına alındığı öğrenildi. Yine baskın esnasında, "Leyla Güven haklıdır, tecrit son bulmalıdır", "Tecrit insanlık suçudur, siyasi tutsaklara özgürlük" gibi Türkçe ve Kürtçe yazılı pankartlara el konulduğu belirtildi. **4 Mart 2019 tarihinde Ankara'nın Beypazarı ilçesinde**

bir otelde düzenlenen partisinin aday tanıtım toplantısına katılan İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun, il binasına polis tarafından düzenlenen baskın ve gözaltına alınanlara ilişkin yaptığı açıklamada "*Bir vilayette (Diyarbakır) kendi partileri (HDP) içinde açlık grevi yapacaklarmış. Emniyet güçlerimize yarım saat içinde onları oradan alın dedim. Demin telefon geldi. Aldılar*" şeklinde konuştuğu öğrenildi.

8 Mart 2019 tarihinde Diyarbakır'da polis tarafından HDP İl binasında düzenlenen baskında, 3'ü HDP'li Milletvekili (Diyarbakır Milletvekili Dersim Dağ, Van Milletvekilleri Tayyip Temel ve Murat Sarısaç) 10 kişilik grubun başlattığı açlık grevi eylemine müdahalede bulunduğu öğrenildi. Parti binasının kapı ve giriş camlarının kırılarak içeri girildiği baskın esnasında, milletvekilleri dışında grevde yer alan 7 kişinin (*Parti üyeleri; Salih Cansever, İsmet Yıldız, Sevican Yaşar, Salih Tekin, Bilal Özgezer, Abdulhalik Kurt, Yusuf Atas*) gözaltına alındığı öğrenildi. Müdahale sırasında, kalkan zoruyla çembere alınan Mardin Milletvekili Pero Dünder'in elinden yaralandı, Van Milletvekilleri Tayyip Temel ve Murat Sarısaç ile Diyarbakır Milletvekili Dersim Dağ'ın tekmelenerek darp edildiği öğrenildi.

15 Mart 2019 tarihinde Siirt merkezde bulunan HDP seçim irtibat bürosunun motosikletli kişiler tarafından 6 el silahla ateş edilerek saldırıda bulunduğu öğrenildi. Saldırıda ile ilgili polis tarafından gözaltına alınan bir saldırganın, emniyetteki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldığı öğrenildi.

23 Nisan 2019 tarihinde Bingöl'de sabah saatlerinde HDP İl Binasına polis tarafından baskın düzenlendi. Arama yapan polis, partinin birçok evrakına el koyarak, binadan ayrıldı.

9 Mayıs 2019 tarihinde Van'da tecrit uygulamalarının sonlandırılması amacıyla HDP Van İl binasında devam eden açlık grevi eylemi nedeniyle, il binasına polis tarafından baskın düzenlendi.

19 Mayıs 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Merkez Kayapınar ilçesinde bulunan AKP Kayapınar İlçe Başkanlığı binasına, bir grup tarafından EYP ve havai fişeklerle saldırıda bulunduğu öğrenildi. Parti binasına atılan EYP'lerden birinin patladığı, diğerinin ise patlamadığı öğrenildi. Saldırı sırasında bina önünde nöbet tutan polislerin ateşle karşılık verdiği belirtildi.

- Seçim bürosu

1 Şubat 2019 tarihinde Van'da Saat 02.30 civarında, HDP'nin park halindeki seçim otobüsüne kimliği belirsiz kişi veya kişilerce saldırı düzenlendi. Saldırıda, camları kırılan otobüsün "Ya Me Ye" yazılı bölümüne bozkurt işareti ve MHP yazılamalarının yapıldığı belirtildi.

8 Mart 2019 tarihinde Mardin'in Derik ilçesinde bulunan HDP seçim bürosuna polis tarafından düzenlenen baskında, 2 yurttaşın (*Abdülşamet Gür, Vedat Ekinci*) gözaltına alındığı ve açlık grevi eyleminde bulunan HDP Milletvekili Leyla Güven'in fotoğraflarına el konulduğu öğrenildi.

28 Mart 2019 tarihinde Siirt merkezde bulunan merkezi seçim bürosunun, gece saat 22.30'da polisler tarafından örgüt propagandası yapıldığı gerekçesiyle basıldığı öğrenildi.

KAPATILAN / KAPATILMAK İSTENEN KURUM VE KURULUŞLAR

- Siyasi Parti

22 Şubat 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı Mehmet Akarca tarafından Afyon'da bir otelde düzenlenen Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı 2018 yılı değerlendirme toplantısının açılış konuşmasında, 4 Kürt partisi hakkında kapatma davası açıldığını söyledi. Akarca, Türkiye Kürdistan Partisi, Kürdistan Sosyalist Partisi, Kürdistan Özgürlük Partisi ve Kürdistan Komünist Partisi hakkında "Anayasa'ya aykırı faaliyetler" gerekçesiyle kapatma davası açıldığını duyurdu. Akarca, şunları söyledi: "Şu anda Anayasa'ya aykırı faaliyetleri tespit edilen programları itibarıyla 4 siyasi parti hakkında Anayasa Mahkemesine kapatma davası açmış bulunmaktayız. Bunlar Türkiye Kürdistan Partisi, Kürdistan Sosyalist Partisi, Kürdistan Özgürlük Partisi ve Kürdistan Komünist Partisi adı altında faaliyet gösteren partilerdir. Yine bu çalışmalarımız kapsamında 18 siyasi parti hakkında kongrelerini zamanında yapmadıkları, yasal gerekliliklere uymadıkları için kendiliğinden dağılma hali ve hukuki varlığının sona erdiğinin tespiti için Anayasa Mahkemesine dava açılmış, 9 siyasi parti hakkında hukuki varlığına karar verilmiş, 5 siyasi parti hakkında da tüzük ihtar başvurusunda bulunulmuştur."

TOPLANTI ve GÖSTERİ ÖZGÜRLÜĞÜNE YÖNELİK İHLALLER

Güvenlik Güçleri Tarafından Müdahale Edilen Toplantı ve Gösteriler

Açlık grevinde bulunan DTK Eşbaşkanı ve HDP Hakkari Milletvekili Leyla Güven'in duruma dikkat çekmek amacıyla **12 Ocak 2019 tarihinde Diyarbakır'da** aralarında milletvekillerinin de bulunduğu kitle HDP İl binasından E Tipi Cezaevine doğru yürüyüşe geçti. Yürüyüşü izin vermeyen polis, kitleye müdahalede bulundu.

Açlık grevinde bulunan DTK Eşbaşkanı ve HDP Hakkari Milletvekili Leyla Güven'in duruma dikkat çekmek amacıyla **13 Ocak 2019 tarihinde Batman'da** Gülistan Caddesinde bir araya gelerek yürüyüşe geçen kitleye polis tarafından müdahalede bulundu. Müdahale sırasında HDP'nin Batman Belediyesi Eşbaşkan Adayı Sabri Özdemir'in polis tarafından gözaltına alındığı öğrenildi.

Tecridin kaldırılması talebiyle açlık grevi eyleminde bulunan DTK Eşbaşkanı ve HDP Hakkari Milletvekili Leyla Güven'e destek vermek amacıyla **20 Ocak 2019 tarihinde Diyarbakır'da** E Tipi Kapalı Cezaevi önünde protesto eyleminde bulunan DAKAP üyesi kadınlara polis tarafından müdahalede bulunuldu. Müdahalede, 10 kişinin darp edilerek gözaltına alındığı öğrenildi.

Açlık grevinde bulunan DTK Eşbaşkanı ve HDP Hakkari Milletvekili Leyla Güven'in duruma dikkat çekmek amacıyla **31 Ocak 2019 tarihinde Diyarbakır'da** aralarında milletvekillerinin de bulunduğu kitle, Güven'in evinin önündü yürüyüş düzenlendi. Yürüyüşü izin vermeyen polis, kitleye tazyikli su ile müdahalede bulundu.

5 Şubat 2019 tarihinde Urfa'nın Ceylanpınar ilçesinde HDP'nin seçim bürosu açılışında HDP Belediye Eş Başkan adayı Narin Gezgör'ün yaptığı konuşmada PKK Lideri Abdullah

Öcalan üzerindeki tecride değinmesi üzerine polisin açılışa gaz bombası ile müdahale ettiği öğrenildi.

Diyarbakır'daki evinde açlık grevi eylemini sürdüren DTK Eş Başkanı ve HDP Hakkari Milletvekili Leyla Güven'e destek ve dikkat çekmek amacıyla **13 Şubat 2019 tarihinde Van'da** Diyarbakır'a yürümek amacıyla HDP İl binası önünde biraraya gelerek Diyarbakır'a yürümek isteyen milletvekili ve belediye eşbaşkanlarına, polis tarafından izin verilmediği ve il binasının bahçesinde bulunan kitleye tazyikli su ve plastik mermilerle müdahalede bulunduğu öğrenildi. Müdahale sırasında 2 yurttaşın (Servet Aktaş, Halit Karalar) plastik mermilerle yaralandığı öğrenildi. 3 yurttaşın ise gözaltına alındığı öğrenildi.

Tekirdağ 2 Nolu F Tipi Cezaevi'nde tecrit uygulamalarını protesto etmek amacıyla yaşamına son veren Gezen isimli mahpusun, **Diyarbakır Merkez Bağlar ilçesi Yeniköy Mezarlığı'nda** bulunan kabrini **18 Mart 2019 tarihinde** ziyaret etmek üzere gitmek isteyen kitleye polis tarafından tazyikli su ile müdahalede bulunuldu. Müdahale sırasında 10 yurttaşın, gözaltına alındığı öğrenildi.

19 Mart 2019 tarihinde Mardin ve ilçelerinde, Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından başlatılan bir soruşturma kapsamında polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 19 HDP ve DBP'linin gözaltına alındığı öğrenildi. Bu durumu protesto etmek amacıyla Karayolları Parkı'nda yapılmak istenen basın açıklamasına tarafından izin verilmedi. Aralarında HDP'li milletvekillerinin olduğu HDP'lilerin parka gelişi sırasında, polisler il binası önündeki kitleye biber gazı ile müdahalede bulundu.

20 Mart 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Yenişehir ilçesi Ofis Sementi Sanat Sokağı'nda bir araya gelen 14 kadının, PKK Lideri Abdullah Öcalan'ın üzerindeki tecridin kaldırılması amacıyla 133 gündür açlık grevinde bulunan DTK Eşbaşkanı ve HDP Hakkari Milletvekili Leyla Güven'e destek vermek amacıyla "durma eylemi" yaptığı, polisin eyleme müdahalede bulunduğu ve 14 kadının darp edilerek gözaltına alındığı öğrenildi.

25 Mart 2019 tarihinde Mardin E Kapalı Cezaevinde tecrit uygulamalarını protesto etmek amacıyla yaşamına son veren Medya Çınar isimli mahpusun, Mardin Devlet Hastanesi morguna getirilen cenazesi için bekleyişe geçen gruba polis tarafından müdahale edildiği ve 3 yurttaşın darp edilerek gözaltına alındığı öğrenildi.

31 Mart 2019 tarihinde Batman'da yerel seçimleri HDP'nin kazanması ardından, kutlamalarla belediye binasına doğru yürüyen yurttaşlara, polis tarafından biber gazları ve plastik mermilerle müdahalede bulunulduğu öğrenildi.

12 Nisan 2019 tarihinde Van'da KHK'li olduğu gerekçesiyle mazbataları verilmeyen Edremit Belediye eşbaşkanlarının, belediye binası önünde yapmak istedikleri açıklama ve oturma eylemine polis tarafından müdahale edilerek izin verilmedi.

17 Nisan 2019 tarihinde Diyarbakır'da HDP İl Örgütü tarafından Koşu yolu Parkı'nda düzenlenen kitlesel basın açıklamasına, polis tarafından tazyikli su ve coplarla müdahalede bulundu. PKK Lideri Abdullah Öcalan üzerindeki tecrit ile YSK'nın KHK'li eşbaşkanlara mazbata verilmemesine ilişkin yapılan açıklamaya yönelik gerçekleşen müdahale sırasında, HDP'li Milletvekili Remziye Tosun tazyikli suyun çarpması sonucu yaralandığı ve HDP'li Milletvekili Musa Farisoğulları'nın da darp edilerek yaralandığı öğrenildi. Müdahale sırasında polislerce yere yatılarak darp edilen bir kişi gözaltına alındı.

20 Nisan 2019 tarihinde Mardin'in Kızıltepe ilçesinde hapishanelerde devam eden açlık grevi eylemlerine dikkat çekmek için açıklama yapmak isteyen Barış Anneleri üyelerine, polis tarafından müdahalede bulunuldu. Annelerin polislerce yerde sürüklendiği müdahalede, 5 kişinin gözaltına alındı.

23 Nisan 2019 tarihinde Batman'da mahpus anneleri tarafından, hapishanelerdeki açlık grevlerine dikkat çekmek amacıyla düzenlenen gösteriye polis tarafından müdahalede bulunuldu.

24 Nisan 2019 tarihinde Diyarbakır'da mahpus anneleri tarafından, hapishanelerdeki açlık grevlerine dikkat çekmek amacıyla Diyarbakır D Tipi Cezaevi önünde düzenlenen gösteriye polis tarafından müdahalede bulunuldu.

30 Nisan 2019 tarihinde Batman'da mahpus yakınları tarafından, hapishanelerdeki açlık grevlerine dikkat çekmek amacıyla düzenlenen protesto gösterisine polis tarafından müdahalede bulunuldu.

30 Nisan 2019 tarihinde Van'da mahpus yakınları tarafından, hapishanelerdeki açlık grevlerine dikkat çekmek amacıyla düzenlenen protesto gösterisine polis tarafından müdahalede bulunuldu.

Hapishanelerde devam eden açlık grevi eylemlerine dikkat çekmek amacıyla **2 Mayıs 2019 tarihinde Diyarbakır'da** Koşuyolu Parkı'nda basın açıklaması yapmak isteyen mahpus annelerine polis tarafından izin verilmediği öğrenildi. Açıklama yapmakta ısrar eden mahpus annelerine polis tarafından müdahalede bulunulduğu ve bir mahpus annesinin kadının çekiştirilmek suretiyle parktan dışarı çıkarıldığı esnada darp edildiği öğrenildi. Müdahale sırasında HDP Gençlik Meclisi üyesi Ümit Akbıyık'ın darp edilerek gözaltına alındığı öğrenildi. Diyarbakır Emniyet Müdürlüğü TEM Şubesi'ne götürülen Akbıyık'ın alınana ifadesinin ardından serbest bırakıldığı öğrenildi.

Hapishanelerde devam eden açlık grevi eylemlerine dikkat çekmek amacıyla toplumsal gösteri hakkını kullanan mahpus annelerine yönelik polis şiddetini protesto etmek isteyen ve **4 Mayıs 2019 tarihinde Diyarbakır Ofis AZC Plaza** önünde açıklamada bulunmak isteyen KESK Diyarbakır Şubeler Platformu Üyeleri'ne polis tarafından müdahalede bulunuldu. Müdahale sırasında 26 kişinin darp edilerek gözaltına alındığı öğrenildi.

Hapishanelerde devam eden açlık grevi eylemlerine dikkat çekmek amacıyla **5 Mayıs 2019 tarihinde Diyarbakır'da** Koşuyolu Parkı'nda basın açıklaması yapmak isteyen mahpus annelerine polis tarafından müdahalede bulunulduğu ve 5'i tutuklu anneleri olmak üzere 7 kişinin darp edilerek gözaltına alındığı öğrenildi.

Hapishanelerde devam eden açlık grevi eylemlerine dikkat çekmek amacıyla **5 Mayıs 2019 tarihinde Van'da** Sanat Sokağı'nda basın açıklaması yapmak isteyen mahpus annelerine polis tarafından müdahalede bulunulduğu ve 3 kişinin gözaltına alındığı öğrenildi.

Hapishanelerde devam eden açlık grevi eylemlerine dikkat çekmek amacıyla **7 Mayıs 2019 tarihinde Batman'da** Batman M Tipi Cezaevi önünde basın açıklaması yapmak isteyen mahpus yakınlarına, valiliğin yasak kararı gerekçe gösterilerek izin verilmediği ve polis tarafından müdahalede bulunduğu öğrenildi. Müdahalede sırasında 19 kişinin gözaltına

alındığı ve gözaltına alınan yurttaşlardan Yaşar Yalçın'ın polis aracına bindirildiği sırada ters kelepçe takılmasına itiraz etmesi sonrası darp edildiği öğrenildi.

Hapishanelerde devam eden açlık grevi eylemlerine dikkat çekmek amacıyla **10 Mayıs 2019 tarihinde Diyarbakır'da** Koşuyolu Parkı'nda oturma eylemi yapmak isteyen mahpus annelerine izin verilmediği, bunun üzerine yürüyüşe geçen mahpus annelerine tazyikli su ile müdahalede bulunduğu öğrenildi.

Hapishanelerde devam eden açlık grevi eylemlerine dikkat çekmek amacıyla **13 Mayıs 2019 tarihinde Batman'da** Atatürk Parkı'nda basın açıklaması yapmak isteyen mahpus yakınlarına, izin verilmediği ve polis tarafından müdahalede bulunduğu öğrenildi. Müdahalede sırasında 11 kişinin gözaltına alındığı ve HDP Milletvekili Feleknas Uca'nın polis kalkanlarıyla darp edildiği ve özel bir hastanede yapılan muayenenin ardından kolunun alçığı alındığı öğrenildi.

15 Mayıs 2019 tarihinde Ağrı'nın Patnos ilçesinde Patnos L Tipi Kapalı Cezaevi önünde açlık grevlerine dikkat çekmek amacıyla bir araya gelen ve basın açıklaması yapmak isteyen mahpus yakınlarına, Kaymakamlığı'nın yasak kararı gerekçe gösterilerek jandarma tarafından izin verilmediği tazyikli su ile müdahalede bulunduğu öğrenildi.

Hapishanelerde devam eden açlık grevi eylemlerine dikkat çekmek amacıyla **15 Mayıs 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Lice ilçesinde** Demokrasi Parkı'nda oturma eyleminde bulunan mahpus yakınlarına polis tarafından biber gazıyla müdahalede bulunduğu öğrenildi.

Hapishanelerde devam eden açlık grevi eylemlerine dikkat çekmek amacıyla **16 Mayıs 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Merkez Bağlar ilçesinde** Koşuyolu Parkı'nda basın açıklaması yapmak üzere Batıkent Kavşağı'nda bir araya gelen mahpus annelerine, polis tarafından müdahalede bulunduğu öğrenildi. Müdahale sırasında, mahpus annelerinden Hazal Yıldırım'ın darp edilerek gözaltına alındığı ve bir sonra ise serbest bırakıldığı öğrenildi.

Hapishanelerde devam eden açlık grevi eylemlerine dikkat çekmek amacıyla **16 Mayıs 2019 tarihinde Şırnak'ın Silopi ilçesinde** HDP İlçe Örgütü binasında bir araya gelerek basın açıklaması yapmak isteyen mahpus yakınlarına, polis tarafından tazyikli su ile müdahalede bulunduğu öğrenildi.

Hapishanelerde devam eden açlık grevi eylemlerine dikkat çekmek amacıyla **22 Mayıs 2019 tarihinde Van'da** Milli Egemenlik Caddesi'nde bulunan Park'ta bir araya gelerek basın açıklaması yapmak isteyen mahpus yakınlarına, polis tarafından tazyikli su ile müdahalede bulunduğu öğrenildi. Müdahale sırasında 4 kişinin (*DBP İl Eşbaşkanı Ökkeş Kava, il yöneticileri Seyit Kılıç, Selahattin Genco ve ismi öğrenilemeyen bir kişi*) gözaltına alındığı öğrenildi.

Hapishanelerde devam eden açlık grevi eylemlerine dikkat çekmek amacıyla **25 Mayıs 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Lice ilçesinde** Demokrasi Parkı'nda oturma eyleminde bulunan mahpus yakınlarına polis tarafından müdahalede bulunduğu öğrenildi. Müdahale sırasında mahpus annesi olan Necla Özer'in darp edildiği öğrenildi.

Tarihi Hasankeyf ilçesinin sular altında bırakılmak istenmesine karşı HDP Batman Gençlik Meclisi üyeleri tarafından **12 Haziran 2019 tarihinde Batman'ın Hasankeyf ilçesinde** yapılmak istenen basın açıklamasına izin vermeyen polis, gaz bombası ve plastik mermilerle

müdahalede bulundu. Müdahalede sırasında, 32 kişi yerlerde sürüklenerek ve darp edilerek gözaltına alındı. Ayrıca, haber takibinde bulunan 1 gazetecinin de (*Sonya Bayık*) gözaltına alındığı öğrenildi. 33 kişinin, emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldığı öğrenildi.

Ertelenen, Yasaklanan Toplantı ve Gösteriler

Diyarbakır'daki evinde açlık grevi eylemini sürdüren DTK Eş Başkanı ve HDP Hakkari Milletvekili Leyla Güven'e destek ve dikkat çekmek amacıyla **13 Şubat 2019 tarihinde Van'da** Diyarbakır'a yürümek amacıyla HDP İl binası önünde biraraya gelerek Diyarbakır'a yürümek isteyen milletvekili ve belediye eşbaşkanlarına, polis tarafından izin verilmediği ve il binasının bahçesinde bulunan kitleye tazyikli su ve plastik mermilerle müdahalede bulunulduğu öğrenildi. Müdahale sırasında 2 yurttaşın (Servet Aktaş, Halit Karalar) plastik mermilerle yaralandığı öğrenildi. 3 yurttaşın ise gözaltına alındığı öğrenildi.

Diyarbakır'daki evinde açlık grevi eylemini sürdüren DTK Eş Başkanı ve HDP Hakkari Milletvekili Leyla Güven'e destek ve dikkat çekmek amacıyla **13 Şubat 2019 tarihinde Şırnak'tan** Diyarbakır'a yürümek amacıyla HDP İl binası önünde biraraya gelen milletvekillerine Valiliğin yasaklama kararı gerekçe gösterilerek polis tarafından izin verilmedi.

Diyarbakır'daki evinde açlık grevi eylemini sürdüren DTK Eş Başkanı ve HDP Hakkari Milletvekili Leyla Güven'e destek ve dikkat çekmek amacıyla **13 Şubat 2019 tarihinde Antep'ten** Diyarbakır'a yürümek amacıyla HDP İl binası önünde biraraya gelen milletvekillerine Valiliğin yasaklama kararı gerekçe gösterilerek polis tarafından izin verilmedi.

Diyarbakır'daki evinde açlık grevi eylemini sürdüren DTK Eş Başkanı ve HDP Hakkari Milletvekili Leyla Güven'e destek ve dikkat çekmek amacıyla **13 Şubat 2019 tarihinde Urfa'dan** Diyarbakır'a yürümek amacıyla HDP İl binası önünde biraraya gelen milletvekillerine Valiliğin yasaklama kararı gerekçe gösterilerek polis tarafından izin verilmedi.

Diyarbakır'daki evinde açlık grevi eylemini sürdüren DTK Eş Başkanı ve HDP Hakkari Milletvekili Leyla Güven'e destek ve dikkat çekmek amacıyla **14 Şubat 2019 tarihinde Mardin'in Nusaybin ilçesinde** Diyarbakır'a yürümek amacıyla HDP İl binası önünde biraraya gelen milletvekillerine Valiliğin yasaklama kararı gerekçe gösterilerek polis tarafından izin verilmedi. Müdahaleye maruz kalan milletvekillerinden HDP Şırnak Milletvekili Hüseyin Kaçmaz'ın copla dövüldüğü, HDP Mardin Milletvekili Pero Dünder'in ise parmağından yaralandığı öğrenildi.

Diyarbakır'daki evinde açlık grevi eylemini sürdüren DTK Eş Başkanı ve HDP Hakkari Milletvekili Leyla Güven'e destek ve dikkat çekmek amacıyla HDP milletvekillerinin "100. Gününde Leyla'ya, Tecridi Kırmaya" sloganıyla Hakkari, Van, Kars, Iğdır, Bitlis, Ağrı, Muş, Şırnak, Mardin, Siirt, Batman, Dersim, Bingöl, Antep ve Urfa kentleri olmak üzere 7 ayrı koldan başlatılan yürüyüşlerin son durağı olan **Diyarbakır'da 15 Şubat 2019 tarihinde** bir araya gelen milletvekillerinin yürüyüşüne polis tarafından izin verilmedi. Leyla Güven'in evine doğru yürümeye hazırlandıkları sırada HDP'lilerin yanına gelen polis amirleri, Diyarbakır Valiliği'nin aldığı karar doğrultusunda yürüyüşe izin verilmeyeceğini belirtti.

6 Mart 2019 tarihinde Siirt'in Baykan ilçesinde 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü kapsamında karanfil dağıtan HDP'lilerin yürüyüşü, Sanat Sokağı girişinde bulunan çevik kuvvet polisleri tarafından engellendiği ve valilik tarafından sokağa giriş yasağının bulunduğu belirtildi.

3 Nisan 2019 tarihinde Van Valiliği, PKK Lideri Abdullah Öcalan'ın doğum günü olan 4 Nisan gerekçesiyle kentte toplantı, gösteri yürüyüşü ve basın açıklaması gibi eylemlerin 15 gün süreyle yasaklandığını duyurdu.

31 Mart 2019 yerel seçimlerinde resmi olmayan sonuçlara göre HDP'nin seçimleri kazandığı **Iğdır'da 4 Nisan 2019 tarihinde** Iğdır Valisi tarafından yapılan açıklamada, kentte yapılacak olan toplantı, gösteri yürüyüşü ve basın açıklaması gibi eylemlerin 15 gün süreyle yasaklandığını duyuruldu.

Kars Valiliği tarafından **8 Nisan 2019 tarihinde** yapılan açıklamada, 12 gün boyunca kentteki tüm eylem ve etkinliklerin yasaklandığı duyuruldu. Açıklamada şöyle denildi: *"31 Mart 2019 Pazar günü yapılan Mahalli İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimleri sonrası bazı kesimler tarafından seçim sonuçlarına gölge düşürmek, ilimizde kaos ortamı yaratmak, karşıt görüşlü grupları karşı karşıya getirmek ve gruplar arasında kavga, şiddet ortamı vb. ortamlar yaratmak amacıyla provokatif eylem, kanunsuz gösteri ve yürüyüş düzenleme, açık ve kapalı yer toplantıları düzenleme, yasadışı slogan atma, pankart açma, stant açma, sokak etkinliği, sokak şenliği vb. eylem ve etkinlikler düzenleyebilecekleri şeklinde istihbari bilgiler elde edilmiştir."*

Hapishanelerde devam eden açlık grevi eylemlerine dikkat çekmek amacıyla **2 Mayıs 2019 tarihinde Batman'da** Gülistan Caddesi'nde "insan zinciri" oluşturmak isteyen mahpus yakınlarına, valiliğin yasak kararı gerekçe gösterilerek izin verilmediği öğrenildi. Emniyet yetkilileriyle yapılan görüşmelerden sonuç çıkmayınca HDP il binası önünde açıklamada bulunuldu.

Hapishanelerde devam eden açlık grevi eylemlerine dikkat çekmek amacıyla **6 Mayıs 2019 tarihinde Diyarbakır'da** Koşuyolu Parkı'nda basın açıklaması yapmak isteyen mahpus annelerine, polis tarafından parka girişlerine engel olunduğu ve açıklama yapılmasına izin verilmediği öğrenildi.

Hapishanelerde devam eden açlık grevi eylemlerine dikkat çekmek amacıyla **7 Mayıs 2019 tarihinde Diyarbakır'da** Koşuyolu Parkı'nda basın açıklaması yapmak isteyen mahpus annelerine, polis tarafından parka girişlerine engel olunduğu ve açıklama yapılmasına izin verilmediği öğrenildi. Bunun üzerine mahpus yakınlarının, kaldırımında yarım saat oturma eylemi yaparak yasağı protesto ettiği öğrenildi.

Mardin Valiliği tarafından yapılan açıklamada; **31 Aralık 2019 tarihine** (yılsonuna kadar) kadar il sınırları içerisinde yapılması planlanan tüm eylem ve etkinliklerin mülki idare amirinin iznine bağladığı duyuruldu. Söz konusu uygulama, 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu'nun 11'inci Maddesi'ne dayandırıldığı belirtildi.

Hapishanelerde devam eden açlık grevi eylemlerine dikkat çekmek amacıyla **10 Mayıs 2019 tarihinde Batman'da** Atatürk Parkı'nda "insan zinciri" oluşturmak isteyen mahpus yakınları ve yurttaşlara, valiliğin yasak kararı gerekçe gösterilerek izin verilmediği öğrenildi. Eyleme izin verilmemesi üzerine grup parktan ayrıldı.

Siirt Valiliği tarafından yapılan açıklamada; hapisanelerde devam eden açlık grevi eylemlerine dikkat çekmek amacıyla yapılması planlanan eylem ve etkinliklerin “örgüt propagandası”na dönüşeceği gerekçesiyle, her türlü eylem ve etkinliğin il genelinde açık alanlarda **9 Mayıs-23 Mayıs 2019 tarihleri** arasında yasaklandığı duyuruldu. Söz konusu uygulama, 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu'nun 11'inci Maddesi'ne dayandırıldığı belirtildi.

Hapishanelerde devam eden açlık grevi eylemlerine dikkat çekmek amacıyla **11 Mayıs 2019 tarihinde Diyarbakır'da** Koşuyolu Parkı'nda oturma eylemi yapmak isteyen mahpus annelerine izin verilmediği öğrenildi.

Hakkari Valiliği tarafından yapılan açıklamada; daha önce ilan edilen kentteki eylem ve etkinlik yasağının 1 ay daha uzatıldığı duyuruldu. Açıklamada şöyle denildi: “*Valilik ve Kaymakamlık makamlarının uygun göreceği etkinlikler hariç olmak üzere, Hakkari İl sınırları içerisinde (İl Merkezi, Dış İlçelerinde ve Jandarma Sorumluluk Bölgeleri dahil) 19/05/2019 tarihi saat: 00.00'dan 17/06/2019 tarihi saat: 23.59'a kadar otuz (30) gün süre ile meydan, cadde, sokak, yol, park gibi umuma açık alanlarda miting, açık yer toplantıları, gösteri yürüyüşleri, oturma eylemi, açlık grevi, çadır kurma, basın açıklamaları, stant açma vb. türdeki eylem ve etkinliklerin yapılmasının yasaklanması kararı alınmıştır.*” Yasağın **18 Haziran 2019 tarihinde** 1 ay süreyle uzatıldığı duyuruldu.

Antep Valiliği tarafından yapılan açıklamada; kentteki tüm eylem ve etkinliklerin 15 gün süreyle yasaklandığı duyuruldu. Açıklamada şöyle denildi: “Genel asayiş ve kamu düzeninin korunması amacıyla 5442 sayılı İl İdaresi Kanununun 11/c maddesi gereğince **23 Mayıs 2019-06 Haziran 2019 tarihleri arasında** açık alanlarda yapılacak ‘Açık yer toplantısı, basın açıklaması, stant kurma, imza kampanyası, bildiri dağıtma, pankart asma, çadır kurma, oturma eylemi, ayırt edici önlük ve yelek giyme vb.’ etkinlikler İl genelinde Valiliğimizce yasaklanmıştır.

20 Haziran 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; Muş'ta KESK Muş Şubeler Platformu ile Muş Barosu'nun Türkiye Barış Vakfı kurucularının katılımıyla kentte düzenlemek istediği “Zor zamanlarda barış açısını savunmak” adlı panele, Muş Valiliği tarafından “uygun görülmemiştir” denilerek izin verilmediği öğrenildi.

CEZAEVLERİNDE YAŞANAN İHLALLER

Sevk Uygulamaları

11 Ocak 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; Urfa 2 No'lu T Kapalı Cezaevi'nden Rize Kalkandere L Tipi Kapalı Cezaevi'ne sevk edilen 3 siyasi mahpusun (*Orhan Can, Kemal Yiğit, Murat Budabak*) cezaevi girişinde darp edildiği öğrenildi. Mahpusların, cezaevi girişinde çıplak arama dayatmasını maruz kaldıkları ve bunu kabul etmedikleri için, darp edildikleri belirtildi.

Tarsus Kampüs Cezaevi'nde bulunan 16 siyasi mahpusun **13 Şubat 2019 tarihinde** hiçbir gerekçe gösterilmeden **Maraş Türkoğlu 2 Nolu L Tipi Kapalı Cezaevi'ne** sevk edildiği öğrenildi. Mahpusların, götürüldükleri Maraş Türkoğlu 2 Nolu L Tipi Kapalı Cezaevi'nde çıplak aramaya zorlandıkları, ancak bunu reddettikleri için darp edildikleri öğrenildi. Sevk edilen tutukluların isimleri şöyle: *Hüseyin Erpolat, Fırat Turğay, Mehmet Ali Alan, Mehmet Şerif Dayan, Emanet Eneç (yüzde 92 raporlu), Roşhat Dilkiç (yüzde 40 raporlu), Azat Taş*

(yüzde 40 raporlu), Çağdaş Doğan (yüzde 80 raporlu. 31 Mart 2019'da koşullu salıverilecek), Vahdettin Çoban (6 Nisan 2019'da koşullu salıverilecek), İbrahim Halil Olçar, Ferit Çalan, Fehim İşbilir, Şiyar Say, Zeki Yıldırım, Kerem Er, Kamuran Altın.

20 Şubat 2019 tarihinde Antep L Tipi Cezaevinde bulunan 16 siyasi mahpusun, gerekçe gösterilmeden **Antep H Tipi Cezaevi'ne** sevk edildiği öğrenildi. Sevk edilenler arasında açlık grevinde bulunan 4 siyasi mahpusunda olduğu öğrenildi. Sevk edilen 16 tutuklunun isimleri şöyle: *Abdullah Kurt, Uğur Coşar, Şaban Yener, Selahattin Yaşar, Ahmet Yaralı, Sedat Avşar, Hasan Başaran, Abdullah Bilen, Mehmet Öner, Salih Gökçalp, Mehmet Eksin, Ahmet Gören, Ömer Levent, Şehmuz Hatipoğlu, Ömer Güner ve Halis Çiçek.*

20 Mart 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre: **Ağrı/Patnos L Tipi Kapalı Cezaevi'nde** bulunan 4 siyasi kadın mahpusun (*Jiyan Ekşi, Hividar Dilşah Dilan Aydın, Dilan Barin*) hiçbir gerekçe gösterilmeden farklı cezaevlerine sevk edildikleri öğrenildi.

22 Nisan 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; Urfa 2 Nolu T Tipi Cezaevi'nde bulunan ve 5 Ocak 2019 tarihinden itibaren açlık grevi eyleminde bulunan Selman Büyüktop isimli mahpusun, kendi isteği dışında aynı kampüste bulunan Urfa 1 Nolu T Tipi Cezaevi'ne sevk edildiği öğrenildi.

Sağlık Hakkı İhlali

7 Ocak 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Şükran Aydoğan, şu beyanlarda bulundu: “*Kardeşim Merve Aydoğan, yaklaşık 5 aydır Kayseri Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda bulunmaktadır. Kardeşim uzun zamandır “çölyak hastası olup %99 oranında” sağlık raporu vardır. Bilindiği gibi bu hastalık özel bakım ve tedavi gerekmektedir. Beslenme özel diyetle devam etmelidir. Ancak kardeşimle görüştüğümde kendisine diyet yiyecek verilmediği gibi glutenli yiyecek yemeye zorlandığı ve bu durum da hastalığının kötüye doğru götürüldüğünü, rutin kontrollerinin yapılmadığını bize ilettiler. Kardeşimin tedavisinin yapılmasını ve hastalıkla ilgili diyet yiyeceklerinin verildiğini bildiğimiz Bakırköy Kapalı Kadın Cezaevine naklinin yapılmasını istiyoruz. Bu duruma ilişkin gerekli girişimlerde bulunularak kendisi ve idare ile görüşülmesini istiyorum. Bu konuda sizden hukuki destek sunmanızı talep ediyorum.*”

7 Ocak 2019 tarihinde İHD Van Şubesine başvuruda bulunan Mehmet Kaplan, şu beyanlarda bulundu: “*Oğlum Kadir Kaplan, milletvekili Sayın Leyla Güven'e destek amaçlı girdiği açlık grevi nedeniyle hem tek kişilik hücreye konuldu, hem de haftalık rutin telefon görüşmeleri yasaklandı. Kendisinin bize tek kişilik hücreden yazmış olduğu fakstan haberdar olduk. Daha öncede yapılan keyfi uygulamalar oldu. Hastaneye götürülünce kelepçeli götürülmeler olduğu için, uzun zamandır hastaneye götürülmedi. Hem sağlık sorunları hem de tek kişilik hücreye atılmaları ve de girdiği açlık grevinden dolayı endişe duyuyoruz. Bu yapılanların hukuki olmadığını ve yapılanın insani olmadığını daha öncede kendilerine belirttiler ve cezaevi müdürleri, “biz devletiz, biz istediğimizi yaparız, istediğiniz yere şikayet edin” denilmişti. Biz daha öncede belirtmemize rağmen, bir şey olmadı. En kısa zamanda bu mağduriyetlerinin giderilmesini istiyoruz. Derneğinizden insani ve hukuki yardım talep ediyoruz.*”

9 Ocak 2019 tarihinde Elazığ T Tipi Kapalı Cezaevinden İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan İhsan Dönmüş, şu beyanlarda bulundu: “Ben farklı tarihlerde birden fazla faks gönderdim. Ancak cezaevi idaresi tarafından size gönderilmediğini öğrendim. Ben uzun zamandır cezaevinde kalmaktayım. Bu süreç içinde birçok hastalığa yakalandım. Bunların başında kafatasımdaki kemik kırığından dolayı baş ağrısı oluşmaktadır. Keyfi olarak doktorların yazdığı ilaçları cezaevi idaresi vermiyor. Ayrıca bel ve boyun ağrılarım da artmış olup yine bana doktor tarafından yazılan ilaçlar verilmiyor. Cezaevi idaresinin bu hukuki olmayan davranışlarına karşılık olarak yazdığım mektuplar fakslanmıyor. Gerekçe ise mektupların sakıncalı olmasıdır. Cezaevi idaresi hastalıklarımın ciddiyetinin dikkatte almadıklarından dolayı sağlığım gittikçe daha da kötü oluyor. Tedavimin tam olarak yapılması için sizden hukuki destek sunmanızı talep ediyorum.”

21 Ocak 2019 tarihinde İHD Batman Şubesine başvuruda bulunan Mahsum DURMAZ şu beyanlarda bulundu: “Kardeşim Ramazan Durmaz 2009 yılında katıldığı bir etkinlikte başından aldığı gaz fişegi sonucu ağır yaralandı. Gaz fişeginden aldığı darbeden dolayı başında ciddi rahatsızlık yaşamakta ve bu rahatsızlığı halen devam etmektedir, devamında 2010 yılında Diyarbakır Dicle Üniversitesinde Matematik dalı eğitimi alan kardeşim gözüne alındı ve tutuklandı. Yargılandığı davadan 18 yıl ceza aldı. Bir süre Diyarbakır Cezaevinde kaldıktan sonra sırasıyla Şanlıurfa, Adıyaman, Gaziantep, Osmaniye akabinde de Tekirdağ cezaevlerine sürgün edildi. Yaklaşık 20 gün önce Tekirdağ Cezaevinden Silivri Cezaevine sürgün edilen kardeşim bu cezaevinde de 10 gün yattıktan sonra en son Metris cezaevine sürgün edildi. Şu anda da tek kişilik hücrede yalnız yatmaktadır. Bu denli olumsuz koşullarda yaşayan kardeşim başındaki rahatsızlığa ilaveten iki böbreği de iflas etmiş bulunmaktadır. İHD'nin hasta tutsaklar listesinde bulunan kardeşim haftanın üç günü diyalize bağlanarak yaşamını idame ettiriyor. Derneğinizden kardeşimin tedavisinin daha sağlıklı bir ortamda yapılabilmesi için bölge cezaevlerinden birisine sevkinin ve hukuki desteğin sağlanmasını talep ediyorum.”

29 Ocak 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Derya Irmak, şu beyanlarda bulundu: “ Ben yaklaşık 45 gündür Diyarbakır E Tipi Kapalı Cezaevinde tutuklu olarak bulunmaktayım. Cezaevinde birçok hukuksuzluklar yaşanmaktadır. Bunların başında 12 kişi bulunduğumuz koşullarda sayının 36 kişiye çıkmasıdır. Yer sıkıntısı olduğundan dolayı mahpuslar yer yatağında yatmak zorunda kalıyorlar. Tuvalet kapısının önünde bile yatmak zorunda kalıyoruz. Bulduğumuz koşušta 6 çocuklu anne bulunmaktadır. Mikrop kapmalarından kaynaklı sürekli revire gitmek zorunda kalıyorlar. İlaç kullanmamıza rağmen hiçbir iyileşme görülüyor. Ayrıca ısınma sorunumuz da mevcuttur. Sayımız fazla olduğundan duş alma sıkıntıları da yaşıyoruz. Kantinden alışveriş yapıyoruz ancak fiyatlarda fazla oluyor. Ayrıca sayı çokluğundan dolayı kitap bile okuma şansımız olmuyor. Cezaevi koşullarından kaynaklı birçok kadın psikolojik olarak sıkıntılar yaşıyor. Bütün bu konulardan dolayı cezaevi koşullarının değişmesi yönünde sizden hukuki destek sunmanızı talep ediyorum.”

29 Ocak 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Hamdiye İpek, şu beyanlarda bulundu: “Ben 11 gündür Diyarbakır E Tipi Kapalı Cezaevinde kalıyorum. Cezaevinde birçok hukuksuzluklar yaşanmaktadır. Bunların başında 12 kişi bulunduğumuz koşullarda sayının 36 kişiye çıkmasıdır. Yer sıkıntısı olduğundan dolayı mahpuslar yer yatağında yatmak zorunda kalıyorlar. Tuvalet kapısının önünde bile yatmak zorunda kalıyoruz. Bulduğumuz koşušta 6 çocuklu anne bulunmaktadır. Mikrop kapmalarından kaynaklı sürekli revire gitmek zorunda kalıyorlar. İlaç kullanmamıza rağmen hiçbir iyileşme görülüyor. Ayrıca ısınma sorunumuz da mevcuttur. Sayımız fazla olduğundan duş alma

sıkıntıları da yaşıyoruz. Kantinden alışveriş yapıyoruz ancak fiyatlarda fazla oluyor. Ayrıca sayı çokluğundan dolayı kitap bile okuma şansımız olmuyor. Cezaevi koşullarından kaynaklı birçok kadın psikolojik olarak sıkıntılar yaşıyor. Bütün bu konulardan dolayı cezaevi koşullarının değişmesi yönünde sizden hukuki destek sunmanızı talep ediyorum.”

1 Şubat 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Hidayet Çapkın, şu beyanlarda bulundu: “ Ağabeyim olan Nevzat Çapkın, 20 gün önce Şanlıurfa Kapalı Cezaevinden Trabzon Beşikdüzü Kapalı Cezaevine sevk edildi. Kendisiyle telefonda yaptığımız görüşmede bize Cezaevine gidebilmek için üç gün boyunca ring aracında kaldıklarını yolculuktan kaynaklı durumunun çok kötü olduğunu, açık görüşe gelmememiz gerektiğini, söyledi. Ayrıca ağabeyimin kronik hastalıkları, nefes darlığı, hipertansiyon rahatsızlığı ve bacağına lif kopma durumu vardır. Tüm bunlardan dolayı ağabeyimin sağlık durumundan endişe etmekteyiz. Bu nedenle derneğinizden hukuki yardım talep ediyoruz.”

8 Şubat 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Zından Altan, şu beyanlarda bulundu: “ Şu an devam eden sağlık sorunlarım hakkında sizleri bilgilendirmek istiyorum. Yaklaşık 9 yıldır ter bezlerimin iyi çalışmamasından dolayı vücudumun farklı yerlerinde deri altı iltihaplanması meydana gelmektedir. Hastalığım 2016 yılından bu yana artarak devam etmektedir. Şanlıurfa 1 Nolu T Tipi Cezaevinde kaldığım sırada ameliyat olmuştum. Ancak tam olarak iyileşmeden, isteğim dışında Trabzon E Tipi Kapalı Cezaevine sevk edildim. Şu an ilaç tedavisi görmekteyim. Hastalığım gün geçtikçe kötüleşmektedir. Tekrar ameliyat olma durumum bulunmaktadır Bu konuda derneğinizden hukuki destek istiyoruz”

14 Şubat 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Hayriye Tekin, şu beyanlarda bulundu: “ 12.02.2019 tarihinde Diyarbakır D Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumu’nda hükümlü olan kardeşim **Halis Tekin’in** kapalı görüşüne gittim. Kardeşim hastadır. Cezaevi şartları kötü olduğu için tam olarak tedavisi yapılamıyor. Tedavi süresince ilaçları da verilmiyor. Özellikle kullanması gereken ilaç KONDRONİN-S ilacı verilmesi gerekiyor. Bu ilaç verilmediği için sağlığı kötüye gidiyor. Ailesi olarak, biz bu durumdan endişeleniyoruz. Kardeşimin bir an önce sağlığına kavuşması için, tedavisinin tam yapılması ve düzenli ilaç kullanması için cezaevi idaresinin duyarlılık göstermesini istiyoruz. Bu konuda derneğinizden hukuki destek istiyoruz.”

27 Şubat 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Ümran Avcı, şu beyanlarda bulundu: “ Öz dayım olan Mehmet Ali KAYADAĞ, yaklaşık 27 yıldır Türkiye’nin çeşitli cezaevlerinde tutulmaktadır. Son 2 aydır İzmir 1 Nolu Kapalı Cezaevinde bulunan dayımın çok ciddi anlamda sağlık problemleri bulunmaktadır. İzmir’den önce bulunduğu Balıkesir Kepsüt L Tipi Kapalı Cezaevinde kendisi yapmış olduğumuz görüşlerde sürekli birilerinin onu öldüreceğini, suikasta uğramaktan korktuğunu ve kendisine zorla ilaç verildiğini söylüyordu. Bu hususları belirten bir dilekçe ile Adalet Bakanlığına dayımın ailesine yakın bir cezaevinde sevk edilmesi talebimizi iletmemize rağmen başvurumuza herhangi bir cevap verilmedi. Kepsüt Cezaevi psikologu ile telefonda yapmış olduğumuz görüşmede bize dayımın şizofreni hastası olduğunu ve tedavisi için kendisine ilaç verildiği söylendi. Dayım ile en son 2 ay önce annem görüşme yaptı ve annemin aktardığına göre dayım ayakta dahi duramaz bir halde ve çok gerginmiş, sohbet sırasında sürekli küfür ediyormuş. Biz dayımın bu durumundan dolayı çok endişeliyiz ve derneğinizden dayımın tedavisinin hastane ortamında yapılması için hukuki talepte bulunuyoruz.”

4 Mart 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Şerafettin Yaşa, şu beyanlarda bulundu: “ Kardeşim Fethi Yaşa, yaklaşık 7 yıldır Amasya Cezaevinde kalmaktadır. Aynı cezaevinde bulunan Ağabeyim Seyfettin Yaşa ile 2 Mart 2019 tarihinde telefonda yaptığım görüşmede; 1 Mart 2019 tarihinden bu yana Fethi yaşa ile birlikte 6 kişinin süresiz-dönüşümsüz açlık grevine girdiğini, idarenin greve giren kişileri tekli hücrelere aldığını, kendilerine su ve vitamin gibi açlık grevinde alınması gereken şeylerin verilemediğini, kantinden kendi imkânları ile aldıkları eşyaların ellerinden alındığını söyledi. Bütün bunlardan kaynaklı olarak sizden hukuki destek sunmanız talep ediyoruz.”

7 Mart 2019 tarihinde İHD Van Şubesine başvuruda bulunan Abdulkadir Nas, tutuklu bulunduğu Van T Tipi Kapalı CİK'daki hak ihlallerinden bahsetmiştir. Anlatımlara göre ihlaller şu şekildedir: Hastane sevklerinin geciktirilmesi, yanlış tedavi uygulanması ve ilaçların karşılanmaması.

15 Mart 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Şafii Hayme, şu beyanlarda bulundu: “ Oğlum Mehmet Hayme, 2015 yılından beri Bolu F Tipi Kapalı Cezaevinde bulunmaktadır. 1 Mart 2019 tarihinde 90 kişi ile birlikte açlık grevine girdiğini söyledi. 15 Mart 2019 tarihinde telefonla yaptığımız görüşmede, talep etmelerine rağmen kendilerine henüz B1 vitamini verilmediğini söyledi. Oğlumun hayatı tehlikesi olmasından korkuyorum. Bu konuda derneğinizden hukuki yardım talep ediyorum.”

16 Mart 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Mehmet Sevik, şu beyanlarda bulundu: “ Oğlum Hüsamettin Sevik, 6 yıldır Tokat T Tipi Kapalı Cezaevinde bulunmaktadır. Oğlumla 11 Mart 2019 tarihinde telefonla yaptığım görüşmede; kendisinin 1 Mart 2019 tarihinde, aynı cezaevinde bulunan dört kişinin ise 5 Ocak 2019 tarihinde süresiz dönüşümsüz açlık grevine başladığını söyledi. Grevin başında sağlıkçıların odalara gelerek sağlık kontrollerini yaptıklarını; ancak son günlerde sağlıkçılar kendilerine sağlık kontrollerinin artık revirde yapılacağını söylemişler. Ancak revir ve koğuş arasında yaklaşık bir kilometre kadar mesafe bulunduğundan açlık grevine giren ilk grubun (70. günü aştıklarından) bu mesafeyi yürümesinin mümkün olmadığını bana söyledi. Bu olaydan sonra mahpuslar kontrollere gidememişler. Bu durum onlar açısından eziyet haline gelmiştir. Bu konuda derneğinizden hukuki yardım talep ediyorum.”

18 Mart 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Saime Ateş Mesutoğlu, şu beyanlarda bulundu: “ Eşim Şerif Mesutoğlu, şuanda Siverek T Tipi Kapalı Cezaevinde bulunmaktadır. Eşim 13 Mart'ta ölüm orucuna başladı. Hiçbir şekilde vitamin takviyesi yapılmamaktadır. Su dahi hiçbir sıvı almıyor. Eşimin böbreklerinde, gözlerinde ve beyne giden damarlarında hasar oluşmuştur. Eşimin hayatının çok ciddi riskler taşıdığını biliyorum. Geç olmadan eşimle görüşmek ve ikna etmek istiyorum. Derneğinizin, eşimle yüz yüze görüşmem konusunda bana yardımcı olmanızı ve hukuki anlamda destek sunmanızı talep ediyorum.”

22 Mart 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Zeliha Arslanoğlu, şu beyanlarda bulundu: “ Oğlum Murat Arslanoğlu, 1996 yılı Ağustos ayından beridir cezaevinde kalmaktadır. Yaklaşık 1 yıl önce oğlumun naklini Karaman'dan Patnos cezaevine verdiler. 3 yıl önce 2 defa Karaman'da ameliyat oldu. Bu süreçte felç geçirdi. Yaklaşık 2 yıl yatalak bir halde kaldı. Arkadaşları koğuşta kendisine baktı. 3. Ameliyatını da yaklaşık 2 yıl önce oldu. Sonra biraz daha iyi oldu. Ancak Patnos cezaevinde yeni olması sebebiyle doktor bulunmamakta olup, oğlumun tedavisi durmuş bulunmaktadır. Patnos Devlet Hastanesinde Genel Cerrahi olmadığı için yine tedavisi yapılamadı. 1 Mart 2019 tarihinden

bu yana da açlık grevine girdi. Sağlık durumu kötüye gitmekte ve tedavi görmemektedir. Oğlumun sevki için defalarca başvuruda bulunmamıza rağmen sonuç alamadık. Son görüşmemizde vücudunda yaralar çıktığını söyledi. Oğlumun biran önce tedaviye başlaması gerekmekte olup, gerekli tüm yasal işlemlerinin başlatılmasını talep ediyorum.”

22 Mart 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Sabiha Polat, şu beyanlarda bulundu: “ *Oğlum Erdal Polat, 12 yıldır cezaevinde bulunmaktadır. Şuanda İzmir cezaevinde kalmaktadır. 6 yıl kırsalda kaldıktan sonra yaralandı. Şuan sağ kolu sakattır. Vücudunun çeşitli yerlerinde de yaralar ve şarapnel parçaları bulunmaktadır. Oğlum yakalandıktan sonra çeşitli yerlere dilekçe verdim. Ameliyat olması gerektiğini anlattım. Ameliyatı İzmir’de olmalı denilerek Diyarbakır’dan Bandırmaya gönderildi. Bandırma da 3 yıl kaldıktan sonra ameliyatı için yeniden durumu anlattım. Benden yol masrafı vermem halinde İzmir’e götürebileceklerini söylediler. Masrafı yatırdım ancak yine ameliyat olmadı. Oğlum yaklaşık 3 aydır açlık grevindedir. Buca Kırıklar Cezaevinde bulunan oğlum açlık grevine girdiği süreç boyunca hiçbir şekilde doktor kontrolünün olmadığını ve durumunun hızlıca kötüye gittiğini söyledi. Hatta şuan kemikleri battığı için oturamayacak durumda olduğunu hatta uyuyamadığını söyledi. Biran önce doktor kontrolü gerekli takviyelerin, vitaminlerin verilmesi için gerekli başvuruların yapılmasını talep ediyorum.”*

5 Nisan 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Kutbettin Kurt, şu beyanlarda bulundu: “*Oğlum Abdullah KURT, şu anda Gaziantep H Tipi Kapalı Cezaevinde bulunmaktadır. Kendisi ile en 02.03.2019 tarihinde açık görüş yaptık. Bu görüşmede bize;68 gündür süresiz ve dönüşümsüz açlık grevine girdiğini, taleplerin Abdullah ÖCALAN üzerindeki tecridin kaldırılması olduğunu söyledi. Oğlum açlık grevine girdiği için cezaevi idaresinden B1 vitamini talep ettiklerini ancak bu vitaminin kendilerine verilmediğini belirtti. Oğlumun sağlık ve güvenliğinden endişe etmekteyiz ve tabii tutulduğu bu haksız uygulamanın çözülmesi için derneğinizden hukuki yardım talep ediyoruz.”*

19 Nisan 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Aygül Arat, şu beyanlarda bulundu: “ *2017 yılından beri Osmaniye 2 Nolu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda bulunan kardeşim **Mehmet Şirin Arat**, 1 Mart 2019 tarihinden bu yana açlık grevindedir. Koğuşta 16 kişi kalıyorlar ve bu kişilerden birkaç kişi dışında mahpuslar açlık grevinde. Kardeşim bana alınması gereken gıdalar yönünden sıkıntı yaşadıklarını aktardı. Alınması gereken besinlerin miktarları konusunda bilgi eksikliklerinin olduğunu belirtti. Kardeşim bana vitaminlerin eksik verildiğini söyledi. Memurların tavırlarının saldırgan ve tahrik edici olduğunu söyledi. Bütün mahpusların ciddi şekilde kilo verdiklerini, yorgunluk ve halsizlik yaşadıklarını aktardı. Bu sebeplerle mahpusların durumu ile yakından ilgilenip bize bilgi verecek avukatların gidip mahpusları görmesini istiyorum. Ayrıca mahpusların talepleri hukuki ve insani olduğunu düşünüyoruz. Bu sebeplerle mahpusların taleplerine cevap verilerek ölümlerin olmaması için Adalet Bakanlığına gerekli adımların atılması için talepte bulunuyoruz. Açlık grevcilerinin talepleri kabul edilerek açlık grevlerinin sonlandırılması için derneğinizden yardım istiyoruz.”*

22 Nisan 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Şeyhmus Şanlı, şu beyanlarda bulundu: “*Kardeşim Yılmaz ŞANLI, yaklaşık 9 aydır Tokat T Tipi Kapalı Cezaevinde bulunmaktadır. Kendisi ile en 3 hafta önce açık görüş yaptık. Bu görüşmede bize; açlık grevinde olduğunu, taleplerin Abdullah ÖCALAN üzerindeki tecridin kaldırılması olduğunu söyledi. Kardeşim açlık grevine girdiği için cezaevi idaresinden vitamin ve kantin ihtiyaçları talepleri olduğunu ancak idarenin buna olumsuz cevap verdiğini belirtti. Ayrıca*

açlık grevine girdiği için koğuşunun değiştirilerek tek kişilik hücreye alındığını söyledi. Kardeşimin sağlık ve güvenliğinden endişe etmekteyiz ve tabii tutulduğu bu haksız uygulamanın çözülmesi için derneğinizden hukuki yardım talep ediyoruz.”

22 Nisan 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Medine Sonyacı, şu beyanlarda bulundu: *“Eşim Necmettin Sonyacı, 2 yıl 4 aydır Elazığ cezaevinde. Eşimde karaciğer, siroz, diyabet, damar tıkanıklığı, fitik gibi birçok hastalık bulunmaktadır. Çok ciddi bir tedaviye ihtiyaç duymakta fakat Cezaevinde kendisine sağlık hizmetleri gerektiği ölçüde sunulmamaktadır. Eşim kendi ihtiyaçlarını karşılayamamakta, cezaevindeki koğuş arkadaşlarının bakımına muhtaç bir durumdadır. Cezaevi yönetimine ben ve eşim bu konuyla alakalı defalarca dilekçeler sunduk, fakat ne olumlu bir adım atıldı ne de herhangi bir cevap verildi. Eşim Elazığ cezaevine sevk edilmeden önce Diyarbakır D tipi kapalı ceza infaz kurumunda 7 ay kaldı. O süreçte Dicle üniversitesi hastanesinde tedavisi yapılıyordu ve görece daha iyi sağlık hizmetleri sunuluyordu. Eşimin kendi ihtiyaçlarını karşılayacak durumda olmaması nedeniyle mümkünse tahliye edilmesini, bu durum mümkün değilse daha iyi sağlık hizmetlerinden faydalanabilmesi ve bize yakın olabilmesi için Diyarbakır’a sevkini yapılımasını istiyoruz. Derneğinizden bu konuda hukuki yardım talep ediyoruz.”*

2 Mayıs 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Hebat Turcan, şu beyanlarda bulundu: *“Benim öz babam olan Mehmet TURCAN, yaklaşık 25 yıldır Türkiye’nin çeşitli cezaevlerinde tutulmaktadır. Son 1 yıldır ise Diyarbakır T 1 Nolu kapalı cezaevinde bulunmaktadır. Babamın uzun yıllardır cezaevinde bulunmasından dolayı kronik hale gelen rahatsızlıkları vardır. Yaklaşık 1,5 ay önce babam felç geçirdi ve sağ kolunu kullanamaz haldedir. Bugün babam ile yapmış olduğum kapalı görüşte bana kendisine göndermiş olduğum radyonun ve kolunun güçlenmesi için kullanması gereken plastik bir topun verilmediğini öğrendim. Ayrıca babam ile birlikte kalan Fırat ERTUNÇ isimli mahpusun 120 gündür açlık grevinde olduğunu ve kendisine vitamin verilmediğini, kantinden talep edilen eşyaların da sağlanmadığını söyledi. Babam bana Fırat isimli mahpusun çok ciddi kilo kaybı yaşadığını ve görme problemi olduğunu söyledi ve derneğimize başvuru yapmamı istedi. Ben yukarıda anlattığım durum nedeniyle derneğinizden hukuki destek talep ediyorum.”*

6 Mayıs 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Zahide Kaya, şu beyanlarda bulundu: *“Oğlum Aziz Kaya, 8 Ekim 2018 tarihinde 3 yıl 1 ay 15 gün olan hapis cezasının kesinleşmesinden sonra tutuklandı. Yaklaşık 2 aydır oğluma bağırsak kanseri teşhisi konmuştur. Oğlumun rahatsızlığı ciddi boyuttadır. Geçen hafta günü fenalaştığı için acil servise kaldırılmıştır. Bana kendisinin tedavi için Gazi Yaşargil Eğitim ve Araştırma Hastanesine yapıldığını söyledi. Ayrıca oğlumun gözünde retina bozukluğu vardır. Uzun zamandır bu rahatsızlığı bulunmaktadır. Hatta bu yüzden oğlum okulu bırakmak zorunda kaldı. Bu haliyle oğlumun cezaevinde kalması mümkün değildir. Tahliye edilerek tedavisinin dışarıdan devam etmesini istiyorum. Bu konuda derneğinizden hukuki destek talep ediyorum.”*

11 Mayıs 2019 tarihinde İHD Batman Şubesine başvuruda bulunan Afiye SAVAŞ şu beyanda bulundu: *“Kardeşim Berivan Bitmen 4 yıldan beri Kayseri Cezaevinde hükümlü olarak yatmaktadır. Leyla Güven’in başlatmış olduğu açlık grevine destek amacıyla 5 Ocak 2019 tarihinden beri açlık grevini sürdürmektedir. Uzun bir zamandır sürdürdüğü açlık grevine bağlı olarak aşırı kilo kaybı yaşayan kardeşimin belinde bulunan platinin bulunduğu bölgeye batma meydana getirdiğinden dolayı kendisine ciddi rahatsızlık vermektedir. Yaşamsal olarak kritik bir aşamaya gelen kardeşimin durumundan endişe duymaktayız.*

Yukarıda belirttiğim sebeplerden dolayı kardeşimin durumu için duyarlılık gösterilmesini ve hukuki desteğin sağlanmasını talep ediyorum.”

Hapishanelerde devam eden açlık grevi eylemlerinin sona ermesi ardından, **26 Mayıs 2019 tarihinde Diyarbakır D Tipi Kapalı Cezaevi’nde** açlık grevindeki 21 tutuklunun, tedavi amacıyla Gazi Yaşargil Eğitim ve Araştırma Hastanesi’ne götürüldüğü ve yatağa kelepçeye bağlı olarak tedavi edildikleri öğrenildi.

18 Haziran 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Gül Cevizli, şu beyanlarda bulundu: *“Kardeşim Umut Savaş Koçyiğit ile ilgili daha önce derneğimize birçok konuda başvurularda bulunmuştuk. Kardeşim daha önce açlık grevindeydi. Açlık grevinin bitmesinden sonra; en son geçen Cuma kendisiyle telefonla görüştüm. Telefonda bana, “açlık greviden sonra hiç hastaneye götürülmediklerini, sadece doktorun gelip ayakta muayene ettiğini; tahlillerin yapıldığını ancak sonuçlarının bildirilmediğini, tahlil sonucuna göre tedavi uygulanmadığını, herhangi bir ilacın verilmediğini, açlık grevi sonrası diyet programı uygulanmadığını, ailenin gönderdiği takviye besinlerin (mamalar) verilmediğini” anlattı. Ayrıca açlık grevi sonlandıktan sonra, diyeteye uygun besinlerin verilmediğini; ağır ve baharatlı, lapa şeklinde besinlerin kendilerine verildiğini söyledi. Açlık grevi sona erdikten sonra kantinin 1 hafta kapalı kaldığını belirtti. Herhangi bir şekilde alışveriş yapamamışlar. Biz aile olarak kardeşimin sağlık durumundan endişeliyiz. Gerekli girişimlerde bulunulmasını talep ederiz.”*

18 Haziran 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Asiye Yayaevi, şu beyanlarda bulundu: *“Oğlum Numan YAYEVİ, 3 yıla yakın bir süredir cezaevindedir. Şu an Erzincan T Tipi Kapalı Ceza infaz kurumunda kalmaktadır. Oğlum, daha önce açlık grevindeydi. Geçen cumartesi günü kendisiyle telefonda görüştük. Telefonda bana, açlık grevi bittikten sonra kendisinin hastaneye götürüldüğünü; orada kendisine iğne vurulduğunu söyledi. İğne vurulduktan sonra baygınlık geçirdiğini; uandıktan sonra ise kendisinin tekrar cezaevine geri götürüldüğünü aktardı. Oğlum kendisine herhangi bir tedavi uygulanmadığını; diyet programı yapılmadığını belirtti. Açlık grevi bittikten sonra kendilerine çok ağır yemekler verildiğini söyledi. Ayrıca, oğlum göğsünün çok ağrıdığını ve sırt bölgesinde de birçok ağrılar olduğunu belirtti. Oğlum yürümekte de zorlandığını belirtti. İlaçlar veriliyor ancak ne için verildiğini bilmediğini; herhangi bir iyileşme olmadığını aktardı. Oğlumun sağlığı ile ilgili tedirginlik yaşıyoruz. Bu hususlarda gerekli girişimlerde bulunmanızı istiyoruz.”*

18 Haziran 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Sedat Çelik, şu beyanlarda bulundu: *“Oğlum Ozan ÇELİK, yaklaşık 8 yıldır cezaevindedir. Şu anda Erzincan T Tipi Kapalı Ceza İnfaz kurumunda bulunmaktadır. Oğlum, daha önce açlık grevindeydi. Geçen cumartesi kendisiyle telefonda görüştüm. Telefonda bana birçok sağlık problemi yaşadığını aktardı. Oğlum, boğazından kan geldiğini; midesi ile ilgili sürekli problem yaşadığını aktardı. Ayrıca oğlum bana kalp sıkışması olduğunu belirtti. Oğlum şu anda Hepatit B hastasıdır. Oğlum, açlık grevi bittikten sonra kendisine herhangi bir tedavi uygulanmadığını; sadece revirde kendisinden kan alındığını söyledi. Açlık grevi sonrası herhangi bir diyet programının kendilerine uygulanmadığını; çok ağır yemeklerin verildiğini söyledi. Örnek olarak kuru fasulye ve bulgurun hemen açlık grevi sonlandıktan sonra kendilerine verildiğini aktardı. Oğlumla daha önce 10 Haziran 2019 tarihinde açık görüşte konuşma fırsatı buldum; bizimle görüşmeye gelirken yürümekte zorlanıyordu. Oğlumla ilgili gerekli tedavi sürecinin işletilmesi için derneğinizden gerekli girişimlerde bulunulmasını talep ederiz.”*

19 Haziran 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Kudusiye Eryılmaz, şu beyanlarda bulundu: “Eşim daha önce de yaşanan sıkıntılarla ilgili başvuruda bulunmuştu. Oğlum **Yakup ERYILMAZ**, Ağrı Patnos L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu’nda kalmaktadır. Yaklaşık 2 yıldır orda yatmaktadır. 12.06.2019 tarihinde ben, eşi ve babası ile açık görüşe ziyarete gittik. Ben ona dokunduğumda ateşinin çok yüksek olduğunu anladım. Ateşinin neden bu kadar yüksek olduğunu sorduğumda cezaevi koşullarından kaynaklı olduğunu söyledi. Oğlum 1 Mart 2019 tarihinde açlık grevine girmişti. Grev bittikten sonra cezaevi idaresi tarafından hastaneye sevk edilmemiş, sadece kan örneği alınmış mahpuslardan. Tedavilerinin yapılmadığını söyledi. Her gün koğuştta arama yapılmış ve gece geç saatlerde de arama yapılıyor. Açlık grevlerinin bitimi nedeniyle bizlere uygun yiyecekler getirilmiyor. Kantinde de bize göre yiyecek getirilmiyor. Oğlumda varis hastalığı olduğu için tedavi yapılması için idareye başvuru yapmasına rağmen hastaneye sevk yapılmıyor. Tedavi için 3 aydan fazladır bekliyor. Bana bunları oğlum aktardı. Ben oğlumun hayatından endişe ediyorum. Oğlumun Tedavisinin düzenli olarak yapılmasını istiyorum. Derneğinizden bir heyetin cezaevini ziyaret ederek oğlumla görüşülmesini istiyorum. Bu konuda derneğinizden hukuki yardım talep ediyorum.”

19 Haziran 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan İnanet Ok, şu beyanlarda bulundu: “Abim Abdülaziz OK, 1993 yılından bu yana cezaevindedir. Şu an da Ağrı İlinde bulunan Patnos L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda kalmaktadır. Geçen hafta abimin açık görüşü vardı. Onunla açık görüşte konuşması fırsatım oldu; abim bana cezaevindeki sorunlardan bahsetti. Cezaevinde revir sorunu olduğunu; cezaevinde bir doktorun bulunduğunu, hastaneye göndermek konusunda doktor ve cezaevi idaresinin engel çıkardığını belirtti. Cezaevinde çıkan yemeklerin kötü olduğunu; aç olmasalar yemeklerin yenilecek gibi olmadığını söyledi. Abimin mide ve diş rahatsızlığı vardır. Tedavi olmak için defalarca talepte bulunması rağmen bir türlü sonuç alamadığını belirtti. Cezaevinde musluklardan akan suyun kirli olduğunu; bu suyu içen mahpusların rahatsız olduğunu söyledi. Ben bu durumla ilgili daha önce de cezaevi müdürü ile görüştüğümde; su da toprak kokusu olduğunu, kendilerinin de bu suyu kullandığını ve su da herhangi bir sıkıntı olmadığını belirtti. Ancak mahpusların bu sudan kaynaklı mide rahatsızlıkları yaşadığını kardeşim bana aktardı. Bu hususlarda derneğinizden hukuki destek talep ediyoruz.”

20 Haziran 2019 tarihinde İHD Batman Şubesine başvuruda bulunan Nuh İnatçı şu beyanlarda bulundu: “Kardeşim Gemgin Durak 12 yıldır hükümlü olarak Balıkesir Cezaevinde yatmaktadır. Uzun zamandan beri kardeşim sağlığı ile ilgili ciddi problemler yaşamaktadır. Yaşadığı problemlerin başında; kalp kapakçığında büyüme, kalp damarlarında stent bulunmakta, hipertansiyon, daha evvel geçirmiş olduğu operasyondan dolayı diz kapağında şiddetli ağrılar, 93 günlük açlık grevinin vermiş olduğu tahribattan dolayı da kısmi yüz felci bulunmaktadır. Bu kadar ciddi sağlık sorunları yaşayan kardeşim cezaevi idaresine dilekçe ile başvuru yapmış olmasına rağmen tedavisi engellenmektedir. Kardeşimin tedavisinin düzenli bir şekilde bir an önce yapılabilmesi için gerekli girişimlerde bulunulmasını ve hukuki desteğin sağlanmasını talep ediyorum.”

Aile Görüşü Engellenenler

20 Mart 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Tuba Yılmaz, şu beyanlarda bulundu: “ 26.10.2018 tarihinde tutuklandım. Patnos L Tipi Kapalı Cezaevinde kaldım. 07.03.2019 tarihinde tahliye oldum. Ben cezaevinde bulunduğum zaman aralığında maruz kaldığım kötü muamele ve cezaevi koşulları ile ilgili başvuruda bulunmak istedim. Ben

cezaevine girişte üzerimde Kürtçe şarkı sözünün yer aldığı ve bir gazete haberinin yer aldığı belge ile tutuklandım. Bu 5 aylık süreç içinde yasal olan iç görüş hakkım tanınmadı. Kardeşim Mahsum Yılmaz da benimle aynı cezaevindeydi. Onunla olan iç görüş hakkım için dilekçe yazmama rağmen bana idare tarafından hiçbir cevap verilmedi. Ben tahliye olduktan sonra kardeşimi ziyaret için gittiğimde gardiyan bana o süreçte görüş yaptırılmama sebebi olarak 1 yıl görüş yasağım olduğu için yaptırılmadığını söylediler. Bunu bana tahliye olduktan sonra söylediler. Ben cezaevindeyken herhangi bir disiplin cezası almamama rağmen bana neden bu cezanın verildiğini bilmiyorum. O süreçte haftalık revir hakkımız tanınmıyordu. Ben her hafta revire çıkmak için dilekçe yazmama rağmen 5 ayda 2 defa revire çıkabildim. Ani gelişen hastalık olduğunda da müdahale edilmiyordu. Ben bir defasında yere düşüp başımı çarpmana rağmen beni revire çıkarmadılar. 2 gün başım şişik ve kusuyordum. Buna benzer birçok olay yaşanmıyordu. Kargolarımız verilmiyordu ve verildiğinde de 2 ayı buluyordu. Orada açlık grevindeki mahpusların sağlık kontrolleri düzenli yapılmıyordu. Grevde olan kişilere karbonat verilmiyordu. Diğer sıvı içeceklerde meyve suyu yeterli miktarda verilmiyordu. Biz mahpuslara her davranışımız için tutanak tutuluyordu. Biz cezaevi idaresi ile ilgili yaptığımız suç duyurusu ve cezaevi koşullarının düzeltilmesi için idareye yaptığımız dilekçeler cevap verilmiyordu. Diğer dilekçelerimiz işleme konulmuyordu. Olduğum koşušta 9 aylık ikiz bebeklere oyun-kreş odasını kullanma hakkı her vardiyadaki gardiyanın tutumuna göre ya daha az süre ile kullandırılıyordu. Bütün bunlardan kaynaklı olarak bir heyetin cezaevini ziyaret etmesini talep ediyorum.”

Haberleşme vb. Hakları Engellenenler

9 Ocak 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Mehmet Salih Can, şu beyanlarda bulundu: “ Kardeşim Orhan Can, Rize L Tipi Kapalı Cezaevinde kalmaktadır. Uzun zamandır kardeşimden haber alamıyoruz. Sağlık durumunu merak ediyorum. Can güvenliğinden endişe ediyorum. Kardeşim ile ilgili haber almanız için sizden hukuki destek sunmanızı talep ediyorum.”

25 Şubat 2019 tarihinde İHD Van Şubesine başvuruda bulunan Hamide YÜKSEL ve Rojbin KIRDAR, buldukları Erzurum Oltu T Tipi CİK'daki hak ihlallerinden bahsetmiştir. Anlatımlara göre ihlaller şu şekildedir: Kitap, dergi yayın organlarının verilmemesi veya geciktirilmesi, kelepçeli tedaviye zorlanma.

30 Mart 2019 tarihinde İHD Batman Şubesine başvuruda bulunan Mehmet Sait Adlığ şu beyanda bulundu: “Kardeşim hayrettin Adlığ Elazığ Yüksek Güvenlikli 2 Nolu cezaevinde yaklaşık bir yıldır tutulmaktadır. Cezası kesinleştiğinden hükümlüdür. Beni telefonla arayarak “Günlük kaba dayak uygulaması, hakaret ve tehditlere maruz kaldıklarını” aramalarda mahkeme evrakları dahi yırtılmak suretiyle el konulduğunu söyledi. Bize gönderdiği mektup, kitap ve eşyalar idare tarafından bize iletilmemektedir. Keyfi disiplin soruşturmaları ve cezalara maruz kalmaktadır. Hukuksuz uygulamalara maruz kalan kardeşime işkence, kötü muamele ve keyfi uygulamaların sona erdirilmesi için hukuki destek talebinde bulunuyorum.”

18 Mayıs 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Yunus Arzuman, şu beyanlarda bulundu: “18.05.2019 tarihinde telefon ile derneğimize ulaşan Yunus ARZUMAN, şu beyanlarda bulunmuştur; Oğlum Hamza ARZUMAN şu anda Gümüşhane T Tipi Kapalı cezaevinde kalmaktadır. Kendisi yaklaşık 2 yıldır bu cezaevinde kalmaktadır. Kendisi ile 3 ay önce bir açık görüş yaptık ve kendisi cezaevinde çeşitli sıkıntılar yaşadıklarını aktardı. Kendisi ile 4 aydır telefon görüşmemiz olmamış. 4 ay 10 gündür açlık grevindeydir. Kendisi ile birlikte aynı koşušta 2 arkadaşı daha açlık grevinde bulunmaktadır.

Bunlar Reşit İlhan ve Halil ÜSTEK adlı arkadaşlarıdır. Yaklaşık bir ay önce bir mektubu bize ulaştı ve cezaevi idaresince bilerek kendisi ve arkadaşlarının telefon görüşüne çıkartılmadığını yazmıştı. Derneğinizden hukuki destek talep ediyorum, oğlumun daha yakın bir yere nakledilmesini istiyorum, maddi imkânsızlıklar ve kaldığı yerin uzak olması görüşe gitmemize engel çıkartmaktadır.”

27 Mayıs 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Emine Koçyiğit, şu beyanlarda bulundu: *“Yaklaşık bir hafta önce, Rize L Tipi Kapalı Ceza İnfaz kurumunda bulunan kardeşim **Umut Savaş Koçyiğit** ile telefonla yaptığımız görüşmede, bize açlık grevi eylemleri devam ederken koşullarına ve odalarına baskınlar yapıldığını, eşyalarına, radyolarına el konulduğunu, böylelikle hiçbir şekilde dışarıdan haber alamamalarının sağlandığını belirtmiştir. Kendi aralarındaki iletişimi bile sonlandırmak zorunda kaldıklarını ifade etmiştir. Hala eşyaları iade edilmemiş olup; dışarı ile hiçbir irtibatları kalmamıştır. İdare personelinin keyfi uygulamalarından dolayı cezaevine yaptığımız açık görüşte fotoğraf çekimine dahi izin verilmemiş ve verilmemektedir. Derneğinizden bu insanlık dışı uygulamaların son bulması için hukuki yardım talep ediyoruz.”*

Haklarında Soruşturma Açılanlar

Kars T Tipi 1 No’lu Kapalı Cezaevi C-5 koğuşunda bulunan 12 siyasi mahpusa, 14 Ocak 2019 tarihinde avlularında yaptığı kardan insana sol eli ile zafer işareti yaptıkları gerekçesiyle haklarında soruşturma başlatıldığı ve soruşturma kapsamında 12 mahpusa 12 gün hücre cezası verildiği öğrenildi.

Disiplin Cezası Verilenler

10 Ocak 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; Elazığ Yüksek Güvenlikli 2 Nolu Cezaevi’nde kalan Mustafa Geylan isimli siyasi mahpusa, yanında bulundurduğu bazı gazete kupürü ve fotoğraflar gerekçe gösterilerek 15 gün hücre cezası verildiği öğrenildi. Aynı şekilde Ahmet Okkan isimli siyasi mahpusa da, cezaevi idaresinden onaylı alınan mühürlü kitaplar gerekçe gösterilerek 5 gün hücre cezası verildiği öğrenildi.

Kars T Tipi 1 No’lu Kapalı Cezaevi C-5 koğuşunda bulunan 12 siyasi mahpusa, **14 Ocak 2019 tarihinde** avlularında yaptığı kardan insana sol eli ile zafer işareti yaptıkları gerekçesiyle haklarında disiplin soruşturması başlatıldığı ve soruşturma kapsamında 12 mahpusa 12 gün hücre cezası verildiği öğrenildi. Hücre cezası verilen tutukluların isimleri şöyle: *Emrah Duman, Murat Çiçek, Vezir Barış, İbrahim Can, Yusuf Aktar, Seyhan Yıldırım, Barış Ulaş Çakmak, İzzet Polat, Ramazan Altın, Ferhat Çakmak, Tuncer Ömeroğlu, Abdullah Kaya.*

18 Ocak 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Zekiye Karadağ, şu beyanlarda bulundu: *“Kız kardeşim Remziye Karadağ, 5 yıldır çeşitli cezaevlerinde tutulmaktadır. Şuanda Elazığ T Tipi Cezaevinde olan kardeşim ile en son yapmış olduğum telefon görüşmesinde bize 45 gün açlık grevinde kaldığını bu nedenle cezaevi yönetiminin kendisine 1 hafta hücre cezası verdiğini söyledi. Hücre cezasından sonra da kendisini başka bir cezaevine sevk edeceklerini söyledi. Normalde bugün kardeşimin telefon ile görüşme hakkı var. Ancak bizi aramadı. Açlık grevinde olduğu dönemde cezaevi yönetimi ve infaz koruma memurlarının çok yoğun bir şekilde baskı yaptığını söyledi. Ben kardeşimin sağlığından ve*

can güvenliğinden endişe ediyorum. Bu konuda sizden hukuki destek sunmanız talep ediyorum.”

12 Mart 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; Urfa T Tipi Kapalı Cezaevi'nde kalan kadın tutuklulardan Semra Akan, Mezopotamya Ajansı'na (MA) gönderdiği mektup ile Mardin'den Urfa Cezaevi'ne sevk edilen 57 yaşındaki Zerga Açar isimli mahpusun işkence ve tehditlere maruz kaldığını anlattı. Mektupta şunlar belirtildi: "28 Şubat tarihinde Mardin E Tipi Cezaevi'nden Urfa 2 No'lu T Tipi Cezaevi'ne sürgün edilen 57 yaşındaki Zerga Açar adlı anne sürgün edildikten sonra işkenceye maruz bırakıldı. Öncelikle parmak izi ve göz taraması yapıldığı esnada asker tarafından saçından çekilerek ve 'sen teröristsin vatan hainisin' denilerek hakarete ve şiddete uğramış. Daha sonra da girişte çıplak arama işkencesine maruz kalmış. Çıplak arama yapıldığı esnada yadê Zerga direnmiş ve kabul etmemiştir. Fakat Birsen K., Ruşen, Gulizer, Sıdika ve Büşra adlı kadın gardiyanlar, erkek gardiyanların gözü önünde yadêyi (Zerga Açar) yerlerde sürükleyip bütün kıyafetlerini yırtıp soymuşlardır. En son iç çamaşırları da parçalanarak soyulmuş ve bu gardiyanlar tarafından fiziki tacize de maruz bırakılmıştır. Daha sonra darp edilerek koğuşa getirilmiş. Bizler tepki gösterince 'bu kadının psikolojisi bozuk' denilerek iftira atmışlardır. İşkence yetmiyormuş gibi Zerga Açar'ın, gardiyanları darp ettiğini iddia ederek kendisine soruşturma açıldı. 11 gün hücre cezası verildi."

28 Haziran 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; Diyarbakır Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'nda ortak yaşam alanları, banyo ve tuvaletlerin bulunduğu kısımları gözetleyen kameraların tutukluların tarafından kırıldığı gerekçesiyle, cezaevi idaresi tarafından 4 siyasi mahpusa (*Hacer Karaoğlan, Elif Akdemir, Derya Aslan, Evin Kaya*) ayrı ayrı 11 günlük hücre cezaları verildiği öğrenildi.

Tecrit ve İzolasyon

8 Ocak 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Fadile Güçlü, şu beyanlarda bulundu: "Vasisi olduğum Mehmet Sabri Yakut ile yapmış olduğum görüşmede bana kendisi ve M. Emin Seyrek isimli başka bir mahpusun Trabzon E Tipi Kapalı Cezaevinde tek kişilik hücrede tutulduklarını, tutuldukları yerin 3 bodrum kat olduğunu, infaz memurlarının sürekli olarak kendilerine psikolojik/fiziksel şiddet uyguladıklarını ve kötü muameleye tabi tutulduklarını belirtti. Ben vasisi olarak Mehmet Sabri Yakut'un can güvenliği olmadığı endişesi yaşıyorum. Bu konuda sizden hukuki destek sunmanızı talep ediyorum."

12 Ocak 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; Van Yüksel Güvenlikli Cezaevi'nde 16 Aralık 2018 tarihinden bu yana süresiz dönüşümsüz açlık grevinde bulunan Bahtiyar Kemal Hasan isimli mahpusun, gerekçe gösterilmeden tek kişilik hücreye konulduğu öğrenildi.

2 Şubat 2019 tarihinde İHD Batman Şubesine başvuruda bulunan şu beyanlarda bulundu: "Oğlum Aziz OKAY iki yıldır suça sürüklenen çocuk kapsamında Batman M Tipi kapalı Cezaevinde tutuluyordu. Leyla Güven'in başlatmış olduğu açlık grevine destek amacıyla birkaç arkadaşı ile beraber süreli-dönüşümlü açlık grevine başladılar. Açlık grevine başladıktan sonra avukatlara verdiği beyanlardan dolayı cezaevi idaresi oğlum üzerinde baskı kurmaya ve sürgün ile tehdit etmeye başladı. Kısa bir zaman önce özellikle Cezaevi

müdürünün yoğun baskıları sonucu Elazığ Kampüs Cezaevine sürgün edildi. Sürgün gittiği Elazığ Cezaevinde çıplak aramayı ret ettiği için fiziki işkenceye maruz kaldığı, üzerinde psikolojik baskıyı yoğunlaştırmak için tek kişilik hücrede tutulduğu, hiçbir ihtiyacının karşılanmadığı bize gelen bilgiler arasındadır. Derneğinizden öncelikle oğlumun durumu ile ilgili daha geniş ve açıklayıcı bilgi edinilmesini, içinde bulunduğumuz ekonomik sıkıntılardan, anne ve babamın hastalıklarından dolayı oğlum ile görüş yapmada zorlandığımızı bu nedenler göz önünde bulundurularak oğlumun tekrar Batman Cezaevine geri getirilmesini ve hukuki desteğin sağlanmasını talep ediyorum.”

9 Şubat 2019 tarihinde İHD Batman Şubesine başvuruda bulunan Ruken Varol şu beyanlarda bulundu: *“Ağabeyim Kahraman Varol 4 aydır tutuklu bulunduğu Batman M tipi cezaevinden 05.02.2019 tarihinde yaptığımız kapalı görüşten sonra akşam Erzurum kapalı Cezaevine sürgün edildi. 08.02.2019 Tarihinde telefonla yaptığımız görüşmede tek başına bir odada kaldığını ve kıyafetlerinin verilmediğini belirtti. Ağabeyim Kahraman Varol henüz hükümlü değil, buna rağmen sürgün edilmiş olması, gittiği yerde tek başına tecride maruz kalmış olması bizi kaygılandırmaktadır. Yaşam konusunda cezaeviyle yaptığım telefon görüşünde bu durum hakkında herhangi bir bilginin verilemeyeceğini bunun Adalet Bakanlığında gelen bir emir sonucunun uygulanmakta olduğunu, yapabilecek bir şey olmadığını öğrendim. Derneğinizden en kısa zamanda Erzurum’ da bir hukukçunun Kahraman Varol görüşüp tarafımıza bilgi verilmesini talep ediyorum.”*

5 Mart 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; İmralı hapisanesinde bulunan Abdullah Öcalan üzerindeki tecridin kaldırılması amacıyla **Van Yüksek Güvenlikli Kapalı Cezaevi’nde** açlık grevinde (80 gündür) olan Bahtiyar Hasan Kemal isimli mahpusun, açlık grevi eyleminde bulunduğu gerekçesiyle tek kişilik hücreye konulduğu öğrenildi. Açlık grevine başladıktan sonra ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası kesinleştiği gerekçesiyle hücreye alınan Kemal’in yanına refakatçi verilmediği de öğrenildi.

Kayseri Bünyan T Tipi Kapalı Cezaevi’nde 1 Mart’tan itibaren süresiz dönüşümsüz açlık grevine başlayan 7 siyasi mahpusun (*Aziz Yalçın, Özkan Kart, Ramazan Sebuktekin, Hacı Sincar, Ali Delabak, Ali Emirhani, Hikmet Çalakan*) **10 Mart 2019 tarihinde Maraş Türkoğlu T Tipi Kapalı Cezaevi’ne** sevk edildiği öğrenildi. Mahpusların, Maraş Cezaevi girişinde çıplak aramaya zorlandıkları, kabul etmemeleri üzerine gardiyanlar tarafından zor kullanarak elbiselerinin çıkartıldığı ve darp edildiği, ardından da tek kişilik hücrelere konulduğu öğrenildi.

30 Mart 2019 tarihinde İHD Batman Şubesine başvuruda bulunan Murat Okay şu beyanda bulundu: *“Oğlum Aziz OKAY Elazığ 1 Nolu Kapalı ceza infaz kurumunda tutulmaktadır. Oğlum cezaevinden arayarak gözleri kapatılarak tek kişilik bir hücreye konulduğunu, işkenceye (kaba dayak atılmak suretiyle) maruz kaldığını söyledi. Uzun bir zamandır tek kişilik hücrede tutulmakta olup normal bir koğuşa idare tarafından gönderilmemektedir. Oğluma karşı cezaevi idaresi tarafından hem psikolojik hem de fiziksel saldırı yapılmaktadır. Oğlum İnsan Hakları Derneği Diyarbakır Şubesine durumunu anlatan bir mektup gönderdiğini ancak mektubun akıbetini bilmediğini aktardı. Bizde ailesi olarak çocuğumuzun can güvenliğinden endişe duymaktayız. Oğlum ile ilgili sağlıklı bilgilerin alınması ve hukuki desteğin sağlanmasını talep etmekteyim.”*

10 Nisan 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Gani Altuntaş, şu beyanlarda bulundu: *“3 yıldır Elazığ 2 No’lu Kapalı Cezaevinde kalan oğlum Ferman*

Altuntaş'ı 8 Nisan 2019 tarihinde eşim ile birlikte ziyaret ettik. Oğlum, yaptığımız görüşmede Elazığ Cezaevi yönetimi ve gardiyanları tarafından sistematik kötü muameleye maruz kaldığını bildirmiştir. Yaklaşık 45 gündür açlık grevinde olan oğlum özellikle açlık grevine girdikten sonra, baskıların giderek arttığını söyledi. Bu gayri insani duruma artık katlanamayacağını söylemiştir. Gardiyanların belli rutinlerde açlık grevine girenlere ağır fiziksel şiddet uyguladığını, cezaevi yönetiminin keyfi hücre cezaları verdiğini belirtmiştir. Bu gayri insani ve hukuk dışı uygulamalara son vermek adına derneğimize başvurmamı istemiştir. Oğlumun ve Elazığ Cezaevindeki diğer mahpusların maruz kaldığı bu hukuk dışılığı son vermek adına gerekli işlemlerin yapılmasını talep etmekteyiz.”

25 Nisan 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Abdurrahman Güven, şu beyanlarda bulundu: *“Oğlum Abdullah Güven, yaklaşık 22 yıldır Türkiye'nin çeşitli cezaevlerinde tutulmaktadır. Şuanda ise Karaman M Tipi Kapalı Cezaevinde bulunmaktadır. Kendisi ile en son “ ay önce telefon ile görüştük. Bu görüşmede bize; 01.03.2019 tarihinden bu yana süresiz dönüşümsüz açlık grevine girdiğini, taleplerin Abdullah ÖCALAN üzerindeki tecridin kaldırılması olduğunu söyledi. Oğlum açlık grevine girdiği için cezaevi idaresi tarafından hücre cezası ile cezalandırıldığını söyledi. Oğlumun sağlık ve güvenliğinden endişe etmekteyiz. Ayrıca tabi tutulduğu bu haksız uygulamanın çözülmesi için sizden hukuki destek sunmanızı talep ediyorum.”*

15 Mayıs 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; Elazığ 2 No'lu Yüksek Güvenlikli Cezaevi'nde bulunan ve tecrit uygulamalarının sona erdirilmesi talebiyle açlık grevi eylemini sürdüren 15 siyasi mahpusun hücrelere konulduğu öğrenildi.

Cezaevlerinde Diğer İhlaller

7 Ocak 2019 tarihinde İHD Van Şubesine başvuruda bulunan Hasan Özyiğit, şu beyanlarda bulundu: *“Cezaevinde bulunan babam Ramazan Özyiğit'in, hastalığından dolayı Batman, Mardin ve Diyarbakır'a sevk talebinde bulundu. Derneğinizden hukuki yardım talebinde bulunuyorum.”*

7 Ocak 2019 tarihinde Batman M Tipi Cezaevinden mektupla İHD Batman Şubesine başvuruda bulunan Azat BAYRAM, Salih İLMİN, Adnan ERDEM, Eşref ACAR, Mazlum BAYLAN, Aziz OKAY, Abdurrahman KAYA, Hadi BELGE, Cevzet ASLAN, Mehmet Emin ERDİNÇ şu beyanlarda bulunmuştur: *“2013 Newroz unda Sayın Öcalan'ın Kürt sorununun çözümüne ilişkin yayınladığı mesajı yeni bir dönemi başlatmıştı. Mesajda Sayın Öcalan'ın Kürt ve Türk halklarının kadim kardeşliğine dikkat çekmiş ülkenin toplumsal barışına hizmet edecek çözümün kendi öz dinamikleriyle gerçekleşme olasılığını mümkün görerek kendine düşen sorumluluğu alarak nihai ve kalıcı çözüm için rolünü oynayacağını belirtmiştir. Sayın Öcalan'ın çözüm konusunda yegane ve tek aktör olduğunu herkes kabul ediyor, fakat mevcut hükümetin tekçi ve saldırgan anlayışı sürecin bitirilmesine neden olmuştur. Ülkemiz yeniden çatışmalı bir ortamın ve yıkımın içine sürüklenmiştir. Sayın Öcalan üzerindeki ağırlaştırılmış tecrit bu dönemden sonra başladı, ne aile nede avukat görüşleri yapılamadı. Çözümsüzlüğü dayatan bu politikalar sorunları ağırlaştırmaktadır. Toplumsal barışın sağlanması konusunda kaybedecek vaktimiz kalmadı. Çaba sahibi olan Sayın Öcalan'ın devreye girmesi için öncelikle ağır tecrit koşullarının ortadan kaldırılması gerekir. Bu vesileyle bulunduğum koşulda demokratik hakkımı kullanarak vicdani ve ahlaki sorumluluğum gereği olarak hür irademle Sayın Öcalan üzerindeki ağır tecrit koşullarının*

düzeltilmesi için 10 günlük dönüşümlü açlık grevine başladığımı bildiriyorum. Gereği bilginize sunulur.”

9 Ocak 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Bedriye Kılıç, şu beyanlarda bulundu: “ Dayımın oğlu olan Zeki Nas, şuanda Diyarbakır T 2 Nolu Kapalı Cezaevinde bulunmaktadır. 08.01.2019 tarihinde yapmış olduğumuz açık görüşte bana; cezaevinde sıcak su ve ısınma probleminin kış başından beridir devam ettiğini, sıcak suyun 2 günde bir verildiğini söyledi. Mahpuslara verilen yemeklerin yetersiz olduğunu, görüşe gelen ziyaretçilerin çok ince aramaya tabi tutulduğunu, aramada geçen sürenin görüş süresinden gittiğini belirtti. Kuzenimin belirtmiş olduğu hak ihlallerinin ortadan kaldırılması için sizden hukuki destek sunmanızı talep ediyorum.”

23 Ocak 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Mehmet Ali Tekmir, şu beyanlarda bulundu: “ Eşim Yasin Güngör, 2017 Ocak ayından beri hükümlü olarak cezaevinde kalmaktadır. Eşim 29 gündür süresiz-dönüşümsüz açlık grevinde bulunmaktadır. Bu konuyla ilgili daha önce de başvurularım oldu. Elazığ 2 Nolu Cezaevinde 4 kişi eşim gibi açlık grevindedirler. Eşimde bu süreçte 11 kilo kaybetmişti. Sadece şekerli su ve tuzlu limonlu su veriliyor. Meyve suyunu kantinden kendileri alıyor. Vitamin alıyorlar. Bunun dışında herhangi bir şey vermiyorlar. Tansiyonları çok düşüktür. Nabız ölçümünü alan kişiler dalga geçerek “bugün de ölmediniz” diyorlarmış. Cengaver isimli hükümlünün tansiyonu 8-4 olduğunu söylediler. Mahpusların durumu oldukça kötüdür. Ayrıca Ahmet Tekin adında tutuklu tek başına kalıyor. Diğer tutuklular Yasin Güngör, Serkan Eren ve Cengaver Aytul aynı odalarda kalıyor. Gardiyanlar kötü durumda olan bu kişilerin odalarına baskın yapıp eşyalarını dağıtıyorlar. Ayrıca gardiyanlar yemek getirerek kapıyı çalıp yemeği göstererek kötü muamelede bulunuyorlar. Bu konuda hukuki destek sunmanızı talep ediyorum.”

25 Ocak 2019 tarihinde Batman M Tipi Cezaevinden mektupla İHD Batman Şubesine başvuruda bulunan Halil Yıldırım, Maşuk Çelik, Rıdvan Demir, Kahraman Varol, Mehmet Acar şu beyanlarda bulunmuştur: “2013 Newroz unda Sayın Öcalan’ın Kürt sorunun çözümüne ilişkin yayınladığı mesajı yeni bir dönemi başlatmıştı. Mesajda Sayın Öcalan’ın Kürt ve Türk halklarının kadim kardeşliğine dikkat çekmiş ülkenin toplumsal barışına hizmet edecek çözümün kendi öz dinamikleriyle gerçekleşme olasılığını mümkün görerek kendine düşen sorumluluğu alarak nihai ve kalıcı çözüm için rolünü oynayacağını belirtmiştir. Sayın Öcalan’ın çözüm konusunda yegane ve tek aktör olduğunu herkes kabul ediyor, fakat mevcut hükümetin tekçi ve saldırgan anlayışı sürecin bitirilmesine neden olmuştur. Ülkemiz yeniden çatışmalı bir ortamın ve yıkımın içine sürüklenmiştir. Sayın Öcalan üzerindeki ağırlaştırılmış tecrit bu dönemden sonra başladı, ne aile nede avukat görüşleri yapılamadı. Çözümsüzlüğü dayatan bu politikalar sorunları ağırlaştırmaktadır. Toplumsal barışın sağlanması konusunda kaybedecek vaktimiz kalmadı. Çaba sahibi olan Sayın Öcalan’ın devreye girmesi için öncelikle ağır tecrit koşullarının ortadan kaldırılması gerekir. Bu vesileyle bulunduğum koşulda demokratik hakkımı kullanarak vicdani ve ahlaki sorumluluğum gereği olarak hür irademle Sayın Öcalan üzerindeki ağır tecrit koşullarının düzeltilmesi için 10 günlük dönüşümlü açlık grevine başladığımı bildiriyorum. Gereği bilginize sunulur.”

1 Şubat 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Gül Cevizli, şu beyanlarda bulundu: “Kardeşim Umut Savaş Koçyiğit, yaklaşık 4,5 yıldır cezaevinde tutulmaktadır. Kardeşim şuanda Rize Kalkandere Kapalı Cezaevinde bulunmaktadır. Bugün sabah saatlerinde kardeşimin babam ile yaptığı telefon görüşmesinde şu sıkıntılardan söz etti.

“Cezaevi şartlarının çok kötü olduğunu, cezaevi idaresi tarafından baskı uygulandığını belirtti. Acilen bir avukatın kendisiyle görüşmek üzere cezaevine gelmesini istedi. Bu konuda sizden hukuki destek sunmanızı talep ediyorum.”

4 Şubat 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Saciye Dolan, şu beyanlarda bulundu: “ Oğlum Agit Dolan, 1 yıldır Giresun E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda kalmaktadır. 02.02.2019 tarihinde oğlumla yaptığım telefon görüşmesinde sorun yaşadıklarından bahsetti. Sürekli olarak arama yapıldığını söyledi. Ancak 21.01.2019 tarihinde yapılan aramada da adeta bir baskın gibi olduğunu eşyalarımızı dağıtarak el konulduklarını, ortamın tahrik edildiğini söyledi. Yine revire çıkarken cezaevinin verdiği kimliğin takılması için baskı yapıldığını söyledi. Ayrıca benim ekonomik durumum olmadığından dolayı Giresun’a gidemiyorum. En son Ekim ayında gidebildim. Zor durumdayız. Bu konuda sizden hukuki destek sunmanızı talep ediyorum.”

6 Şubat 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Deniz Tekin, şu beyanlarda bulundu: “Kuzenim olan Orhan Tekin, 22.01.2019 tarihinde bize gönderdiği mektupta cezaevindeki kötü koşulları yazmıştı. Öncelikle kendi sağlığı ile ilgili şunları söyledi. “Yaklaşık 6 aydır vücudum da çok aşırı kaşıntı başlamış ve kaşıntıdan tahriş olmuş. 2 kere bundan kaynaklı revire gittim. Fakat ısrarlarıma rağmen hastaneye sevkimi yapmadılar. Burada hastaneye gidebilmek için ölmek üzere olmam lazım, yoksa gidemiyoruz. Verdikleri ilaçlarda fayda etmedi. Hatta son verilen ilacı kullandım kaşıntı daha da fazla oldu. Bireysel temizliğe de dikkat ediyorum. Ama ben bu durumun buranın suyundan kaynaklı olduğunu düşünüyorum. Buradaki su lağım gibi kokuyor. Cezaevinde açlık grevinde olan arkadaşlarının olduğunu söyledi. Sağlık durumlarının iyi olmadığını belirtti. Kuzenimin can güvenliği ve sağlık durumundan endişe ediyorum. Bu konuda sizden hukuki destek sunmanızı talep ediyorum.”

11 Şubat 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Nedret Yaşar, şu beyanlarda bulundu: “Oğlum olan Uğur Ahmet Yaşar, Adana Kürkcüler F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Cezaevinde kalmaktadır. Dün (10.02.2019) oğlumun telefon görüşmesi olacaktı. Ancak aramadı. Oğluma disiplin cezası verildiğinden şüphelenmekteyim. Oğlumun can güvenliğinden ve sağlığından endişe ediyorum. Bu konuda sizden hukuki destek sunmanızı talep ediyorum”

12 Şubat 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Sevinç Güzelses, şu beyanlarda bulundu: “ Oğlum Hatip Güzelses, 2018 yılının Ağustos ayında uyuşturucu madde bulundurma suçlamasıyla tutuklanıp Silivri Cezaevine konuldu. Yargılama sonucunda 12 yıl hapis cezasına çarptırıldı. Dün (11.02.2019) itibariyle Bartın Kapalı Cezaevine gönderildi. Ben Diyarbakır’da yaşıyorum. Maddi sıkıntılar nedeniyle oğlumun görüşüne gidemiyorum. Ayrıca sağlık sorunlarım var. Düzenli olarak tedavi görüyorum. Bu mağduriyetimin giderilmesi için sizden hukuki destek sunmanızı talep ediyorum.”

14 Şubat 2019 tarihinde Batman M Tipi Cezaevinden mektupla İHD Batman Şubesine başvuruda bulunan Haşim GEZİCİ, Ali KAYA, Ferhat AYDIN, Hayrettin NOYAN, Yunus AKIN, Murat Okay şu beyanlarda bulunmuştur: “2013 Newroz unda Sayın Öcalan’ın Kürt sorununun çözümüne ilişkin yayınladığı mesajı yeni bir dönemi başlatmıştı. Mesajda Sayın Öcalan’ın Kürt ve Türk halklarının kadim kardeşliğine dikkat çekmiş ülkenin toplumsal barışına hizmet edecek çözümün kendi öz dinamikleriyle gerçekleşme olasılığını mümkün görerek kendine düşen sorumluluğu alarak nihai ve kalıcı çözüm için rolünü oynayacağını belirtmiştir. Sayın Öcalan’ın çözüm konusunda yegane ve tek aktör olduğunu

herkes kabul ediyor, fakat mevcut hükümetin tekçi ve saldırgan anlayışı sürecin bitirilmesine neden olmuştur. Ülkemiz yeniden çatışmalı bir ortamın ve yıkımın içine sürüklenmiştir. Sayın Öcalan üzerindeki ağırlaştırılmış tecrit bu dönemden sonra başladı, ne aile nede avukat görüşleri yapılamadı. Çözumsuzluğu dayatan bu politikalar sorunları ağırlaştırmaktadır. Toplumsal barışın sağlanması konusunda kaybedecek vaktimiz kalmadı. Çaba sahibi olan Sayın Öcalan'ın devreye girmesi için öncelikle ağır tecrit koşullarının ortadan kaldırılması gerekir. Bu vesileyle bulunduğum koşulda demokratik hakkımı kullanarak vicdani ve ahlaki sorumluluğum gereği olarak hür irademle Sayın Öcalan üzerindeki ağır tecrit koşullarının düzeltilmesi için 10 günlük dönüşümlü açlık grevine başladığımı bildiriyorum. Gereği bilginize sunulur.”

18 Şubat 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan İslam Çınar, şu beyanlarda bulundu: “ Ağabeyim olan İlhami Çınar, 27 Kasım 2018 tarihinde Engin Ulugana adında bir arkadaşıyla birlikte 10 günlük süreli dönüşümlü açlık grevine girmişlerdi, daha sonra o grevi sonlandırdılar. Ağabeyim ve 2 arkadaşı ile tekrardan açlık grevine başlayacağını söyledi. 25 Ocak 2019 tarihinden beri süresiz dönüşümsüz açlık grevini sürdürmekte. Ağabeyim bir heyetin cezaevine gelmesini talep etmektedir. Durum çok acildir. Bu konuda sizden hukuki destek sunmanızı talep ediyorum.”

21 Şubat 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Gurbet Elitaş, şu beyanlarda bulundu: “ Babam Mehmet Nezir Altay, yaklaşık 26 aydır cezaevinde tutuklu olarak kalmaktadır. Şuanda Diyarbakır E Tipi Kapalı Cezaevinde cezasını infaz etmektedir. Babam cezaevine girmeden önce sağlık sorunları vardı. Ancak cezaevine girdikten sonra tedavileri tam olarak yapılmadığı için ve aksatıldığından dolayı sağlık sorunları ciddi bir hal aldı. Hastalıkları kalın bağırsak kanseri, hemoroit, astım, eklem romatizma bulunmaktadır. Tedavi olduğu Diyarbakır Araştırma Hastanesi onkoloji doktoru tarafından bu şartlar altında cezaevinde kalamaz raporu verilmesine rağmen halen cezaevinde tutulmaktadır. Babamın tam teşekküllü bir hastanede tedavi edilmesini istiyorum. Babamın biran önce tedavi edilmesi ve sağlığına kavuşabilmesi için sizden hukuki destek sunmanızı talep ediyorum.”

22 Şubat 2019 tarihinde Batman M Tipi Cezaevinden mektupla İHD Batman Şubesine başvuruda bulunan Çekdar BALTA, Bilal SARI, İrfan BEYAZİT, Turgut YALÇIN, İlhan YAKUT şu beyanlarda bulunmuştur: “2013 Newroz unda Sayın Öcalan'ın Kürt sorunun çözümüne ilişkin yayınladığı mesajı yeni bir dönemi başlatmıştı. Mesajda Sayın Öcalan'ın Kürt ve Türk halklarının kadim kardeşliğine dikkat çekmiş ülkenin toplumsal barışına hizmet edecek çözümün kendi öz dinamikleriyle gerçekleşme olasılığını mümkün görerek kendine düşen sorumluluğu alarak nihai ve kalıcı çözüm için rolünü oynayacağını belirtmiştir. Sayın Öcalan'ın çözüm konusunda yegane ve tek aktör olduğunu herkes kabul ediyor, fakat mevcut hükümetin tekçi ve saldırgan anlayışı sürecin bitirilmesine neden olmuştur. Ülkemiz yeniden çatışmalı bir ortamın ve yıkımın içine sürüklenmiştir. Sayın Öcalan üzerindeki ağırlaştırılmış tecrit bu dönemden sonra başladı, ne aile nede avukat görüşleri yapılamadı. Çözumsuzluğu dayatan bu politikalar sorunları ağırlaştırmaktadır. Toplumsal barışın sağlanması konusunda kaybedecek vaktimiz kalmadı. Çaba sahibi olan Sayın Öcalan'ın devreye girmesi için öncelikle ağır tecrit koşullarının ortadan kaldırılması gerekir. Bu vesileyle bulunduğum koşulda demokratik hakkımı kullanarak vicdani ve ahlaki sorumluluğum gereği olarak hür irademle Sayın Öcalan üzerindeki ağır tecrit koşullarının düzeltilmesi için 10 günlük dönüşümlü açlık grevine başladığımı bildiriyorum. Gereği bilginize sunulur.”

25 Şubat 2019 tarihinde İHD Batman Şubesine başvuruda bulunan M. Şafii DENİZHAN şu beyanlarda bulundu: “Oğlum Veysi DENİZHAN 2 yıl iki aydan beri hükümlü olarak Tarsus T 1 Tipi kapalı Cezaevinde yatmaktadır. Yaklaşık 40 günden beridir Leyla GÜVEN’İN başlatmış olduğu açlık grevine destek amacıyla süresiz, dönüşümsüz açlık grevini sürdürmektedir. Cezaevlerinde ölümlerin yaşanmaması için açlık grevinde bulunan mahpusların taleplerinin karşılanması adına tarafınızca kamuoyunun oluşturulmasını ve hukuki desteğin sağlanmasını talep ediyorum.”

6 Mart 2019 tarihinde Batman M Tipi Cezaevinden mektupla İHD Batman Şubesine başvuruda bulunan İsmail Eraslan, Mevlüt Gür, Aydın Avcı, Abdurrahman Bozkurt, Mehmet Tahir Ölmez, şu beyanlarda bulunmuştur: “2013 Newroz unda Sayın Öcalan’ın Kürt sorununun çözümüne ilişkin yayınladığı mesajı yeni bir dönemi başlatmıştı. Mesajda Sayın Öcalan’ın Kürt ve Türk halklarının kadim kardeşliğine dikkat çekmiş ülkenin toplumsal barışına hizmet edecek çözümün kendi öz dinamikleriyle gerçekleşme olasılığını mümkün görerek kendine düşen sorumluluğu alarak nihai ve kalıcı çözüm için rolünü oynayacağını belirtmiştir. Sayın Öcalan’ın çözüm konusunda yegane ve tek aktör olduğunu herkes kabul ediyor, fakat mevcut hükümetin tekçi ve saldırgan anlayışı sürecin bitirilmesine neden olmuştur. Ülkemiz yeniden çatışmalı bir ortamın ve yıkımın içine sürüklenmiştir. Sayın Öcalan üzerindeki ağırlaştırılmış tecrit bu dönemden sonra başladı, ne aile nede avukat görüşleri yapılamadı. Çözüksüzlüğü dayatan bu politikalar sorunları ağırlaştırmaktadır. Toplumsal barışın sağlanması konusunda kaybedecek vaktimiz kalmadı. Çaba sahibi olan Sayın Öcalan’ın devreye girmesi için öncelikle ağır tecrit koşullarının ortadan kaldırılması gerekir. Bu vesileyle bulunduğum koşulda demokratik hakkımı kullanarak vicdani ve ahlaki sorumluluğum gereği olarak hür irademle Sayın Öcalan üzerindeki ağır tecrit koşullarının düzeltilmesi için 10 günlük dönüşümlü açlık grevine başladığımı bildiriyorum. Gereği bilginize sunulur.”

6 Mart 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Abdulsemet Gül, şu beyanlarda bulundu: “ Oğlum Muhammed Gül, 21 yaşındadır, 4 yıldır Diyarbakır D tipi kapalı cezaevinde bulunmaktadır. Dün kendisiyle yaptığımız açık görüşte onun 01.03.2019 tarihinde süresiz dönüşümsüz açlık grevine başladığını bize söyledi. Halsiz görünüyordu. Onun koşusunda onunla aşağı yukarı aynı yaşlarda 7 gencin daha süresiz dönüşümsüz açlık grevlerine başladıklarını öğrendik. Oğlumun sağlık durumundan endişe etmekteyiz. Konuyla alakalı derneğinizin yapacağı basın açıklamalarına biz de katılmak istemekteyiz. Çocuğumuza ve grevdeki diğer insanlara herhangi bir zarar gelmeden, taleplerin yerine getirilerek açlık grevlerinin sonlandırılması hususunda derneğinizden ivedi olarak yardım talep etmekteyiz.”

13 Mart 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Şeyhmus Başkan, şu beyanlarda bulundu: “ Oğlum Şehdavat BAŞKAN, yaklaşık 10 yıldır cezaevinde kalmakta,son iki yıldır Kayseri Bünyan T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda kalmaktadır. Oğlum Açlık grevine giren mahpuslar arasındadır. Açlık grevine girdikleri günden bu yana havalandırmaya çıkmaları keyfi olarak kısıtlanmış durumdadır. Bu durum oğlumu oldukça kötü etkilemektedir. Havalandırma hakkının elinden alınmasının yanı sıra açlık grevine girdikten sonra cezaevi yönetimi tarafından oğluma yönelik baskılar da artmış durumda. Bugün telefonla görüştüğümde artık bu duruma katlanamadığını ve maruz kaldığı bu gayri insani duruma son vermek adına derneğinize başvurmak istediğini söyledi. Oğlumun maruz kaldığı bu durumların son bulması adına gerekli girişimde bulunmak adına Adalet Bakanlığı ve Cezaevi Yönetimiyle görüşmenizi, Kayseri Bünyan T Tipi Kapalı C.İ.K de açlık grevinde

bulunan mahpuslara yönelik uygulanan bu gayri insani durumu gözlemlemek ve belgelemek adına cezaevine bir ziyarette bulunmanızı talep ederim.”

15 Mart 2019 tarihinde Batman M Tipi Cezaevinden mektupla İHD Batman Şubesine başvuruda bulunan Lazgin Ekinci, Maşuk Çelik, Abdullah Mut, Mehmet Emin Erdinç ile Rıdvan Demir adlı Mahpuslar şu beyanlarda bulunmuşlardır: *“2013 Newroz unda Sayın Öcalan’ın Kürt sorununun çözümüne ilişkin yayınladığı mesajı yeni bir dönemi başlatmıştı. Mesajda Sayın Öcalan’ın Kürt ve Türk halklarının kadim kardeşliğine dikkat çekmiş ülkenin toplumsal barışına hizmet edecek çözümün kendi öz dinamikleriyle gerçekleşme olasılığını mümkün görerek kendine düşen sorumluluğu alarak nihai ve kalıcı çözüm için rolünü oynayacağını belirtmiştir. Sayın Öcalan’ın çözüm konusunda yegane ve tek aktör olduğunu herkes kabul ediyor, fakat mevcut hükümetin tekçi ve saldırgan anlayışı sürecin bitirilmesine neden olmuştur. Ülkemiz yeniden çatışmalı bir ortamın ve yıkımın içine sürüklenmiştir. Sayın Öcalan üzerindeki ağırlaştırılmış tecrit bu dönemden sonra başladı, ne aile nede avukat görüşleri yapılamadı. Çözünsüzlüğü dayatan bu politikalar sorunları ağırlaştırmaktadır. Toplumsal barışın sağlanması konusunda kaybedecek vaktimiz kalmadı. Çaba sahibi olan Sayın Öcalan’ın devreye girmesi için öncelikle ağır tecrit koşullarının ortadan kaldırılması gerekir. Bu vesileyle bulunduğum koşulda demokratik hakkımı kullanarak vicdani ve ahlaki sorumluluğum gereği olarak hür irademle Sayın Öcalan üzerindeki ağır tecrit koşullarının düzeltilmesi için 10 günlük dönüşümlü açlık grevine başladığımı bildiriyorum. Gereği bilginize sunulur.”*

16 Mart 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Mehmet Tektaş, şu beyanlarda bulundu: *“Oğlum Şervan Tektaş, ile 06.03.2019 tarihinde yaptığımız açık görüşte, 1 Mart 2019 tarihinden itibaren Patnos Cezaevinde bulunan 161 mahpusun süresiz dönüşümsüz açlık grevine başladığını söyledi. Oğlum çok yorgun ve bitkin gördüm. Ayrıca oğlum bana infaz koruma memurlarının tavırlarının sıkıntılı olduğunu, mahpusların karşısında çay ve sigara içtiklerini, kendilerine hakaret ettiklerini söyledi. Bu konuda derneğinizden hukuki yardım talep ediyorum.”*

22 Mart 2019 tarihinde İHD Dersim Şubesine başvuruda bulunan Şerife Kılıç, Elazığ 1 No’lu Cezaevi C-8 koğuşta açlık grevi yapan oğlu Barış Kılıç’ın sağlık durumuyla ilgili bilgi alamadıklarını ve endişe duyduklarını belirtmişlerdir.

25 Mart 2019 tarihinde Batman M Tipi Cezaevinden mektupla İHD Batman Şubesine başvuruda bulunan toplu başvuruda bulunan Lazgin Ekinci, Maşuk Çelik, Mehmet Emin Erdinç, Rıdvan Demir, Ali Kaya, Ferhat Aydın, Mehmet Çelebi, Haşim Gezici, Bilal Sarı, İrfan Beyazit, Mehmet Tahir Ölmez, Ahmet Öztekin, Abdulaziz Adlığ, Aydın Avcı, Orhan Doru, Turgut Yalçın, Arafat Aksu, Abdurrahman Kaya, İlyan Yakut, Hayrettin Noyan, İsmail Eraslan, Eşref Acar, Çekdar Balta, Halil Yıldırım, Mehmet Acar, Salih İmir, Mazlum Tekin, Yunus Akın, Cevzet Aslan, Mevlüt Gür, Süleyman Tuncer ile Hadi Belge adlı Mahpuslar şu beyanlarda bulunmuşlardır: *“Ülkemizde uzun yıllardır devam etmekte olan ve çözüme kavuşturulamayan Kürt sorunu var olan tüm sorunların temelinde yatan nedendir. Bizler temel evrensel insani değerleri göz önünde bulundurarak bu sorunun çözümü için Avrupa Birliği’nin ön gördüğü çözüm yollarının denenmesi, 2013 yılında yürütülen çözüm sürecine geri dönülmesi gerekmektedir. Bu talep milyonlarca insan tarafından benimsemiş olup, ahlaki olmakla beraber hukuka aykırıda değildir. Çözümün önünde en büyük engel olan tecritin Sayın Abdullah Öcalan’ın üzerinden kaldırılması, kalıcı çözümün, barışın ve toplumsal birlikteliğin sağlanması talebiyle Leyla Güven’in başlatmış olduğu süresiz-dönüşümsüz açlık grevinin toplumsal duyarlılık*

yaratacağına inandığım için bu gün itibariyle bende süresiz- dönüşümsüz açlık grevine başladığımı bildiriyorum. Gereği bilginize sunulur.”

2 Nisan 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Onur Dündar-Davut Sönmez-Feyat Takan, şu beyanlarda bulundu: “İmralı Cezaevinde tutulan Abdullah Öcalan üzerinde bulunan tecrit ve izolasyonun kaldırılması amacıyla 25.03.2019 tarihi itibariyle açlık grevine girdiğimizi bildirmek istiyoruz. Öcalan’ın infaz kanunundan doğan ve bütün hükümlülerin kullanabildiği haklarını kullanabilmesi için gerekli koşullar oluşuncaya kadar açlık grevini sürdüreceğiz. Bu taleplerimizi gerekli yerlere iletmenizi talep ediyoruz.”

8 Nisan 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Mahsum Yaşasın, şu beyanlarda bulundu: “Elazığ 2 Nolu Yüksek Güvenlikli Cezaevi’nde bulunan oğlum Mesut Yaşasın, 70 günü aşkındır açlık grevinde. Daha önce odada 3 kişi kalıyordu. Bir hafta önce cezaevi müdürü ile görüşmüş. Görüşmede 110 gündür açlık grevinde olan 6 arkadaşının 3’er kişi olarak kaldığını, bu arkadaşlarının artık tek başlarına ihtiyaçlarını karşılamayacak duruma geldiklerini, açlık greviden dolayı sağlık durumlarının ağırlaştığını belirterek, bu arkadaşlarının yanına refakatçi verilmesini istemiş. Cezaevi müdürü, oğlumun bu insani talebini yerine getirmeyi reddederek, oğlumun tekli odaya atmış. Açlık grevindekilere insanlık dışı muamele yapılıyor. Bu insanlık dışı uygulamalara son verilmesi ve açlık grevlerinin talepleri kabul edilerek sonlandırılması için derneğinizden yardım istiyoruz.”

10 Nisan 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Gazal Üstüntaş, şu beyanlarda bulundu: “Oğlum Tugay ÜSTÜNTAŞ, 2011 yılından bu yana Türkiye’nin çeşitli cezaevlerinde tutulmaktadır. Şu anda ise Amasya E Tipi Kapalı Cezaevinde bulunmaktadır. Kendisi ile en son 2 yıl önce görüştim. O günden sonra bize görüşe gelmemizi söyledi. Gerekçe olarak da; cezaevinde yaşanan hak ihlalleri ve mahpus yakınlarının görüşlere gelip gittikleri zaman kendilerine uygulanan kötü muameleyi gösterdi. Oğlum 01.03.2019 tarihinden bu yana süresiz ve dönüşümsüz açlık grevine girmiş bulunmaktadır. Talepleri Abdullah ÖCALAN üzerindeki tecridin kaldırılmasıdır. Telefon ile konuştuğumuzda açlık grevine giren 3 kişi olduklarını her cezaevi idaresinin her 3’ünü ayrı ayrı hücrelere aldığını söyledi. Oğlumun sağlık ve güvenliğinden endişe etmekteyiz ve tabi tutulduğu bu haksız uygulamanın çözülmesi için derneğinizden hukuki yardım talep ediyoruz.”

11 Nisan 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Asiye Seyhan, şu beyanlarda bulundu: “Benim öz kardeşim olan Ardl ÇEŞME, yaklaşık 25 yıldır Türkiye’nin çeşitli cezaevlerinde tutulmaktadır. Son 7 yıldır Gebze M Tipi Kapalı Kadın Cezaevinde bulunan kardeşim 1 Mart 2019 tarihinden bu yana Abdullah ÖCALAN üzerindeki tecridin kaldırılması amacıyla süresiz dönüşümsüz açlık grevine başlamıştır. Kardeşimin ve diğer mahpusların talebi Abdullah ÖCALAN’ın diğer hükümlüler gibi aile ve avukat görüş hakkının sağlanmasına yöneliktir. En son kardeşim ile 02.04.2019 tarihinde yaptığımız açık görüş ile konuştuk. Kardeşimin fiziksel olarak çok zayıf olduğunu ve kilo kaybı yaşadığını fark ettim. Kardeşim açlık grevine giren mahpuslara dönük cezaevi idaresinin kötü uygulamaları olduğunu, sürekli olarak arama adı altında koğuşlarına girildiğini ve kitapları dâhil özel eşyalarına el konulduğunu belirtti. Ben kardeşimin sağlık durumunun kötüleşmesinden dolayı kaygılıyım ve bu konuda derneğinizden hukuki yardım talep etmekteyiz.”

17 Nisan 2019 tarihinde İHD Dersim Şubesine başvuruda bulunan Cihan Kasun, şu beyanda bulundu: “Abim Nihat KASUN Elazığ Yüksek Güvenlikli 2 Nolu Cezaevinde açlık grevinde. Abimin ve açlık grevindeki diğer mahpusların taleplerinin kabul edilmesi barışçıl

yollarla çözüme kavuşturulması noktasında gerekli girişimlerinin yapılması ve İHD'nin cezaevi komisyonlarının bu mahpuslarla görüşmesini talep ediyorum.”

19 Nisan 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Remziye Efe, şu beyanlarda bulundu: “Kardeşim Mustafa PAMUK, 5 yıldır cezaevinde bulunmaktadır. Şu anda Tekirdağ 1 Nolu F Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'nda kalmaktadır. Kardeşim 1 Mart'tan bu yana açlık grevindedir. Ailesi olarak kardeşimin durumundan endişeliyiz. Kardeşimin bir gözü görmüyordu; açlık grevine başladıktan sonra durumu daha da kötü oldu. Ayrıca sol el bileği kesik durumdadır. Bizler ailesi olarak kardeşim ve diğer mahpusların taleplerinin karşılanmasını istiyoruz. Tecrit uygulamalarının bir an önce sona erdirilmesi ile açlık grevlerinin sonlandırılmasını istiyoruz. Bu konuda derneğinizden gerekli girişimlerde bulunulmasını talep ediyoruz.”

22 Nisan 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Gazal Üstüntaş, şu beyanlarda bulundu: “Oğlum Tugay Üstüntaş, 2 Haziran 2011 yılında gözaltına alındı bir gün sonrada tutuklandı. Yaklaşık 2 yıl Diyarbakır D Tipi Cezaevinde tutuklu kaldıktan sonra yargılama neticesinde 18 yıl ceza aldı. Daha sonra ise Amasya E Tipi Cezaevine nakledildi. Son 5 yıldır Amasya cezaevinde. Yaklaşık 2 yıl önce oğlumun ziyaretine gittim. Ancak cezaevinde yaşanan ihlaller, tutuklulara yapılan eziyetler, cezaevi yönetiminin tavrı nedeniyle bir daha oğlum görüşe çıkmadı. Çünkü her görüş öncesi görüşçülere yönelik hakaretler ve uygunsuz tavırlar, görüş sonrası tutuklulara yönelik cezaevi yönetimi ve gardiyanların hakaret, eziyet ve tavırları bu kararı almalarına sebep oldu. Oğlum 1 Mart 2019 tarihinde diğer 2 mahpusla beraber açlık grevine girdi ve her biri bir hücrede tutuluyor şu an. 2 yıldır oğlumla biz görüşemiyoruz bunun yanı sıra avukat görüşü de hiç olmadı. Oğlumun ne halde olduğunu, sağlığının nasıl olduğunu bilmiyorum. Açlık grevine girildiğinin bilindiğinden bile emin değilim. Tek bildiğim 53 gündür havalandırmaya dahi çıkarılmadığıdır. Bu sebeple biz oğlumu görmesi için bir avukatın yanına gitmesini ve yaşanan ihlallerle ilgili gerekli tüm yasal yollara başvurulmasını istiyoruz.”

25 Nisan 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Sezen Kayıhan Dere, şu beyanlarda bulundu: “Kardeşim Şafii Kayıhan, 60 günü aşkındır ağır Patnos L tipi cezaevinde açlık grevindedir. Açlık grevine giren mahpusların taleplerinin meşru ve hukuki bir zemini vardır. Bu taleplerin karşılanmasını, ölümlerin olmamasını ve açlık grevlerinin bitirilmesini istiyoruz. Kardeşim çok fazla kilo verdiği için şuan ailecek çok endişeliyiz. Ne durumda olduğu tam olarak bilmiyoruz. Kardeşim daha önce de üç kez açlık grevine girmişti. Açlık grevindeki mahpusların ailelerinin eylemlerinden de haberdar olmak istiyorum. Bu konuda derneğinizden yardım talebinde bulunuyorum.”

6 Mayıs 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Şükran Bayram, şu beyanlarda bulundu: “Kardeşim Remzi Bayram, 03.12.1999 tarihinde Batman da yakalandı. O tarihten bu yana hala cezaevindedir. Şu an Siverek T Tipi Kapalı Cezaevinde kalmaktadır. Kardeşimin yargılaması Devlet Güvenlik Mahkemesinde yapılmıştı. O tarihlerde bütün sanıklara yapılan haksızlık ve hukuksuzluk kardeşime de uygulandı. Askeri hakimlerin olması, avukatların eşliğinde ifadelerin alınmaması, işkence ve kötü muamele uygulamalarının olması o dönemin hukuksuzluğunun göstergesidir. Bu yüzden son dönemde AIHM içtihatları doğrultusunda tahliyeler başlamıştır. Biz de kardeşimin yeniden yargılanması ve tahliye edilmesini istiyoruz. Ayrıca kardeşimin iltihaplı eklem romatizması (ankilozanspondilit) ve kemik erimesinden kaynaklı cezaevinde kalması sakıncalıdır. Bir an önce tahliye edilmesi gerekir. Bu konuda derneğinizden hukuki yardım talep ediyorum.”

8 Mayıs 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Hazal Yıldırım, şu beyanlarda bulundu: “Oğlum **Mehmet YILDIRIM**, yaklaşık 10 yıldır cezaevinde kalmaktadır. Şu anda Samsun Bafra T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu’nda kalmaktadır. Oğlum 3 aydır açlık grevindedir. 7 Mayıs 2019 tarihinde oğlumun kapalı görüşü vardı. Onunla görüştüğümde bana, 14 kilo verdiğini ve durumunun kötü olduğunu söyledi. Ayrıca kendisiyle birlikte kalan diğer mahpusların da artık meyve suyu gibi açlık grevi süresince almaları gereken şeyleri dahi alamadığını belirtmiştir. Ben annesi olarak oğlumun durumundan endişeliyim. Bir an önce açlık grevi eylemcilerinin taleplerinin incelenmesini istiyorum. Bu nedenle derneğinizden oğlumun talebi ile ilgili devlet kuruluşlarına yazışmaların yapılmasını talep ederim. Derneğinizden hukuki destek talep ederim.”

9 Mayıs 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Suzan Aşkın, şu beyanlarda bulundu: “Oğlum **Zekeriya Aşkın**, Kayseri Bünyan T2 Kapalı cezaevinde 1 Mart tarihinden beridir süresiz dönüşümsüz açlık grevindedir. Oğlumla iki gün önce açık görüş yaptık. Durumu çok kötüydü. Konuşurken çok zorlanıyordu, ağzı titriyordu, kekeleyordu, dudakları morarmıştı. Gözlerine kan dolmuştu. Uyuyamadığını söylüyordu. Yoğun baş ağrısı, mide bulantısı, baş dönmesi çektiğini anlattı. Elleri çok soğuktu ve ellerinde alerjiden kaynaklanmış gibi tahrişler vardı. Çok fazla kilo vermişti. Bize söylemedi ama gördüğüm kadarıyla 12-13 kilo kaybetmişti. Elleri çok soğuktu, bundan kaynaklı çok fazla titremesi vardı. Artık sıvı almak istemediğini, sıvı aldığı anda midesinin bulandığını söyledi. Oğlumla alakalı çok endişeliyiz. Derneğinizin bize hukuki yardım sağlamasını talep ediyorum.”

9 Mayıs 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Perişan Geylan, şu beyanlarda bulundu: “Oğlum **Sami Geylan**, Kayseri Bünyan T2 Kapalı cezaevinde 1 Mart tarihinden beridir süresiz dönüşümsüz açlık grevindedir. Oğlumla iki gün önce açık görüş yaptık. Durumu çok kötüydü. Gözleri kanla dolmuştu, vücudu çok soğumuştu. Çok aşırı kilo kaybetmişti, çok takatsizleştiğinden o konuşurken çoğu kez sesini duymuyordum, yanımda yazı yazmaya yeltendiğinde elinin güçlü bir biçimde kalem dahi tutamadığını gördüm. Sağlığı konusunda durumunu bana anlatmıyordu fakat sağlık durumu çok kötü bir durumdaydı. Oğlumla alakalı çok endişeliyiz. Derneğinizin bize hukuki yardım sağlamasını talep ediyorum.”

9 Mayıs 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Garip Pehlivan, şu beyanlarda bulundu: “Oğlum **Mesut Pehlivan**, Kayseri Bünyan T2 Kapalı cezaevinde 1 Mart tarihinden beridir süresiz dönüşümsüz açlık grevindedir. Oğlumla iki gün önce açık görüş yaptık. Durumu çok kötüydü. Konuşurken çok zorlanıyordu, dudakları morarmıştı. Gözlerine kan dolmuştu. Uyuyamadığını söylüyordu. Yoğun baş ağrısı, mide bulantısı, baş dönmesi çektiğini anlattı. Elleri çok soğuktu ve ellerinde alerjiden kaynaklanmış gibi tahrişler vardı. 15-16 kilo vermişti. Oğlumla alakalı çok endişeliyiz. Derneğinizin bize hukuki yardım sağlamasını talep ediyorum.”

20 Mayıs 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Sefer Göreñç, şu beyanlarda bulundu: “Oğlum **Sedat Göreñç**, 1995 yılında yargılandığı siyasi dava sonucunda 30 yıl hapis cezası aldı. Oğlumla aynı dönemde haklarında yüksek cezalar verilen birçok mahpusun, o dönemki hukuka aykırı uygulamalardan kaynaklı yargulamalarının yenilenme taleplerinin kabul edildiğini biliyorum. Dolayısıyla aynı şartları taşıyan oğlum hakkında da yargılamanın yeniden yapılması konusunda derneğinizden hukuki yardım talep ediyorum.”

12 Haziran 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Yusuf Altaş, şu beyanlarda bulundu: “Oğlum **Serdar ALTAŞ**, **Urfa T1 Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda** kalmaktadır. Yaklaşık olarak 4 yıldır cezaevinde kalmaktadır, Urfa cezaevinde ise yaklaşık 3 yıl yatmaktadır. 10.06.2019 tarihinde açık görüş sebebiyle onu cezaevinde ziyaret ettik. Oğlum 1 Martta açlık grevine girmişti ve şu an açlık grevinde değildir. Oğlumun bize aktardığına göre; cezaevi idaresi tarafından radyolarına el konulmuş. Sıcak ve soğuk suda sürekli kesilme oluyor ve 5 saate kadar su kesintisi yaşanıyor. Cezaevi idaresi tarafından su kesintilerinin gerekçesi olarak yapı çalışması gösterilmektedir. Oğlum ve diğer mahpusların sohbet hakları kısıtlanmış ve sohbeta çıkamıyorlar. Ben yukarıda anlattığım durum nedeniyle derneğinizden gerekli girişimlerde bulunmanızı ve hukuki destek de bulunmanızı talep ediyorum.”

EKONOMİK ve SOSYAL HAKLARA YÖNELİK İHLALLER

İş Kazalarında Ölen ve Yaralananlar

4 Şubat 2019 tarihinde Urfa'nın Birecik ilçesinde yüksek gerilim hattında çalışma yapan DEDAŞ personeli ve 25 yaşındaki Z.K. isimli işçinin, akıma kapılarak hayatını kaybettiği öğrenildi.

27 Şubat 2019 tarihinde Urfa'nın merkez Eyyübiye ilçesinde çalıştığı inşaattan düşerek ağır yaralanan 30 yaşındaki Suriyeli işçi Xalil Xamıdaş'ın, **5 Nisan 2019 tarihinde** tedavi gördüğü hastanede yaşamını yitirdiği öğrenildi.

21 Mart 2019 tarihinde Bingöl'ün İçmeler Mahallesi'nde seçim pankartlarını elektrik direklerine asan Bingöl Belediyesi İtfaiye eri Halim Boztumur'un elektrik akımına kapılarak ağır yaralandığı öğrenildi.

5 Nisan 2019 tarihinde Van'ın İpekyolu ilçesinde İskele Caddesi'nde yapımı süren inşaatın 6'ncı katında beton dökme işlemi sırasında, iş makinesinin kırılan pompanın parçasının 38 yaşındaki inşaat işçisi Selim Eco'nun üzerine düştüğü ve Eco'nun olay yerinde yaşamını yitirdiği öğrenildi.

15 Nisan 2019 tarihinde Elazığ'ın Alacakaya ilçesindeki Kef bölgesinde bulunan krom ocağında göçük meydana geldiği, göçük altında kalan Muhsin Aydoğan isimli işçinin yaralı olarak kurtarıldığı ve hastaneye götürülerek tedavi altına alındığı öğrenildi.

5 Mayıs 2019 tarihinde Diyarbakır'ın Eğil ilçesinde bir kum ocağının civarında çalışan kepçe operatörü Barış Aygün'ün kullandığı iş makinesinin, çalışma yaptığı bölgede bulunan dere suyunda batması sonucu kurtarılamayarak yaşamını yitirdiği öğrenildi.

11 Mayıs 2019 tarihinde Şırnak merkeze bağlı kırsal bölgede bulunan maden ocağında meydana gelen göçük sonucu, 1 işçinin (**Reşit Özcan**) yaşamını yitirdiği ve 1 işçinin de (**Kamil Sunar**) yaralandığı öğrenildi.

Görevden Alınanlar

18 Ocak 2019 tarihinde Batman'da Raman Mahallesi Muhtarının, örgüt üyesine ait defin işlemleri sırasında ailesine yardımcı olduğu gerekçesiyle görevden uzaklaştırıldığı öğrenildi. Batman Valiliği'nden konuya ilişkin yapılan açıklamada şöyle denildi: “Raman Mahallesi Muhtarı (S.A) hakkında, örgüt mensubuna ait şahsın cenazesinin, ailesine teslimi ve defin işlemlerine aktif olarak katılması ve buradaki fiilleri nedeniyle, adli ve idari yönden soruşturma başlatılmıştır. Yürüttüğü görevin hassasiyeti nedeniyle Raman Mahallesi Muhtarı hakkında nihai karar verilinceye kadar Valiliğimizce geçici tedbir olarak görevinden uzaklaştırılmış olup, yerine ihtiyar heyeti Azası Ramazan Bingöl görevlendirilmiştir”

Diyarbakır Lice ilçesine bağlı 10 mahalle muhtarının, haklarında yürütülen soruşturma ve kovuşturmalar gerekçe gösterilerek **5 Mayıs 2019 tarihinde** İçişleri Bakanlığı tarafından görevden alındığı ve yerlerine kayyım atandığı öğrenildi. Mahalleler ve muhtarların isimleri şöyle: *Baharlar (Barav) Mahallesi Muhtarı Bahri Narin. Şenlik (Xeraba) Mahallesi Muhtarı Fikri Ertaş. Karahasan Mahallesi Muhtarı Hanifi Gülen. Kali Mahallesi Muhtarı Çetin Dirin. Bayırlı (Karincak) Mahallesi Muhtarı Aziz Doğan. Ulucak (Heşeredere) Mahallesi Muhtarı Mahfuz Mayda. Yünlüce (Mele) Mahallesi Muhtarı Mekin Yalçın. Yalaza (Kervas) Mahallesi Muhtarı Abdulcebbar Çelik. Serince (Pirik) Mahallesi Muhtarı Sevat Polat. Uçarlı (Firdevs) Mahallesi Muhtarı Vayez Altıntop.*

Hapishanelerde devam eden açlık grevi eylemlerine dikkat çekmek amacıyla toplumsal gösteri hakkını kullanan mahpus annelerine yönelik polis şiddetini protesto etmek isteyen ve **4 Mayıs 2019 tarihinde Diyarbakır Ofis AZC Plaza** önünde açıklamada bulunmak isteyen KESK Diyarbakır Şubeler Platformu Üyeleri'ne polis tarafından müdahalede bulunuldu. Müdahale sırasında 26 kişinin darp edilerek gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltına alınana KESK Üyelerinin, emniyette tamamlanan ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldığı öğrenildi. **28 Mayıs 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre;** Gözaltına alınanlar arasında bulunan Eğitim Sen Diyarbakır Şube üyesi 6 öğretmenin (*Zeynep Aykat, Yılmaz Güneş, Hatice Efe, Yıldırım Arslan, Faruk Ercan, ismi öğrenilemeyen 1 öğretmen*) Yenişehir ve Kayapınar kaymakamlıkları tarafından alınan karar doğrultusunda görevden alındı. Gerekçe, katıldıkları basın açıklamasıyla “örgüt propagandası” yapmak iddiası.

18 Haziran 2019 tarihinde İHD Batman Şubesine başvuruda bulunan Reşat AKINCI şu beyanda bulundu: “2016 Ekim ayında haksız ve hukuksuz, hiçbir yasal gerekçe sunulmadan bir gece 675 sayılı KHK İle 14 yıllık öğretmenlik mesleğimden ihraç edildim. İhraç olmama hiçbir gerekçe sunulmadan sadece Eğitim-Sen üyesi olmam yeterli gelmiş olsa gerek. Dosyalarımız iki (2) yıldır OHAL Komisyonunda bekletilmektedir. 31 Mart 2019 Yerel Seçimlerinde Batman Belediye Başkanlığı Kontenjanından Belediye Meclis Üyesi olarak seçildim. İl Seçim Kuruluna başvurumu yaparken hiçbir sorun olmadı ve seçilmeme engel hiçbir durum yoktu. Başvurumu İl Seçim Kurulu kabul edip 31 Mart 2019 Yerel Seçimlerinde Belediye Meclis Üyesi olarak seçildim. YSK hiçbir yasal gerekçe göstermeden 24 Nisan 2019 tarihinde mazbatamı iptal etti. YSK' NİN kendi hukukunu bile çiğnediği bu hukuktan yoksun kararını tanımlıyorum. YSK bu konuda beni mağdur etmiş olup gerekli yerlere başvurup yasal hakkımı arayacağımı bildiririm. 2005 yılından beri İHD üyesiyim, bir İHD üyesi olarak hak ihlaline uğramamdan dolayı İHD'YE başvuruyorum. Bu konuda İHD'NİN gerekli hassasiyeti göstererek, ister kamuoyunda açıklama yaparak, ister resmi kurumlar nezdinde gerekli çalışmayı yapmasını ve bu konuda hak aramama yardımcı bulunmasını talep ediyorum.”

EĞİTİM HAKKINA YÖNELİK İHLALLER

Üniversitelerin Disiplin Kurulları Tarafından Soruşturma Açılanlar

11 Ocak 2019 tarihinde basın organlarında yer alan haberlerden edinilen bilgilere göre; Dersim’de 18 Aralık 2018 tarihinde gözaltına alınan 3’ü tutuklu 16 öğrenci hakkında, Munzur Üniversitesi tarafından disiplin soruşturması başlatıldığı öğrenildi. 12 Aralık 2018 tarihinde üniversitenin yemekhane binası ve mühendislik binası civarında yasadışı slogan atmak suretiyle gerçekleşen eylemleri gerekçe gösteren üniversite yönetimi, 2547 sayılı Kanununun 54. maddesi ve Yükseköğretim Disiplin Yönetmeliği uyarınca soruşturmanın başlatıldığını öğrencilere tebliğ etti. *Öğrenciler, 14 Aralık 2015’de Diyarbakır’da sokağa çıkma yasaklarını protesto yürüyüşüne katılan ve polisler tarafından öldürülen 21 yaşındaki Munzur Üniversitesi öğrencisi Şerdil Cengiz için 12 Aralık 2018’de anma etkinliği düzenlemiştir. 18 Aralık’ta ise evlere ve yurtlara düzenlenen baskınlarda 16 öğrenci gözaltına alınmıştır. Adliye sevk edilen öğrencilerden 3’ü tutuklanmış, 13’ü ise serbest bırakılmıştır.*

DİĞER HAK İHLALLERİ

DİĞER BAŞVURULAR

4 Ocak 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan İkrâm Aysel, şu beyanlarda bulundu: “Oğlum İbrahim Aysel, 2018 yılının Mayıs ayında, Çanakkale’de askerlik yapmaya başladı. Oğlum bulunduğu askeri kışlada, kendisine verilen ağır işler nedeniyle rahatsızlandı. Sevk edildiği Çanakkale 18 Mart Üniversitesi Hastanesinde yapılan tetkikler ardından “bel fitiği kayması” tanısıyla ameliyat edildi. Ameliyat sonrası tamamlanan tedavisinin ardından hava değişimi sebebiyle izinli olarak eve geldi. Şuanda sırtında 6 adet platin, 7 adette vida bulunmaktadır. Diyarbakır Askeri Hastanesinden “sağlığa elverişli değildir” raporu aldı. Oğlum, şuanda iş göremez durumunda, hasta olarak evde yatmaktadır. Tedavisine devam etmektedir. Oğlum askerlik yaptığı kışlada rahatsızlanması, hastalanması nedeniyle MSB (Milli Savunma Bakanlığına) müracaatta bulunarak oğlumun vücut bütünlüğünün zarar görmesi sebebiyle mağduriyetin giderilmesi için dilekçe ile başvuru da bulundu. Başvurumuz kabul edilmedi. Bulunduğu askeri kışladan eve geldiği güne kadar ki; tüm geçirdiği sağlık işlemleri ve askeri belgeleri kendilerine ulaştırmamıza rağmen başvurumuzun gerekçe gösterilmeden ve sadece telefonla “belgeleriniz eksik” denilmesini doğru bulmuyoruz. Bu konuda sizden hukuki destek sunmanızı talep ediyorum.”

8 Ocak 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Kasım Koçkaya, şu beyanlarda bulundu: “2017 yılına kadar 23 yıllık kamu çalışanıyken 155 ve Bimer’e yapılan ihbar üzerine ihraç edildim. 692 KHK ile atıldıktan sonra hakkımda Terör propagandası/C6 hakaret/ Türklüğe hakaret/ 3 soruşturma / dava açıldı. Şikâyetçinin “şiiir yazıyor, şiiir yoluyla terör suçu işliyor” iddiası ile 2 takipsizlik 1 beraat aldım. 1 davam sürüyor. Ekonomik açıdan zor günler geçiriyorum. Toplumsal izolasyona maruz kaldım. Çalışma koşullarım bertaraf edildi. 9. Ağır Cezada Terör propagandası nedeniyle yargılandım. Halen Asliye Ceza Mahkemesinde davam sürmektedir. İhraç gerekçem Şiiir yazmak/ babamın 12 Eylül’de cezaevinde yatmış olması ihraç sebebidir. Bu konuda sizden hukuki destek sunmanızı talep ediyorum.”

11 Ocak 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Sıltı Tutmaz, şu beyanlarda bulundu: “ Oğlum Seyfettin Tutmaz, 1993 yılından beri kendisinden haber alamadık. 2013 yılında Bitlis’teki bir görgü tanığının beyanına göre oğlumun bir çatışmada yaşamını yitirdiğini ve daha sonra toplu bir mezara gömüldüğünü öğrenmiş olduk. O tarihten sonra cenazeyi almak için yaptığımız başvurulardan bir sonuç alamadık. Oğlumun cenazesinin tarafımıza teslim edilmesi ve gerektiğinde DNA profili eşlemesinin yapılması için bizden kan örneğinin alınması için gerekli adli işlemlerin yapılmasını talep ediyorum.”

12 Ocak 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Enver Yılmaz, şu beyanlarda bulundu: “ Kızım Hacire Yılmaz, Isparta Üniversitesinde okuyordu. 2016 yılının başlarından sonra kendisinden bir haber alamadık. Çevrede birçok yerde sormamıza rağmen akıbeti hakkında haber alamadık. En son dün televizyon ve çeşitli sosyal medyada çıkan haberlerde kendisinin Diyarbakır Kocaköy ilçesi kırsalında yaşamını yitirdiğini öğrendik. Yaşamını yitiren örgüt üyesinin kızım olduğunu düşünüyorum. Cenazesinin tarafımıza teslim edilmesi için sizden hukuki destek sunmanızı talep ediyorum.”

21 Ocak 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Nazime Kaya, şu beyanlarda bulundu: “Oğlum Ulaş Çelik, 1992 yılında İstanbul’a çalışmaya gitti ve kendisinden bir daha haber alamadık. Yaptığımız araştırma sonucunda PKK Örgütüne katılım sağladığını öğrendik. Ancak tüm arama çabalarımıza rağmen kendisini bulamadık. 2018 yılında Bitlis’te gömülü cenazelerin çıkarılıp İstanbul adli tıp merkezine götürüldüğü basına yansdı. Oğlumun cenazesi de bu mezarlıkta olabileceğini düşünüyorum. DNA karşılaştırması yapılması için sizden hukuki destek sunmanızı talep ediyorum.”

1 Mart 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Ethem Çelikel, şu beyanlarda bulundu: “ Oğlum Vedat Çelikel, Dicle Üniversitesi Sosyoloji Bölümü 1. Sınıf öğrencisiydi. Mehmet Akif Ersoy Kredi Yurtlar Kurumunda kalıyordu. 18 Şubat 2019 tarihinden itibaren kendisinden haber alamıyoruz. Bunun üzerine haber alabilmek için Diyarbakır’a geldik. Kredi Yurtlar Kurumu müdürü 7 Ocak tarihinde yurt ile ilişkisinin kesildiğini söyledi. İkinci dönemin başından beri okula gitmemiş. Okul karakoluna başvurduk. Bize bir ifade için kendisini çağırdıklarını ve ancak ifade vermeye gelmediğini söyledi. Bunlar dışında kendisiyle ilgili bir bilgi elde edemedik. Oğlumun akıbetinin belirlenmesi için sizden hukuki destek sunmanızı talep ediyorum.”

18 Mart 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Hayriye Türkekul, şu beyanlarda bulundu: “ Oğlum Tekin Demir (Lice / 1976-1977) 1993, Cengiz Demir ise (Lice / 1980) 1999 yılında evden ayrıldı. O tarihlerden bu yana çocuklarımdan haber alamadım. 2017 yılının Aralık ayında basın organlarında yer alan haberlerde, Bitlis merkeze bağlı Yukarı Olek köyünde bulunan Garzan isimli mezarlıktan 267 cenazenin İstanbul Adli Tıp Kurumuna götürüldüğü söylenmiştir. Geçtiğimizde günlerde yine basın organlarında yer alan haberlerde İstanbul Adli Tıp Kurumundaki işlemlerin tamamlandığı ve yakınları tarafından başvuru ile teslim alınması gerektiği, aksi takdirde kimsesizler mezarlığına defnedileceği söylenmiştir. Çocuklarımdan cenazelerinin bu mezarlıkta olabileceği ihtimali üzerine ben de, DNA örneklerini savcılığa vermek istiyorum. Gereğinin yapılmasını arz ederim.”

18 Mart 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan İffet Zuğurlu, şu beyanlarda bulundu: “ Oğlum Hamdullah Zuğurlu (Diyarbakır doğumlu) uzun yıllardır evden ayrıldığı için ondan haber alamıyorum. 2017 yılının Aralık ayında basın organlarında

yer alan haberlerde, Bitlis merkeze bağlı Yukarı Olek köyünde bulunan Garzan isimli mezarlıktan 267 cenazenin İstanbul Adli Tıp Kurumuna götürüldüğü söylenmiştir. Geçtiğimizde günlerde yine basın organlarında yer alan haberlerde İstanbul Adli Tıp Kurumundaki işlemlerin tamamlandığı ve yakınları tarafından başvuru ile teslim alınması gerektiği, aksi takdirde kimsesizler mezarlığına defnedileceği söylenmiştir. Çocuklarımın cenazelerinin bu mezarlıkta olabileceği ihtimali üzerine ben de, DNA örneklerini savcılığa vermek istiyorum. Gereğinin yapılmasını arz ederim.”

18 Mart 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Bedriye Kılıç, şu beyanlarda bulundu: “ Oğlum Metin Kılıç(Güçlükonak / 1973 doğumlu baba adı, Mehmet) 1993 yılında evden ayrıldı. O tarihlerden bu yana çocuğumdan haber alamadım. 2017 yılının Aralık ayında basın organlarında yer alan haberlerde, Bitlis merkeze bağlı Yukarı Ölek köyünde bulunan Garzan isimli mezarlıktan 267 cenazenin İstanbul Adli Tıp Kurumuna götürüldüğü söylenmiştir. Geçtiğimizde günlerde yine basın organlarında yer alan haberlerde İstanbul Adli Tıp Kurumundaki işlemlerin tamamlandığı ve yakınları tarafından başvuru ile teslim alınması gerektiği, aksi takdirde kimsesizler mezarlığına defnedileceği söylenmiştir. Çocuklarımın cenazelerinin bu mezarlıkta olabileceği ihtimali üzerine ben de, DNA örneklerini savcılığa vermek istiyorum. Gereğinin yapılmasını arz ederim.”

18 Mart 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Abdulfettah Çiçek, şu beyanlarda bulundu: “ Oğlum Abdulkadir Çiçek, 1998 oğlum Mustafa Çiçek, 1999 yılında evden ayrıldılar. O tarihlerden bu yana çocuklarımdan haber alamadım. Çıkan haberlerden kaynaklı Bitlis mezarlığında olabileceğini düşünüyoruz. Bu yüzden DNA örneklerini savcılığa vermek istiyoruz. Bu konuda sizden hukuki destek sunmanızı talep ediyoruz.”

20 Mart 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Teklife Özbey, şu beyanlarda bulundu: “ Oğlum Remzi Özbey, 1977 tarihli Muş doğumludur. Oğlum 1995 yılında Adana ilinde ikamet ettiğimizde evden ayrıldı. O tarihlerden bu yana çocuğumdan haber alamadım. 2017 yılının Aralık ayında basın organlarında yer alan haberlerde, Bitlis merkeze bağlı Yukarı Olek köyünde bulunan Garzan isimli mezarlıktan 267 cenazenin İstanbul Adli Tıp Kurumuna götürüldüğü söylenmiştir. Geçtiğimiz günlerde yine basın organlarında yer alan haberlerde İstanbul Adli Tıp Kurumundaki işlemlerin tamamlandığı ve yakınları tarafından başvuru ile teslim alınması gerektiği, aksi takdirde kimsesizler mezarlığına defnedileceği söylenmiştir. Çocuğumun cenazesinin bu mezarlıkta olabileceği ihtimali üzerine ben de DNA örneklerini savcılığa vermek istiyorum. Bu konuda sizden hukuki destek sunmanızı talep ediyorum.”

25 Nisan 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Mehmet Doğan, şu beyanlarda bulundu: “Kardeşim Ahmet Doğan, 1999 yılında evden kırsal ayrılarak alana gittiği için bir daha haber alamadık. Aldığımız bilgilere göre 2000 yılında kırsalda vefat ettiğini öğrendik. Daha DNA testi yapmadan acele bir şekilde Hasankeyf Mezarlığında gömülmüştür. Hasankeyf Barajının yapılması ile birlikte Hasankeyf Asri Mezarlığında bulunan cenazeler Batman İl Mezarlığına taşınmıştır. Ancak 12 civarında cenaze kimsesiz denilerek olduğu yerde bırakılmıştır. Sular yükseldiği için cenazelerin sular altında kalma ihtimali yüksektir. Bu yüzden acil müdahale gerekmektedir. Aksi takdirde dönüşü olmayan bir yola girilecektir. Kan örneği vermeye hazırız. Bu sebeplerle Derneğinizden hukuki ve insani olarak yardım talebinde bulunuyoruz.”

25 Nisan 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Yusuf Topal, şu beyanlarda bulundu: “Oğlum Nedim Topal, 1993 yılında üniversitede okurken kırsal alana gittiği için bir daha haber alamadık. Aldığımız bilgilere göre 2000 yılında kırsalda öldüğünü öğrendik. Daha DNA testi yapmadan acele bir şekilde Hasankeyf Mezarlığında gömülmüştür. Hasankeyf Barajının yapılması ile birlikte Hasankeyf Asri Mezarlığında bulunan cenazeler Batman İl Mezarlığına taşınmıştır. Ancak 12 civarında cenaze kimsesiz denilerek olduğu yerde bırakılmıştır. Sular yükseldiği için cenazelerin sular altında kalma ihtimali yüksektir. Bu yüzden acil müdahale gerekmektedir. Aksi takdirde dönüşü olmayan bir yola girilecektir. Bu sebeplerle Derneğinizden hukuki ve insani olarak yardım talebinde bulunuyoruz.”

29 Nisan 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Mehmet Şah Tekin, şu beyanlarda bulundu: “Kardeşim Mehmet Reşat Tekin, yaklaşık üç yıldır evden ayrılmıştır. Yazılı basında 26 Nisanda Lice Kırsalında bir çatışma yaşandığını ve vefat eden kişilerin olduğunu gördüm. Bu kişiler içerisinde kardeşim de olabilir. Bu konuda sıkıntı çıkmaması Savcılığa DNA Testi / kan örneği vermek istiyorum. Bu sebeplerle herhangi bir sorun çıkmaması için Derneğinizden hukuki ve insani olarak yardım talebinde bulunuyoruz.”

13 Haziran 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Serdar Özdemir, şu beyanlarda bulundu: “Kardeşim Şeyhmus Özdemir, 2014 yılında evden ayrıldı. O tarihten bu yana kendisinden haber alamadık. Bundan 7-8 ay önce jandarma görevlileri evimize gelerek; kardeşimin Tunceli ilinde olduğunu ve daha önce örgüte katıldığını söylediler. Kardeşimle 2014 yılından bu yana görüşmediğimizi ve kendisinden haber alamadığımızı kendilerine söyledik. 13 Haziran 2019 Perşembe günü, bazı haber kaynaklarında 9 Mayıs 2019 tarihinde Tunceli ilinde kardeşimin yaralı olarak teslim olduğu yönünde haberler gördüm. Haberlerde kardeşimin isim ve soy ismi belirtilmişti. Bunun üzerine, anne ve babamla birlikte Tunceli iline İl Jandarma Komutanlığına gittik. Jandarma komutanlığında kardeşimin etkisiz hale getirildiğini söylediler. Biz bunun üzerine cenazenin Malatya ilinde olduğunu düşünerek; Malatya cumhuriyet savcılığına gittik. Malatya savcılığında bize teşhis için iki fotoğraf gösterdiler. Ancak biz iki fotoğraftan da teşhis işlemi yapamadık. Teşhis işlemi gerçekleştirilemeyince Tunceli ilinde savcılıktan bilgi almak istedik. Tunceli savcılığı bize dosyada gizlilik kararı olduğunu ve birinin teslim olduğunu söyledi. Gizlilik kararı nedeniyle bize bilgi verilemeyeceğini belirttiler. Biz kardeşimin durumu ile ilgili sağlıklı bilgi almak istiyoruz. Kardeşimin teslim olduğu yönünde haberler var; kardeşimin yaralı olup olmadığını durumunun ne olduğunu ve tedavisinin yapıp yapılmadığını bilmiyoruz. Söz konusu soruşturma dosyası gizli olduğundan herhangi sağlıklı bir bilgi alamamaktayız. Kardeşimin yaşamını yitirip yitirmediği ile ilgili savcılık tarafından bilgi almak istiyoruz. Bu hususlarda derneğinizden hukuki girişimlerde bulunulmasını talep ederiz.”

18 Haziran 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Serhat Parlak, şu beyanlarda bulundu: “Ağabeyim Ferhat PARLAK, 10 Nisan 2018 tarihinde gözaltına alındı. Akabinde 13 Nisan 2018 tarihinde tutuklanarak Diyarbakır D Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna konuldu. Abim tutuklanmadan önce Diyarbakır’ın Silvan ilçesinde, Silvan Mücadele adlı gazetenin sahibiydi. Abim ile ilgili iddialar soyut olup; abim silvan ilçesinde 14 yıldan bu yana aktif gazetecilik yapmaktaydı. Abimin tutuklanma gerekçesi örgüt üyeliği iddiası idi. Abim ile ilgili iddianame 28 Şubat 2019 tarihinde hazırlandı ve ilk derece mahkemesi tarafından iddianame kabul edildi. Duruşma tarihi olarak da 8 Temmuz 2019 tarihi verildi. Abim yukarıda belirttiğim gibi tutuklandığından bu yana herhangi bir

şekilde kovuşturma makamlarının önüne çıkarılmadı. Abimin bu uzun tutukluluk süresi, kendisinde olumsuz bir durum yaratmaktadır. Abimin, adil yargılanma hakkı bu uzun tutukluluk süresinden kaynaklı ihlal edilmiştir.”

25 Haziran 2019 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesine başvuruda bulunan Süleyman Buğdaycı, şu beyanlarda bulundu: “Benim üç oğlum vardır. Küçük olan oğlum adli suçlara karışmış ve bundan dolayı çeşitli cezalar almıştır. Cezaevine girmeden abisinin kimliğini ondan habersiz alıp kullanmıştır. Bizim bundan haberimiz yoktu. Daha sonra büyük oğlum Ömer bunu fark edince gidip emniyete kimliğini ondan habersiz aldığı için şikâyetçi oldu. Daha sonra küçük oğlum Menaf'ta aynı şekilde beyanda bulunmuştur. Buna rağmen İşlediği suçlardan dolayı Maltepe cezaevine gönderildiği zaman yine abisinin kimliği üzerinden işlem yapılmış. Oğlum 19 ocak 2018 tarihinde askere gitmiştir. Daha sonra 2 Şubat 2018 tarihinde kardeşini görmeye gittiğinde cezaevinde aynı kimlik bilgileriyle giriş yapıyor olmasından dolayı cezaevine alınmamıştır. Daha sonra küçük oğlum Menaf 3. Ayda cezaevinden firar etmiştir. Bunun üzerine arama kayıtlarına yine büyük oğlum Ömer'in kimlik bilgileri düşmüştür. Ama bu sürede askerededir. Daha sonra askerdeyken izne çıktığında otobüsle yolculuk yaparken arama esnasında kaçak olduğu gerekçesiyle gözaltına alıp tutuklanmış ve Silivri cezaevine gönderilmiştir. Daha sonra askerlik kâğıdını savcılığa ulaştırdıktan sonra tahliye edilmiştir. Daha sonra tekrar askere gitmiştir. Askerlik bittikten sonra Diyarbakır'a dönmüştür. Döndükten sonra devam eden dava için bilgi almaya gitmiştir o esnada tekrar tutuklama kararı çıkmıştır. Daha sonra Diyarbakır T tipi cezaevine gönderilmiştir. Dava sonuçlanmış ve 9 yıl ceza almıştır. Psikolojisi bozulmuştur. Şuan asıl suçlu olan oğlum kaçaktır. Onun yerine büyük oğlum Ömer haksız yere ceza almıştır. Bunun incelenmesini ve gereken hukuki işlemlerin yapılmasını derneğinizden talep etmekteyim.”

İHD DİYARBAKIR ŞUBESİ
DOKÜMANTASYON BİRİMİ